

JORMA
PIHKALA

VAPAHTAJAN SYLISSÄ

EVANKELIUMI

JOHANNEKSEN

MUKAAN

Jorma Pihkala

Vapahtajan sylissä

Evankeliumi Johanneksen mukaan

Uusi Tie
Helsinki
1999

Lukijalle

Kielikoulun jälkeen olimme päässeet hyvään alkuun seurakuntatyössä Japanissa. Vajaan vuoden ikäisen seurakunnan 5–6 hengen jumalanpalvelus oli päättymässä Kitajiman kauppalassa. Jo pitempään kristittyinä elänyt mies tuli luokseni ja kysyi: "Voisitko selittää, minkä vuoksi sinä pidät joka sunnuntai saman saarnan?"

Mielestäni olin pitänyt joka kerta eri tekstistä eri saarnan, mutta mies oli terävästi nähnyt tilanteeni. Suomesta mukaan saamani hengelliset eväät oli syöty runsaassa puolessa vuodessa. Hyppäsin lauttaan ja matkustin pääsaarelle Koben kaupungin kristilliseen kirjakauppaan, josta tiesin löytyvän englanninkielistä kirjallisuutta. Tajusin, että jostain minun on löydettävä itselleni sellaista elämän leipää, jota voisin sitten jakaa muillekin.

Käsiini osui Campbell G. Morganin Johanneksen evankeliumin selitys. Aloin aivan ahmien lukea sitä. Se ei ollutkaan kuivaa sanojen pyörittelyä tai alkukielen vivahteilla keikarointia niin kuin liian moni siihen asti lukemani raamatunselitysteos. Sen lehdiltä alkoi avautua ihmeellisen, suuren, totuudellisen ja armollisen Vapahtajan kasvot.

Saarnoihini tuli aivan uutta sisältöä. En tiedä tajusivatko kuulijani sitä heikon kielitaitoni vuoksi, mutta oma sydämeni sai virvoitusta Herran kasvojen katselusta.

Tämä kirja on saanut merkittävimmät ainekset tuosta mainitsemastani kirjasta. Lisäksi pitäessäni kentällä avoimia raamattupiirejä kirjoitin evankeliumiin liittyviä kysymyksiä japaniksi. Ne olen kääntänyt ja sisällyttänyt kunkin jakson loppuun. Kirjan "lisäykset" taas ovat syntyneet niistä saarnoista, joita olen pitänyt noin kymmenen vuoden aikana Suomea kiertäessäni. Olen kiitollinen myös Ryttylän Lähetyskoulun oppilaille heidän innostavasta palautteestaan käydessämme läpi Johanneksen evankeliumia.

Rukoukseni on, että kirja saisi edes jollekulle avata Herramme Jeesuksen kasvoja, jotka evankeliumissa loistavat "täynnä armoa ja totuutta".

Ryttylässä 25.1.1999

Jorma Pihkala

Kirjaan liittyy 61 saarnan sarja, jossa käydään lävitse koko Johanneksen evankeliumi. Saarnat on pidetty vuosina 2015–2020 ja ne on luettavissa seuraavasta linkistä:

<http://www.pihkala.net/Saarnat/JohanneksenSaarnatKaikki.pdf>

Saarnat on myös nauhoitettu, joten niitä voi kuunnella seuraavasta linkistä kirjoittamalla halukenttään nimeni tai Raamatun kohta:

<https://www.espoonkotikirkko.fi/opetus>

Sisällysluettelo

Lukijalle.....	3
Johdanto ja teemat.....	5
Elämä uskon kautta.....	6
Evankeliumin tiivistelmä.....	7
Julksen toiminnan ensimmäinen vuosi 1–5.....	10
Johannes Kastaja todistaa Jeesuksesta 1:19–34.....	10
Ensimmäiset opetuslapset 1:35–51.....	13
Ensimmäinen tunnusteko 2:1–12.....	16
Temppelin puhdistaminen 2:13–25.....	17
Nikodeemus 3:1–21.....	19
Johannes Kastajan viimeinen sanoma 3:22–36.....	24
Samarialainen nainen 4:1–42.....	26
Kuninkaan virkamiehen poika 4:43–54.....	31
Betsdan lammikon sairas 5:1–47.....	32
Julksen toiminnan keskivaihe (noin kaksi vuotta) 6:1–71.....	36
5000 Ruokkiminen ja myrskyn asettaminen 6:1–21.....	36
Elämän leipä 6:22–40.....	40
Keskustelun jatko 6:41–71.....	42
Julksen toiminnan loppuvaihe 7:1–22:29.....	45
Lehtimajanjuhla 7:1–8:1.....	45
Kiinni otettu nainen – maailman valo – keskustelua 8:2–30.....	53
Keskustelu jatkuu – ennen kuin Aabraham 8:31–59.....	58
Sokeana syntynyt mies 9:1–39.....	61
Ovi ja Hyvä Paimen 9:39–10:21.....	64
Temppelin vihkimisen juhla ja messiaaninen haaste 10:22–42.....	68
Ylösnousemus ja elämä – Lasaruksen herättäminen 11:1–53.....	71
Efraimista Betanian kautta Jerusalemiin 11:54–12:19.....	78
Kreikkalaiset ja Jeesuksen viimeinen vetoomus. 12:20–50.....	81
Ehtoollinen ja uusi ateria 13:1–35.....	87
Jäähyväispuhe 13:36–14:31.....	93
Viinipuu 15:1–27.....	98
Viimeiset opetukset 16:1–33.....	104
Ylimmäispapillinen rukous 17:1–26.....	108
Kavaltaminen ja ylipappien edessä 18:1–27.....	114
Pilatuksen edessä 18:28–19:16.....	118
Ristiinnaulitseminen ja hautaaminen 19:16–42.....	122
Ylösnousemus 20:1–29.....	128
Jälkikirjoitus 21:1–25.....	135

Johdanto ja teemat

Vanhan kirkon yksimielisen perimätiedon mukaan neljäs evankeliumi on apostoli Johanneksen, Sebedeuksen pojan, apostoli Jaakobin veljen, laatima. Matt.4:21 kertoo, miten he Jeesuksen kutsumana tulivat hänen seuraajakseen.

Uuras Saarnivaala mainitsee Johanneksen evankeliumin johdannossa Jumalan Kansan Raamatussa, että Muratorin kaanon (n. v. 170 jKr.) sanoo Johanneksen laatineen evankeliumikirjansa toisten apostolien pyynnöstä sekä apostoli Andreaan saaman erityisen ilmoituksen johdosta. Irenaeus kirjoitti v. 185 vaiheilla (Adv.haer.III,1): "Sen jälkeen [kun ensimmäiset evankeliumit jo olivat levinneet seurakuntiin,] Johannes, Herran opetuslapsi, joka oli nojannut hänen rintaansa vasten (Joh.13:23–25),...julkaisi evankeliumin Efesossa asuessaan." Samassa yhteydessä Irenaeus kirjoittaa (III,3), että "Efeson seurakunta, joka oli Paavalin perustama, ja jossa Johannes asui [keisari] Trajanuksen (98–117) aikaan asti, on apostolisen perimätiedon luotettava todistaja." Antiokian piispa Eusebius kertoo kirkkohistoriassaan (324 jKr. III,23): Ollessaan juutalaissodan (66–70) alkuvaiheessa lähdössä Jerusalemissa Johannes meni apostolien yhteisen sopimuksen mukaan Aasian maakunnan Efesoon. Näistä lausunnoista päätellen Johannes alkoi evankeliuminsa laatimisen Jerusalemissa ja sai sen valmiiksi Efesossa, nähtävästi v. 70 vaiheilla tai pian sen jälkeen.

Johannes ei mainitse evankeliumissaan nimeään, mutta hänen sanansa "opetuslapsesta, jota Jeesus rakasti" (13:23. 18:15–16. 19:26–27. 20:1–8. 21:2,7,20), viittaavat selvästi häneen. Sen lopulla (21:24) on hänen ystäviensä todistus sen esityksen luotettavuudesta: *"Me tiedämme, että hänen todistuksensa on tosi."* Tämän edellä he sanovat: *"Tämä on se opetuslapsi, joka todistaa (ho martyroon = on todistamassa) näistä ja on nämä kirjoittanut."* Tämän mukaan Johannes oli läsnä tilaisuudessa, jossa hänen ystävänsä liittivät mainitun todistuksen hänen evankeliumiinsa.

Vanhimmat Egyptistä löydetty tämän evankeliumin käsikirjoituspalaset (18:31–32, 37–38) ovat ajalta n. 120–125 jKr. Niistä päätellen neljäs evankeliumi oli silloin, n. 20–25 vuotta apostolin kuoleman jälkeen, laajalti käytössä myös Egyptissä. Se on siten peräisin apostoli Johanneksen elinkaudelta. Useat siinä olevat sanat viittaavat siihen, että sen kirjoittaja, apostoli Johannes, oli suurimmaksi osaksi siinä kerrotujen asiain silminnäkijä ja korvin kuulija. Näin jo 1:14: *"Sana tuli lihaksi ja asui meidän keskellämme, ja me katselimme hänen kirkkauttaan..."* (Joh.1:14). Sama apostoli kirjoittaa 1. kirjeessään: *"...minkä olemme kuulleet, minkä omin silmin nähneet, mitä katselimme ja käsin kosketamme, siitä me puhumme: elämän Sanasta joka oli Isän luona ja ilmestyi meille"* (1 Joh.1:1,2.).

Johanneksen tarkoitus 20:30,31

Yksi evankeliumi neljässä

Usein on kysely, miksi meillä on neljä evankeliumia. Origeneen vastaus kuului: "Ei ole olemassa neljää evankeliumia vaan nelinkertainen evankeliumi." Kullekin evankeliumin kirjoittajalle Pyhä Henki on avan-
nut tietyn puolen evankeliumin kokonaisuudesta. Evankeliumeja on verrattu Israelin kansan leiriin erämaavaelluksen aikana. Matteus antaa kuvan koko Jumalan hallitsemasta leiristä. Hän antaa kokonaiskuvan leiristä – Jumalan valtakunnasta, joka on Kuninkaansa ympärillä. Markus taas vie meidät Ilmestysmajan esipihalle, jossa tapahtuu palvelus uhreineen. Luukkaassa olemme jo telttamajan Pyhässä, missä on seitsenhaarainen lamppu ja näkyleivät – rukousyhteys. Johanneksessa me pääsemme esiripun sisäpuolelle Kaikkein pyhimpään. Siinä avautuu Jumalan pyhyys, jota meidän on lähestyttävä "pelolla ja väistyksellä".

Menetelmä ja päämäärä

Vaikka kirjoittajassa Johanneksessa on aimo annos runoilijaa, evankeliumin rakenne on erittäin systemaattinen. Se muodostuu kolmesta osasta: Johdannosta, varsinaisesta käsittelystä ja jälkikirjoituksesta. Ennen jälkikirjoitusta Johannes antaa lyhyen ja tiiviin selityksen evankeliuminsa päämäärästä ja menetelmästä:

"Jeesus teki opetuslastensa nähden paljon muitakin tunnustekoja, joista ei ole kerrottu tässä kirjassa. Tämä on kirjoitettu, että te uskoisitte Jeesuksen olevan Kristus, Jumalan Poika, ja että teillä uskoessanne olisi elämä hänen nimessään." (Joh 20:30,31)

Tunnusteot

Johannes kertoo, ettei hän pyri antamaan täydellistä ja yksityiskohtaista selostusta Jeesuksen elämästä ja toiminnasta, vaan valitsee tietoisesti muutamia tunnustekoja, joilla Jeesus osoitti olevansa Jumalan Poika.

Samalla hän kuitenkin viittaa rajoitukseen: *Jeesus teki opetuslastensa nähden paljon muitakin tunnustekoja...* Tämä ei tarkoita, etteivätkö useimmat Jeesuksen tunnusteot olisi olleet julkisia ja tapahtuneet suurten kansanjoukkojen silmien edessä, vaan sitä, että läheskään kaikki ihmiset eivät ymmärtäneet niiden merkitystä. Opetuslapset ymmärsivät ja moni muukin ymmärsi, mutta eivät läheskään kaikki.

Usko

Johannes kertoo syyn kirjoittamiselleen: *Tämä on kirjoitettu, että te uskoisitte Jeesuksen olevan Kristus, Jumalan Poika, ja että teillä uskoessanne olisi elämä hänen nimessään.* Sanalla "usko" Johannes tarkoitti kahta eri asiaa. Ensin sitä, että sanan vastaanottaminen synnyttää lukijoissa ja kuulijoissa älyllisen vakuuttuneisuuden siitä, että Jeesus on Kristus, Jumalan Poika. Mutta sen lisäksi tarvitaan syvempi usko, persoonallinen antautuminen Jeesukselle.

Pohjimmiltaan emme koskaan usko mihinkään ennen kuin jättäydymme uskon kohteen varaan. Ihminen voi aivan hyvin olla älyllisesti vakuuttunut uskontunnustuksen sisällöstä ja saattaa jopa sen lausua keran viikossa jumalanpalveluksessa ilman, että hän koskaan antautuu Herran käsiin. Älyllinen vakuutuneisuus ei ole pelastavaa uskoa, mutta se tarvitaan pelastavan uskon syntymiseen.

Ihminen ja Jumala

Vaikka Johanneksen tavoitteena oli saada lukijansa vakuuttumaan Jeesuksen jumaluudesta, hän käytti paljon nimeä Jeesus, joka kuvaa hänen inhimillistä luontoaan. Markus käyttää nimitystä Jeesus vain 13 kertaa, Luukas 88 kertaa ja Matteus 151, mutta Johannes 247 kertaa. Johannes ei siis sivuuta Jeesuksen aitoa ihmisyyttä, mutta hän halusi lukijan päätelevän Jeesuksen teoista ja sanoista, että Jeesus on enemmän kuin vain ihminen. Hän on Kristus, hän on Jumalan Poika.

Evankeliumin lehdillä käydään kiivasta väittelyä siitä, onko Jeesus todella luvattu Messias-kuningas eli Kristus vai ei. Kristus, Voideltu viittaa tehtävään: Kristus on Kuningas, Profeetta ja Ylimmäinen pappi. Kysymys ei ollut pelkästään Jeesuksen tehtävästä, vaan myös hänen jumalallisesta alkuperästään. Vain Jumalan Poika voi täyttää messiaanisen tehtävän. Vain Jumalan Poika voi vapauttaa ihmiset synnin, kuoleman ja perkeleen vallasta.

Elämä uskon kautta

Kirjoittajan tavoite ei jää pelkästään älyllisen vakuuttumisen tasolle. Vasta antautumalla tämän Jeesuksen vapahdettavaksi, pelastettavaksi ja hallittavaksi ihminen pääsee osalliseksi elämästä. Kysymys on siitä, että Pyhässä Hengessä kirjoitettu sana synnyttää meissä saman uskontunnustuksen kuin Pietarisakin: *"Sinä olet Kristus, elävän Jumalan Poika!"* Epäuskoinen Tuomaskin lopulta heittäytyi Jeesuksen eteen tunnustamaan: *"Minun Herrani! Minun Jumalani!"* Kun hän tunnusti Jeesuksen Herrakseen, hallitsijakseen ja Jumalakseen, syntyi pelastava usko. Se liitti hänet elämän lähteeseen, itse Herraan. Jeesukseen uskovalla on elämä. Se on elämää Jeesuksen nimessä, Jeesuksen olemuksessa. Se on Jeesuksen elämää uskovassa. Sen vastakohta kuolema on menettänyt valtansa.

Kysymyksiä:

1. Kuinka paljon Johanneksen evankeliumiin on sisällytetty Jeesuksen tekoja? (30, vrt 21:25)
2. Mikä on mahdollista evankeliumin kirjoitusten perusteella? (31)
3. Mitä usko tuottaa hedelmänään? (31)

Evankeliumin tiivistelmä

Jumala ihmiseksi 1:1,14,18

Johanneksen evankeliumin johdanto on tiivistelmä koko kirjan sisällöstä. Jeesuksen tunnusteet ja suuret "Minä olen" julistukset, hänen kärsimyksensä ja ylösnousemuksensa kaikki todistavat, että "Jeesus on Kristus, Jumalan Poika!"

Johdanto muodostuu kolmesta keskeistä lauseesta jakeissa 1,14 ja 18, joiden väliin sijoittuu kolme selittävää osuutta.

(1) *Alussa oli Sana,*

Sana oli Jumalan luona,

ja Sana oli Jumala.

(14) *Sana tuli ihmiseksi*

ja asui keskuudessamme.

hän oli täynnä armoa ja totuutta.

(18) *Ei kukaan ole Jumalaa milloinkaan nähnyt.*

Ainokainen Poika, joka on Isän helmassa, on hänet ilmoittanut.

Logos – Sana

Ensimmäisen jakeen sanaa Sana (Logos) on monesti selitetty kreikkalaisesta filosofiasta käsin, jossa samaa sanaa käytettiin merkitsemään kaiken näkyvän ja monissa muodoissa ilmenevän kokemusmaailman takana vallitsevaa ikuista periaatetta, viisautta tai lainalaisuutta. Kreikkalainen filosofia lähti liikkeelle siis siitä, että asioiden ja esineiden edellä käyvät ajatukset ja ideat. Tässä kreikkalaisessa merkityksessä Logos-sanaa käytetään yhä mm. uususkonnollisuuden parissa silloin, kun sillä viitataan uususkonnollisesti tulkittuun Jeesukseen.

Mutta heprealaisessa ajattelussa jokaisen ajatuksen takana on ajattelija, siis persoona. Siksi Vanha testamentti sanoo: *Herran pelko on viisauden alku*. Heprealaisen ajattelun mukaan maailmankaikkeudessa ei ole ainoatakaan ratkaisematonta ongelmaa. Niiden ratkaisu on Suurella Ajattelijalla. Alussa Jumala loi taivaan ja maan. Ajattelija oli Jumala, siksi oli ajatuksia ja siksi konkreettinen on hänen ajatustensa ja tekojensa tulosta.

Iankaikkinen Sana

Jakeen 1. verbimuoto "oli" (kreikan imperfekti) ei tarkoita jotain mennyttä, eikä nykyistä eikä tulevaa, vaan jatkuvaa tilaa. Alussa oli Sana, siis pysyvä tosiasia. Sana on jatkuvasti Jumalan kanssa ja Jumala. Kysymys on ajan rajat ylittävästä iankaikkisesta olemisesta. Sana loi kaiken ja Sana on persoonallisessa yhteydessä Jumalan kanssa, siis eri kuin Jumala, mutta silti sama kuin Jumala.

Kolminaisuuden salaisuus – Johanneksen evankeliumin keskeinen teema – tulee vastaan jo ensimmäisessä jakeessa. Jumalan suuruus ja olemus ylittävät meidän käsityskykymme. Hänen persoonansa ja hänen ajatuksensa ovat kaiken luodun syy. Jos jäisimme vain ensimmäiseen jakeeseen, tajuaisimme kyllä jotain Jumalan persoonallisuudesta ja hänen suuruudestaan ja viisaudestaan luomakunnan ihmeellisyyden kautta, mutta viime kädessä olisimme käsittämättömän salaisuuden äärellä, jota 18. jakeen alku terävästi kuvaa: *Ei kukaan ole Jumalaa milloinkaan nähnyt*.

Lihaksi tullut Sana

Jakeen 14. "Ja Sana tuli lihaksi" verbi ei ole "oli" vaan "tuli". Se ei tarkoita jonkin uuden alkamista, vaan entuudestaan olemassa olevan tulemista uudella tavalla havaittavaksi. Sana asui (pystytti telttansa) meidän keskellämme. Paavali kuvaa tätä Jeesuksen tuloa ihmiseksi näin: *Vaikka hänellä oli Jumalan muoto, hän ei pitänyt voittamanaan etuna olla Jumalan vertainen. Hän tyhjensi itsensä, otti palvelijan muodon, tuli ihmisten kaltaiseksi, eläen ihmisenä ihmisten joukossa. Hän alensi itsensä ja oli kuuliainen kuolemaan asti, ristinkuolemaan saakka.* (Fil. 2:6–8)

Sana, joka oli ja joka pysyvästi ja iankaikkisesti on Jumalan kanssa, tuli ja asettui asumaan meidän keskellämme. Se, jota kukaan ei voi nähdä, tuli kaikkien nähtäväksi. Se, mitä emme voineet tietää, tuli nyt tunnetuksi, sille löytyi ilmaisu.

Armo ja totuus – Sanan luonne

Lopuksi Johannes tiivistää kaiken sen, mitä hän näki tässä ihmiseksi tullessa Jumalassa: *Hän on täynnä armoa ja totuutta*. Se on kristinuskon tiivistys yhteen lauseeseen.

Ainokainen Poika, joka on Isän helmassa, on hänet ilmoittanut. Kristinuskossa on kysymys sen ilmoituksesta, joka oli meiltä saavuttamattomissa, jotta voisimme sen uskoa ja olla sille kuuliaisia. "Ainokainen Poika" merkitsee lapseutta. Jumalan Poika tarkoittaa siis sitä, että hän on osallinen Jumalan luonnosta, "Jumala Jumalasta". Ilmaisuihin "joka on Isän helmassa" sisältää rajoituksen. Se kertoo sen, että Jeesuksessa näemme Jumalasta sen, mikä on hänen sydämessään, sylissään, se tarkoittaa hänen rakkauttaan ja totuuttaan.

Jeesus ei tullut ilmoittamaan meille Jumalan ääretöntä suuruutta ja majesteettisuutta ja voimaa, joka yhä ylittää kaiken meidän käsityskykymme. Jeesus tuli ilmoittamaan selittämään ja tulkitsemaan meille myös Jumalan isänsydämen. Jeesus on Jumalan eksegeesi.

Sanan suhde luomakuntaan 2–5

Jakeet 1:2–13 selittävät ensimmäistä jaetta ja kertovat, millaisessa suhteessa Sana on luotuun maailmaan ja ihmiskuntaan (2-5) sekä uuteen luomakuntaan, pelastettujen uuteen ihmiskuntaan (6–13).

Jakeessa 2 *Hän oli alussa Jumalan luona käytetään samaa* ilmaisua *pros* kuin ensimmäisessä jakeessa. Se tarkoittaa toiminnallista läheisyyttä ja yhteistä vaikuttamista. Sana oli Jumalan luona, kasvoista kasvoihin, jatkuvasti lähestyen häntä, yhteisessä toiminnassa ja työssä.

Tällainen oli Sanan suhde Jumalaan alkuperäisessä luomisessa. *Kaikki on saanut syntynsä hänen kauttaan. Ilman häntä ei ole syntynyt mitään, mikä on syntynyt.* (1:3) Sana "kaikki" ei tarkoita vain kaiken summaa, vaan myös jokaista erillistä luomakunnan osaa. Sanan luova työ ulottuu kaikkeen ja jokaiseen yksityiskohtaan asti. Jumala suoritti kaiken luovan työnsä Sanan kautta. Myös kaikki, mikä syntyy prosessien kautta yhä tänään, on täysin riippuvaista Jumalan Sanan vaikutuksesta. Sana pitää myös yllä kaikkea luomakuntaansa. Paavali tiivistää saman asian Kolossalaiskirjeessä näin:

Hän on näkymättömän Jumalan kuva, esikoinen ennen kaikkea luomakuntaa. Hänessä luotiin kaikki, mitä on taivaissa ja maan päällä, näkyvät ja näkymättömät, olkootpa ne valtaistuimia tai herrauksia, hallituksia tai valtoja, kaikki on luotu hänen kauttaan ja häneen. Hän on ennen kaikkia, ja hänessä pysyy kaikki voimassa. (Kol. 1:15–17)

Elämä ja valo

Jae 4 *Hänessä oli elämä, ja elämä oli ihmisten valo* kokoaa edellä sanotun, mutta sisältää samalla eron elämän ja elämän välillä. Kaikki elämä on pohjimmiltaan salaisuutta, koska elämä, niin kasveissa kuin eläimissäkin on kaiken aikaa Jumalasta riippuvaa. Kaiken elämän salaisuus on Jumalassa elämän läheisyydessä. Mutta ihmisen kohdalla Jumalan antama elämä merkitsee myös valoa. Se sisälsi ihmisen kyvyn ajatella, puhua, arvioida asioita sekä kyvyn elää persoonallisessa suhteessa ja tietoisessa rakkaussuhteessa Jumalaan ja toisiin ihmisiin.

Sitten seuraa lyhyt mutta vavahduttava julistus: *Valo loistaa pimeydessä, mutta pimeys ei sitä käsittänyt.* Pimeys, vain yksi sana, mutta siihen sisältyy kaikki inhimillinen surkeus. Paavali puhuu *pimeydessä hallitsevista maailmanvaltiaista, henkimaailman pahoista olennoista.*

Sana "käsittää" merkitsee alkukielessä ei vain ymmärtämistä vaan myös valtaan ottamista, niin kuin uusi käännös oikein kääntää. Tänäänkin Jumalan valo loistaa, vaikka ihmismassat kulkevatkin sitä tajuamatta pimeydessä. Oikean ja väärän erotusta ei ihmiskunta ole kyennyt täysin tukahduttamaan sydämistään, vaikka valon mukaan ei haluttaisikaan vaeltaa.

Sanan suhde uuteen sukuun 6–13

Tuli mies, Jumalan lähettämä, hänen nimensä oli Johannes. Hän tuli todistamista varten, todistamaan valosta, että kaikki uskoisivat hänen kauttaan. Hän ei ollut se valo, vaan hän tuli todistamaan valosta. (1:6–8)

Johannes Kastajan tulo ennakoi profeetallisesti uutta alkua, uutta pelastettujen sukukuntaa. Uusi valo, joka valaisisi jokaista ihmistä ja olisi siis kaikkien havaittavissa ja nähtävissä, oli tulossa maailmaan (1:9). Sitten kirjoittaja katsahtaa taakse ja ympärilleen: *Hän oli maailmassa. Maailma on saanut syntynsä hänen kauttaan, mutta maailma ei tuntenut häntä. Hän tuli omiensa luo, mutta hänen omansa eivät ottaneet häntä vastaan.* (1:10–11)

Yhdessä merkityksessä hän on koko maailmassa, jokaisessa ihmisessä, koska maailma on hänen kauttaan tehty, mutta silti maailma ei tuntenut häntä. Kun Sana tuli lihaksi, hän tuli tässä merkityksessä omiensa luo. Evankeliumi ei ole vain kuvausta siitä, miten Jeesus otettiin vastaan, vaan myös siitä, miten hänet hyljättiin ei vain juutalaisten keskuudessa vaan koko maailmassa.

Kaikille, jotka ottivat hänet vastaan, hän antoi oikeuden ja voiman tulla Jumalan lapsiksi, niille, jotka uskovat hänen nimeensä. He eivät ole syntyneet (toinen lukutapa: hän ei ole syntynyt) verestä, eivät ihmisen tahdosta eivätkä miehen tahdosta, vaan Jumalasta. (1:12–13) Tässä on uuden pelastettujen suvun alku, uusi luomus. Vaikka tämä maailma ei pimeydessään ottanutkaan Sanaa vastaan, hän itse synnyttää uudesti suvun, jossa hänen valonsa loistaa ja jossa hänet otetaan vastaan. Tämä uusi suhde Sanaan perustuu uudestisyntymisen ihmeeseen.

Kirkkaus, jota voi katsella

Me katselimme hänen kirkkauttaan, sellaista kirkkautta kuin ainoalla Pojalla on Isältä. (1:14b) Sana "katsella" tarkoittaa tarkastamista, täyttä näkemistä. Kirkkaus ilmeni tunnusteoissa mitä moninaisimmilla alueilla: Kaanaan häissä se näkyi luomisen ihmeenä, Lasaruksen herättämisessä kuoleman kukistamisena, mutta niin kuin Johannes osoittaa myöhemmin, syvimmin Jumalan kirkkaus loisti Golgatan ja ylösnousemuksen voitossa.

Kaksi todistajaa

Jakeet 1:15–17 kertovat Sanan suhteesta kahteen todistajaan: *Johannes todisti Jeesuksesta ja huusi: "Hän on se, joka tulee minun jälkeeni. Hän on ollut edelläni, sillä hän on ollut ennen minua."* Evankelista Johannes todistaa taas: *Hänen täyteydestään me kaikki olemme saaneet, armoa armosta. Laki on annettu Mooseksen kautta. Armo ja totuus on tullut Jeesuksen Kristuksen kautta.*

Ensimmäinen todistaja on Johannes Kastaja, airut, joka kuului vielä vanhaan liittoon. Hänen viestinsä oli, että Sana on iankaikkinen, ei tästä ajasta eikä tähän aikaan sidottu. Toinen todistaja, evankeliumin kirjoittaja Johannes, kuuluu taas uuteen liittoon. Hän osoitti, että vanha liittokin oli armon liitto, vaikkakin vielä puutteellinen. Mutta uusi liitto Jeesuksessa Kristuksessa toi täyden ja lopullisen armon ja totuuden. Jae 17 on usein ymmärretty ikään kuin siinä vanha liitto ja uusi pantaisiin toisiaan vastaan. Vanha ei ollut vain laki- vaan myös armoliitto yhtä vähän kuin uusikaan ei ole pelkkä armoliitto, vaan siihen kuuluu myös totuus.

Kysymyksiä:

1. Millainen on Jumalan ja Sanan välinen suhde? (1,2)
2. Kuka on Sana? (14)
3. Luettele Jeesuksen Kristuksen tekoja jakeissa: a) (3,10) b) (4) c) (5)
4. Miten ihmisen synnin surulliset vaikutukset ilmenevät? a) (5,10) b) (11)
5. Miten Johannes, jota nimitettiin "suurimmaksi vaimoista syntyneiden joukossa", ja Jeesus eroavat toisistaan a) olemukseltaan? (6,8,15) b) tehtävänsä puolesta? (7,8)
6. Millainen oikeus ja voima annetaan sellaiselle, joka ottaa Jeesuksen vastaan eli uskoo häneen? (12)
7. Kuka antaa ihmiselle Jumalan lapsioikeuden ja voiman? (12)
8. Miten ihmisestä tulee kristitty? (13, vrt myös 3:3,5)
9. Mikä oli Sanan päämäärä, kun hän tuli ihmiseksi? (14,16,18)
10. Mikä on lain sisältö? (17)
11. Mitä sisältävät armo ja totuus, jotka saadaan Jeesuksen kautta? (14,17)
12. Mitä me saamme Jeesukselta ja kuinka paljon? (16)

Julkisen toiminnan ensimmäinen vuosi 1–5

Johannes Kastaja todistaa Jeesuksesta 1:19–34

Johdannon jälkeen nyt alkaa evankeliumin pääosa, jossa käsitellään Johanneksen valikoimia kahdeksaa tunnustekoa ja kahdeksaa sanallista merkkiä.

Kolme jaksoa

Jeesuksen julkinen toiminta jakaantuu kolmeen osaan, joita usein on nimitetty Juudean, Galilean ja Perean toimintajaksoiksi. Jako on kuitenkin sikäli harhaanjohtava, että Jeesus ei rajoittunut pelkästään yhteen alueeseen millään noista jaksoista. Siksi on loogisempaa jakaa Jeesuksen toiminta ajallisesti kolmeen osaan. Ensimmäinen ulottui hänen saamastaan kasteesta Johannes Kastajan vangitsemiseen. Se keskittyi Juudeaan ja oli noin vuoden pituinen. Se oli suhteellisen hiljaisen toiminnan vaihetta.

Toinen kaksi vuotta kestänyt jakso alkoi Johanneksen vangitsemisesta. Silloin Jeesus poistui Juudeasta Galileaan ja alkoi toimia näkyvästi. Suuret ihmisjoukot seurasivat häntä kaikkialle ja hän opetti julkisesti. Jeesuksen jatkoi samalla sanomalla, jota Johannes oli julistanut: *"Tehkää parannus, sillä taivasten valtakunta on tullut lähelle!"* Tämä jakso kesti siihen asti, kun Pietari Kesarean Fippissä lausui suuren uskon-tunnustuksensa vastauksena Jeesuksen kysymykseen: *"Kenen te sanotte minun oleva?"*

Kun Pietari tunnusti Jeesuksen Kristukseksi, elävän Jumalan Pojaksi, Jeesus kertoi ensi kertaa opetuslapsilleen avoimesti edessään olevasta Golgatan tiestä. Siitä alkoi kolmas kuuden kuukauden jakso, joka päättyi Jeesuksen ristiinnaulitsemiseen. Sitäkin luonnehti edelleen suurten joukkojen liikkuminen Jeesuksen kintereillä, mutta sitä varjosti lähestyvä risti. Jeesus käytti tämän jakson aikana paljon aikaa opetuslastensa kanssa valmistaen heitä ristin ja ylösnousemuksen voittoon. Kaikkiaan Jeesuksen julkinen toiminta kesti siis kolme ja puoli vuotta.

Johanneksen valikoima

Johannes valitsevat tunnusteet keskittyvät lähes kokonaan Jeesuksen julkisen toiminnan ensimmäiseen ja viimeiseen jaksoon. Luvut 1–5 käsittelevät ensimmäistä ja 7–20 jälkimmäistä. Vain luku 6 kuvaa keskimmäistä vaihetta. Syykin on ilmeinen. Johannes oli lukenut Markuksen, Matteuksen ja Luukkaan evankeliumit, jotka kaikki kertovat paljon tunnustekoja Jeesuksen julkisen toiminnan keskimmäisen jakson ajalta. Hänellä ei ollut tarvetta toistaa muiden jo kirjoittamia tapahtumia.

Johannes Kastajan todistus

Johannes oli Jumalan lähettämä mies, jolla oli selkeä todistus Jeesuksesta. Johannes Kastajan todistuksen sisältö paljastui vastauksena Jerusalemita tulleiden fariseusten ja leeviläisten valtuuskunnan esittämään kysymykseen: *"Kuka sinä olet?"*

Kysymyksen taustalla oli jo pitempään jatkunut Johanneksen julistus- ja kastamistoiminta, joka oli saanut koko Juudean liikkeelle häntä kuulemaan. Jopa kuningas Herodes oli kiinnostunut Johanneksen opetuksesta jopa siihen määrään, että eräässä vaiheessa hänestä sanottiin, että hän *kuunteli Johannesta mielellään*. Uskonnolliset johtajat alkoivat olla huolissaan Johanneksen toiminnan saavuttaman suosion laajuudesta ja halusivat nyt ottaa selvää toiminnan luonteesta.

Kysymys saattoi olla täysin vilpiton tai sitten ei. Jälkimmäiseen vaihtoehtoon viittaa Jeesuksen myöhemmät lausunnot samaisille johtajille. Niissä hän syytti uskonnollisia johtajia epärehellisyydestä suhteessaan Johannes Kastajaan.

Johannes Kastajan vastaus sisälsi kolme kieltoa ja yhden myönteisen kannanoton. Hän kielsi olevansa Kristus, Malakian lupaama Elia tai Mooseksen kaltainen uusi profeetta, joista kaikista on Vanhan testamentin lupaus. Sen sijaan hän vei kysyjät keskeiseen Jesajan profetiaan, joka vaati heitä valmistamaan sydämensä Messiaan tulolle. *Minä olen ääni, joka huutaa erämaassa: "Tasoittakaa tie Herralle", kuten profeetta Jesaja on sanonut.*

Kysyjät ymmärsivät, että Johannes vaati heitä tekemään parannuksen ja tunnustamaan syntinsä, mihin he eivät kuitenkaan olleet valmiita. Häkellyksissään he käänsivät huomion kasteseremoniaan liittyviin menettelytapoihin. Sehän on kovin tyypillinen tapa väistää suora Jumalan sana tänäänkin. Siihen Johannes sanoi todella hämmästyttävää: *"Teidän keskuudessanne on toinen, jota te ette tunne, hän, joka tulee minun jälkeeni, ja jonka kenkien nauhoja en ole arvollinen avaamaan."*

Jeesus seiso i ihmisjoukossa, mutta Johannes ei jostain syystä vielä kertonut, kuka hän on. Johannes todisti: – Messias on jo tullut, hän on täällä keskellämme, hän on suunnattomasti enemmän kuin minä, joka hänestä todistan, ja siksi teidän on valmistettava parannuksessa sydämenne hänen tulolleen.

Seuraavana päivänä

Seuraavana päivänä Johannes näki Jeesuksen tulevan luokseen ja sanoi: *"Katsokaa: Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnin!"* (1:29)

Johanneksen tarkasti määrittelemä seuraava päivä viittaa ajankohtaan noin kuusi viikkoa sen jälkeen, kun Jeesus oli kastettu. Johannes oli Pyhän Hengen laskeutumismärkin perusteella tunnistanut Jeesuksen Messiaaksi, sillä Jumala oli etukäteen ilmoittanut tämän märkin hänelle. Sen jälkeen Jeesus oli viipynyt erämaassa kuusi viikkoa Saatanan kiusattavana. Nyt hän oli palannut ja nyt oli koittanut hetki, jolloin Jeesus lähestyi Johannesta, jotta tämä julkisesti osoittaisi, kuka on se Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnin.

Aiemmin Johannes Kastaja oli kuvannut tulossa olevaa Messiaasta sanoin: *"Minä kastan teidät vedellä parannukseen, mutta hän, joka tulee minun jäljessäni, on minua väkevämpi, jonka kenkiäkään en ole keltollinen kantamaan. Hän kastaa teidät Pyhällä Hengellä ja tulella. Hänellä on viskain kädessään, ja hän puhdistaa puimatantereensa [viljan]. Jyvät hän kokoaa aittaansa, mutta ruumenet hän polttaa samumattomassa tulella."* (Matt. 3:11–12) Nyt Johanneksen sanoissa on uusi sävel: *"Katsokaa: Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnin!"*

Jeesuksen kaste oli avannut Johanneksen silmät näkemään sen, miten synnitön astui kastettavaksi, jotta syntiset saisivat armon. Johannes itsekin oli oppinut aivan uudella tavalla tuntemaan Messiaan. Siksi hän myös kertoo yksityiskohtaisesti, mitä hänelle itselleen oli avautunut tästä ihmeellisestä persoonasta, joka lähestyi häntä: *"Minä en tuntenut häntä. Mutta hän, joka lähetti minut kastamaan vedellä, sanoi minulle: 'hän, jonka päälle näet Hengen laskeutuvan ja jäävän, kastaa Pyhällä Hengellä'. Minä olen nähnyt sen ja olen todistanut, että tämä on Jumalan Poika."* (1:30–34)

Edellisenä päivänä hän oli sanonut: *"Minä kastan teitä vedellä"*. Nyt hän sanoi: *"Tämä kastaa Pyhällä Hengellä!"* Esitellessään kansalle heidän edessään seisovan Jeesuksen Messiaaksi Johannes teki kuuli joilleen myös selväksi, mikä on Jeesuksen tehtävä. Se ei ollut poliittisen vapauttajan tehtävä, vaan synnin syyllisyydestä vapauttavan Uhrikaritsan ja synnin vallasta puhdistavan Pyhällä Hengellä Kastajan tehtävä.

Sitä seuraava päivä

Jälleen seuraavana aamuna Johannes Kastaja seiso i, osoitti ohi kävelevää Jeesusta ja lausui kahdelle vierellään olleelle oppilaalleen: *"Katsokaa: Jumalan Karitsa!"* Nyt tämä tapahtui henkilökohtaisella tasolla – ei siis julkisuudessa.

Andreas ja epäilemättä evankeliumin kirjoittaja Johannes olivat nämä oppilaat, jotka varmaankin keskustelivat sinä aamuna edellisen päivän tapahtumista. Johannes Kastaja tiesi, että hänen oppilailleen ei riittänyt pelkkä yleinen Messiaan tunnistaminen, he tarvitsivat myös hänen henkilökohtaisen tuntemisensa Jumalan Karitsana, joka ottaa pois synnit.

Johannes Kastajan sanottua sanansa oppilaat jättivät välittömästi hänet ja lähtivät Jeesuksen seuraan. Jeesuksen julkinen toiminta seuraajien kokoamiseksi alkoi.

Kysymyksiä:

1. Mitä Johannes Kastaja sanoi itsestään? (23)
2. Mitä Johannes Kastaja sanoi Jeesuksesta? a) (29) b) (30) c) (33) d) (34)
3. Mistä Pyhällä Hengellä kastamisessa mahtaa olla kysymys? (32–33)

Lisäys 1

Johanneksen kasteen ja kristillisen kasteen suhde

Johannes Kastajan kastetta ei missään vaiheessa samaistettu kristilliseen kasteeseen. Apostolien teot kertoo, miten Johannes Kastajan kasteella kastetut kastettiin uudelleen kristillisellä kasteella.

Miksi sitten Jeesuskin kastettiin Johanneksen kasteella ja missä suhteessa se on kristilliseen kasteeseen?

Johannes määritteli oman kasteensa parannuksen kasteeksi. Hän kastoi vain ne, jotka tunnustivat syntinsä. Näin Johanneksen kasteen ydin ei ole siinä, että se kykenisi tarjoamaan pelastusta, vaan se oli julkista tunnustautumista siihen, että kastettava oli rikkonut Vanhassa testamentissa Jumalan ilmoittaman lain ja että hän syntisenä ansaitsi tulla hukutetuksi, niin kuin Nooan aikuinen ihmiskuntakin.

Toisaalta Johanneksen kaste merkitsi jäämistä sen odotuksen varaan, että Jumala on omien lupaustensa mukaan valmistava Messiaassa pelastajan, joka ei tulisi vain jonkinlaisena poliittisena vapauttajana, vaan tulisi pelastamaan ihmiset heidän synneistään. Näin Johanneksen kaste valmisti ihmisiä kristilliseen kasteeseen. Vaikka laki eikä syntien tunnustaminen parannuksessa itsessään ei kykene ketään pelastamaan, ne ajoivat ihmisiä Kristuksen luo. Näin Johannes valmisti kansaa vastaanottamaan pelastuksen Jeesuksessa.

Koska Johanneksen kaste liittyy ihmisen Jumalan vanhurskaaseen lakiin, sen sisältö kuuluu myös osana kristilliseen kasteeseen. Siinäkin ihminen tunnustautuu kuoleman ansaitsevaksi. Mutta kristillinen kaste liittyy meidät kuitenkin ensi sijassa evankeliumiin. Kristillinen kaste ei siis ole vain kuolemantuomio, vaan se lahjoittaa myös tämän tuomion loppuun kärsittynä Jeesuksen kärsimyksessä ja kuolemassa ristillä. Kun Johanneksen kaste viittaa tulevaan pelastukseen siinä, että kastevedestä nouseaan elävänä, vaikka olisikin ansaittu kuolema, kristillinen kaste ei vain lupaa ylösnousemuselämää, vaan antaa sen liittämällä ihmisen Jeesukseen ja hänen ylösnousemuselämäänsä.

Mennessään Johanneksen kastettavaksi Jeesus suostui viimeisintä myöten Jumalan pyhän lain tutkittavaksi ja tuomittavaksi. Koko hänen hiljainen vaelluksensa Nasaretin Puuseppänä ja veljiensä ja perheensä elättäjänä Joosefin kuoleman jälkeen alistetaan nyt Jumalan pyhän lain kirkkaimpaan valokeilaan ja sen tutkittavaksi. Kun sitten Isä sanoi: "Tämä on minun rakas Poikani, johon minä olen mielistynyt", hän antoi tunnustuksen siitä, että Jeesuksen vaellus oli ollut täydellinen lain vaatimusten valossa ja täydellinen kuuliaisuus Isälle oli tuottanut Isän mielisuosion eli hyväksynnän.

Meidän kannaltamme tällä asialla on suuri merkitys kristillisen kasteen kautta. Kun siinä lahjoitetaan meille itsellemme koko Jeesus Kristus, saamme myös omaksemme sen täydellisen lainkuuliaisuuden, jota Jeesus osoitti. Kasteessa saadun lahjan perusteella voimme siis uskossa ottaa vastaan omalle kohdallemme nuo sanat: "Olet Jumalan rakas lapsi, johon Isällä on mielisuosio, jonka Isä hyväksyy." Jeesuksen aktiivinen laintäyttäminen tulee häneen yhteen kasvaneen omaisuudeksi. Kaste ei siis tarjoa vain syntien anteeksiantamusta Jeesuksen passiivisen eli meidän sijaisenaamme kärsivän uhrin perusteella, vaan myös aktiivisen Jumalalle kelpaavan elämän, jonka hän eli meidän sijaisenaamme.

Kun Johanneksen kaste oli parannuksen kaste, jonka saivat ne, jotka tunnustivat omat syntinsä, miksi Jeesuksen synnittömän täytyi käydä tälle syntisten kasteelle. Käsittääkseni kysymys oli siitä, että Jeesuksen tie meidän sijaiskärsijänämme alkoi juuri Jordanilta. Hän ei mennyt veteen tunnustamaan omia syntejään, vaan tunnustamaan ihmiskunnan synnit omikseen lähteäkseen kantamaan niiden vastuun loppuun asti. Jeesus ikään kuin keräsi ne synnit, jotka Johanneksen kasteen saaneet olivat Jumalan lain mukaisesti tunnustaneet ja lähti kulkemaan niiden kanssa Golgatalle.

"Kaiken vanhurskauden täyttäminen" Jeesuksen kasteessa Jordanilla liittyy myös siihen, mitä Paavali kirjoittaa Jeesuksen sovitustyön ja vanhan liiton aikaisten, mutta erilaisin uhrein peitettyjen syntien anteeksi saamisen suhteesta. *...Kristuksen Jeesuksen Jumala on asettanut armoistuimeksi uskon kautta hänen vereensä, osoittaaksensa vanhurskauttaan, koska hän oli jättänyt rankaisematta ennen tehdyt synnit jumalallisessa kärsivällisyydessään...*(Room. 3:24–26)

Jeesus otti siis kantaakseen myös Vanhan liiton aikaiset synnit, jotta Jumalan oikeudenmukaisuus ja vanhurskaus, joka vaatii jokaiselle synnille tuomion ja rangaistuksen, tulisi voimaan. Jumala ei voi antaa anteeksi ilman sovitusuhria, ilman Jeesuksen veren vuodattamista. Kun Jumala suuressa kärsivällisyydessään oli luvannut anteeksiantamuksen vanhassa liitossa eläinuhrien kautta, kysymys oli vain viittauksesta Jeesuksen tulevaan veriuhuriin Golgatalla. Golgatan tulevasta uhrista eläinuhrit tulivat voimaan. Jotta siis Jumalan vanhassa liitossa osoittama armo ei olisi ristiriidassa hänen pyhän oikeudenmukaisuutensa kanssa Jeesuksen tuli ottaa kaikki menneisyyden synnitkin kantaakseen. Se taas alkoi Jordanilta. Näin "kaikki Jumalan vanhurskaus" täytettiin.

Ensimmäiset opetuslapset 1:35–51

Keitä ja millaisia olivat ne miehet, jotka Jeesus kokosi ympärilleen ensimmäisinä opetuslapsinaan? Ensimmäiset kaksi olivat Andreas ja toden näköisesti Johannes, evankeliumin kirjoittaja, vaikka hän ei sitä suoraan sanokaan. Sitten tuli Andreaan veli Simon, Pietari. Toden näköisesti Jaakob oli myös kuviossa mukana, sillä Andreaasta sanotaan, että hän löysi *ensin* veljensä Simonin. Sitten mainitaan Filippus ja Natanael.

Andreaan tapaamme tilanteissa, joissa hän on esittelemässä jotakuta uutta ihmistä Jeesukselle. Ensin hän esitteli veljensä, sitten myöhemmin poikasen viiden leivän ja kahden kalan kanssa. Samainen veli sai myöhemmin johtaa 3000 miestä Herran luo helluntaina. Kreikkalaisten halutessa tavata Jeesusta Andreas meni esittämään asiaa Jeesukselle neuvoteltuaan Filippuksen kanssa. Andreas oli voimakas persoona, joka kantoi huolta toisista ihmisistä. Andreaan luonteenpiirteisiin kuului myös varovaisuus. Hän vaati riittävän ajan päätösten tekemiseen.

Johannes ja *Jaakob* olivat ukkosenjylinän poikia. Kuitenkin Johanneksesta tuli rakkauden ja lohdutuksen apostoli. Hän oli näkijä ja uneksija. Veljekset olivat varsin erilaiset, mutta yhdessä he olivat seuranneet Johannes Kastajaa ja nyt Jeesusta.

Simon Pietari oli suuri, aito sielu, jossa oli kaikki inhimillisen vahvuuden piirteet. Kuitenkin hän oli niin heikko kuin ihminen voi olla. Mutta nyt alkoi se prosessi, jossa Herra muovasi hänestä kallion.

Filippus oli ujo ja syrjäänvetäytyvä luonne, niin että Matteus, Markus ja Luukas eivät kerro hänestä mitään. Mutta Johannes sitäkin enemmän. Filippuksen syvällisyyttä kuvaa hänen pyyntönsä, joka on koko ihmisyyden syvin huokaus: "Näytä meille Isä, niin me tyydymme."

Herra itse esitteli *Natanaelin*: "*Siinä on oikea israelilainen, jossa ei ole vilppiä!*" Vilpittömyyden mittana Herra ajatteli varmasti Vanhan testamentin Jaakobia, johon hän keskustelussaan Natanaelin kanssa viittasi.

Jeesuksen julkisen toiminnan alku

Jeesuksen toiminta alkoi spontaanin ja järjestäytymättömän tuntuiseksi. Hän vain kulki eteenpäin ja yksitellen opetuslapset tulivat hänen seuraansa.

Ensimmäinen lause, joka Jeesuksen julkisesta toiminnasta meille kerrotaan, olivat hänen sanansa Andreaalle, joka oli jättänyt Johannes Kastajan seuran päästäkseen Jeesuksen luo. Johannes Kastaja oli valmistanut oppilaitaan juuri tähän. Jeesus sanoi lähestyvälle Andreaalle: "*Mitä te etsitte?*"

On tärkeää huomata, että hän ei sanonut "Ketä te etsitte?" vaan "Mitä te etsitte?". Edellisen kysymyksen vastaus oli itsestään selvä. He etsivät Jeesusta. Jeesus halusi heidän selvittävän itselleen, mitä varten he etsivät häntä.

Mitä etsit?

Kysymys "Mitä etsit?" koskettaa syvimältä. Mitä me koulussa, kirkossa, kotona, toimistossa etsimme? Mikä panee meidät syvimiltämme liikkeelle? Mikä on elämämme suunta? Andreaan vastaus kuvastaa hänen varovaisuuttaan ja sitä, että hän tajusi, ettei hän kyennyt vastaamaan Jeesuksen kysymykseen.

"Missä sinä majaillet?" tarkoitti: – Anna meille aikaasi, haluaisimme kanssasi keskustella juuri tuon kysymyksen läpi. – Jeesus kutsui heidät mukaansa: *"Tulkaa ja katsokaa."* Ja he löysivät vastauksen molempiin kysymyksiin.

Kellon aika

Johannes rekisteröi tarkasti kellonajan, jona he pääsivät Jeesuksen seuraan: Silloin oli noin 10. tunti. Paljon on keskusteltu, käyttikö Johannes juutalaista vuorokausijakoa vai roomalaista. Juutalaisen mukaan hetki olisi ollut klo 16, roomalaisen mukaan taas 10 aamulla, sillä edellinen tapa laski tunnit aamusta, jälkimmäinen keskiyöstä eteenpäin. Todennäköisesti Johannes käytti evankeliumissaan läpeensä roomalaista aikaa, vaikka asiasta ei täyttä varmuutta olekaan. Joka tapauksessa Jeesus käytti merkittävän pitkän ajan keskustellen Andreaan ja Johanneksen kanssa. Kellonajan huomioiminen kertoo siitä, että Jeesuksen kohtaaminen muodostui hänen elämässään suureksi vedenjakajaksi.

Andreas evankeliointi

Pian Andreas kiiruhti ulos etsimään Simonia kertoakseen hänelle viestin: *"Me olemme löytäneet Messiaan"*. Kun hän tuli Pietarin kanssa takaisin, Jeesus ensi sanoikseen kertoi totuuden miehestä ja Herran mahdollisuuksista hänen kohdallaan: *"Sinä olet Simon Johanneksen poika. Sinun nimesi on oleva Keefas"*.

Luulen, ettei kukaan muu ollut niin hämmästyntynyt näistä sanoista, kuin Pietari itse, sillä hän kaikista vahvoista piirteistään huolimatta tunsikin oman heikkoutensa. Hän tiesi ja muutkin sen ymmärsivät, että hänen varaansa ei kyllä voinut rakentaa. Mutta lupauksellaan siitä, että Pietarista vielä voisi tulla kallio Jeesus vangitsi hänet seuraansa eikä koskaan menettänyt häntä, vaikka ajoittain siltä näyttikin.

Filippusta ei kukaan Johannes Kastajan oppilaista lähtenyt etsimään. Mutta Jeesus itse lähti. Hän tapasi Filippuksen ja sanoi hänelle: *"Tule ja seuraa minua."* Siinä oli kaikki, mutta se riitti Filippuksen voittamiseen.

Vilpitön etsijä

Filippus löysi Natanaelin ja kutsui hänet Jeesuksen luo. Filippuksella oli iloinen viesti kerrottavanaan: *"Me olemme löytäneet hänet, josta Mooses laissa ja profeetat ovat kirjoittaneet, Jeesuksen, Joosefin pojan, Nasaretista"*.

Vilpitön Natanael kertoi avoimesti omat ennakkoluulonsa Nasaretiin nähden. Kaupunki sijaitsi roomalaisen sotilasreitillä varrella ja siihen oli pesiytynyt prostituutiota ja muita paheita. Kaupungilla oli todella huono maine. Hurskaana juutalaisena hän ei olisi voinut kuvitella kamalampaa paikkaa asua kuin se oli.

Natanaelin epäily oli vilpitön. Mutta parasta mitä etsivällä ihmisellä voi olla, on juuri vilpittömyys, jota Jeesuskin arvosti. Etsijän on uskallettava kohdata omat ennakkoluulonsa, sillä muutoin ne estävät tehokkaasti Jumalan työn meissä. Vilpittömyys auttaa meitä myös näkemään oman todellisen tilamme ja estää meitä sortumasta vääriin kuvitelmiin kyvyistämme itse auttaa itseämme.

Tule ja katso

Filippuksen neuvo Natanaelin avoimiin epäilyihin ei ollut vetoaminen oman suuren kokemuksen varmuuteen eikä väittely Messiaan persoonasta. Ehkä Filippus tiesi, että Natanael syvällisenä Vanhan testamentin tuntijana olisi helposti päihittänyt hänet. Hänen neuvonsa oli mutkaton: *"Tule ja katso."*

Ken vilpittömästi haluaa tulla Jeesuksen luo epäilyineenkin, saa kyllä Herralta itseltään riittävän vastauksen. Evankelioimisessa on aina viime kädessä kysymys siitä, että saatamme toisen ihmisen suoraan kosketukseen itse Jeesuksen kanssa. Kukaan uskova ei voi saada aikaan todellista muutosta toisessa, siihen kykenee vain Herra itse.

Jeesus ei kohdistanut sanojaan aluksi suoraan Natanaeliin, vaan puhui hänestä: *"Siinä on oikea israelilainen, jossa ei ole vilppiä!"* Siinä oli siis avoin, rehellinen ja vilpitön mies, joka ei pyrkinyt peittämään muita eikä itseään. Jeesuksen sanat itse asiassa kertoivat myös sen, mitä Natanael itse ajatteli itseltään, sillä hän reagoi niihin kysymyksellä: *"Mistä sinä minut tunnet?"* Sitten Jeesus lausui merkittävät sanat: *"Ennen kuin Filippus kutsui sinua, minä näin sinut, kun olit viikunapuun alla."*

Natanael oli todennäköisesti ollut viikunapuun alla rukoilemassa ja mietiskelemässä Vanhan testamentin Jaakobin kokemusta Beetelissä, jossa Herra ilmestyi tälle unessa. Natanael tiesi tarkoin, että hänen rukoillessaan ja vuodattaessaan sydämensä ahdistusta ja kaipausta Jumalalle, ketään toista ei ollut hänen näköpiirissään. Ehkä kaikesta vilpittömyydestään huolimatta Natanaelkin oli tajunnut, että hänessäkin asui pettäjä Jaakobin sydän. Ehkä hän oli kysellyt, miten hän pääsisi kohtaamaan elävän Jumalan, niin kuin Jaakob lopulta pääsi kaikkien harharetkiensä jälkeen.

Kun Natanael tajusi Jeesuksen sanoista silmän räpäyksessä, että Jeesus ei ollut nähnyt vain häntä itseään vaan myös hänen sydämensä syvimpään asti, hän teki vilpittömän ja nopean johtopäätöksensä. Hänen edessään täytyi olla kaikkietävän, kaikkialla läsnäolevan Jumalan oma Poika, se joka oli Jaakobille ilmestynyt taivaaseen johtavien tikapuiden juurella.

Jeesus oli tunnustanut Natanaelin oikeaksi israelilaiseksi – mikä tarkoittaa Jumalan hallitsemää. Niinpä hän puolestaan välittömästi tunnusti Jeesuksen siksi Kuninkaaksi, jolla on oikeus hallita häntä.

Jeesus otti tämän avoimen uskontunnustuksen vastaan: *"Sen johdosta, että sanoin sinulle: 'Minä näin sinut viikunapuun alla', sinä uskot. Sinä saat nähdä suurempia kuin nämä."*

Sanaan perustuva usko saa myös nähdä ja saa nähdä todella suuria: *"Minä sanon teille totuuden: Te saatte nähdä taivaan avoinna ja Jumalan enkelien nousevan ylös ja laskeutuvan alas Ihmisen Pojan päälle."* Uskolle avautuu yhä ihmeellisempänä Jeesus Kristus. Uskon kasvu on Herran armon ja totuuden tuntemisen kasvua.

Erilaisille eri tavoin

Kovin olivat ensimmäiset Jeesuksen oppilaat erilaisia miehiä ja niin oli myös Jeesuksen lähestymistapa jokaisen kohdalla erilainen. Jokaisen sielunhoitotyötä tekevän tulisi aina muistaa, että ei ollut kahta sellaista ihmistä, joita Jeesus olisi lähestynyt samalla tavalla. Herralla on lukemattomia teitä ihmissydämiin, koska hän on luonut ihmiset erilaisiksi.

Jotain yhteistä Jeesuksen ja oppilaiden kohtaamisessa kuitenkin oli. Kaikki näyttivät lähtevän hämmästyttävän nopeasti ja merkillisellä "Helpvoudella" Jeesuksen seuraan. Taustalla oli varmasti se, että Johannes Kastajan murskaava lain saarna oli saanut valmistaa heitä. Mutta vielä enemmästä täytyi olla kysymys. Jeesuksen persoonassa ja olemuksessa loisti sellainen totuus ja armo, että he eivät yksinkertaisesti nähneet muuta vaihtoehtoa kuin hänen seuraamisensa. Ratkaisevaa oli se, kenet he olivat kohdanneet!

Toki edessä olevat kolme ja puoli vuotta opettivat heille suunnattomasti lisää Jeesuksesta, mutta kaikessa oli kysymys sittenkin vain sen vahvistumisesta, jonka he olivat tajunneet Herran majesteetillisen rakastavassa kutsussa: *"Tule ja seuraa minua."* Kysymys ei niinkään ollut heidän seuraamisestaan, vaan siitä suuresta ja ihmeellisestä "Minästä", joka heidät valloitti.

Kysymyksiä:

1. Miksi kaksi Johannes Kastajan oppilaista lähti seuraamaan Jeesusta? (36–37)
2. Millaisen kysymyksen Jeesus heille teki? (38)
3. Mitä Sinä elämässäsi etsit?
4. Mitä Jeesuksen kohtaaminen oppilaille merkitsi? (39,41)
5. Mitä tarkoittaa nimi Messias eli Kristus? (41)
6. Mistä evankelioimisessa on kysymys? (41,42)
7. Mistä kertoo se, että Simonin nimi muutettiin? (42)
8. Minkälaisen löydön Filippus teki lähtemällä Jeesuksen seuraan? (45)
9. Miksi Natanael epäili? (46)
10. Mitä tarvitaan, jotta voisimme oppia tuntemaan Jeesuksen? (46)
11. Mitä tarkoittaa nimi Israel? (47)
12. Mitä Natanael teki viikunapuun alla? (48)
13. Miten Natanaeliin vaikutti se, että Jeesus tunsi hänet? (49)
14. Mikä tai kuka hallitsee Sinun elämääsi?
15. Mihin uskon syntyminen perustuu? (50)
16. Millainen on uskovan ihmisen tulevaisuus? (51)

Ensimmäinen tunnusteko 2:1–12

Kolmantena päivänä Jeesus ja oppilaat saapuivat Kaanaan häihin. Jeesus suoritti ensimmäisen tunnustekonsa juuri siinä pyhässä toimituksessa, jossa kaksi ihmistä tulevat yhdeksi. Kun Jumala loi ihmisen mieheksi ja naiseksi, Jumalan kuva syvimmiltään löytyi heidän liitossaan: *"Luodessaan ihmisen Jumala teki hänet kaltaisekseen. Hän loi heidät mieheksi ja naiseksi, siunasi heitä ja antoi luodessaan heille nimen aadam."* (1 Moos. 5:1,2)

Avioliitto on suvun jatkamisen ja ilmoituksen eteenpäin kuljettamisen väline. Jumalassa on Isä: *"Niin kuin Isä hän armahtaa lapsiaan"*. Jumalassa on äidillisyyttä: *"Niin kuin äiti lohduttaa lastaan, niin minä lohdutan teitä."* (Jes. 66:13). Jumalassa on myös lapseus. Jumalan kuva on täydellisenä Pojassa.

Häät on pyhä hetki ja suuren ilon hetki. Jeesus sai kutsun häihin ja otti sen vastaan. Kesken kaiken viini loppui. Jeesuksen ja hänen äitinsä Marian välillä käytiin lyhyt mutta merkittävä keskustelu. Maria sanoi Jeesukselle: *"Heillä ei ole viiniä."*

Mitä Maria tarkoitti tällä? Tietysti on helppo sanoa, että hän halusi Jeesuksen järjestävän lisää viiniä. Mutta Jeesuksen vastaus osoittaa, että hänellä oli syvempi tarkoitusperä. Jeesus tiesi ja näki Marian sydämeen asti ja vastasi Marian syvään toiveeseen suurella rakkaudella ja hellyydellä – vaikka suomalainen ei käännösten sanoissa vaimo tai nainen tunnista sitä. Vielä ristiltä puhuessaan Jeesus käytti samaa nimitystä äidistään: *"Vaimo, mitä puutut minun tehtäviini? Minun aikani ei ole vielä tullut."* (JKR) *"Anna minun olla, nainen. Minun aikani ei ole vielä tullut."* (92) *"Mitä sinä tahdot minusta, vaimo? Minun aikani ei ole vielä tullut."* (38) *"Mitä se minulle tai sinulle kuuluu, nainen? Minun aikani ei ole vielä tullut."* (RK)

Käännösten välillä on melkoinen ero. Alkukielen teksti ei avaudu helposti: *"Vaimo, mitä sinulle ja minulle? Minun aikani ei ole vielä tullut."*

Ajatus kulkenee näin: – Äiti rakas, tiedän kyllä mitä halaisit, mutta sinun ymmärryksesi minun tehtäväni nähden on vielä rajallinen. Olet kantanut minut sydämesi alla, kun Jumala valmisti minulle ihmisruumiin. Olet seurannut minua halki näiden vuosien tietäen alkuperäni ja nyt kun näet, että olen siirtymässä julkiseen toimintaan, sinä haluaisit, että tekisin jotain sellaista, mikä paljastaisi ihmisille luonteeni ja tehtäväni, niin että sinunkin sydämesi suuri salaisuus voisi vihdoinkin tulla julki.

Maria on toki se siunattu, jota kaikki sukupolvet ylistävät autuaaksi – hänen uskonsa tähden. Hän tunsi Jeesuksen persoonan salaisuuden, mutta ei koskaan voinut siitä puhua ihmisille, sillä kukaan ei olisi sitä uskonut. Mutta nyt, kunpa Jeesus tekisi sellaista, mikä todistaisi sen!

Minun aikani

Juuri tähän kaipaukseen Jeesus vastasi: – Rakas äitini, sinä et tiedä mitä pyydät. – *"Minun aikani ei ole vielä tullut"*.

Mitä Jeesus tarkoitti? Sitäkö, että hän ei olisi ollut valmis tekemään ihmettä. Ei varmaankaan, sillä hän muutti veden viiniksi. Se oli hänen ensimmäinen tunnustekonsa. Kysymys oli siitä, että tunnusteko ei kykenisi tyydyttämään Marian sydämen nälkää, se ei tuottaisi sitä vaikutusta, jota hän kaipasi.

Ilmaisulla "minun aikani" tai "minun hetkeni" on Johanneksen evankeliumissa erikoismerkitys. Se esiintyy seitsemännessä, kahdeksannessa, kahdennessatoista, kolmannessatoista ja seitsemännessätoista luvussa. Se viittaa aina Jeesuksen kärsimiseen, kuolemaan ja ylösnousemukseen. Ensimmäisen kerran Jeesus käytti ilmaisua äidilleen ja viimeisen kerran rukoillessaan Isäänsä.

Vasta ristin ja ylösnousemuksen voiton ja Pyhän hengen vuodattamisen jälkeen ihmiset voivat todella ymmärtää, kuka Jeesus on ja mitä hän oli tullut maailmaan tekemään. Vasta ristin jälkeen Mariankin syvin halu sai täyttymyksensä, niin kipeä kuin tie siihen olikin.

Vesi viiniksi

Mutta sitten Jeesus suoritti tunnusteen, eloton vesi muuttui ykkösluokan viiniksi. Siihen sisältyi merkitys:

Ihmiseksi tullut Jumalan Sana yksin kykenee antamaan avioliittoon sen syvyyden ja ilon, jota varten avioliitto asetettiin. Jeesus ei tullut kumoamaan Jumalan luomisjärjestystä vaan palauttamaan sen siihen aitoon ja elävään iloon, josta synti sen oli irrottanut. Viinin määrä kertoo myös siitä, että Jumalan siunaus on luonteeltaan ylenpalttista. Saamme armoa armon päälle.

Kirkkauden ilmoitus

Tällä tunnusteollaan Jeesus ilmoitti kirkkautensa. Se ei tarkoita, että siinä olisi ollut täysi ja lopullinen ilmoitus, vaan sitä, että Jeesuksen kirkkaus näkyi myös tässä ensimmäisessä tunnusteossa. Monissa muissa tilanteissa Jeesus samalla tavalla ilmaisi kirkkauttaan, joka syvimmin tuli näkyviin ristin pimeyden keskellä. Kaikkien näiden lopputulos oppilaiden avoimissa uskovissa silmissä oli se, minkä Johannes johdannossa kirjoitti: *Me katselimme hänen kirkkauttaan, sellaista kirkkautta kuin ainoalla Pojalla on Isältä. Hän oli täynnä armoa ja totuutta.*

Kysymyksiä:

1. Miksi Jeesus teki ensimmäisen ihmeensä häissä? (1,2)
2. Mitä Maria sanoi, kun viini oli loppunut? (3)
3. Millainen toive Marialla oli? (4)
4. Miksi Jeesus ei vastannut Marian toiveeseen? (4)
5. Mitä meidän tulee tehdä, jotta pääsisimme osallisiksi Jumalan teoista elämässämme? (5)
6. Millainen oli Jeesuksen suorittama ihme laadultaan ja määrältään? (6,10)
7. Mikä oli tunnusteen tarkoitus? (11)
8. Miten kristityn tulee suhtautua alkoholijuomiin?

Temppelin puhdistaminen 2:13–25

Kaanaan häiden jälkeen Jeesus viipyi joitakin päiviä Kapernaumissa, mutta lähti sitten Jerusalemiin, koska siellä oli pääsiäisjuhla. Jeesus oli vuodesta toiseen osallistunut pääsiäisjuhliin, mutta nyt hän tuli kaupunkiin ensi kertaa Messiaana. Jumalan säätämys oli, että hän astui temppeliin, joka oli kansallisen elämän keskus. Siellä hän suoritti tunnusteen, toisen Johanneksen valitsemista. Jos ensimmäinen tunnusteko liittyi luomiseen ja siihen liittyvään iloon, tämä toinen kuului jumalanpalveluselämän alueeseen ja siis Jumala-suhteen alueelle.

Tunnusteko oli erittäin merkittävä ja sen vaikutukset ulottuivat pitkälle. Siitä alkoi selkeä vihamielisyys, joka saavutti huipentumansa Jeesuksen ristiinnaulitsemisessa. Tämän tunnusteen merkittävyyttä eivät juutalaiset eivätkä opetuslapsetkaan silloin ymmärtäneet, mutta se, mitä Jeesus puhui tässä yhteydessä, kertoo, mitä hän itse ajatteli siitä.

Temppelin tila

Mitä Jeesus löysi temppelistä? Tässä käytetty kreikan sana *hieron* tarkoittaa temppelialueen ulkopihoja, joista ensimmäinen oli avoin myös pakanoille. Jatkossa käytetään sanaa *naos*, joka taas viittaa itse pyhäkköön. Härkien, lampaiden ja kyyhkysten myyjät sekä rahanvaihtajat olivat kansoittaneet esipihat. Viimeksi mainitut huolehtivat siitä, ettei roomalaisia eli siis pakanallisia rahoja käytettäisi temppelialueella. Vanhan liiton edellyttämiä uhrieläimiä ei tarvinnut enää itse kasvattaa, ne voi ostaa rahalla temppelialueella. Myyjät ja rahanvaihtajat saivat tietysti sopivan voiton palveluksistaan.

Uskonnon harjoittamisesta oli tehty niin mukavaa ja helppoa kuin se ikinä vain oli mahdollista. Mutta helpous merkitsi samalla myös vitaalisuuden ja voiman puuttumista.

Pyhä viha

Jeesus solmi nuorista ruoskan ja ajoi eläimet ulos ja kaatoi rahanvaihtajien pöydät sanoen: *"Viekkää nämä pois täältä. Älkää tehkö minun Isäni huonetta markkinapaikaksi."* Kun Jeesus näki, että paikka, joka oli tarkoitettu ihmisen pääsemiseksi Jumalan luo, oli alennuksessa, loassa, hän suoritti tunnusteen,

jonka opetuslapset myöhemmin ymmärsivät kertoneen siitä Jeesuksen sisäisestä kiivaudesta, joka paloi ja kulutti hänen sydäntään: *Kiivaus sinun huoneesi puolesta kuluttaa minut.*

Paljon myöhemmin, kun hän viimeistä kertaa puhui temppelistä, hän käytti siitä nimitystä: *"Teidän huoneenne" "Teidän huoneenne annetaan tuhon omaksi."*

Jeesuksen sydämen tuli paloi sen puolesta, että saastutettu temppeli olisi voitu palauttaa varsinaiseen tehtäväänsä, johon Jumala oli sen tarkoittanut. Suurinta vääryyttä Jeesukselle merkitsi se, että Jumalan valitsema kansa ei täyttänyt tehtäväänsä. Se tehtävä oli tulla siunaukseksi kaikille kansoille, mutta he ajattelivat vain itseään ja jumalanpalveluksensa mukavuutta. Pakanat eivät merkinneet heille mitään, siksi pakanain esipiha voitiin käyttää "Hyödyllisempään" tarkoitukseen kuin siihen, että pakanat voisivat siellä lähestyä elävää Jumalaa. (Vrt. Etiopian hoviherren vierailu Jerusalemissa Apostolien teoissa).

Jeesus tiesi tehtävänsä Jumalan uhrikaritsana. Hänen tulonsa temppeliin enteili aikaa, jolloin ei enää tarvita eläinuhreja.

Tällä tunnusteolla oli kolme välitöntä vaikutusta. Ensimmäinen oli haaste, jonka tunnusteen nähneet Jeesukselle esittivät, ja Jeesuksen vastaus siihen (2:18–22) Toinen on lyhyt kuvaus siitä, millaista uskoa tunnusteko ihmisissä herätti ja miten Jeesus siihen suhtautui (2:23–25). Kolmas oli Jeesuksen ja Nikodeemuksen välinen keskustelu. (3:1–21)

Haaste Jeesukselle 18–22

Jakeen 2:18 alkukielen mukaan juutalaiset eivät sanoneet vaan *vastasivat* Jeesukselle. Juutalaiset johtomiehet tajusivat sen rajun haasteen, jonka Jeesuksen teko sisälsi ja vastasivat siihen: *"Minkä tunnustemerkin sinä näytät, kun näin teet?"* He olivat juuri nähneet tunnusteen ja vaativat nyt uutta, joka olisi vahvistanut ja toteennäyttänyt edellisen. Joukossa olijoista vähintäänkin Nikodeemus oli ymmärtänyt temppelin puhdistamisen merkityksen, sillä keskustelussaan hän totesi Jeesukselle: *"Ei kukaan voi tehdä niitä tunnustekoja, joita sinä teet, ellei Jumala ole hänen kansaan."*

Vaikka juutalaiset näkivät merkin, he vaativat heti uutta. Sama kuvio toistui Jeesuksen toiminnassa useamminkin. Ihmisille ei koskaan näytä riittävän merkkien määrä. Aina uutta vaaditaan.

Lopullinen merkki

Jeesuksen vastaus on tätä taustaa vasten todella merkittävä: *"Hajottakaa maahan tämä temppeli, niin minä pystytän sen kolmessa päivässä."* Temppelistä käytetään nyt sanaa *naos*, joka tarkoittaa itse pyhäkköä.

Kuinka moni meistä olisi tuossa tilanteessa ymmärtänyt, mitä Jeesus tarkoitti? Ei kukaan! Kukaan Jeesuksen kuulijastakaan ei ymmärtänyt. Juutalaisten johtomiehet nauroivat hänelle! *"46 vuotta on tätä temppeliä rakennettu, ja sinäkö pystytät sen kolmessa päivässä?"* Heidän reaktionsa oli täysin luonnollinen. Meikin olisimme todennäköisesti sanoneet jotain saman tapaista. Johannes on täysin rehellinen. Hän tunnustaa, että eivät opetuslapsetkaan ymmärtäneet ennen kuin vasta sitten, kun Jeesus oli nousut kuolleista.

Nyt meidän on mahdollista ymmärtää täysin se, mitä Jeesus tarkoitti: Ei ole mitään muuta merkkiä, jolla Jeesuksen tekojen ja opetusten totuusarvo voitiin kiistattomasti todistaa kuin se, että hänet ristiinnaulittiin ja hän nousi kuolleista. Jeesus ei tarkoittanutkaan, että hänen sanojansa olisi kukaan silloin voinut ymmärtää. Lausumalla ne niin, että opetuslapset muistivat ne, hän osoitti, että hänen toimintansa alusta lähtien kaiken keskuksena ja tähtäyspisteenä oli Golgatan risti ja ylösnousemuksen voitto. Niissä näkyy hänen valtuutuksensa ja arvovaltansa ydin.

Samaan asiaan viittaavat muut evankelistat Jeesuksen myöhemmässä toiminnassaan, kun he rekisteröivät hänen puheensa Joonan merkistä: *"Tämä paha ja aviorikkoja sukupolvi etsii merkkiä, mutta sille ei anneta muuta kuin Joonan merkki. Sillä niin kuin Joonas oli meripeden vatsassa kolme päivää ja kolme yötä, niin pitää ihmisen pojan olevan maan povessa kolme päivää ja kolme yötä."*

Toki Jeesus teki monia muita ihmeitä ja tunnustekoja juutalaisten nähden, mutta mikään niistä ei riittänyt synnyttämään vakuuttuneisuutta. Vasta kuoleman ja ylösnousemuksen merkki oli lopullinen ja riittävä siihen.

Uskoa – muttei oikeaa 2:23–25

Pääsiäisjuhlan aikana monet uskovat hänen nimeensä nähdessään hänen tekemänsä tunnusteot. Jeesus teki siis muitakin tunnustekoja, mutta Johannes ei niitä kerro yksityiskohtaisemmin – vain viittaa niihin, sillä keskeisimmän hän oli jo kertonut. On huomattavaa, että Johannes ei sano, että monet uskoivat häneen, vaan hänen nimeensä. Toisin sanoen, he tunnustivat Jeesuksen Messiaaksi hänen tunnustekojojensa vuoksi. Mutta tätä seuraa hämmästyttävä jatko: Jeesus ei uskonut itseään heille. Vaikka monet luottivat Jeesuksen nimeen, Jeesus ei luottanut heihin.

Törmäämme tässä tärkeään asiaan. Jeesuksen tunnusteot synnyttivät ihmeisiin ja sensaatiomaisiin kokemuksiin perustuvaa ohutta uskoa. Sellainen usko, joka perustuu voimatekojen ja ihmeiden ihailuun, voi kyllä sada osakseen ihmisten aplodit, mutta Jumalan Poika ei voi uskoa itseään sellaiselle uskolle.

Tässä yhteydessä Johannes valaisee Jeesuksen persoonaa: Jeesus tunsi heidät kaikki. *Hän ei tarvinnut kenenkään todistusta ihmisestä, sillä hän itse tiesi, mitä ihmisessä on.* Jeesus tuntee ihmisen yleisesti ja jokaisen yksilön erikseen. Juuri siksi hän ei voinut uskoutua. Mutta tähän kätkeytyi kuitenkin Jumalan ääretön ja iankaikkinen halu pelastaa. Sitä huolimatta hän ei voinut uskoutua heille. Hän tarvitsi jotain syvempää, jolle rakentaa.

Kysymyksiä:

1. Millaista asenneta Jeesus osoitti ajaessaan kaupustelijat ja rahanvaihtajat ulos temppelistä? (15,17)
2. Mihin tarkoitukseen Jumalan temppeli oli alun perin rakennettu? (16)
3. Mikä on todellinen Jumalan temppeli? (19,21)
4. Millainen on meidän ruumiimme? (16, vrt. 1 Kor 6:19–20)
5. Milloin Jeesuksen arvovalta ja valtuutus tuli näkyviin? (18,22)
6. Mikä oli vialla ihmisten uskossa Jeesukseen? (23)
7. Mihin aito pelastava usko perustuu? (22,25)
8. Voimmeko luottaa toisiin ihmisiin? (24,25)
9. Tunnetko Sinä itsesi?

Nikodeemus 3:1–21

Vanhassa käännöksessä alkukielen mukaisesti 3. luku alkaa sanalla *mutta*. Sana viittaa edellä tapahtuneeseen sisältäen vastakohtaisuutta siihen. Toisen luvun lopussa todetaan, että oli sellaisia uskovia, joille Jeesus ei voinut uskoutua, mutta Nikodeemus oli eri maata. Hänkin oli nähnyt Jeesuksen tunnusteot ja tehnyt niistä johtopäätökset, jotka edustivat uskoa, jolle Jeesus saattoi uskoutua.

Poikkeuksellisen jalo juutalainen

Jeesuksen julkisen toiminnan aikana kohtaamista miehistä varmasti kunnioitettavinta laatua oli Nikodeemus. Hän kuului juutalaisten hallitusmiehiin, hän oli korkeimman neuvoston jäsen. Hän oli oppinut ja arvostettu. Toisin kuin kaikkein vaikutusvaltaisimmat neuvoston jäsenistä, jotka olivat ylösnousemususkon kieltäviä saddukeuksia, Nikodeemus kuului fariseusten uskonnolliseen ryhmittymään. Hän siis uskoi koko Vanhan testamentin Jumalan totuudeksi. Hän uskoi sellaiseen Jumalaan, joka kykenee herättämään myös kuolleet.

Mutta Nikodeemuksen erinomaiset ominaisuudet eivät rajoittuneet tähänkään. Hän oli myös erittäin nöyrä mies. Tutustuttuaan Jeesuksen opetukseen ja toimintaan hän teki arvionsa ja tunnusti sen myös Jeesukselle: "Sinä olet Jumalasta, Jumala on Sinun kanssasi." Hän tunnusti Jeesuksen omaksi opettajakseen ja Jumalan lähettilääksi.

Nikodeemus tuli Jeesuksen luo yöllä, koska hän halusi kaikessa rauhassa kahden kesken keskustella Jeesuksen kanssa, joka oli päivisin suurten joukkojen ympäröimä. Pelkuruudesta ei siis ollut kysymys.

Hänellä oli jotain tärkeää puhuttavaa Opettajan, rabbin kanssa. Hän ei nähnyt Jeesuksessa rabbia enempää, mutta uskoi, että Jeesus oli Jumalan lähettäjä.

Jeesuksen ja Nikodeemuksen keskustelu eteni kolmessa vaiheessa. Jakeissa 2–3 näemme heidät kasvokkain. Jakeissa 4–8 keskustelu kulkee ymmärrykseltä ymmärrykselle ja jakeissa 9–21 sydämeltä sydämelle.

Sisintä raastava kysymys

Nikodemuksella oli sydäntä raastava kysymys, johon hän halusi vastauksen Jeesukselta: – Miten minä voisin muuttua sellaiseksi ihmiseksi, että pystyisin noudattamaan Jumalan koko lain ja voisin olla varma siitä, että pääsisin sisälle Jumalan valtakuntaan? – Nikodeemus tajusi, että häneltä puuttui jotain ratkaisevaa. Raamatun totuus oli osoittanut hänelle, miten paha ja saastainen hänen sydämensä yhä oli, vaikka hän oli kuinka vilpittömästi halunnut elää Jumalan lain mukaan. Hän tiesi, että hänen pitäisi muuttua. Jeesuksen julkista toimintaa seuraamalla hän oli tullut siihen tulokseen, että Jumalan lähettäjä Jeesus kykenisi antamaan hänelle sellaiset ohjeet, että hän niitä noudattamalla voisi saada varmuuden pelastuksestaan ja voisi muuttua Jumalalle kelpaavaksi.

Jeesus tuntee jokaisen ajatuksemme ja mielen liikahduksemmekin. Jeesus näkee sanattomatkin sydämen huokaukset. Siksi hän ryhtyi vastaamaan Nikodeemuksen sydämen huutoon, ennen kuin Nikodeemus itse ehti edes pukea sitä sanoiksikaan.

Puhuttelusanaan *Rabbi* sisältyi kunnioitusta. Nikodeemus oli täysin oikeassa sanoessaan: *"Rabbi, me tiedämme, että sinun opettajaksi tulemisesi on Jumalasta, sillä ei kukaan voi tehdä niitä tunnustekoja, joita sinä teet, ellei Jumala ole hänen kanssaan."*

Nikodeemuksen sanoihin ei sisällynyt mitään kysymystä, mutta kuitenkin eräänlainen vihje: Hän odotti saavansa kuulla viimeisen viestin Jumalalta. Vähän myöhemmin Jeesus kutsui häntä *"Israelin opettajaksi"* (10). Kreikan kielessä on määrätty artikkeli, joka viittaa siihen, että Nikodeemusta pidettiin tuolloin kaikkein suosituimpana ja parhaana opettajana Jerusalemissa. Hän tunsu Vanhan testamentin ja kaikki muut juutalaisten pyhät kirjoitukset. Hän tajusi, että Johannes Kastajan jälkeen kenelläkään toisella kuin Jeesuksella ei ollut aitoa, alkuperäistä sanaa Herralta. Jeesuksen ihmeet olivat vakuuttaneet hänet siitä. Siksi tämä suurenmoisen rehellinen, hieno ja rohkea mies tuli Jeesuksen luo.

Mutta Nikodeemusta vastaan singahtikin ilmoituksen sana, joka murskasi kaiken inhimillisen ajattelun, uskonnollisuuden, filosofiat ja teologiat: *"Totisesti, totisesti: jos ihminen ei synny uudesti, ylhäältä, hän ei voi nähdä Jumalan valtakuntaa."* Tässä ei ihmisymmärryksestä ole mitään apua. Tarvitaan uusi syntymä, kokonaan uusi elämä, ennen kuin ihminen voi nähdä Jumalan valtakunnan puhumattakaan siitä, että hän pääsisi sisälle.

Tässä etsivä ihminen seisoj kasvokkain jumalallisen Opettajan kanssa. Hän kaipasi viimeistä auktoritativista sanaa Jumalalta, mutta saakin vastauksen: Et tarvitse lisätietoa, et korkeampaa oppineisuutta, sinun on käännäytävä ja tultava lapsen kaltaiseksi. Sinun täytyy muuttua uudeksi ihmiseksi. Mikään sielullinen ei voi saada aikaan uudestisyntymää, vaikka uudestisyntymä toki vaikuttaa sitten myös psyykseen. Tarvitaan Jumalan ihme.

Ymmärrys ymmärryksestä

Nikodeemus ei asettanut Jeesuksen sanoja kyseenalaisiksi. Pikemminkin hän tajusi, mikä suurenmoinen asia olisi, jos ihminen voisi syntyä uudesti ylhäältä ja voisi aloittaa kaiken kokonaan alusta, puhtaalta pöydältä. Mutta miten se voisi olla mahdollista? Nikodemus ilmaisi asian vaikeuden fyysisellä ja erittäin voimakkaalla vertauskuvalla: *"Kuinka voi ihminen vanhana syntyä? Eihän hän voi jälleen mennä äitinsä kohtuun ja syntyä?"*

Elämäni on pitkän prosessin tulos ei vain fyysisellä vaan myös henkisellä tasolla. Ei ole yhtään helpompaa nollata persoonallisuuttaan, joka on vuosien saatossa kehittynyt, kuin palata fyysisesti äidin kohtuun.

Vedestä ja Hengestä

Jeesuksen vastaus jatkoi edellisestä pykälän syvemmälle: *"Totisesti, totisesti: jos ihminen ei synny vedestä ja Hengestä, hän ei voi päästä sisälle Jumalan valtakuntaan."* Vastauksellaan Jeesus heti kättelys-

sä osoitti Nikodeemukselle: – Sinä olet vielä Jumalan valtakunnan ulkopuolella. Et ole ollenkaan pelastunut. Ellet koe Jumalan aikaansaamaa ihmettä elämässäsi, et voi päästä pelastuksesta osalliseksi. Sinä kuvittelet, että olet suurin piirtein oikeassa suhteessa Jumalaan hyvän elämäsi, luonteenlaatusi ja uskonnollisuutesi vuoksi, vaikka koetkin jotain puuttuvan elämästäsi. Mutta totuus on karkea. Sinulla ei ole mitään elämää Jumalan silmissä. Olet yhä kuoleman ja tuomion alla. Sinun on synnyttävä ja saattava kokonaan uusi elämä. Vasta sen jälkeen sinulle voidaan antaa ohjeita siitä, miten tulee ja voi elää oikein Jumalan kasvojen edessä.

Jeesus riisui Nikodeemuksen täysin omista mahdollisuuksista pelastua ja nähdä Jumalaa. Jeesus osoitti, että uudestisyntymisen ihme edellyttää sitä, että ihminen tunnustautuu niin syntiseksi, että ansaitsee tulla hukutetuksi. Parannukseen taipuneelle Pyhän Hengen kaste lahjoittaa uuden Jumalasta tulevan elämän. Vain tästä ihmeestä osallisiksi tulleet pääsevät sisälle Jumalan valtakuntaan.

Jumala tekee tämän ihmeensä veden ja Hengen kautta. Uusi elämä on kotoisin vedestä ja Hengestä. Vesi viittaa kasteeseen, kasteveiteen. Vesikasteen sisältö on osallisuus Jeesuksen kärsimiseen ja kuolemaan ja ylösnousemukseen. Pyhän Hengen saamisen eli henkikasteen sisältö taas on siinä, että uskon kautta evankeliumin sanaan Pyhä Henki tuo koko Kristuksen kärsimisen, kuoleman ja ylösnousemuksen siunauksen ihmisen sydämeen asti. Pyhä Henki siirtää vesikasteen sisällön eli syntien anteeksiantamisen ja Kristuksen ylösnousemuselämän ihmiseen. Kasteen sisällön uskossa vastaanottava pääsee sisälle Jumalan valtakuntaan.

Jeesus tarttui Nikodeemuksen esittämään kuvaan uudestaan äidin kohtuun menemisestä ja oikaisee häntä: *"Lihasta syntynyt on lihaa, Hengestä syntynyt on Henkeä."* Nikodeemuksen kuva koski ainoastaan lihaa, luonnollista ihmistä. Luonnollisen ihmisen tasolla on todellakin kysymys mahdottomuudesta, mutta ihmisen henki voi syntyä kokonaan uudeksi. Jumalan on mahdollista synnyttää ihminen uudesti.

Sitten Jeesus antoi puolestaan kuvan: – Et voi ymmärtää puhaltavaa tuulta, mutta silti voit noudattaa tuulen lainalaisuuksia ja saada sen puhaltamaan purjeitasi. Ole kuuliainen Pyhän Hengen toimintatavoille, niin pääset tuntemaan uuden syntymän.

Sydämeltä sydämelle

Nyt Nikodeemus esitti viimeisen kysymyksensä: *"Kuinka tämä voi tapahtua?"* Tämä kysymys tarkoitti aivan eri asiaa, kuin ensimmäinen samalta kuulostanut kysymys. Ensimmäinen "kuinka" tarkoitti: Onko se ylipäänsä mahdollista? Tämä jälkimmäinen "kuinka" taas: Mikä on se prosessi, jossa tämä ihme voi tapahtua?

Tähän sydäimestä nousevaan hätäiseen kysymykseen Jeesus antoi perusteellisen neliosaisen vastauksen:

1. Ensiksi hän esitti Nikodeemukselle aika rajun ihmettelynsä: *"Sinä olet Israelin opettaja etkä tätä tiedä!"* Jeesus ei pyrkinyt mitenkään halventamaan Nikodeemuksen oppineisuutta, vaan riistämään häneltä luottamuksen omaan kykyynsä käsitellä tätä kysymystä pelkällä teoreettisella tasolla: – Kuule Nikodeemus, sinun oppineisuudestasi ei tässä pelastuskysymyksessä ole mitään apua. Ellet käänny ja tule lapsen kaltaiseksi, et voi päästä sisälle Jumalan valtakuntaan. Sinun on suostuttava lapsen lailla ottamaan vastaan minulta sen, mitä nyt puhun. Sillä minä olen tullut ylhäältä Isän luota ja tiedän ja ymmärrän, mistä pelastuksessa on lopulta kysymys. Ellet taivu kuuntelemaan minua ja ottamaan nöyrästi vastaan minun sanaani, et voi päästä pelastuksesta osalliseksi.

Tänäänkään ei ole mitään muuta paikkaa, jossa uudestisyntymisen ihme voisi tapahtua kuin Jeesuksen jalkojen juuressa hänen puhettaan kuunnellen ja sen sellaisenaan vastaanottaen.

2. Seuraavaksi Jeesus kertoi Nikodeemukselle, millaisista asioista hän alkaa puhua ihmisen sydämelle, kun hän haluaa synnyttää tämän uuteen elämään. Hän ei suinkaan puhu taivasten valtakunnan salaisuuksista ja avaa taivaallisen kirkkauden aarteita, vaan alkaa puhua omalletunnonle aivan maalisista asioista. Siitä, miten ihminen puhuu toisista ihmisistä, miten hän kohtelee lähimmäisiään, miten hän täyttää veroilmoituksensa, miten suhtautuu lapsiinsa ja puolisoonsa, miten hoitaa opintonsa, työnsä ja raha-asiansa. Herra aloittaa puhumalla omassatunnossamme näistä asioista, jotka liiankin hyvin ymmärrämme. Ellemme halua niissä kuunnella Jeesuksen puhetta, meille on turha puhua mitään syvällisempiä sa-

laisuuksia. Ellei Herra saa sinua taipumaan totuuteen arkielämäsi tosiasioista, sinulle ei ole toivoa pelastumisesta: *"Jos te ette usko, kun puhun teille tämän maailman asioista, kuinka voisitte uskoa, kun puhun taivaallisista!"*

3. Kolmanneksi Jeesus kertoi Nikodeemukselle, että saadakseen sydämeensä Pyhän Hengen elämän, hänen tulisi tuntea Jeesus. Kuka ja millainen on se Jeesus, joka hänelle juuri puhui: *"Kukaan ei ole noussut taivaaseen, paitsi hän, joka on taivaasta tänne tullut: Ihmisen Poika."* Ihmisellä ei ole mitään tietä Jumalan luo. Mutta Jumalalla oli tie ihmisen luo. Hän tuli itse ihmiseksi. Vain turvautumalla tähän ihmiseksi tulleeseen Jumalan Poikaan ihminen voi pelastua. Ilman Jeesuksen pelastustekoja olet hukassa. Kiinnitä siksi katseesi tähän Jeesukseen Kristukseen, joka yksi pelastuksesi saa aikaan. Hän ei vain raivannut tietä Isän luo, vaan hän on se ainoa, joka kykenee sinut viemään sitä tietä pitkin taivaalliseen valtakuntaan.

Vaskikäärme ja ristin hullutus

4. Neljänneksi Jeesus kertoi Nikodeemukselle, milloin uuden syntymän ihme tapahtuu. Sitä varten hän palautti Nikodeemuksen mieleen Vanhasta testamentista tutun tapahtuman Israelin kansan erämaavaikeuksien ajalta:

Matkalla kansa kävi kärsimättömäksi ja puhui Jumalaa ja Moosesta vastaan: "Miksi te johditte meidät pois Egyptistä kuolemaan erämaahan? Eihän täällä ole leipää eikä vettä, ja me olemme kyllästyneet tähän huonoon ruokaan."

Silloin Herra lähetti kansan keskuuteen myrkkykäärmeitä, jotka purivat kansaa, niin että paljon kansaa Israelista kuoli. Kansa tuli Mooseksen luo sanomaan: "Me teimme syntiä, kun puhuimme Herraa ja sinua vastaan. Rukoile Herraa poistamaan käärmeet meidän kimpustamme." Mooses rukoili kansan puolesta. Herra sanoi Moosekselle: "Tee itsellesi käärme ja pane se tangon päähän, niin jokainen purtu, joka siihen katsoo, jää eloon."

Mooses teki vaskikäärmeen ja pani sen tangon päähän. Jos käärmeet sitten purivat jotakuta, ja tämä katsoi vaskikäärmeeseen, hän jäi eloon. (4. Moos. 21:4–9)

Israelilaiset tekivät syntiä Jumalaa vastaan napolisemalla. Mielestään he eivät tehneet mitään syntiä, pikemminkin esittivät kohtuullisia vaatimuksia Jumalalle, joka ei riittävästi huomionnut heidän tarpeitaan. Jumala antoi kyllä ruokaa – mannaa – mutta he olivat kyllästyneet sen makuun. Vasta kun Jumala lähetti heidän keskelleen myrkyllisiä käärmeitä ja moni oli kuollut puremiin, heidän silmänsä aukesi ja he tajusivat tehneensä syntiä Jumalaa ja Moosesta vastaan. Kovin hitaita ihmiset ovat tänäänkin myöntämään omaa syyllisyyttään – vasta todella kipeiden kokemusten kautta Jumala saa ihmisten omattunnot heräämään.

Katuva kansa meni nyt Mooseksen luo, jotta hän rukoilisi heille armahduksen Jumalalta ja että he pääsivät vapaaksi syntinsä kammottavasta seurauksesta, pelottavista myrkkykäärmeistä. Mutta Jumala tiesi, että heidän varsinainen ongelmansa ei ollut heidän syntiensä seuraukset vaan synti itse, heidän epäuskoinen ja Jumalaa vastaan kapinoiva sydämensä. Synnin seurauksista vapauduttuaan kansa olisi pian unohtanut asian ja jatkanut entisessä syntielämässään. Siksi Jumala päätti vastata sillä tavalla, että synnin tuomio ja seuraukset jätettiin heidän keskelleen muistuttamaan varsinaisesta ongelmasta, mutta myrkkykäärmeen pureman saaneille valmistettiin pelastus vaskikäärmeen katsomisen muodossa.

Erämaassa käärmeiden kanssa taistelevien israelilaistenkaan ei ollut helppo ottaa vastaan Jumalan antamaa vastausta. Moni realisti ehkä piti järkevämpänä vaihtoehtona käyttää riittävän vahvaa kepakkoa, jolla hän voisi taistella myrkkykäärmeitä vastaan. Mutta yön tullen ja väsymyksen yllättäessä mitkään omat ponnistukset eivät enää auttaneet. Purrun viimeiseksi vaihtoehdoksi jäi turvautua Jumalan antamaan "Hullutukseen" ja katsoa vaskikäärmeeseen. Mutta juuri silloin tapahuikin ruumiillinen paranemisihme. Jumala vuodatti purrun ruumiiseen "seerumina", myrkyk menetti tehonsa ja kuolema vältettiin.

Kun israelilaiset eivät olleet luottaneet Jumalaan, kun hän oli aivan järkevällä tavalla täyttänyt heidän tarpeensa, hän saarnautti hullutuksen, jotta ihmiselle ei jäisi mitään muuta mahdollisuutta kuin turvautua Jumalaan. Synnin varsinainen olemus on epäuskossa, Jumalan hyvyyden hylkäämisessä ja oman arvostelukykynsä julistamisessa omaksi "jumalaksi". Ihmistä ei voi pelastaa tästä epäuskosta mikään muu kuin se, että hänet pannaan luottamaan Jumalaan "Hulluun" vastaukseen.

Ihmiselle tapahtuu uudestisyntymän ihme täsmälleen sillä hetkellä, kun hän nostaa silmänsä Golgatan keskimmaiselle ristille korotettuun hänen syntiensä tuomion ja rangaistuksen kärsineeseen, kuolleeseen, mutta kolmantena päivänä haudasta ruumiillisesti ylösnousseeseen Jeesukseen. Evankeliumin sana tuo tämän Jeesuksen synneissään kadotukseen hukkumassa olevan ihmisen kasvojen eteen. Kun hän turvaa evankeliumin "Hullutukseen", tapahtuu ihme: Jumalan Pyhä Henki laskeutuu hänen sydämeensä, kokonaan uusi hengellinen elämä syntyy hänen sydämeensä ja ihminen saa muuttuneena käydä vaeltamaan Jumalan yhteydessä.

Nikodeemus kysyi: Miten? Jeesus vastasi, että elämän saa hänen kuolemansa kautta, joka on Jumalan sydämen rakkauden lahja, valo tälle maailmalle. Miten? Siten, että Jumala rakasti ja antoi Jeesuksen. Elämä tulee tästä lahjasta ja uusi valo paistaa jo.

Nikodeemuksesta tuli uskollinen Jeesuksen opetuslapsi. Tapaamme hänet myöhemmin.

Kysymyksiä:

1. Millainen mies oli Nikodeemus? (1)
2. Mitä Nikodeemus ajatteli Jeesuksesta? (2)
3. Miksi Nikodeemus meni Jeesuksen luo yöllä? (2)
4. Millaisena Jeesus näki Nikodeemuksen tarpeen? (3,5,7)
5. Mikä ja millainen on Jumalan valtakunta? (3,5)
6. Voiko ihminen muuttaa itsensä? (4,6)
7. Voimmeko odottaa muiden ihmisten muuttuvan paremmiksi? (4,6)
8. Minkä kautta Jumala antaa uuden elämän? (5)
9. Mitä merkitsee vedestä syntyminen (kaste)? (5)
10. Mitä kuvastaa Nikodeemuksen kysymys jakeessa 9: "Kuinka tämä voi tapahtua?"
11. Mistä voi tietää olevansa uudestisyntynyt? (8)
12. Millainen asenne tarvitaan, jotta ihminen voisi syntyä uudesti? (11,12)
13. Kuka tekee uudestisyntymisen mahdolliseksi? (13)
14. Milloin uudestisyntyminen tapahtuu? (14,15)
15. Lue 4. Moos. 21:4–9. Mikä on uudestisyntymisen ehto? (16)
16. Millaista on Jumalan rakkaus? (16)
17. Mitä usko on? (16)
18. Mitä päämäärää varten Jeesus lähetettiin maailmaan? (17)
19. Mistä johtuu, jos ihminen joutuu tuomittavaksi? (18)
20. Mistä Jumalakan tuomiossa on pohjimmiltaan kysymys? (19)
21. Millaista on vaellus pimeydessä? (20)
22. Millaista on vaellus valossa? (21)
23. Vaellatko sinä valossa vai pimeydessä?

Lisäys 2

Miten ihminen voi muuttua?

Korealaissyntyinen, mutta koko elämänsä Japanissa elänyt englannin kielen professori Kim oli Englannissa tutkimustyössä, kun hänet yllätti tieto Koben rajusta maanjäristyksestä. Hänen läheinen buddhalainen ystävänsä asui tuhoutuneessa kaupungissa. Monista yrityksistä huolimatta Kim ei saanut puhelinyhteyttä tämän kotiin. Hän oli todella huolissaan ystävänsä kohtalosta. Lopulta hän soitti tuhoalueen ulkopuolella asuvalle tuttavalleen ja pyysi tätä menemään ja katsomaan, mitä hänen ystävällensä kuului. Moottoripyörällä tuttava pääsi Kimin ystävän kotipaikalle ja löysi sieltä koko perheen elossa täydellisesti tuhoutuneen kodin raunioilta.

Parin viikon kuluttua Kim sai ystävältään kirjeen, jossa hän kertasi tuon pimeän ja kylmän talviaamun kauhuhetket. Sitten hän jatkoi: "Kun talomme raunioista kaikki pääsimme ulos vahingoittumattomana, olin sanoin kuvaamattoman helpottunut. Tajusin, miten paljon perheeni minulle merkitsi. Tein samalla lujan päätöksen, että tästä lähtien tulisin elämään uudella tavalla. Haluan tästä lähtien osoittaa uudella tavalla rakkautta perheelleni ja viljellä sydämen syvähenkistä elämää. Miten mieletöntä onkaan juosta kieli

vyön alla rahan ja tavarän perässä!"

Paria kuukautta myöhemmin samalta ystävältä tuli toinen kirje. Se oli varsinainen valitusvirsi: "Miksi tässä näin kävi? Huolimatta vakaasta päätöksestäni muuttaa elämäni, juoksen taas rahan ja tavarän perässä? Miten ihminen voisi muuttua?"

Monella on yllättävän vahva usko siihen, että jos ja kun elämään tulee riittävän voimaksi ravistelu, niin hän saa tahdonvoimansa liikkeelle ja kykenee muuttamaan elämänsä tasoa ratkaisevasti parempaan suuntaan. Mutta siitä huolimatta moni joutuu huomaamaan, miten parhaimmattaan yritykset eivät lopulta kykene muutosta tuomaan.

Ymmärryksen ylittävä ihme

Uudestisyntymisen ihme on jotain sellaista, että kukaan sen kokenutkaan ei voi muuta kuin ihmetellä sitä, että Jumalan Henki sen teki. Ihmisen järki ei voi antaa tälle ihmeelle mitään selitystä. Vanha ei muuttunut paremmaksi, vaan saatiin kokonaan uusi elämä, Jumalan elämä sisimpään. Se on täydellinen armon ihme, Jumalan teko.

Omalla kohdallani sai Pyhän Hengen sydämeeni rippikoululeirillä. Noin puoli vuotta ennen sitä sydämesi oli syttynyt halu tulla uskoon. Tajusin niin kuin Nikodeemuskin, että minulta puuttui se ilo ja rauha ja rakkaus ja vapaus, jonka näin muilla uskovilla nuorilla. Raamatunluvustani, rukoilemisestani, seurakunnassa toimimisestani ja hyvän elämän yrityksistäni huolimatta mitään muutosta sydämessäni ei tapahtunut. Lopulta jouduin epätoivoon: "Muut kaikesta päätellen kykenevät tulemaan kristityiksi, mutta minulle se on mahdotonta." Jouduin epätoivoon ja erään iltanuotion jälkeen rukoilin: "Jumala, en enää tiedä oletko sinä edes olemassa, mutta jos olet, niin auta minua!" Puolen tunnin kuluttua teltassa isoisten laulaessa iltalaulua tapahtui ihme. Sydämeni suunnaton taakka ikään kuin vierähti pois, tuli ihmeen rauhallinen olo, johon sitten nukahdin autuaallisesti. Seuraavana aamuna ihmettelin, miten linnut lauloivat niin kauniisti ja metsä oli niin kaunista. Huomasin, että sisimmästäni oli alkanut pulputa ilo. Tajusin, että Jeesus Kristus oli tullut Pyhässä Hengessä sydämeeni. Mutta jos kysytte minulta, miten se tapahtui, en osaa selittää. Tänäkään päivänä en sitä ymmärrä, mutta sen tiedän, että Pyhän Hengen tuuli puhalsi ja teki sydämeni uudeksi. Sain uskon lahjan ja syntini anteeksi.

Johannes Kastajan viimeinen sanoma 3:22–36

Kolmannen luvun loppu sisältää eräänlaisen välisoiton, jossa voidaan katsoa Vanhan liiton vaihtuvan uuteen. Ensin Johannes Kastaja lausuu viimeiset tallennetut sanansa julkisessa toiminnassaan ja evankelistista Johannes kommentoi niitä omalta osaltaan. Tapahtuu ikään kuin viestikapulan vaihto.

Tempppelin puhdistamisen ja Nikodeemuksen kanssa käydyn keskustelun jälkeen Jeesus lähti Jerusalemistä ja siirtyi Juudean maaseudulle. Siellä Jeesuksen opetuslapset kastoivat ihmisiä. On mielenkiintoista, että niin kauan kuin Johannes Kastaja vielä jatkoi julkista toimintaansa, Jeesus ei aloittanut omaa erillistä toimintaa, vaan pikemminkin teki yhteistyötä Johanneksen kanssa. Näin jatkui siihen asti, kun Johannes vangittiin. Vasta sitten alkoi Jeesuksen selkeästi erillinen toiminta. Jeesus osoitti tällä selkeästi, että Vanha liitto ja uusi eivät ole keskenään ristiriidassa, vaan uusi on vanhan täyttymys.

Toisaalta ei ole mikään ihme, että tilanne herätti Johannes Kastajan oppilaissa kysymyksen, miten heidän pitäisi nyt suhtautua Jeesuksen toimintaan. Tilanteessa, jossa eräät juutalaiset alkoivat väitellä heidän kanssaan puhdistuksesta, kysymys nousi pintaan ja oppilaat esittivät sen Johannekselle: *"Rabbi, se mies, joka oli kanssasi Jordanin tuolla puolella, ja josta olet todistanut, kastaa, ja kaikki menevät hänen luokseen."*

Johannes antoi kysyjille vastauksen jakeissa 3:27–30. Siitä, kuuluvatko jakeet 31–36 vielä Johannes Kastajan vastaukseen vai muodostavatko ne evankelistista Johanneksen kommentin, on erilaisia käsityksiä. Vuoden 1938 käännös lukee ne edellisen, vuoden 1992 käännös jälkimmäisen tiliiin. Asiasta ei voi antaa lopullista dogmaattista vastausta, koska kreikankielessä ei esiinny lainausmerkkejä, vaan asia on pääteltävä sisällöstä. Mutta jälkimmäinen vaihtoehto vaikuttaa uskottavalta sillä perusteella, että kun nyt Vanha liitto oli saavuttanut huippunsa ja sen suurin edustaja lausuu viimeiset julkiset sanansa, on luonte-

vaa, että uuden liiton evankelista Johannes ikään kuin vastaa Johannes Kastajan suuriin sanoihin. Vanha päättyi ja uusi alkoi. Molemmat tapahtuvat lihaksi tulleen Sanan läsnä ollessa.

Väistyvän liiton lopputilitys 27–30

Johannes Kastaja aloitti vastauksen oppilailleen viittaamalla suureen Jumalan valtakunnan periaatteen: *"Ei ihminen voi ottaa mitään, ellei sitä anneta hänelle taivaasta."* Kysymyksen asettaneiden oppilaiden mielessä oli noussut ilmeisellä tavalla kateutta siitä, että joukot alkoivat siirtyä Johanneksen luota Jeesuksen luo. Vastauksellaan Johannes torjui sen, että hänen ja Jeesuksen toiminnassa olisi kysymyksessä vähimmässäkään määrin keskinäisestä kilpailusta. Johannes kutsui oppilaitaan tunnustamaan taivaan viimeisen ja lopullisen auktoriteetin. Ihminen ei voi saada kutsua, voimaa eikä valtuutusta mistään muualta kuin taivaasta. Jumalan työssä eivät ratkaise tilastot eikä menestys, vaan jokainen palanen taivaallisessa suunnitelmassa on yhtä tärkeä. Ratkaisevaa on se, mitä ylhäältä annetaan. Ihminen on myös vastuussa vain siitä, mitä Jumala on hänelle antanut.

Sitten Johannes sovelsi tätä periaatetta itsensä: *"Te itse olette todistajani, että minä sanoin: en minä ole Kristus, vaan minut on lähetetty hänen edellään."* Johannes osoitti, että hänenkin valtuutensa olivat taivaasta, vaikka hänen tehtävänsä olikin valmistava. Hän piti *"virkaansa kunniaa"*.

Sitten hän sovelsi samaa periaatetta Jeesukseen eli itse Messiaaseen: *"Mies, jolla on morsian, on sulhanen. Sulhasen ystävä, joka seisoo ja kuuntelee häntä, iloitsee suuresti sulhasen äänestä. Tämä minun iloni on tullut täydelliseksi."* Kuva sulhasesta ja morsiamesta oli kuulijoille tuttu Vanhasta testamentista. Se viittasi aina Jumalan ja hänen kansansa väliseen suhteeseen. Jumala oli kihlannut kansansa ikuisiksi omaisuudekseen.

Johannes sovelsi tämän kuvan Jeesukseen. Jeesus on sulhanen. Sulhasen ystävän, "bestmanin" tehtävä vihkimyksessä ojentaa morsian sulhaselle. Ennen sitä sulhanen ei saanut puhua. Vasta kun morsian oli luovutettu sulhaselle ja sulhanen vastaanottava sana oli kuultu, saattoi sulhanen alkaa puhua. Johannes vertasi Jeesusta sulhaseen, joka oli alkanut puhua. Siksi hänen tehtävänsä bestmanina oli suoritettu ja hän saattoi iloita koko sydäimestään sulhasen äänestä.

Sitten seurasivat Johannes Kastajan suuret, majesteettilliset sanat: *"Hänen tulee kasvaa, mutta minun vähetä."* Sanoihin ei sisälly mitään Jumalalta saadun valtuutuksen ja tehtävän vähättelyä tai itsesääliä, vaan täydellinen tyytyväisyys siihen, että auringon noustessa tähtien valo lakkaa näkymästä.

Uusi liito ylhäältä 3:31–36

Evankelista Johannes aloittaa kommenttinsa sanoin: *Hän, joka tulee ylhäältä, on yli kaikkien. Maasta syntyisin oleva on maasta, ja maasta on, mitä hän puhuu. Taivaasta tuleva on yli kaikkien.* Evankelista osoittaa, mikä on ero "huutavan äänellä" ja Sanalla, sulhasen ystävällä ja sulhasella. Etäisyys Johanneksen ja Jeesuksen välillä on ääretön. Jeesus on pysyvästi ja ikuisesti ylhäältä tuleva, mutta Johannes on maasta. Jeesus on yli kaikkien.

Hän todistaa siitä, mitä on nähnyt ja kuullut. Se, mitä Jeesus on nähnyt, viittaa siihen iankaikkiseen kirkkauden todellisuuteen, josta Jeesus tuli ja joihin hän oli jatkuvassa ja täydessä yhteydessä, ja jonka hän tuli ilmoittamaan ihmisille. Se, mitä Jeesus on kuullut, viittaa taas hänen Isältä saamaansa tehtävään, siihen evankeliumiin, jonka valmistamisen Isä oli uskonut Pojalle.

Sitten seuraa kieltämättä järjestyttävä lause: *Mutta hänen todistustaan ei kukaan ota vastaan.* Kun jatko kuitenkin osoittaa, että jotkut ottivat todistuksen vastaan, lause ilmaisee sen hetkistä vaikeutta. *Joka ottaa vastaan hänen todistuksensa, vahvistaa sinetillä, että Jumala on luotettava.* Ihminen, joka ottaa vastaan Jeesuksen todistuksen, huomaa, että kaikki Jumalan lupaukset ja liitot löytävät täyttymyksensä ja aamenensa hänessä. Jeesuksen sanan vastaanottaminen on avain totuuden tuntemiseen ja johtaa samalla myös kunnian antamiseen Jumalalle.

Sillä hän, jonka Jumala on lähettänyt, puhuu Jumalan sanoja. Jumala ei näet anna Henkeä määrämital-la. Viittaako Hengen antaminen Jeesukseen vai pelastettuihin ihmisiin. Todennäköisesti molempiin. Jeesuksessa asui Jumalan koko täyteys. Mutta niin kuin Jeesus jäähyväispuheessaan lupasi, hän antaa

omilleen kaiken, mitä on Isältään saanut. Näin Jeesus ei vuodata Pyhää Henkeä määrämällä vaan koko täyteydessään.

Sitten evankelista Johannes avaa Jeesuksen vallan salaisuuden: *Isä rakastaa Poikaa ja on antanut kaiken hänen valtaansa.* Edellä Johannes Kastaja oli todennut, että *"ihminen ei voi ottaa mitään, ellei sitä anneta hänelle taivaasta."* Hän oli suorittanut saamansa tehtävän ja hänen tehtävänsä oli väistyä, mutta nyt Jeesuksella on lopullinen valta.

Ihmisen vastuu vyörytetään eteemme: *Poikaan uskovalla on ikuinen elämä. Mutta se, joka ei usko ja ole kuuliainen Pojalle, ei ole näkevä elämää, vaan Jumalan viha pysyy hänen päällään.*

Uusi liitto jatkaa vanhan jälkeen ilman ristiriitaa. *Hän poistaa ensimmäisen asettaakseen tilalle toisen.* (Hebr. 10:9) Vanhan liiton viimeisiksi suuriksi sanoiksi sopii todellakin: *"Hänen tulee kasvaa ja minun vähetä."* Uuden airueeksi sopivat sanat: *Isä rakastaa Poikaa ja on antanut kaiken hänen valtaansa.*

Kysymyksiä:

1. Mihin kristityn elämä perustuu? (27)
2. Missä on kristityn ilo? (29)
3. Millaista on kristityn kasvu? (30)
4. Mitä saa se, joka ottaa vastaan Jeesuksen todistuksen? (33,34)
5. Millainen on Jeesus? (35,36)
6. Millaista on Jumalan viha? (36)
7. Onko Sinulla iankaikkinen elämä?

Samarialainen nainen 4:1–42

Vierailemalla Samariassa Herramme ylitti ennakkoluulojen, syrjinnän ja kansallisen ylemmyyden rajan. Juutalaiset pitivät itseään etuoikeutettuina halveksien samarialaisia eivät halunneet olla heidän kanssaan missään tekemisissä.

Tilanne, missä matka tehtiin 1–4

Jeesus sai tietää fariseusten kuulleen, että hän teki opetuslapsiksi ja kastoi useampia kuin Johannes. Fariseusten saama tieto Jeesuksen toiminnan suuremmasta kantavuudesta ja menestyksestä kuin Johannes Kastajan merkitsi väistämättä konfliktia heidän ja Jeesuksen välillä. Siksi "hän lähti Juudeasta".

Hänen oli kuljettava Samarian kautta. Samaria sijaitsi etelässä olevan Juudean ja pohjoisessa olevan Galilean välissä. Suorin reitti kulki siis Samarian kautta, mutta juutalaiset eivät käyttäneet sitä, vaan kulkivat kiertotietä Jordanin itäpuolitse Peraan kautta. Ylpeille juutalaisille oli kauhistus kulkea Samarian kautta.

Se, että Jeesuksen oli kuljettava, viittaa ilmeisellä tavalla siihen, että hän halusi osoittaa juutalaisille, että heidän asenteensa samarialaisiin oli synnillinen ja väärä. Samalla hän halusi osoittaa, että hänen messiaaninen tehtävänsä ei rajoittunut juutalaisiin, vaan koski koko ihmiskuntaa. Jeesuksen sydämen rakkaus myös yhtä janoista samarialaista naista kohtaan pakotti hänet kulkemaan tätä reittiä.

Keskustelu kaivolla 5–26

Jeesuksen ja samarialaisen naisen kohtaaminen Sykarin kaivolla osoittaa, että tämän päivän janoisten ihmisten yritykset löytää vastausta kaipuuseensa toisaalta aistillisen rakkauden tyydyttämisestä ja toisaalta uususkonnollisesta etsinnästä eivät ole uusia. Mutta ennen kaikkea tuo kohtaaminen kertoo meille, missä ja miten vastaus tuohon janoon on tänäänkin löydettävissä.

Inhimillisestä jumalalliseen

Kaivolla käydyssä keskustelussa Jeesus teki aloitteen ja hän myös päätti keskustelun. Tapahtuma on suurenmoinen esimerkki aidosta vuoropuhelusta ja Jeesuksen rakkaudesta ja sielunhoitotaidosta. Aidok-

si ihmiseksi tullut Jumalan Poika, matkasta väsynyt ja janoinen Jeesus avasi keskustelun inhimillisellä pyynnöllä. Mutta hän päätti keskustelunsa valtavaan sanomaan itsestään Messiaana, Jumalan Poikana, Kristuksena. Inhimillisen pyynnön *"Anna minulle juotavaa"* ja Jeesuksen jumaluuden julistuksen välillä käytiin keskustelu, joka johti samalla naisen kohtaamaan Jeesuksen ei vain ihmisenä vaan myös Jumalan Poikana. Tie kulki inhimillisestä jumalalliseen niin kuin aidossa kristillisessä sielunhoidossakin tähän.

Jeesus tunsi naisesta kaiken, hänen menneisyytensä ja sen hetkisen elämäntilanteen. Siitä huolimatta hän pyysi naiselta juotavaa. Moni uskova kristittykään ei pyytäisi mitään sellaiselta naiselta, mikä vain kertoo, kuinka kaukana Herrasta hän yhä on. Jeesus pääsi tämän synnissä elävän naisen sydämeen pyytämällä häneltä palvelusta.

Naisen vastauksessa ei ollut mitään kunnioittavaa, vaan aimo annos ihmetystä: *"Kuinka sinä, joka olet juutalainen, pyydät juotavaa minulta, samarialaiselta naiselta?"*

Tarjous

Jeesus sanoi naiselle todella merkittävää: *"Jos sinä tietäisit Jumalan lahjan, ja kuka sinulta pyytää juotavaa, sinä pyytäisit häneltä, ja hän antaisi sinulle elävää vettä."* Se oli tarjous. Jeesuksen pyyntö saada juomavettä lopulta ehkä unohtui naiselta. Jeesus astui suoraan naisen syvimpään hengelliseen tarpeeseen tarjotessaan elävää vettä.

Jeesus julisti syntielämänsä väsyttämälle ja janoiselle naiselle: *"Jumalalla on sinua varten lahja."* Se ei ole mikään irrallinen hyvän olon tunne, ei irrallinen sisäisen levon ja ilon kokemus, ei irrallinen virkistymisen ja voimalla varustetuksi tulemisen kokemus, ei irrallinen puhtauden ja valon kokemus, vaan kaikkea tätä suhteessa siihen ihmeelliseen henkilöön, Jeesukseen Kristukseen, joka naiselle puhui ja joka puhuu meille sanassaan. Vain Jeesuksen Kristuksen persoonallisessa kohtaamisessa ja hänen henkilökohtaisessa tuntemisessaan löytyy vastaus.

"Jos tietäisit Jumalan lahjan ja tuntisit minut, joka puhun sinulle..." Ensimmäinen tehtävä janoisia ihmisiä kohdatessamme on kertoa heille, millainen on Jumalan rakastava sydän ja kuka ja millainen on Jeesus. Mutta se ei vielä ihmistä pelasta, että hän tietää kuinka hyvä Jumala on ja millainen pelastaja Jeesus on. Ihmisen tulee tämän tietonsa pohjalta asettua Jeesuksen eteen ja pyytää häneltä: *"Anna minulle elävää vettä."* Pyyntö merkitsee todellisen tarpeensa ilmaisemista ja aitoa avun pyytämistä.

Jeesuksen sanoihin sisältyy myös valtava lupaus. Elävä vesi tarkoittaa Raamatussa Pyhää Henkeä, Jumalan omasta elämästä meille tulevaa iankaikkista elämää. Aidon janonsa ja pyyntönsä kanssa Jeesuksen puoleen kääntyvä ei ole jäävä vastausta vaille: Jeesus antaa sinulle elävää vettä.

Miten kykenet siihen?

Naisen vastaus tarjoukseen sai nyt kunnioittavan sävyn: *"Herra, eihän sinulla ole ammennusastiaa, ja kaivo on syvä. Mistä sinulla sitten on se elävä vesi? Et kai sinä ole suurempi kuin isämme Jaakob, joka antoi meille tämän kaivon ja joi siitä, hän itse sekä hänen poikansa ja karjansa?"*

Vastaus sisälsi epäilyä, mutta myös ihmettelyä siitä, mitä Jeesus oikein tarkoitti. Erityisesti ilmaisu "elävä vesi" askarrutti naisen mieltään. Jeesus oli saanut perille viestin siitä, että ratkaisevaa oli tuntea hänet. Nainen alkoi kysellä: *"Oletko Sinä suurempi?"*

Jeesus vastasi naisen kysymyksiin: *"Jokainen, joka juo tätä vettä, janoaa jälleen, mutta joka juo minun antamaani vettä, ei enää koskaan ole janoissaan, vaan se vesi, jota minä hänelle annan, tulee hänessä sen veden lähteeksi, joka pulppuaa ikuiseseen elämään."*

Jeesus selitti näin oman merkityksensä. Nainen oli vastannut hänen ensimmäiseen tarjoukseensa kysymällä, miten Jeesus kykenisi toimittamaan elävää vettä. Jeesus osoitti nyt, että kysymys oli hengellisestä, sydämen syvimmän janon tyydyttävästä elämästä ja että hän kykenisi antamaan sen. Naiselle riittäisi pelkästään se, että hän esittäisi pyyntönsä Jeesukselle.

Anna minulle sitä vettä!

Kuuntele nyt tarkoin naisen yhä kunnioitusta osoittava vastaus: *"Herra, anna minulle sitä vettä, ettei minun tulisi jano, eikä minun tarvitsisi käydä täällä vettä hakemassa."* Huomasitko, miten hämmäntyneitä

ovat naisen ajatukset. Nainen tunnusti persoonallisuutensa ytimen janon. Hän tajusi jotain Jeesuksen sanojen hengellisestä merkityksestä, mutta sitten hän heilahti takaisin ajalliseen: *"ettei minun tarvitsisi käydä täällä enää ammentamassa"*.

Naisen ajatukset kulkivat jotenkin tähän tapaan: – Ei koskaan enää janoa? Kuinka janoinen olenkaan, kuinka pettynyt, kuinka masentunut ja levoton olenkaan! Anna minulle sitä vettä, ettei minun tarvitsisi olla näin janoinen! Mutta jos hän ei tarkoitaakaan mitään sellaista. Siinä tapauksessa anna edes sellaista, että säästyn tästä rasittavasta jatkuvasta veden raahaamisesta. – Syvimmiltään siis tämä tyytymätön ja onneton nainen pyysi: "Anna minulle sitä vettä, ettei minun tarvitsisi olla janoissani."

Putket kuntoon

Jeesus vastasi pyyntöön, mutta aika erikoisella tavalla: *"Mene, kutsu miehesi ja tule tänne."* Miksi näin? Jotta elävä vesi pääsisi naisen sydämeen, "vesijohdot" piti puhdistaa ja tukokset moraalisen elämän alueella avata. Jeesus vastasi siis asiallisesti: – Saat elävän veden ja juuri siksi on käytävä lävitse myös sinun elämäsi pimeät alueet.

Heti kun naisen kipeisiin asioihin koskettiin, hän pyrki väistämään. Vastaus: *"Ei minulla ole miestä"* oli yli-mielinen torjunta, johon ei sisällynyt mitään kunnioitusta: – Mitä se sinulle kuuluu! Olen vapaa ja moderni nainen, älä sotkeudu minun asioihini!

Mutta Herra ei antanut periksi, vaan jatkoi kauniilla tavalla. Jeesuksen sanoissa ei ollut mitään halveksuntaa tai pistävää, kun hän kertoi yksinkertaiset tosiasiat: *"Totta puhuit: 'Ei minulla ole miestä.' Viisi miestä sinulla on ollut, ja joka sinulla nyt on, ei ole sinun miehesi. Siinä puhuit totta."* Jeesus repi naamarit ja osoitti, että häneltä ei voi salata mitään.

Uskonnollinen väistö

Huomaa, miten kunnioittavasti nainen nyt vastasi: *"Herra, minä huomaan, että sinä olet profeetta."* Hän myönsi, että Jeesus oli puhunut totta, mutta sitten hän turvautui tyypilliseen tapaan, jolla tänäkin päivänä omantunnon syyllisyydestä puhuminen pyritään väistämään. Hän siirsi keskustelun uskonnollisten kiistakysymysten alueelle: *"Meidän isämme ovat kumartaen rukoilleet tällä vuorella. Te taas sanotte, että Jerusalemissa on paikka, jossa tulee kumartaen rukoilla."*

Vaikka kysymys olikin väistöliikkeestä, jottei hänen olisi tarvinnut käydä loppuun asti sydämen kipeitä syntejä ja niiden synnyttämiä verestäviä haavoja, silti itse kysymys oli todellinen. Se kertoi siitä, miten syvienkin moraalisien lankeemusten keskellä ihmisillä on todellisia hengelliseen elämään liittyviä kysymyksiä. Jeesus ei niitä sivuuta, vaikka osoittaakin selkeästi, että vastaus niihin ei voi tulla, ellei sydän myös moraalisella alueella tule puhdistetuksi ja johdetuksi totuuteen.

Vastauksessaan Jeesus osoitti, että samarialaiset eivät vielä tienneet oikeasta Jumalan palveluksesta ja että juutalaisten kautta oli annettu totuus ja pelastus. Jeesus sanoi: *"Nainen, usko minua! Tulee aika, jolloin te ette rukoile Isää tällä vuorella ettekä Jerusalemissa." ja "Tulee aika ja on jo, jolloin oikeat rukoilijat rukoilevat Isää Hengessä ja totuudessa. Sellaisia rukoilijoita Isä näet tahtoo. Jumala on Henki. Häntä rukoilevien tulee rukoilla Hengessä ja totuudessa."*

Jeesuksen syvän vastauksen merkitystä ei aina ole ymmärretty. Millään palvontapaikalla ei ole itseisarvoa, sillä on merkitystä vain sikäli, kuin Jumalan palvelu tapahtuu Hengessä ja totuudessa. Ratkaisevaa ei ole paikka, eivät muodot, ei tieto eikä ymmärrys. Palvellakseen Jumalaa ihmisen on mentävä persoonallisuutensa syvimmälle tasolle, henkeen ja totuuteen asti. Oikea jumalanpalvelus edellyttää rehellisyyttä ja totuudellisuutta. – Haluan auttaa sinua saamaan pulppuavaa elämän vettä sydämeesi repimällä sinun naamarisi ja viemällä sinua kohtaamaan oman elämäsi todellisuus.

Vähän myöhemmin

Naisen viimeinen pakoyritys on myöskin erittäin tyypillinen tänäänkin: *"Minä tiedän, että Messias tulee, hän, jota sanotaan Kristukseksi. Kun hän tulee, hän ilmoittaa meille kaiken."* Nainen tajusi, että kaikki Jeesuksen sanaoma oli totta, mutta hän pyrki siirtämään oman elämänsä asioiden kuntoon saattamisen vielä tulevaisuuteen. Messiaan tullessa hänenkin elämänsä asiat tulisivat lopulliseen järjestykseen.

Tämä pakoyritys kertoo siitä, miten sinänsä oikeaan Jeesuksen toisen tulemisen odotukseen ja sitä edeltävien merkkien tutkiskeluun saattaa sisältyä pakoa sen Jeesuksen kasvojen edestä, joka haluaisi

tänään tulla ja käsitellä sinun elämäsi synnit ja lian, jotta pääsisit elämään hänen elämäänsä Pyhässä Hengessä jo nyt.

Naisella oli vankka uskonnollinen tausta. Hän tuns Vanhan testamentin Jaakobin, hän oli kiinnostunut oikeasta jumalanpalveluspaikasta ja hän odotti Messiasta. Mikään niistä ei riitä pelastukseen. Siihen tarvitaan rakastavan Herran yhteyteen pääseminen.

Suuri nyt hetki

Taitavasti Jeesus johti keskustelun niin, että ennakkoluuloisesti kohdattu janoinen mies muuttui ensin kunnioitusta ansaitseväksi, sitten profeetaksi ja lopulta Jeesuksen suurissa sanoissa itse Messiaaksi. Jeesus torjui väärän Messias-odotuksen ja tulevaisuuteen siirtämisen tarjoten suuren "nyt"-hetken: *"Minä se olen, minä, joka puhun kanssasi."*

Nainen sai elämän veden sydämeensä. Jatko osoittaa, miten hän juoksi kaupunkiin kertomaan Kristuksesta, joka oli kertonut kaiken hänen elämästään. Juostessaan kaupunkiin hänen mielensä oli ihmeen kevyt, sillä hän oli huomannut, että Messiaan kanssa totuuden kohtaaminen oli ollut äärettömän vapauttavaa. Häntä ei oltukaan tuomittu, vaan hän oli saanut anteeksi. Hän oli saanut uuden alun, uuden elämän. Elävä vesi oli alkanut pulputa hänen sydämistään. Rakkaus oli tyydyttänyt hänen janonsa. Lopulta hän saattoi muiden samarialaisten kanssa yhtyä ylistykseen: *"Hän on koko maailman Vapahtaja!"*

Samarian vierailun välittömät vaikutukset 27–42

Opetuslapaset palasivat kaupungista ruokaa ostamasta. He hämmästyivät nähdessään Jeesuksen puhuvan naisen kanssa. Juutalaisen lain mukaan kukaan rabbi ei saanut keskustella kahden kesken naisen kanssa. Mutta Jeesus polki jalkoihinsa ihmisäädökset, jotka polkivat ihmisyyttä jalkoihinsa. Vaikka opetuslapset hämmästyivät, he eivät sanoneet mitään. Vaitiolokin voi olla suuri lahja.

Päivän pitkän matkanteon jälkeen Jeesus oli nälkäinen, janoinen ja väsynyt. Siksi opetuslapset kehottivat häntä syömään. Silloin hän avasi heille sydämensä: *"Minulla on syötävänä ruokaa, josta te ette tiedä...Minun ruokani on se, että teen lähettäjäni tahdon ja täytän hänen tekonsa."*

On tilanteita, joissa fyysiset tarpeet eivät merkitse mitään. On nälkää, joka on fyysistä nälkää syvempää, ja on leipää, joka tyydyttää sen. Olen saanut sitä leipää. Olen tehnyt Jumalan tahdon hoitamalla ihmisielua, johtamalla tämän naisen valoon. Jeesukselle riitti se, että hän sai voittaa syntisen naisen omakseen.

Sitten Jeesus katsoi opetuslapsiinsa ja sanoi: *"Ettekö sano: 'Vielä on neljä kuukautta, niin elonkorjuu jouuu'?"* Jeesuksen ajatukset kulkivat edelleen hengellisen elämän tasolla. *"Minä sanon teille: Nostakaa silmänne ja katselkaa vainioita, kuinka ne ovat vaalenneet korjattaviksi."*

Jos opetuslapset olisivat nimittäneet lähetystön tutkimaan Samarian hengellistä tilaa, sen raportti olisi epäilemättä kuulostanut seuraavalta: Samaria aivan ilmeisellä tavalla tarvitsee Mestariimme sanomaa, mutta se ei ole vielä valmis sen vastaanottamiseen. Siellä tarvitaan vielä kyntämistä, kylvämistä ja odotusta. Juuri näin opetuslapset ajattelivat. Koska Jeesus tiesi sen, hän osoitti heidän olevan väärässä. Vainiot ovat jo vaalenneet. Alue, jota pidämme kaikkein toivottomimpana, on valmis, jos me vain korjaamme satoa.

Tänä päivänä sanomme, että eräät lähetyskentät ovat vaikeita, kovia ja lähes toivottomia. Kristus sanoo yhä, että sellaiset kentät ovat vaalenneet korjattaviksi. Meidän tehtävämme on panna sirppi ja viikate heilumaan.

Toisessa yhteydessä Jeesus sääli hajanaisia ihmisjoukkoja ja sanoi elonkorjuuta olevan paljon, mutta korjaajia vähän.

Vallankumous

Samarialainen nainen unohti kokonaan vesiruukkunsa. Hän riensi kaupunkiin ja kertoi ihmisille: *"Tulkaa katsomaan miestä, joka on sanonut minulle kaiken, mitä olen tehnyt. Olisikohan hän Kristus?"* Naisen sanat ja olemus tekivät ihmisin vaikutuksen. He tulivat hänen kanssaan Jeesuksen luo. Emme tiedä,

mitä Jeesus heille puhui, mutta se joka tapauksessa vaikutti niin, että he pyysivät Jeesusta jäämään kahdeksi kokonaiseksi päiväksi.

Monet sen kaupungin samarialaiset uskoivat Jeesukseen naisen puheen tähden. Pian he jatkoivat: "Emme enää usko sinun puheesi tähden, sillä me olemme itse kuulleet ja tiedämme, että tämä totisesti on maailman Vapahtaja." He olivat ensin uskoneet naisen todistuksen tähden, mutta Jeesuksen kohdatuaan ja häntä kuultuaan heidän uskonsa kasvoi omakohtaiseksi.

Samariassa Jeesus mursi ennakkoluulojen muurin. Siellä hän tyydytti janoisen naisen hengellisen janon. Siellä hän näki suuren hengellisen elonkorjuun sen vastakohtana, että hän oli joutunut lähtemään pois vihamielisestä Juudeasta, joka ylpeili etuoikeuksillaan. Juuri Samariassa hänelle annettiin täysi ja lopullinen arvonimi: "Maailman Vapahtaja." Apostolien teoissa (8. luku) näemme, miten tässä samaisessa Samariassa puhkesi suuri herätys. Pyhässä Hengessä Jeesus palasi tälle vaalenneelle vainiolle keräämään sieltä suuren joukon pelastettuja omaan iankaikkiseen valtakuntaansa.

Kysymyksiä:

1. Miksi Jeesuksen oli kuljettava Samarian kautta? (4)
2. Millaiset olivat juutalaisten ja samarialaisten keskinäiset suhteet? (9)
3. Millainen oli Jeesuksen fyysinen tila, kun hän istui kaivolla? (6)
4. Mihin aikaan samarialainen nainen tuli kaivolle? (6)
5. Miksi hän tuli siihen aikaan kaivolle noutamaan vettä?
6. Millaisia olivat naisen ongelmat
 - a) yhteiskunnallisesti? (9,27)
 - b) hengellisesti? (15)
 - c) moraalisesti? (18)
 - d) uskonnollisesti? (20)
7. Miksi Jeesus pyysi naiselta vettä? (7)
8. Mitä Jeesus tarjosi naiselle? (10)
9. Millä ehdolla elävä vesi on saatavissa? (10)
10. Miksi kaikki ihmiset eivät pyydä elävää vettä? (10)
11. Riittääkö ajallisten tarpeiden tyydyttäminen ihmisen syvimpään kaipaukseen? (13)
12. Millaista on elävä vesi? (14)
13. Missä on este elävän veden vastaanottamiselle? (16–18)
14. Miten nainen yritti paeta, kun Jeesus koski hänen elämänsä kipeisiin kohtiin? (19–20)
15. Onko tärkeää se paikka, missä jumalanpalveluksia pidetään? (21)
16. Mitä tai ketä sinä palvot? Mikä Sinua hallitsee? (22)
17. Mitä tarkoittavat Jeesuksen sanat: "Pelastus on juutalaisista." (22)
18. Mitkä ovat todellisen rukouksen ehdot? (23)
19. Mihin nainen yritti paeta seuraavaksi? (25)
20. Mistä nainen ymmärsi, että Jeesus oli Kristus, Messias? (26)
21. Mistä voi päätellä, että nainen sai syntinsä anteeksi ja elävää vettä? a) (28) b) (29,39)
22. Millainen vaikutus oli naisen todistuksella? (39)
23. Millainen vaikutus oli Jeesuksen sanoilla? (41)
24. Kuka Jeesus on? (42)
25. Oletko Sinä löytänyt sisäisen tyydytyksen elämääsi?
26. Mikä on Jeesuksen ruokaa? (34)
27. Mitä Jeesus tarkoitti vaalenneilla vainioilla? (35)
28. Mistä kylvämisessä on kysymys? (36)
29. Millaista iloa kristitty saa kokea? (36)
30. Keitä ovat kylväjät? (37,38)
31. Keitä ovat leikkaajat?
32. Mikä on Sinun tehtäväsi maailmassa?

Kuninkaan virkamiehen poika 4:43–54

Juudeasta Galileaan

Viivytyään kaksi päivää Samariassa Jeesus jatkoi matkaansa Galileaan. Johanneksen selitys *hän itse todisti, ettei profeettaa pidetä arvossa kotiseudullaan* liittyy kertomuksen luvun 4 alkuun, jossa kerrotaan Jeesuksen lähteneen fariseusten kiihtymisen tähden.

On erilaisia käsityksiä siitä, mitä Johannes tarkoittaa ilmaisulla "omassa maassaan". Oliko kysymys Galileasta? Seuraava jae kuitenkin toteaa: *Kun Jeesus tuli Galileaan, sen asukkaat ottivat hänet vastaan, koska olivat nähneet kaiken, mitä hän oli tehnyt Jerusalemissa juhlan aikana. Hekin olivat näet olleet juhlilla.* Jeesuksen oma maa oli syntymäpaikan ja rekisteröinnin ja sukukunnan mukaan Juudea. Poistumisellaan Juudeasta ja tulemalla "pakanain Galileaan", missä hänet otettiin vastaan – Nasaretia lukuun ottamatta, Jeesus osoitti, että hänen oma maansa "Juudea" ei ottanut häntä vastaan.

Jeesus aloitti toimintansa Jerusalemissa, missä hänen tunnustekonsa herättivät vain pinnallista uskoa. Sitten hän siirtyi kiertämään laajemmin Juudean aluetta ja tulos oli sama. Galileasta hän löysi toisenlaisen maaperän, niin että esimerkiksi kaikki apostolit olivat kotoisin muualta kuin Juudeasta, pääosa Galileasta. Myöhemmin galilealaisetkin hylkäsivät hänet.

Miehen hätä

Galileaan saavuttuaan Jeesus suoritti kolmannen tunnusteon Johanneksen valikoimista – toisen Galileassa suoritettuna. Tunnusteko ei ollut erityisen "näyttävä" mutta sitäkin merkittävämpi. *Kapernaumissa oli eräs kuninkaan virkamies, jonka poika sairasti. Kun hän kuuli Jeesuksen tulleen Juudeasta Galileaan, hän meni tämän luo ja pyysi häntä tulemaan ja parantamaan hänen poikansa, joka oli kuolemaisillaan.*

Mies oli siis neljännesruhtinas Herodeksen hovin virkamies. Hädissään hän meni Jeesuksen luo esittämään vetoomuksen kuolemaisillaan olevan poikansa puolesta. Mies edellytti, että Jeesuksen pitäisi tulla sairaan luo voidakseen parantaa hänet ja sitä hän myös Jeesukselta pyysi.

Jeesuksen tiukka linja

Jeesuksen vastaus tähän ahdistuneen miehen hätähuutoon vaikuttaa aika merkilliseltä: *"Ellette näe merkkejä ja ihmeitä, te ette usko."* Jeesus vastasi miehelle monikkomuodolla "te". Hän ei siis sanonut "sinä" vaan "te". Hän puhutteli miestä yhtenä joukon jäsenenä. Se mikä oli ollut totta Juudeassa, oli yhtä totta täällä Galileassa. Jeesus toki vastasi miehen hätähuutoon, niin kuin jatko osoittaa, sillä hänen oli mahdotonta kieltäytyä. Mutta tällaisessa akuutissakaan hätätilanteessa Jeesus ei tyytynyt käsittelemään vain hädän välitöntä syytä, vaan halusi mennä miehen sydämen syvempiin tarpeisiin asti. Jeesuksen viesti oli siis: –Sinä tulet kyllä luokseni todellisessa hädässä, mutta miksi tulet juuri minun luokseni? Siksi, että olet kuullut minun tekävän ihmeitä ja sinä toivot saavasi siitä jotain irti itsellesikin.

Mies vastasi: "Herra, tule, ennen kuin lapseni kuolee." Mies ei kieltänyt Jeesuksen syytöstä siitä, että hänkin oli oikeastaan etsimässä ihmetekoa. Hän myönsi sen ja kiirehti Jeesusta tulemaan pian. Hänen mieleensääkään ei tullut, että Jeesus olisi voinut parantaa menemättä pojan luo. Hän halusi Jeesuksen tulevan ja koskettavan poikaa: –Sillä ei ole nyt väliä, millainen on uskoni, mutta Sinä olet ainoa, joka voit auttaa. Tule nopeasti! – Mies heittäytyi hädässään Herran varaan.

Sanan varaan

Silloin Jeesus sanoi: "Mene, poikasi elää." Ja siinä oli kaikki. Huomaa, mitä se tarkoitti. Jeesus ei antanut miehelle merkkiä eikä ihmettä. Hän ei tehnyt sitä, mitä mies oli pyytänyt eikä tyydyttänyt hänen janoaan saada nähdä jotain sensaatiomaista. Mies oli sanonut: "Tule". Jeesus oli vastannut: – En tule. En toimi niin kuin sinä katsot välttämättömäksi toimia. Mutta annan sinulle avun, jota tulit hakemaan. Mene, poikasi elää. – Jeesus ei antanut merkkiä, mutta hän antoi miehelle sanan ja loi niin hänelle tilaisuuden harjoittaa uskoa ilman merkkiä. – Et saa merkkiä, vaan sanan. Mutta saat nähdä merkkisi sen jälkeen, kun uskosi toimii.

Mies uskoi tämän Jeesuksen sanan ja meni. Mikä sai miehen uskomaan? Mitään dogmaattista vastausta emme voi antaa, mutta Jeesuksen äänessä, hänen katseessaan oli jotain niin majesteettillista, että mies ajatteli sydämessään: – En kyllä ymmärrä, miten kaikki tapahtuu, mutta uskon häntä. Hän sanoo, että poikani elää.

Jeesuksen suvereeni valta

Kapernaumista Kaanaan on noin 40 km matka. Kun mies oli paluumatkalla, palvelijat tapasivat hänet ja kertoivat täsmälleen Jeesuksen lausumin sanoin: *"Poikasi elää."* Jeesus oli sanonut sanan, mies oli lähtenyt liikkeelle sanan varassa ja nyt oli tapahtunut täsmälleen sanotun sanan mukaisesti. Tämän kuullut mies oli täysin vilpittön jatkokysymyksessään, milloin poika oli alkanut toipua. Kysymys paljasti hänen ymmärryksensä heikkouden. Hänestä oli uskomatonta, että poika, joka oli ollut kuolemaisillaan, olisi voinut yhdessä hetkessä parantua. Siksi hän kysyi, milloin paraneminen oli alkanut. Palvelijat vastasivat, että mitään toipumisprosessia ei ollut tapahtunut, vaan poika oli parantunut kertaheitolla. *"Eilen seitsemännellä tunnilla kuume lähti hänestä."* Hetkellinen paraneminen oli tapahtunut täsmälleen sillä hetkellä, kuin Jeesus oli 40 kilometrin päässä sanonut: *"Poikasi elää."*

Mies pääsi nyt uskossaan syvimmälle tasolle: *Hän uskoi, hän ja hänen perhekuntansa.* Aluksi hänellä oli ollut vain tunne sitä, että tuo ihmeellinen profeetta, josta hän oli kuullut ja joka oli tehnyt paljon ihmeitä, saattaisi auttaa hänen poikaansa. Paljastamalla totuuden miehestä ja antamalla miehelle sanansa Jeesus vei miehen harjoittamaan uskoa ilman merkkiä vain sanan varassa. Tutkittuaan parantumisihmeen luonnetta usko syvimmillään avautui miehelle. Hän tajusi tunnusteen merkityksen ja antautui koko persoonallisuudellaan Jeesukselle. Eikä vain mies vaan koko hänen perheensä.

Jumalan vaikeus ja kärsivällisyys

Jeesuksen ensimmäinen tunnusteko oli luomisen ja ilon alueella. Toinen kuului taas jumalanpalveluksen piiriin. Tämä kolmas kuului taas sairauden ja surun maailmaan. Kaikilla näillä tunnusteoilla Jeesus osoitti, että hänellä on ehdoton valta. Kutsumme sitä yliluonnolliseksi vallaksi, mutta todellisuudessa kysymys on yli ymmärryksemme käyvästä vallasta, joka on "luonnollisinta" mahdollista silloin kun eletään täydellisesti yhteydessä Isän kanssa. Eräässä merkityksessä Jeesuksen tunnusteet eivät puhu niinkään hänen jumalallisuudestaan kuin siitä, että hän on täydellinen ihminen ja siksi Isä saattoi hänen täydellisen ihmisyytensä kautta toimia täydellisesti. Jeesuksen sanat ja hänen olemuksensa ja viime kädessä ylösnousemus todistavat hänen jumalallisuutensa.

Jeesuksen suorittamiin tunnustekoihin liittyy Jumalan vaikeus: *"Ellette näe merkkejä ja ihmeitä, te ette usko."* Sensaatiomainen on väärä perusta uskolle. Ne ovat vain toisen käden todisteita uskon synnyttämiseksi. Varsinainen merkki on Jeesus itse. Tästä Jumalan vaikeudesta Jeesus puhui opetuslapsilleen ennen ristin tapahtumia: *"Uskokaa minua, että minä olen Isässä, ja että Isä on minussa. Ellette muuten usko, uskokaa minun tekojeni tähden."* (Joh. 14:11) Mutta Jeesus on kärsivällinen ja armahtava meidän uskomisemme vaikeuden kanssa. Juuri siksi hän haluaa viedä meidät myös toimimaan pelkän hänen sanansa varassa, jotta uskomme syvenisi. Tähän prosessiin kuuluu myös hänen ankaruutensa meidän uskomme pinnallisuuden paljastamisessa.

Kysymyksiä:

1. Millä tavalla Jeesuksen kotiseudun asukkaat arvostivat häntä? (44)
2. Millainen oli kuninkaan virkamiehen pojan tila? (46,47)
3. Millaisen pyynnön isä esitti? (47)
4. Minkä kylmältä kalskahtavan asian Jeesus miehestä sanoi? (48)
5. Tekikö Jeesus niin kuin häneltä pyydettiin? (49,50)
6. Mihin aito usko perustuu? (48,50)
7. Mitä usko on luonteeltaan? (50)
8. Millainen vaikutus oli uskon järjestyksellä (Jeesuksen sana, sen vastaanottava usko, kokemus) kuninkaan virkamieheen ja hänen perheeseensä? (53)
9. Kun Sinulla on hätä, millaista apua pyydät? Kerro esimerkkejä!

Betesdan lammikon sairas 5:1–47

Jeesus meni Jerusalemiin, vaikka hän olikin jo jättänyt Juudeassa alueen työn taakseen ihmisten epäuskon tähden. Luku kuvaa Johanneksen valikoiman neljännen tunnusteen ja sitä seuranneen väittelyn. Inhimillisesti katsoen se, että Jeesus paransi sapattina ramman, maksoi hänelle hengen, sillä sitä ei koskaan hänelle "annettu anteeksi".

Ramman parantaminen 5:1–9

Betesdan lammikon parantamisihmeen yksityiskohdat ovat meille tutut. Tunnusteko oli Jeesuksen spontaani teko. Hän suoritti sen kenenkään pyytämättä. Parannettu ei huutanut apua. Se kertoo paljon Jeesuksen tehtävästä, hänen sydämensä laadusta ja päämäärästä, jota varten hän tuli maailmaan.

Kulkiessaan Betesdan lammikkoa ympäröivien pylväskäytävien läpi Jeesus näki miehen, tiesi tilanteen ja toimi. *Jeesus tiesi hänen jo kauan aikaa sairastaneen.* Hän puhui miehelle vain kolmesti, joka kerta lyhyin, terävin ja viiltävin lausein.

Kysymyksellä: *"Tahdotko tulla terveeksi?"* Jeesus ei tentannut miehen tahtoa tai päättäväisyyttä, vaan pelkästään hänen halukkuuttaan tulla terveeksi. Miehen vastaus oli protesti. *"Herra, minulla ei ole ketään, joka veisi minut lammikkoon, kun vesi on kuohutettu."* Hänen vastauksensa sisälsi kysymyksen: – Mitä mieltä on kysellä tällaista. Totta kai haluaisin tulla terveeksi, mutta minulla ei ole mitään mahdollisuuksia. – Mies oli menettänyt toivonsa.

Rampa oli nähnyt, miten vesi Betesdan lammikossa oli alkanut kuohua ja sen sekaan ensimmäiseksi ehtineissä oli tapahtunut merkillistä paranemista. Mutta ryntäys oli aivan valtava eikä hänellä ollut mitään mahdollisuuksia. Häntä ei kukaan tullut auttamaan. Hän oli kyllä jo tottunut kaikkeen tähän. Elämä oli opettanut hänelle kovuutta ja katkeruutta. Ja yksinäisyydessä tämän sairaitten ihmisjoukon keskellä oli kait jotain suojaavaakin. Päivät seurasivat toisiaan. Elämä ei nyt ollut antanut hänelle tämän enempää. Mutta toisaalta se ei liioin vaatinut mahdottomia tällaiselta rammalta. Tulevaisuudelta ei ollut, mitään odotettavaa.

Väkevä sana

Jeesus näki miehen sisimpään ja sanoi merkillisen lyhyen, terävän kolmiosaisen käskyn: *"Nouse, ota vuoteesi ja kävele."* Ensin nouse, tee sellaista, mihin et pysty, koska minä käsken sinua. Sitten ota vuoteesi, varmista se, ettet enää palaa tähän. Lopuksi kävele. Älä odota, että sinua enää kannetaan.

Samassa silmänräpäyksessä mies tunsi, miten hänen jalkoihinsa palasi tunto ja miten ne alkoivat totella häntä. Tuolla parantajalla oli merkillinen valta. Hänen sanaansa totteli jokainen hänen solunsa ja hermonsa. Silmänräpäyksessä mies parani.

Sitten Jeesus poistui paikalta eikä mies tiennyt, kuka hän oli. Parannettu suuntasi askeleensa temppeliä kohti. Mutta ennen kuin hän oli ottanut montakaan askelta, hänet pysäytti joukko kiihdyksissä olevia ihmisiä. Hän tunsi heistä useita entuudestaan, sillä hän oli saanut heiltä monesti runsaatkin almut. He kaikki olivat kuulleet myös hänen tarinansa. Noilta uskonnollisimmilta hän oli saanut jopa enemmän almuja kuin muilta.

Mutta nyt he eivät näyttäneet yhtään iloitsevan siitä, että näkivät hänen kävelevän. Sen sijaan he sättivät häntä, siitä että hän kantoi petivaatteita sapattina, lepopäivänä. Eihän sapattina saanut Jumalan lain mukaan tehdä työtä. Hän itse ei ollut mielestään tehnyt mitään väärää varsinkin, kun hän kantoi vuodettaan pois muiden tieltä ja vielä tuon merkillisen Parantajan käskystä. Toisaalta häntä harmitti, ettei hän tullut ottaneeksi selvää siitä, kuka tuo Parantaja oikein oli. Hän ei kyennyt antamaan noille kiihtyneille tyydyttävää vastausta. Jotenkin tuntui, että he olivat sokeita, kun eivät nähneet sitä ihmettä, joka hänelle oli tapahtunut.

Myöhemmin samana päivänä Jeesus löysi miehen temppelistä, jossa tämä ei ollut ollut temppelissä ainakaan 38 vuoteen. Siellä Jeesus sanoi hänelle: *"Sinä olet tullut terveeksi. Älä enää tee syntiä, ettei sinulle tapahtuisi jotakin pahempaa."*

Jeesuksen sanat osoittavat, että miehen halvaustila oli aiheutunut hänen syntinsä seurauksena. Ramppaus oli ulkoinen osoitus ja seuraus hänen sisäisestä turmeluksestaan. Jeesuksen sanoihin *"älä enää tee syntiä"* sisältyi sama vapauttava ja uuteen elämään nostava voima kuin hänen sanoihinsa *"nouse, ota vuoteesi ja kävele"*. Jeesus ei siis ajanut miestä mahdottoman lain alle parannettuaan hänet ensin fyysisesti, vaan kutsui hänet oman sanansa voimalla uuteen elämään, jossa ei enää tarvitse jäädä synnin syyllisyyden eikä orjuuden valtaan.

Väittely 5:10–47

Tunnusteen merkitys ilmenee väittelystä, jonka se nostatti. Vastakkainasettelu keskittyi aluksi kysymykseen sapatista mutta kärjisty entisestään, kun Jeesus esitti väitteensä siitä, kuka hän on.

Hallitusmiehet näkivät parannetun kantavan vuodettaan sapatina ja teknisesti ottaen laki oli heidän puolellaan, kun he tuomitsivat miehen. Mutta meitä hämmästyttää heidän reaktionsa, koska hallitusmiesten täytyi tuntea mies. He eivät siis kyenneet näkemään miestä, joka oli parannettu. He näkivät vain sapatin rikkomisen.

Mies vastasi: *"Se, joka teki minut terveeksi, sanoi minulle: 'Ota vuoteesi ja kävele'."* Hän yritti saada heidät näkemään se, että hänet oli parannettu. Mutta he eivät huomioineet tätä tosiasiaa millään tavalla. Sapatti oli kaikki, paranemishme ei ollut mitään. Näillä miehillä on edelleen seuraajansa tänään. On tragedia, että ihminen voi olla aivan sokea suurille hengellisille ja moraalille voitoille. "He siivilöivät hyttysen, mutta nielivät kamelin".

Vastaus parannetulle

Jeesus antoi heille kaksiosaisen vastauksen. Ensin hän vastasi parannetulle miehelle osoittamalla, mikä merkitys parantamisella oli hänen siveelliseen elämäänsä: *"Älä enää tee syntiä, ettei sinulle tapahtuisi jotakin pahempaa."* Jeesus antoi miehen ymmärtää, että hän oli kiinnostuneempi miehen hengellisestä elämästä kuin paranemisesta.

Jeesus vapautti näin miehen omantunnon ja vieritti syyllisyyden taakan pois. Mies saisi alkaa uuden elämän. Jeesus näki hänen sydämeensä. Pahinta sittenkään ei ollut 38 vuoden vammaisuus, vaan syyllisyys, viha ja katkeruus ja kateus.

Vastaus arvostelijoille

Sitten Jeesus vastasi arvostelijoilleen: *"Minun Isäni tekee yhä työtä, ja niin teen myös minä."*

Tällä Jeesus osoitti tunnusteen uskonnollisen merkityksen. Vuodettaan sapatina kantava mies oli merkki siitä, että Jumala ei voi levätä inhimillisen tuskan ja kärsimyksen keskellä, vaikka se johtuisikin synnistä. Luomisteoistaan Jumala lepäsi, mutta työssään synnin keskelle vajonneiden ihmisten pelastamiseksi Jumalalla ei ole mitään lepopäivää ennen tuomion päivää. Ihmiskunta keskeytti Jumalan levon, kun se lankesi syntiin ja omalla synnillään halki vuosisatojen ja tuhansien on vetänyt ylleen tuskaa, surkeutta, ahdistusta ja hävitystä. Jumala ei voi leväten katsella tätä. Siksi Isä tekee työtä ja myös Jeesus.

Jeesus kuvaa tätä työtään, jota hän Isän kanssa yhä jatkaa: *"Niin kuin Isä herättää kuolleet ja antaa heille elämän, niin antaa myös Poika elämän kenelle tahtoo."* *"Isä itse ei tuomitse ketään, vaan hän on antanut kaiken tuomiovallan Pojalle, jotta kaikki kunnioittaisivat Poikaa niin kuin he kunnioittavat Isää."* Jeesus tekee työtä elävien tuomarina. Hän herättää ihmisten omiatuntoja, että he tajuaisivat oman tilansa ja kääntyisivät Vapahtajan puoleen.

"Totisesti, totisesti: se, joka kuulee minun sanani ja uskoo minun lähettäjääni, on saanut ikuisen elämän. Hän ei joudu tuomittavaksi, vaan hän on jo siirtynyt kuolemasta elämään." Jeesus herättää uskon, jonka kautta Jumalan elämä virtaa armahdetun sydämeen.

"Tulee aika, jolloin kaikki, jotka lepäävät haudoissaan, kuulevat hänen äänensä. He nousevat haudoistaan – hyvää tehneet elämän ylösnousemukseen, pahaa tehneet tuomion ylösnousemukseen." Jeesuksen työ tulee päättymään siihen, että kuolleet herätetään ja tapahtuu lopullinen tuomio. Aika loppuu, iankaikkisuus alkaa.

Kolmesti vahvistettu väite

Sitten väittely siirtyi toiseen entistä kiivaampaan vaiheeseen. Hallitusmiehet olivat älykkäitä. He ymmärsivät, mitä Jeesus tarkoitti. Jeesus väitti olevansa Jumalan kanssa tasavertainen puhutteleamalla häntä Isäkseen. Tässä he olivat ymmärtäneet täysin oikein. Myöhemmin Jeesus sanoi: *"Minä ja Isä olemme yhtä."* He ymmärsivät Jeesuksen väitteen ja hylkäsivät sen.

Jakeissa 19–29 Jeesus vahvistaa väitteensä todeksi käyttämällä kolmesti painokasta muoto "totisesti, totisesti minä sanon teille": *"Poika ei voi itsestään tehdä mitään ... Isä rakastaa Poikaa ... Isä ... on antanut kaiken tuomion Pojalle, että kaikki kunnioittaisivat Poikaa niin kuin he kunnioittavat Isää."* Jeesus toistamalla toistaa sitä, että Isä ja hän tekevät yhdessä työtä.

Jeesus toistaa sanat *"totisesti, totisesti minä sanon teille"* (24) korostaessaan sitä, että hänen toimintansa perustuu siihen, että Isä on lähettänyt hänet. Se, joka uskoo Jeesuksen sanat, ei usko vain häneen vaan myös hänen Lähettäjäänsä. Joka niin tekee, saa iankaikkisen elämän. *"Hän ei joudu tuomittavaksi, vaan hän on siirtynyt kuolemasta elämään."*

Kolmannen kerran sanat *"totisesti, totisesti minä sanon teille"* (25) toistuvat Jeesuksen osoittaessa, miten hän tulee herättämään kuolleet ja tuomitsemaan ne yhdessä Isän kanssa: *"Aika tulee ja on jo, jolloin kuolleet kuulevat Jumalan Pojan äänen, ja jotka sen kuulevat, saavat elää. Kuten Isällä on elämä itsessään, hän on antanut elämän myös Pojalle, niin että hänelläkin on elämä itsessään. Isä on antanut hänelle vallan tuomita, koska hän on Ihmisen Poika."*

Todisteet

Jakeissa 30–37 Jeesus puhuu todisteista, jotka osoittavat hänen väitteensä tosiksi. Jeesus olisi voinut vedota itseensä totuuden mittana, mutta hän ei sitä tehnyt. Sen sijaan hän toteaa: *"On toinen, joka todistaa minusta, ja minä tiedän, että hänen todistuksensa minusta on pätevä."* Tällä hän ei kuitenkaan viitanut Johannes Kastajaan, joka oli kylläkin todistanut totuudesta. Vaikka Johanneksen todistus oli sinänsä totta ja oikeaa, se ei riittänyt todistamaan Jeesuksen väitteitä.

Jeesuksen sanojen todiste oli niissä teoissa, jotka Isä hänen kauttaan teki kaikkien havaittavalla tavalla: *"Ne teot, mitkä Isä on antanut täytettäväkseni, ja mitkä minä teen, todistavat, että Isä on lähettänyt minut."* Jeesuksen teot kuten ramman parantaminen olivat Isän todistusta hänestä.

Totuus arvostelijoista

Jakeissa 38–47 Jeesus kääntyy arvostelijoitaan vastaan ja osoittaa terävästi, millainen on heidän tilansa. Jeesuksen sanoista kuvastuu se pyhä viha, jota hän tunsu uskonnollisia johtajia kohtaan, jotka eivät ihmeen keskellä näe mitään muuta kuin rituaalien teknisten yksityiskohtien rikkomista: *"Te ette ole koskaan kuulleet hänen ääntään ettekä nähneet hänen muotoaan"*. He eivät tunteneet Jumalaa. *"Teillä ei ole hänen sanaansa teissä pysyvänä. Te ette näet usko häntä, jonka Isä on lähettänyt."* – Te pidätte minua jumalanpilkkajaksi, kun väitän, että Isä ja minä olemme yhtä. Mutta te ette ole koskaan tunteneet Jumalaa, ette ole koskaan kuulleet hänen ääntään ettekä nähneet hänen muotoaan. Juuri siksi te ette tunne minua.

Kirjoitusten tehtävä

Järkyttävää näiden miesten pimeydessä oli se, että he tutkivat innokkaasti kirjoituksia, Vanhaa testamenttia. Heidän tavoitteensakin oli oikea, kun he halusivat löytää iankaikkisen elämän. Mutta heillä oli väärä käsitys kirjoitusten luonteesta. He ajattelivat, että ne sellaisenaan takaisivat heille iankaikkisen elämän. Mutta siinä he olivat väärässä. Raamattua voidaan tutkia ilman, että koskaan tullaan tuntemaan elämää. *"Te tutkitte kirjoituksia, koska teillä mielestänne on niissä ikuinen elämä, ja nehan juuri todistavat minusta. Te ette tahdo tulla minun luokseni, että saisitte elämän."* Raamatun tarkoitus on viedä ihminen Kristuksen luo. Jos ihminen on kuuliainen sanan valolle, se johtaa hänet Jeesuksen luo. Vain Jeesus antaa elämän, eivät kirjoitukset sellaisenaan.

Kirjoitusten hallitseminen yhdessä inhimillisen ylpeyden ja kunnianhimon suosimisen kanssa on järkyttävä yhdistelmä: *"Ihmisiltä minä en ota vastaan kunniaa. Minä tunnen teidät, ettei teillä ole Jumalan rakkautta itsessänne."* Jos kirjoitettu sana olisi saanut vaikuttaa kuulijoissa, sen seurauksena olisi ollut rakkaus, levottomuus kärsivien tähden, levottomuus, joka panee liikkeelle tekemään pelastavaa työtä. Mutta nyt heitä kiinnosti vain rituaalien noudattamisen puhtaus ja ihmisten suosio. *"Minä olen tullut Isäni nimestä, ettekä te ota minua vastaan. Jos toinen tulee omassa nimensään, hänet te otatte vastaan. Kuinka te voisitte uskoa, te, jotka otatte vastaan kunniaa toinen toiseltanne, ettekä etsi sitä kunniaa, mikä tulee häneltä, joka yksin on Jumala?"*

Lopuksi Jeesus osoittaa, että Mooseksen ja koko Vanhan testamentin arvovalta perustuu Jeesukseen. Mooseksen sanan oikea tutkiminen ja vastaanottaminen johtaa väistämättä Kristuksen luo. Ellei Moo-

sesta oteta todesta, ei Jeesustakaan uskota: *"Älkää luulko, että minä syytän teitä Isän luona. Teillä on syyttäjänne, Mooses, johon te panette toivonne. Jos te uskoisitte Moosesta, te uskoisitte minua, sillä minusta hän on kirjoittanut. Mutta jos te ette usko hänen kirjoituksiaan, kuinka te uskoisitte minun sanojani?"*

Kysymyksiä:

1. Millainen oli Betesdan sairaan tila? (5)
2. Mitä Jeesus kysyi mieheltä? (6)
3. Mihin sairas asetti toivonsa? (7)
4. Millä tavalla Jeesus paransi miehen? (8–9)
5. Miten ympäristön ihmiset näkivät parannetun? (10–12)
6. Miten ihmiset suhtautuivat Parantajaan, Jeesukseen? (16,18)
7. Mikä on pahempaa kuin sairaus? (14)
8. Mihin Jeesuksen toiminta perustui? (19–20)
9. Millaista Jeesuksen työ on sisällöltään? a) (21,25–26) b) (22,27)
10. Mikä on Jeesuksen työn tavoite? (23)
11. Miten ihminen voi saada iankaikkisen elämän? (24)
12. Milloin ylösnousemus tapahtuu? (28)
13. Millaisia erilaisia ylösnousemuksia on? (29)
14. Mitkä asiat todistavat Jeesuksesta? a) (33) b) (36) c) (37) d) (39,45–46)
15. Mihin uskon syntyminen perustuu? (34,47)
16. Millaisia uskon esteitä on? a) (38) b) (40) d) (44) e) (45)
17. Millaisia siunauksia usko tuottaa? a) (24) b) (40) c) (42)
18. Mitä usko on olemukseltaan? a) (24) b) (40) c) (43) d) (44)

Julkisen toiminnan keskivaihe (noin kaksi vuotta) 6:1–71

5000 Ruokkiminen ja myrskyn asettaminen 6:1–21

Jeesuksen julkisen toiminnan keskimmäinen, noin kahden vuoden jakso alkoi Johannes Kastajan vangitsemisesta ja se huipistui Pietarin tunnustukseen Filippiin Kesareassa. Johannes otti valikoimaansa tästä jaksosta kaksi peräkkäistä tunnustekoa ja ensimmäisen "Minä olen" julistuksen. Tunnusteet olivat 5000 miehen ruokkiminen ja myrskyn asettaminen.

Ruokkimisihmeen tausta

Ruokkimisihme on ainoa, jonka kaikki neljä evankelistaa ovat tallentaneet. Johannes ei kerro tunnusteon tapahtumatilannetta eikä monia yksityiskohtia, jotka löytyvät muista evankeliumeista.

Opetuslapset olivat juuri palanneet voittoisalta mutta raskaalta evankelioimismatkaltaan – saadakseen kuulla uutisen Johanneksen mestaamisesta. Kuningas Herodes oli ajoittain halukkaasti kuunnellut Johannesta, mutta oli lopulta heittäytynyt himojensa valtaan. Opetuslapsille kantautui pahaenteinen viesti, että Herodes tavoitteli Jeesustakin käsiinsä. Mieleen hiipi merkillinen alakuloisuus. Miten Jeesuksen liike menestyisi jatkossa.

Jeesus vei opetuslapsensa järven toiselle puolelle lepäämään ja hiljentymään, mutta valtaisa kansanjoukko lähti heidän peräänsä. Häntä seurasi paljon kansaa, sillä he olivat nähneet tunnusteet, joita hän teki sairaille.

Jeesus nousi vuorelle ja istui sinne opetuslapsineen. Jeesus oli jatkuvassa liikkeessä ja kansa liikehti samoin. Lihaksi tullut Jumalan Sana koki myös väsymystä ihmisten paineessa niin kuin hänen opetuslapsiensakin ja siksi he vetäytyivät lepäämään. *Pääsiäinen, juutalaisten juhla, oli lähellä.* Pääsiäisen aikana ihmiset irrottautuivat arkityöstään ja kansaa oli siksi tavallistakin enemmän liikkeellä. Opetuslapset saivat toki leponsakin vaikka Jeesus käyttikin koko päivän luokseen tulleen kansanjoukon opettamiseen.

Haaste syvempään uskoon

Luukas kertoo, että Jeesus puhui heille *Jumalan valtakunnasta*. Johannes taas kertoo, että huolimatta opetuksensa taivaallisesta sisällöstä Jeesus itse halusi tyydyttää myös kuulijoittensa ajalliset tarpeet. Jeesus kääntyi Filippuksen puoleen ja esitti kysymyksen: *"Mistä ostamme leipää näiden syödä?"* Kysymys oli hämmästyttävä, sillä olihan kysymys yli 5000 hengestä. Filippus ei vastannut kysymykseen "mistä". Itse asiassa hän sanoi: – Mitä mieltä on kysyä "mistä", kun meillä ei ole rahaa leivän ostamiseen!

Missään muussa tilanteessa Jeesuksen ei kerrota kysyneen neuvoa keneltäkään. Ja tässäkin tilanteessa oli pohjimmiltaan kysymys syvemmästä asiasta: *"Jeesus sanoi sen koetellakseen häntä, sillä itse hän tiesi, mitä aikoi tehdä."* Koettelemalla Filippusta Jeesus antoi hänelle tilaisuuden panna uskonsa Jeesukseen käytäntöön. Mutta Filippuksen vastaus liikkui vain inhimillisten laskelmien tasolla ilman ajatustakaan Herran mahdollisuuksista.

Keskustelua seurannut Andreas uskalsi ottaa kuitenkin yhden askeleen pitemmälle uskon suuntaan sanomalla: *"Täällä on poikanen, jolla on viisi ohraleipää ja kaksi kalaa."* Mutta ennen kuin hän ehti lausettaan loppuun, lähes huvittuneena hän torjuu ajatuksen: *"Mutta eiväthän ne riitä näin monelle?"* Hän uskalsi ottaa uskon askeleen, mutta sitten lähes nauroi omalle ehdotukselleen.

Sekä Filippus että Andreas olivat täysin vilpittömiä ja rehellisiä. Kumpikaan ei sanonut, että Jeesus kykenisi hoitamaan tilanteen, koska he yksinkertaisesti eivät nähneet sellaista mahdollisuutta. On parempi olla rehellinen, kuin lausua uskovansa sellaiseen, jota kuitenkin epäilee.

Ihme

Sitten Jeesus teki ihmeen. Hän ei sanallakaan arvostellut kumpaakaan opetuslapsista. Itse asiassa hän tarttui Andreaan ehdotukseen ja määräsi kansan istuutumaan ruohikolle sopivan kokosiin ryhmiin, jotta ateriointi saattoi tapahtua hyvässä järjestyksessä. Mutta entä sitten ruokavarat? Siinä oli pikku poika ja Herra. Poikasen leivät ja kalat eivät itsessään riittäneet mihinkään, mutta Herran läsnäollessa niistä tuli enemmän kuin kyllin. Kaksitoista korillista jäi yli tarpeen. Herra kykenee tekemään meidän riittämättömyytemme ylenpalttiseksi riittävydeksi.

He söivät kyllikseen. Jeesus ei tarjonnut kansalle vain välipalaa vaan täyden aterian. Suuri ihme tapahtui, mutta edes opetuslapset eivät olleet riittävän herkkiä hengellisesti, että he olisivat tajunneet ihmeen varsinaisen merkityksen. Markus kertoo: *Noista leivistäkään he eivät olleet päässeet ymmärrykseen, vaan heidän sydämensä oli turtunut.* (6:52)

Yritys tehdä Jeesuksesta Leipäkuningas

Ihmeen välitön vaikutus ihmisiin oli, että he tekivät johtopäätöksensä: *"Tämä on totisesti se profeetta, joka oli tuleva maailmaan."* Mooseksen kautta Jumala oli aikanaan erämaassa ruokkinut kansaa. Nyt heidän keskellään oli mies, joka kykeni antamaan ruokaa samalla tavalla. Hänen täytyi siksi olla se Mooseksen kaltainen profeetta. Tunnusteen vuoksi he päättivät vaikka väkisin tehdä Jeesuksesta kuninkaan.

Näemme kuinka materialistinen ja vääristynyt oli näiden ihmeen kokeneiden ihmisten käsitys Messiaasta ja Jumalan valtakunnasta, vaikka koko päivän Jeesus oli opettanut heitä Jumalan valtakunnasta.

Mitä tapahtui? Matteus ja Markus kertovat, että Jeesus lähetti ensin opetuslapsensa menemään veneellä takaisin järven toiselle puolelle, sitten hän ajoi kansan pois – merkillisellä vallallaan ja vetäytyi vuorelle rukoilemaan yksin, seurustelemaan Isän kanssa.

Jeesus kieltäytyi ja kieltäytyy tänäänkin leipäkuninkuudesta, vaikka hän lupaakin täyttää niiden ajallisetkin tarpeet, jotka tekevät hänet Kuninkaaksi, koska tuntevat kuka hän todella on. Joskus tuntuu siltä, että ihmiset tekisivät pahimmat virheensä juuri silloin kun heidän mahansa ovat täynnä. He olisivat pakottaneet Jeesuksen kuninkaakseen, jotta heidän ei olisi enää tarvinnut tehdä työtä ajallisten tarpeittensa hankkimisen eteen. Sen, joka kykenee täyttämään heidän vatsansa, täytyy olla Messias!

Vene vastatuulella

Pienessä veneessä keskellä järveä opetuslapset sinnittelivät päästäkseen rajussa vastatuulella eteenpäin kohti vastarantaa. Myrsky vain yltyy. Jeesus oli lähettänyt heidät keskelle myrskyävää järveä pelastaakseen heidät paljon suuremmasta vaarasta, jonka muodosti kansanjoukko, joka olisi halunnut tehdä Jeesuksesta leipäkuninkaan. Kuuliaisuudesta Herraa kohtaan he olivat lähteneet liikkeelle, vaikka mi-

tään he eivät niin olisi halunneet kuin sitä, että olisivat saaneet nähdä hänet kuninkaana. He eivät ymmärtäneet tilannetta yhtään paremmin kuin kansakaan. He tunsivat toki Jeesusta enemmän kuin kansa, mutta hekään eivät vielä ymmärtäneet, mitä Jeesuksen kuninkuus syvimmiltään merkitsee. Jeesus ei tullut muuttamaan yhteiskuntaa täyttämällä ihmisten vatsoja, vaan hän halusi valloittaa ihmisten sydämet totuudellaan ja armollaan. Opetuslapsille tilanne oli tavattoman suuri kiusaus, ja siksi Jeesus ensimmäiseksi auttoi heidät ulos siitä lähettämällä heidät paluumatkalle.

Tottuneille kalastajillekin vastatuuli oli ylivoimaisen kova. Siitä huolimatta he eivät kääntyneet takaisin, vaikka se olisi pelastanut heidät nopeasti uhkaavalta veden varaan joutumiselta. Syy oli heidän halunsa pysyä uskollisena Herran antamalle käskylle, vaikka he eivät Jeesuksen toiminnan syvintä hengellistä merkitystä vielä tajunneetkaan. Tähän tilanteeseen Herra tuli kävellen veden päällä. He saivat nähdä jälleen tunnusteon.

Minä se olen

Opetuslapset eivät tunnistaneet hahmoa, jonka etenemistä ei estänyt heitä pidätellyt tuuli. Hahmo ei myöskään vajonnut myrskyäviin aaltoihin, vaan eteni johdonmukaisesti ja näytti kulkevan heidän ohitse. Opetuslapset joutuivat hukkumisen pelkoa syvemmän kauhun valtaan. He huusivat: "Aave!" Emme usko aaveisiin, mutta jos näemme sellaisen, pelastumme pahanpäiväisesti. Ja he todella näkivät!

Silloin he kuulivat tutun äänen: *"Minä se olen. Älkää pelätkö."* Herra oli heidän kanssaan. He ottivat hänet veneeseen ja pääsivät turvallisesti perille toiselle puolelle.

Tätä tunnustekoa eivät nähneet ketkään muut kuin opetuslapset. Miksi? Ehkäpä siksi, että Jeesus tajusi kuinka syvä oli opetuslasten pettymys, kun hän oli kieltäytynyt kuninkuudesta. He olivat ehkä alkaneet kysellä, mahtoiko Jeesuksella ollakaan kuninkaallista valtaa. Siksi hän halusi osoittaa heille kuninkuutensa ja nyt yli luonnon voimien. – Kieltäydyin kyllä kruunusta leivän vuoksi, mutta älkää tehkö siitä vääriä johtopäätöksiä. Minä olen Kuningas. Kuninkuuteni ulottuu kaikkiin elämän alueisiin, myös luontoon.

Vaikka koko totuus ei opetuslapsille vieläkaan valjennut, niin kuin Markus kertoo, he kuitenkin Matteuksen mukaan *kumartaen rukoilivat häntä* ja sanoivat: *"Sinä olet totisesti Jumalan Poika."* Tässä ei ole mitään ristiriitaa, sillä hämmästyneinä ja tajuamatta asiain syvyyttä he kuitenkin palvoivat häntä ja tunnistivat hänessä Jumalan Pojan.

Väärä ja oikea käsitys Messiaasta nousivat toisiaan vastaan. Itse asiassa Jeesuksen inhimillisesti katsoen vei ristille kansan väärä käsitys kuninkuudesta. Tämä vastakkain asettelu on tämänkin päivän todellisuutta. On leipään ja materiaaliseen perustuva käsitys kuninkuudesta. Mutta on sitten oikea hengellinen käsitys kuninkuudesta, jossa totuus ja armo kohtaavat. Toki leipä ja materiaalin kuuluvat myös Jumalan valtakuntaan, mutta todellinen kuninkuus on hengellistä, se on Jumalan valtaa ihmissydämissä. Jeesuksen rakkaus omiinsa näkyy siinä, että kun he olivat vaarassa jäädä väärän käsityksen valtaan, hän vie heidät tilanteisiin, joissa hän näyttää oman valtansa uudessa valossa.

Kysymyksiä:

1. Mikä vaikutti sen, että suuret kansanjoukot seurasivat Jeesusta? (2)
2. Mitä varten Jeesus koettelee meitä? (5,6)
3. Mihin opetuslapset perustivat eron mahdollisen ja mahdottoman välillä? (7,9) Millä perusteella Sinä teet omassa elämässäsi saman jaon?
4. Millaisen käskyn Jeesus antoi, vaikka ruoasta ei ollut vielä tietoaakaan? (10)
5. Mitä Jeesus voi tehdä meidän köyhyydestämme, kun annamme sen hänen käyttöönsä? (9,11)
6. Millaisessa suhteessa kiitosrukous ja ihme olivat keskenään? (11)
7. Mitä kertoo ihmisistä, että ruokaa jäi ylitse? (11,12)
8. Miten meidän tulee suhtautua Jumalan antamiin lahjoihin? (12,13)
9. Miksi Jeesus ei suostunut, kun kansa halusi tehdä hänestä Kuninkaan? (26,27)
10. Millaiseen kiusaukseen Jeesus ja opetuslapset joutuivat? Miten Jeesus selvitti tilanteen? (15)
11. Muista evankeliumeista näemme, että opetuslapset lähtivät veneellä toiselle rannalle Jeesuksen käskystä. Merkitseekö Jeesuksen käskyn noudattaminen sitä, että siitä seuraa välttämättä menestystä tehtävän hoidossa. (18)
12. Miksi opetuslapset kauhistuivat, kun he näkivät Jeesuksen kävelevän järven päällä? (19)
13. Miten voimme vapautua pelosta? (20)
14. Mitä nämä kaksi tunnustekoa kertovat Jeesuksesta?

Lisäys 3

Evangeliumin leipä

Onko se mahdollista?

Joka kerta kun kohtaamme jonkun tehtävän tai haasteen, kysymme: Onko se mahdollista? Pystynkö siihen? Jaksanko sen? Onko minulla varaa siihen? Kestääkö terveyteni sitä? Kysymys omista rajoistamme on erittäin kipeä. Ylpeytemme ajaa meidät helposti omien kykyjemme suuruudenhulluun yliarvioimisen ja sitten kipeiden pettymysten tiellä masennuksen monttuun. Oikea itsensä arvioiminen sekä ihmisten että Jumalan edessä on nöyryyttä.

Kristityt elävät aivan samassa maailmassa kuin muutkin ja joutuvat kohtaamaan opiskelun, arkityönsä, perheittensä ja yhteiskunnan monet paineet, mutta sen lisäksi Jeesus esittää heille kaikkein suurimman haasteen. *"Menkää ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni!"* Mutta uskovien voimavarat eivät rajoitu pelkästään hänen lahjakkuuteensa, voimiinsa ja häntä tukevan uskovien yhteisön keskinäiseen apuun. Ylösnoussut Jeesus lupaa kaikkivallassaan olla omiensa kanssa tässä maailmanvalloitus tehtävässä. Siksi voimme ja saamme syntimme anteeksi saaneina ja Jeesuksen rakkauden omistaneina innolla lähteä liikkeelle tätä tehtävää toteuttamaan.

Opetuslasten tavoin lähdemme seuraamaan Jeesusta ja julistamaan hänen evankeliumiaan niin sukulaisten, ystävien, tuttujen, työtovereiden kuin vieraampienkin parissa. Joku saa kutsun lähteä lähetystyöhön kauemmaksikin. Jeesuksen seurassa olemme saattaneet nähdä innostavia näkyjä Jumalan valtakunnan tulemisesta. Olemme ehkä kuulleet, että evankeliumi on levinnyt kuluneiden viimeisten 50 vuoden aikana laajemmalle maailmaan kuin koskaan aikaisemmin. Nykyisellä maailmanlaajalla kristillisen seurakunnan kasvuvauhdilla, jota monet vainot eivät ole sammuttaneet, on mahdollista lähi vuosikymmenien aikana saada evankeliumi kaikkien kansat ja kieliryhmien kuultavaksi. Olemme opetuslasten tavoin myös nähneet jotain Jeesuksen uudistavasta ja parantavasta työstä keskelläämme, vaikka omassa maanosassamme ja maassamme evankeliumi näyttää pikemminkin kärsivän tappioita kuin leviävän uusiin sydämiin.

Kysymys ei kuitenkaan koskaan ole jonkinmoisesta automaatista niin, että kuultuamme Jeesuksen opetusta, lähden sitä siitä vain toteuttamaan. Ilman Jeesuksen omaa läsnäoloa emme voi tehdä mitään emmekä saada mitään todellista aikaan. Herra vie meidät käytännön tilanteisiin, joissa hän kaikkein ensimmäiseksi osoittaa meidän omien mahdollisuuksiemme rajat. Samalla hän kuitenkin haastaa meidät luotamaan omiin mahdollisuuksiinsa. Ei kuitenkaan ikään kuin ne olisivat meidän käytettävissämme, vaan niin että me annamme omat riittämättömät ja olemattomat voimavaramme Herran käsiin ja käytettäväksi.

Niukkuus runsaudeksi

Jeesus käski opetuslapsia asettamaan kansan ryhmiin ateriointia varten. Hän halusi, että asiat suurten ihmeidenkin ympärillä tapahtuivat järjestyksessä niin, että jokaisen tarpeet voitiin järjestelmällisesti täyttää. Evangeliumin, elämän leivän, levittämisenkin tulee tapahtua järjestelmällisesti, riittävän pienissä ryhmissä ja niin, ettei kukaan jää ilman sitä.

Evangeliumilla on täsmälleen samanlainen ominaisuus kuin poikasen kaloilla ja leivällä Jeesuksen käsisä. Kun evangeliumin elämän leipää jaetaan pois, se ei koskaan vähene, vaan antaja ja vastaanottaja saavat siitä kyltymätöntä ravintoa sielujensa iankaikkiseksi ravinnoksi. Evangeliumi on tarkkaan määrätty sanoma, joka sisältää neljä asiaa:

1. Kristus kuoli meidän syntiemme tähden kirjoitusten mukaan.
2. Hänet haudattiin.
3. Hän nousi kolmantena päivänä kuolleista kirjoitusten mukaan.
4. Hän ilmestyi yli 500 hengelle.

Näihin neljään lauseeseen sisältyy se evankeliumi, josta Paavali kirjoittaa näin: *Sen kautta te myös pelastutte, jos pidätte siitä kiinni sellaisena kuin minä sen teille julistin.* (1.Kor 15:2) Evangeliumi on Jumalan voima, siinä Herra Jeesus Kristus tulee suoraan sellaisen ihmisen sydämeen, joka ottaa evankeliumin sanan vastaan. Evangeliumissa on koko Jeesuksen kuoleman ja ylösnousemuksen siunaus: Syntien anteeksiantamus, vanhurskauttaminen ja iankaikkinen elämä siirtyy ihmisen omistukseen. Evangeliumin sana riittää tuhansille ja taas tuhansille eikä koskaan vähene eikä menetä voimaansa.

Evankeliumin jakajat

Mutta evankeliumi tarvitsee tänäänkin jakajansa. Kysymys ei ole siitä, kuinka paljon sinulla on tietoa tai taitoa evankeliumin sisällöstä ja sen levittämisestä. Kysymys on siitä, että Jeesuksen käsissä nuo neljä lausetta saavat ihmeellisen siunauksen ja kykenevät pelastamaan sinunkin ympärilläsi ihmisiä. Vaikka et omilla sanoillasi voi ketään pelastaa etkä sydämiä ruokkia, jakamalla lyhentämätöntä evankeliumin sanaa saat nähdä, että sen kautta Jeesus kykenee pelastamaan ja ruokkimaan niitä, jotka avaavat sydämensä sille.

Vaikka Jeesuksen ihmeen syvin merkitys oli iankaikkisen elämän leivässä, joka vasta kykenee tyydyttämään ihmisen syvimät tarpeet, se oli samalla myös ajallinen ihme. Jeesus on luvannut tarvittaessa jopa ajallisten ihmeiden kautta huolehtia omiensa tarpeista.

Tapasin joitakin vuosia sitten erään Kiinan maanalaisen kirkon eli kotikirkkojen evankelistan Japanissa. Hän kertoi, miten ensi kertaa kun hänet ja hänen miehensä pidätettiin, alle kouluikäiset lapset jäivät yksin kotiin. Kukaan naapureista ei tiennyt mitään yöllisistä pidätyksistä ja kotona oli vain pieni kulhollinen riisiä lasten ruoaksi. Koko kolmen kuukauden pidätysajan lapset kävivät syömässä riisikulhosta eikä se sinä aikana, kun äiti oli vankilassa tyhjentynyt. Tämä evankelista ei yksinkertaisesti keksinyt mitään muuta selitystä tälle asialle kuin sen, että Jeesus teki heidän kodissaan kolmen kuukauden ruokkimisihmeen.

Usein Herran on vietävä meidät taloudelliseen ahdinkoon. Herra tahtoo osoittaa meille, että työ Jumalan valtakunnassa ei saa lähteä liikkeelle tasapainotetusta budjetista vaan siitä, että Jumala asetetaan ensimmäiseksi, että hänen valtakuntansa pääsee valloittamaan meidän sydämemme ja että etsimme hänen vanhurskaan tahtonsa toteutumista niin omassa henkilökohtaisessa elämässämme kuin lähetysjärjestöjen ja seurakuntien toiminnassa.

Rahan puute ei koskaan ole evankeliumin etenemisen todellinen este, sillä Herra on luvannut täyttää kaikki meidän todelliset tarpeemme. Kysymys on siitä, annammeko sen vähän, mikä meillä on kokonaan hänen käyttöönsä ja toimimmeko silloinkin, kun et näe vielä Herran suuria mahdollisuuksia. Herra ei koskaan tule suostumaan sinun hallittavaksesi vaan sinun on suostuttava hänen hallittavakseen. Silloin löydät hänessä Herran ja Vapahtajan, joka kykenee täyttämään ylenpalttisesti sekä sinun hengelliset kuin ajallisetkin tarpeesi voidaksesi toteuttaa hänen tahtoaan.

Elämän leipä 6:22–40

Jakson keskustelu käytiin ruokkimisihmettä seuraavana päivänä Kapernaumissa. Kansa oli palannut toiselta puolelta järveä ja ihmetteli, miten Jeesus oli päässyt sinne ennen heitä, vaikka yhtään ylimääräistä venettä ei ollut toiselta puolelta järveä lähtenyt opetuslasten lähdettyä ilman Jeesusta. Heidän kysymyksensä Jeesukselle oli siis mitä luonnollisin: *"Rabbi, milloin sinä tulit tänne?"*

Jeesus aloitti vastauksensa *"tösisesti minä sanon teille"* ilmaisulla, jolla hän usein korosti erityisen tärkeitä asioita: *"Tösisesti minä sanon teille: te ette etsi minua siksi, että olette nähneet tunnustekoja, vaan koska saitte syödä niitä leipiä ja tulitte ravituiksi. Älkää hankkiko katoavaa ruokaa, vaan ruokaa, joka pysyy iäiseen elämään, ja jota Ihmisen Poika on antava teille. Häneen Isä, Jumala itse, on painanut sinettinsä."*

Jeesus sivuutti heidän uteliaan kysymykseensä ja meni suoraan asiaan, miksi he olivat tulleet. Hän sanoi, että he eivät etsineet häntä siksi, että olisivat nähneet tunnusteon. He olivat kyllä nähneet ruokkimisihmeen, mutta eivät ymmärtäneet sitä tunnusteoksi.

Jeesus paljasti heidän väärän mielenkiintonsa syyn ja nuhteli heitä siitä. He olivat yrittäneet tehdä hänestä kuninkaan. Syynä ei kuitenkaan ollut se, että he olisivat ymmärtäneet hänen opetuksensa Jumalan valtakunnasta, vaan se, että heidän vatsansa oli täynnä. Jeesus esitti heille suuren vetoimuksen: *"Älkää hankkiko (sanatarkasti: tehkö työtä saadakseen) katoavaa ruokaa, vaan ruokaa, joka pysyy iäiseen elämään, ja jota Ihmisen Poika on antava teille. Häneen Isä, Jumala itse, on painanut sinettinsä."*

Jeesus toisit sen, mitä hän oli jo aiemmin esittänyt. Hän oli Jumalan Poika, Jumala itse oli valtuuttanut ja lähettänyt hänet. Jumala oli painanut sinettinsä, auktoriteettinsa Jeesukseen. Jumalan sinetti Jeesuksessa oli Pyhä Henki.

Jumalan teko

Ihmiset kyselivät: *"Mitä meidän on tehtävä toimittaaksemme Jumalan tekoja?"*

Mitä he oikein tarkoittivat kysymyksellään? Vaikka he eivät ehkä ymmärtäneet Jeesuksen sanojen syvintä hengellistä merkitystä, sen he ainakin tajusivat, että Jeesus esitti heille vaatimuksen korkeammasta eettisestä tasosta, moraalista. Heille Jumalan teot merkitsivät Mooseksen lakia ja kuuliaisuutta sen vaatimuksille. He eivät ehkä tajunneet, että siveellisyys voi perustua vain hengelliseen. Jos kadotamme tajun ihmisen hengellisestä luonteesta, kaikki moraalit ja eettisyydet menettävät otteensa meistä.

Sen verran kuulijat tajusivat kuitenkin Jeesuksen tarkoitusta, että he halusivat Jeesukselta selvityksen siihen, miten heidän pitäisi menetellä, että he kykenisivät elämään oikein ja lain vaatimusten mukaan. He tajusivat siis jotain kyvyttömyydestään lain edessä ja halusivat selvityksen, miten lain noudattaminen ylipäänsä heiltä onnistuisi. Monet vilpittömät ihmiset kyselevät samaa tänäänkin. Ongelma ei niinkään ole siinä, etteikö tiedettäisi, mitä hyvä ja paha on, vaan siinä, miten hyvän tekeminen ylipäänsä onnistuisi.

Jeesus vastasi: *"Se on Jumalan teko, että uskotte häneen, jonka Jumala on lähettänyt."* Jeesus vastasi heille kertomalla, mikä on Jumalan teko, sillä siihen sisältyy lopulta vastaus myös siihen, miten on mahdollista noudattaa Jumalan tahtoa. He kysivät moraalisella tasolla oikein elämisen salaisuutta, siis kykyä tehdä oikein, mutta Jeesus kertoi heille sen hengellisen askeleen, jonka ottaminen sisältäisi myös voiman kaikkien oikeaan elämiseen. Jumalan synnyttämä usko Jeesukseen antaa kyvyn myös rakkauteen. Voidakseen elää pyhitettyä elämää, ihmisen on uskottava Jeesukseen. Uskon riippuvuus Jeesuksesta avaa tien Jumalan tahdon noudattamiseen.

Usko ja ihmeet

Kuulijoiden reaktio kuvaa syvästi ihmisluontoa: *"Minkä tunnusteon sinä sitten teet, että me näkisimme sen ja uskoisimme sinuun? Minkä teon sinä teet?"* Mikä pyyntö, kun he olivat juuri edellisenä päivänä nähneet Jeesuksen ruokkivan 5000 miestä! *"Näytä, niin me uskomme!"* Usko ei ole näkemistä, vaan vakuuttuneisuutta näkemättä.

He eivät lopettaneet edes tuohon, vaan jatkoivat: *"Meidän isämme söivät mannaa erämaassa, kuten on kirjoitettu: 'hän antoi heille syötäväksi leipää taivaasta'."* He tarkoittivat: – Niin, se oli mahtavaa, mitä teit eilen ja meidän olisimme tehneet sinusta kuninkaan. Mutta loppujen lopuksi ei se niin suuri juttu ole nyt ruokkia 5000 yhdessä tilanteessa. Mooseshan kykeni toimittamaan kansalle syötäväksi mannaa kokonaiset 40 vuotta erämaassa. Kykenetkö Sinä mihinkään niin suureen? – He eivät todellakaan olleet nähneet tunnustekoa eivätkä ymmärtäneet sen merkitystä. He eivät nimenomaan olleet sanoneet, että Mooses antoi heille leivän, mutta Jeesuksen vastaus osoittaa, että sitä he tarkoittivat: *"Totisesti, totisesti minä sanon teille: ei Mooses antanut teille leipää taivaasta."* Jeesus ei lähtenyt vertailemaan itseään Mooseksen kanssa. Hän torjui sellaisen tyystin. Sitten hän lähti selittämään edellisen päivän ihmeen varsinaista merkitystä: *"Vaan Isäni antaa teille todellista leipää taivaasta. Jumalan leipä on se, joka tulee alas taivaasta ja antaa maailmalle elämän."*

Minä olen elämän leipä

Kuulijoiden vastaus osoittaa saman pimeyden, mikä Samarian naista vaivasi. He eivät päässeet materiaaliselta tasolta hengelliselle tasolle: *"Herra, anna meille aina sitä leipää."* Vaikka tämä pyyntö esitettiin puoliksi pilkallisesti, sitä ei saa erottaa suuresta ensimmäisestä "minä olen" julistuksesta: *"Minä olen elämän leipä. Joka tulee minun luokseni, ei koskaan ole nälissään, ja joka uskoo minuun, ei koskaan ole janoissaan."*

Jeesus oli varoittanut kuulijoita ajattelemasta ja tavoittelemasta vain ajallisen tason asioita, tomua. Ihmisen sydäntä ei mikään ajallinen voi tyydyttää. Heidän piti tavoitella taivaallista, taivaasta tulevaa leipää, joka vastaa ihmisen syvimpään nälkään ja janoon. Nyt hän sanoi: *"Minä se olen. Minä olen elämän leipä."* Jeesus on vastaus ihmisen nälkään ja janoon. Jeesuksen luo tulijalta ei puutu mitään.

Mooses oli palavassa pensaassa saanut kohdata sen Jumalan, joka oli ilmoittanut nimekseen MINÄ OLEN. Luultavasti Mooses oli odottanut jotain selittävää sanaa MINÄ OLEN – nimen jatkoksi, mutta hän ei saanut. Vuosisadat olivat vierineet. Mooses ei lähettänyt taivaasta leipää, sillä manna tyydytti erämaataipaleella vain ajalliset tarpeet. Jeesus osoitti, että juuri hän oli sama Jahve, joka oli puhunut Moosekselle.

Sitten Jeesus lausui tuomion kuulijoilleen, joka sisälsi ajatuksen, että he olivat nähneet hänet mutta eivät kuitenkaan uskoneet häneen. Samalla hän vakuutti: *"Jokainen, jonka Isä antaa minulle, tulee minun luokseni, ja luokseni tulevaa minä en aja pois. Enhän minä ole tullut taivaasta tekemään omaa tahtoani, vaan täyttämään lähettäjäni tahdon. Ja lähettäjäni tahto on, etten kadota ainoakaan niistä, jotka hän on antanut minulle, vaan herätän heidät viimeisenä päivänä. Isäni tahto on, että jokaisella, joka näkee Pojan ja uskoo häneen, on ikuinen elämä, ja minä herätän hänet viimeisenä päivänä."*

Johanneksen evankeliumin syvyys ei ole niinkään tunnusteoissa ja merkeissä, joita Jeesus teki. Se, mitä Jeesus sanoi itsestään, on syvintä. Jeesus on suunnattomasti enemmän kuin ihminen. Hän on totinen Jumala ihmisenä.

Kysymyksiä:

1. Minkälaisin vaikuttimin kansanjoukko etsi Jeesusta? (26)
2. Mitä ihmisen tulee tavoitella? (27)
3. Mikä on Jumalan sinetti? (27)
4. Kun ihmiset ajattelivat, että iankaikkisen elämän saavuttaakseen tulee tehdä Jumalan tekoja, mitä he kysyivät Jeesukselta? (28)
5. Millä tavalla kysyjien käsitys oli virheellinen? (29)
6. Mihin usko perustuu? (29,44,45)
7. Millainen suhde on uskolla ja merkeillä? (30–32,45; vrt. 2 Moos. 16:1–18)
8. Mistä elämän leipä tulee? (33)
9. Mitä elämän leipä on? (35,48,51)
10. Millaisia ilmaisuja uskosta käytetään? a) (35) b) (35) c) (40)
11. Millaisia siunauksia saavat ne, jotka tulevat Jeesuksen luo? a) (35) b) (39) c) (40,47)
12. Millaiset ihmiset voivat päästä Jeesuksen luo? (37)
13. Millainen on Jeesuksen ja Isän välinen suhde? (38,46)
14. Miten kansa reagoi Jeesuksen puheeseen? (41,42)

Keskustelun jatko 6:41–71

Keskustelu kansan ja Jeesuksen välillä jatkuu ilman mitään taukoa. Kiistely nousi Jeesuksen väitteestä: *"Minä olen elämän leipä."* Se oli vaikeasti ymmärrettävä ja se herätti vastahenkeä.

Väittely 41–59

Kysymys Jeesuksen persoonasta

Kansalle Jeesuksen väitteet hänen taivaallisesta alkuperästään ja jumalallisuudestaan olivat vaikeita niellä. Juutalaiset nurisivat Jeesusta vastaan, kun hän sanoi: *"Minä olen se leipä, joka on tullut alas taivaasta."* Heidän nurinansa piti sisällään täsmälleen oikein muotoillun tiivistelmän siitä, mitä Jeesus oli juuri sanonut. He torjuivat väitteen mielestään helposti: *"Eikö tämä ole Jeesus, Joosefin poika, jonka isän ja äidin me tunnemme? Kuinka hän sitten sanoo: 'Minä olen tullut alas taivaasta'?"* Jeesuksen puhetta lukiessamme meidänkin mieleemme saattaa aivan rehellisesti nousta ajatus: *"Tämä on kovaa puhetta."*

Heidän torjuntansa oli toisaalta ymmärrettävää, sillä heidän ei ollut mahdollista vielä ennen Golgataa ja ylösnousemusta ymmärtää Jeesuksen persoonan salaisuutta. Jeesus oli heille vain ihminen eikä mitään muuta. He mielestään tunsivat hänen isänsä ja äitinsä. Siksi heistä oli mahdotonta, että Jeesus olisi tullut taivaasta.

Jos he olisivat pysähtyneet ajattelemaan Jeesuksen edellisen päivän tunnustekoa, se olisi herättänyt heissä kysymyksiä. He pitivät häikäpäisesti kiinni tietämättömyydestään, koska kuvittelivat tietävänsä tarpeeksi, eivätkä kallistaneet korvaansa sille, mitä Jeesus puhui. He olisivat voineet kysellen lähteä etsimään totuutta. Mutta he jäivät sokeuteensa. Sokeuteen jääminen oli heille valinta, sillä opetuslapset pääsivät tästä samasta tilanteesta eteenpäin, vaikkei Jeesuksen väite ollut heillekään helppo.

Isä vetää

Jeesus ei lähtenyt oikomaan heidän käsitystään hänestä Marian ja Joosefin poikana, koska siinä ei ollut kansan varsinainen ongelma. Hän kertoi heille syyn, miksi he eivät voineet ymmärtää häntä: *"Älkää nuroisiko keskenänne. Ei kukaan voi tulla minun luokseni, ellei Isä, joka on minut lähettänyt, vedä häntä."* Sitten hän heitti jälleen tuon pienen lauseen, joka kertoo kuitenkin viimeisen ja lopullisen pelastuksesta: *"Ja minä herätän hänet viimeisenä päivänä."*

Itse asiassa Jeesus sanoi kansalle hiukan eri sanoin saman, mitä hän oli sanonut Nikodeemuksellekin. Ihminen ei voi ymmärtää, nähdä eikä päästä sisälle Jumalan valtakuntaan, ellei hän synny uudesti ylhäältä. Kukaan ihminen ei voi ymmärtää Jeesuksen, Jumalan valtakunnan kuninkaan, persoonaa ja ole-musta muuten kuin siten, että Isä, joka lähetti Jeesuksen, vetää hänet.

Mutta samalla kun ihmisen suhde Jeesukseen riippuu Isän työstä, se riippuu myös ihmisen vastauksesta: *"Profeettojen kirjoituksissa sanotaan: 'Heistä kaikista tulee Jumalan opettamia'."* Vaikka vain Jumalan vetämät voivat tulla tuntemaan Jeesuksen, asia ei ollut mikään puolustus kansan tietämättömyydelle, sillä kaiken aikaa Jumala veti heitä sanansa kautta. *"Jokainen, joka on kuullut ja oppinut Isältä, tulee minun luokseni."* Kansan sokeuden syy oli siinä, että Jumalan vetämisestä huolimatta he eivät suostuneet Jumalan opetettaviksi.

Jeesuksen liha ja veri

Jeesus jatkoi puhumalla omasta persoonastaan: *"Isää tosin ei kukaan ole nähnyt. Ainoastaan hän, joka on tullut Jumalan luota, on nähnyt Isän."* Jeesus on alkuperältään taivaasta ja on nähnyt ja tuntee Isän. *"Totisesti minä sanon teille: sillä, joka uskoo, on iäinen elämä. Minä olen elämän leipä. Teidän isänne söivät mannaa erämaassa ja kuolivat."* Jeesus vertasi itseään mannaan. *"Mutta tämä on leipä, joka tulee taivaasta, että sitä syövä ei kuolisi."* Vielä Jeesus toistaa edellä esittämänsä keskeiset väitteet itsestään: *"Minä olen elävä leipä, joka on tullut alas taivaasta. Joka syö tätä leipää, elää ikuisesti. Minun ruumiini (lihani) on leipä, jonka minä annan, että maailma saisi elämän."*

Mitä Jeesus tarkoitti puhuessaan "lihastaan"? Johdannossa luimme: *Sana tuli lihaksi ja asui meidän keskellämme.* Jeesuksessa alkoi kokonaan uusi ihmiskunta, kun neitsyt Mariasta syntyi Pyhästä Hengestä uusi ihminen, toinen Adam. Hänen lihansa on elämän leipä, joka antaa uuden elämän kuolleen ihmisluvun keskelle. Hänestä alkaa uusi pelastettujen suku, jonka elämäksi tulee hän itse. Vasta kun Herran elämä, lihaksi tullut Sana, otetaan vastaan ja hän pääsee muovaamaan meitä, löydämme todellisen tyydytyksen elämäämme.

Kysymys Jeesuksen tehtävästä

Jeesuksen vastaus edelliseen kysymykseen herätti uuden: *"Kuinka tämä voi antaa ruumiinsa (lihansa) meille syötäväksi?"* Tämäkin on täysin ymmärrettävä kysymys, koska kansa ajatteli pelkästään fyysisellä tasolla, kun taas Jeesus puhui hengellisellä ja iankaikkisella tasolla. Ihmiset olivat hengellisesti sokeita. Miten ihminen voi jakaa itsensä toiselle ihmiselle, niin että toinen voi sulattaa se itseensä ja löytää siinä todellisen elämän? Miten se voi olla mahdollista? He eivät ymmärtäneet, että Jeesus puhui koko persoonallisuudestaan.

Jeesus aloittaa vastauksensa jälleen erityiskorostuksella: *"Totisesti minä sanon teille: ellette syö Ihmisen Pojan ruumista (lihaa) ja juo hänen vertaan, teillä ei ole elämää itsessänne."* "Liha" viittaa koko Jeesuksen ihmisluontoon ja "veri" viittaa hänen kuolemaansa. Ellei ihminen syö hänen lihaansa, tule osalliseksi hänen elämästään, ja ellei ihminen juo hänen vertaan, pääse osalliseksi siitä, mikä seuraa Jeesuksen veren vuodattamisesta Golgatalla, ihmisellä ei voi olla elämää itsessään. Sitten Jeesus toisti asian myönteisessä muodossa: *"Sillä, joka syö minun ruumiini ja juo minun vereni, on iäinen elämä."* Jälleen Jeesus viittaa myös lopulliseen päämäärään: *"Ja minä herätän hänet viimeisenä päivänä. Minun ruumiini on näet todellinen ruoka ja minun vereni on todellinen juoma. Joka syö minun ruumiini ja juo minun vereni, pysyy minussa ja minä hänessä."* Seurauksena on elämän yhteys Kristuksen kanssa, jota Paavali kuvaa: *"Minä elän, en enää minä, vaan Kristus elää minussa."*

Jeesuksen käyttämät kielikuvat ovat niin vahvoja, että ei ole ihme, että ne herättivät kuulijoissa nährää. Mutta kysymys ei ollut vain kielikuvista, vaan konkreettisesta todellisuudesta. Se näkyi Golgatalla ja myös tänään ehtoollisen salaisuudessa, jossa Kristus itse jakaa elämänsä oman lihansa ja verensä kautta.

Vaikutus opetuslapsiin 60–71

Johannes kuvaa Jeesuksen opetuksen vaikutus kuulijoihin: *Kuultuaan tämän monet hänen opetuslapsistaan sanoivat: "Tämä on kovaa puhetta, kuka voi sitä kuulla?"*

Sana "kova" (*skleros*) tarkoittaa karkeaa, inhottavaa, kovaa. Monet Jeesuksen seurassa kulkeneet jättivät hänet. Tänäkin päivänä ei ole harvinaista, että Jeesuksen rististä ja tuskista puhumista pidetään "raakana" tai "sivistymättömänä" tai "julmana".

Mitä Jeesuksella oli sanottavaa näille loukkaantuneille? *"Loukkaako tämä teitä? Mitä sitten, jos näette Ihmisen Pojan nousevan sinne, missä hän oli ennen!"*

Mitä hän tarkoitti? Jeesuksen tie Isän luo kulki Golgatan tuskien, kuoleman ja ylösnousemuksen kautta. Jeesus sanoi heille siis, että jos heitä loukkasivat Jeesuksen käyttämät kielikuvat, joita he eivät täysin ymmärtäneet, kuinka suuri loukkaus tulisikaan heille olemaan se, kun Jeesuksen veri todella vuodetaan Golgatan tuskissa ja hän kulkee kärsimysten kautta Isän kirkkauteen.

Jeesus kehottaa heitä vielä kerran nousemaan fyysiseltä tasolta hengelliselle tasolle ajattelussaan ja elämässään: *"Henki yksin tekee eläväksi. Liha ei hyödytä mitään. Ne sanat, mitkä minä olen puhunut teille, ovat Henki ja elämä."* Jeesuksen tuleminen lihaksi, vaikka siinä on kysymys Jumalan ilmoituksesta ja Jumalan armon suuresta ihmeestä, ei sellaisenaan vielä hyödytä ihmistä, ellei Jeesuksen sana saa viedä ihmistä näkemään hengellisellä tasolla mistä Jumalan lihaksi tulemisesta oli kysymys. Ehtoollinenkaan ei ole muuta kuin leipää ja viiniä ellei siinä ole läsnä Herran sana. Herran sanassa on Henki ja elämä. Mutta juuri sanan kanssa ehtoollisessa on Kristuksen elämän salaisuus läsnä.

Tahdotko mennä pois?

"Tämän johdosta monet hänen opetuslapsistaan vetäytyivät pois eivätkä enää vaeltaneet hänen kanssaan." Johannes ei tässä kohden jätä mitään arvailujen varaan. Todella suurin joukoin ihmiset hylkäsivät Jeesuksen. Jeesus esitti silloin opetuslapsilleenkin kysymyksen: *"Tahdotteko tekin mennä pois?"*

Simon Pietari vastasi hänelle: "Herra, kenen luo me menisimme?" Olisi ollut turha lähteä pois Jeesuksen luota. Syykin oli selvä: *"Sinulla on iäisen elämän sanat."* Pietari oli ymmärtänyt jotain Jeesuksen opetuksesta: *"Ne sanat, mitkä minä olen puhunut teille, ovat Henki ja elämä."* Noiden sanojen kautta Pietari ja muut opetuslapset olivat päässeet ymmärrykseen: *"Me uskomme ja ymmärrämme, että sinä olet Jumalan Pyhä."*

"Kenen luo me menisimme?" Pietari oli oikeassa. Jos emme ymmärrä kaikkea, mitä Jeesus puhuu. Meille voi jäädä paljonkin salatuksi Jeesuksen sanoista ja opetuksista. Mutta kenen muunkaan luokse voisimme mennä? Kukaan muu ei voi nimittäin meidän sydämemme syvimpiä tarpeita tyydyttää. Kun on saanut kokemuksellisesti maistaa jotain siitä, että Jeesus on elämän leipä, ei löydy mitään eikä ketään toista hänen kaltaistaan. Hän antaa elämän.

Kysymyksiä:

1. Missä on elämän lähde? (53,57)
2. Millaisesta armosta pääsevät osalliseksi ne, jotka syövät Jeesuksen lihan ja juovat hänen verensä? a) (54) b) (56) c) (58)
3. Millä tavalla voimme nauttia Jeesuksen ruumiin ja veren? (63)
4. Miten ihmiset käyttäytyivät Jeesuksen opetuksen kuultuaan? (52,60,61,66) Miksi he menettelivät niin?
5. Kykeneekö ihminen tulemaan omin voimin kristityksi? (65)
6. Kerro kaksi syytä, miksi 12 opetuslasta ei lähtenyt pois Jeesuksen seurasta? a) (68,69) b) (70)
7. Missä on syy siihen, että kristitty voi olla varma omasta iankaikkisesta pelastuksestaan? (37,39,63,65,70)
8. Miksi Jeesus nimitti Juudas Iskariotia Saatanaksi? (70)

9. Jos Sinä poistuisit Jeesuksen seurasta, millaiseksi elämäsi sen jälkeen muodostuisi?

Julkisen toiminnan loppuvaihe 7:1–22:29

Lehtimajanjuhla 7:1–8:1

Jeesuksen veljet ja kansan johtajat 1–24

Luvusta 7 alkaa Johanneksen kuvaus Jeesuksen julkisen toiminnan viimeisestä vaiheesta, joka kesti kuusi kuukautta. Ensimmäisessä jakeessa on huomio: *Jeesus vaelsi Galilean eri puolilla. Hän ei tahtonut vaeltaa Juudeassa, koska juutalaiset etsivät tilaisuutta tappaakseen hänet.* Käytetty aikamuoto kreikan kielessä ilmaisee jatkuvaa toimintaa.

Matteus, Markus ja Luukas kertovat Jeesuksen ja opetuslasten käynnistä Filippiin Kesareassa. Siellä Pietari vastasi Jeesuksen kysymykseen: *"Kenen te sanotte minun olevan?"* suurella tunnustuksella: *"Sinä olet Kristus, elävän Jumalan Poika."* Vasta sen jälkeen Jeesus alkoi kertoa heille avoimesti ristitään ja ylösnousemuksestaan.

Johannes ei tätä tapahtumaa kuvaa, mutta kuudennen luvun lopun ilmapiiri on täsmälleen sama. Siinä Jeesus kysyi: *"Tahdotteko tekin mennä pois?"* Pietari vastasi: *"Herra, kenen luo me menisimme? Sinulla on iäisen elämän sanat. Me uskomme ja ymmärrämme, että sinä olet Jumalan Pyhä."*

On todennäköistä, että suurten joukkojen alkaessa väistyä Jeesuksen "kovan" puheen vuoksi Jeesus esitti ensin Johanneksen rekisteröimän kysymyksen ja vaelsi sitten Kesareaan, missä Pietari lausui uskonnustuksensa.

Jeesus oleskeli Galileassa, koska vihamielisyys Juudeassa oli kärjistymistään kärjistynyt – hänet haluttiin tappa. Jeesuksen ympärillä vallitsi levottomuus ja rauhattomuus, joka kosketti myös hänen ystäviään. Jeesuksesta väiteltiin, häntä vihattiin ja seuraajien rivit harvenivat. Mutta tämän kaiken keskellä Jeesus itse kulki majesteettillisella rauhallisuudella eteenpäin. Vaikka Jeesus pysytteli pääsääntöisesti Galileassa, lehtimajan juhlan muutaman päivän ajaksi hän meni Jerusalemiin. Näiden päivien tapahtumia kuvaavat luvut 7–10.

Itse juhlan ajan kuvaus (7:1–8:1) jakautuu kolmeen jaksoon. Ensimmäisessä Jeesus keskustelee veljiensä ja kansan johtajien kanssa (7:1–24), toisessa kuvataan hämmennyksen vallassa olevat kaupungin asukkaat (7:25–36) ja kolmannessa juhlan viimeisenä päivänä Jeesus esittää suuren kutsunsa (7:37–8:1).

Jeesuksen veljien epäusko

Lehtimajan juhla oli vuoden iloisin uskonnollinen juhla, joka kesti seitsemän päivän lisäksi yhden lisäpäivän, jona ilo saavutti huippunsa. Kun karavaanit olivat lähdössä kohti juhlaa, Jeesuksen veljet tulivat esittämään ehdotuksensa: *"Lähde täältä ja mene Juudeaan, että opetuslapsesikin näkisivät, millaisia tekoja sinä teet."* He viittasivat niihin Juudeassa asuviin Jeesukseen uskoviin, joilla ei ollut ollut mahdollisuuksia nähdä hänen tekojaan viime aikoina juuri lainkaan toisin kuin galilealaisilla. He perustelivat ehdotuksensa: *"Eihän kukaan julkisuutta haluava tee mitään salassa. Kun kerran teet näitä tekoja, ilmoita itsesi maailmalle."*

Johannes ei jätä meitä epäselvyyteen siitä, mikä veljien ehdotuksen taustalla syvimmitään oli: *"Hänen veljensäkin eivät näet uskoneet häneen."* Se ei tarkoita, että heillä olisi ollut torjuva asenne Jeesukseen. Jeesuksen veljet olivat poikia, jotka Marian synnytti esikoisen, Jeesuksen jälkeen. Jeesus oli Esikoinen. Heistä tunnemme nimeltä Jaakobin ja Juudaan, jotka lienevät olleet noin 29 ja 30 ikäisiä, kun keskustelu käytiin. He olivat kasvaneet yhdessä Jeesuksen kanssa, he olivat myös nähneet Jeesuksen julkisen toiminnan kolme vuotta kaikkine tunnustekoineen. He olivat olleet mukana Kaanaan häissä. Vähän myöhemmin he olivat tulleet yhdessä äitinsä kanssa ja yrittäneet taivuttaa Jeesusta luopumaan julki-

sesta toiminnastaan ja tulemaan kotiin heidän kanssaan, koska Maria oli veljien kanssa tullut siihen lopputulokseen, että Jeesus oli poissa tolaltaan eli kansanomaisemmin oli mennyt "sekaisin". Silloin Jeesus oli sanonut: *"Kuka on äitini ja sisareni? Ne, jotka tekevät taivaallisen Isäni tahdon."*

Veljet tulivat antamaan Jeesukselle järkevältä kuulostavia neuvoja. – Miksi jäät tänne Galilean syrjäseuduille? Jos väitteesi todellakin pitävät paikkansa, niin lähde tapahtumien keskukseen Jerusalemiin ja näytä koko maailmalle, kuka olet!

Maailman mittapuun neuvo oli todella viisas. Veljien rakkaus oli aito ja tarkoitus vilpiton. Juuri siksi se muodosti Jeesukselle todellisen kiusauksen. Hän *oli kaikessa kiusattu niin kuin mekin*. Kuitenkin maailman viisaus on saatanaallista viisautta. – Mene joukkojen keskelle, tee jotain, mikä ei jätä ketään epäilysten valtaa! – Jeesus oli kiusattu, mutta hän ei langennut syntiin. Jeesus ei antanut tuumaakaan periksi tälle kiusaukselle.

Ei ole viisasta lähteä neuvomaan Jeesusta omien tai tämän ajan arvojen ja ajatusten mukaan. Viisautta on ottaa Jeesuksen sana sellaisenaan vastaan, olla kuuliainen hänen puheelleen ja johdatukselleen. Sitä mukaan, kun toimimme Herran sanan mukaan, opimme myös ymmärtämään, mikä todellinen viisaus hänellä on.

Ei ilman ristiä ja ylösnousemusta

Miten Jeesus vastasi veljilleen? Ensin sanoin ja sitten toiminnallaan. Sanat kuuluivat: *"Minun aikani ei ole vielä tullut."* Samoin sanoin hän vastasi äidilleen Kaanaan häissä. "Aika" viittaa Jeesuksen ristiin. Ristin tien lisäksi ei ole olemassa mitään muuta keinoa saada maailma uskomaan. Jeesuksen vastauksen jatko, jossa ei ollut mitään epäystävällistä, *"teille aika on aina sopiva"* viittasi siihen, että veljiä ei oltu kutsuttu samanlaiseen tehtävään kuin hänet. He saattoivat kulkea normaalia tietään, mutta hänen tiensä oli toinen.

Lisäksi Jeesus korosti itsensä ja veljiensä ratkaisevaa eroa: *"Teitä ei maailma voi vihata,"* – teidän lähdöllenne ei ole mitään estettä – *"mutta minua se vihaa, sillä minä todistan siitä, että sen teot ovat pahoja."* – Vihamielinen maailma ei voi nähdä, kuka olen. Viha sokaisee heidät. Vasta sitten, kun ihmisten viha on saatu murretuksi, he voivat nähdä minut oikein. Tulee vielä hetki, jona kirkkauteni tulee julki. Se tapahtuu, kun menen ristille ja kun minut nostetaan ylös maasta. Vasta ristin sovittava rakkaus kykenee murtamaan ihmisten vihamieliset sydämet.

Jeesus meni kuitenkin juhlille

Jeesuksen vastausta seurasi jatko. Hän meni juhlille. Jumalan toimenpiteiden johdonmukaisuus hämärtyy usein meidän inhimillisen viisautemme pikkumaiseen johdonmukaisuuteen. Jeesus sanoi, ettei hän mene näille juhlille ja meni kuitenkin. Mutta hän ei mennyt sinne tekemään jotain näyttävää saadakseen aikaan vakuuttuneisuutta. Johannes sanoo, että hän meni ikään *"kuin salaa"*. Maantieteellisesti salaa meneminen saattoi viitata reittiin Samarian kautta.

Jerusalemmissä Jeesus oli kaiken mielenkiinnon keskipisteessä. Hänen maineensa oli levinnyt hyvin laajalle ja tuhannet ja taas tuhannet ihmiset olivat nähneet hänet ja hänen tekojaan. Monet olivat terveitä, koska hän oli parantanut heidät. Siksi *"kansan keskuudessa oli hänestä paljon kiistelyä. Jotkut sanoivat: 'hän on hyvä', toiset väittivät: 'Ei ole, vaan hän villitsee kansaa'."* Jeesus meni tämän kiistelyn, uteliaisuuden ja kyselyn keskelle. Mutta ilmassa oli johtajien katkeran vihan aiheuttamaa jännitystä, jota kuvataan: *"Kukaan ei kuitenkaan puhunut hänestä julkisesti, koska he pelkäsivät juutalaisia."*

"Kun jo puoli juhlaa oli kulunut, Jeesus meni ylös temppeliin ja opetti." Kyseessä lieene ollut juhlan neljäs päivä. Kuinka kauan hän oli jo ollut paikalla ei selviä tekstistä, mutta nyt hän astui avoimesti julkisuuteen ja alkoi opettaa, vaikka tiesikin johtajien vihamielisyyden, niin kuin hän oli veljilleen kertonut. Mutta hänellä oli kansalle sanottavaa näillä juhlilla. Yksi hänen suuria kutsujaan oli esitettävä siellä ja silloin.

Jeesuksen oppineisuus

Jerusalemmin temppeli oli kansallisen elämän ja oppineisuuden keskus. Kansan ja johtajien vihamielisyyden voittaa hetkesi ihailu ja ihmettely: *"Kuinka tämä tuntee kirjoituksia, vaikka ei ole saanut koulutusta?"*

Jälleen kerran heidän ihmettelynsä osoitti, miten he eivät nähneet asioiden ytimeen. He eivät ymmärtäneet Jeesuksen hengellistä sanomaa. Ruokkimisihmeen nähdessään he eivät nähneet hengellistä merkitystä, vain ruokaa ja ajallisia etuja. Nytkin heidän ihmettelynsä suuntautui aivan väärään asiaan. Kun heidän olisi pitänyt taipua Jeesuksen totuuden alle, he alkavatkin ihailla hänen oppineisuuttaan.

Vaikka kuulijoiden ihmettely paljastikin heidän hengellisen sokeutensa, se osoitti samalla, että oppineiden parissa Jeesus puhui oppineiden kieltä. Galilealaisten kalastajien ja maanviljelijöiden parissa Jeesus puhui heidän kieltään. On täysi harhakuvitelma, ettei Jeesuksen puhe olisi saavuttanutkaan muita kuin vailla koulutusta olevia.

Mikä oli Jeesuksen vastaus oppineiden ihmettelyyn? *"Minun oppini ei ole minun, vaan hänen, joka on minut lähettänyt."* Tällä Jeesus osoitti ensi kertaa, että kaikki se, minkä hän sanoi, oli suoraan Jumalalta tulevaa. Myöhemmin Jeesus toisti saman totuuden useaan kertaan. Mutta on huomattavaa, että Jeesus ei viittanut puhetapaansa vaan puheensa sisältöön. – Älkää tarttuko ilmaisumuotoihin vaan sisältöön! Minä olen Jumalan suu. Ja jos haluatte koetella sanojeni sisällön, siihen on olemassa tie: *"Jos joku tah-too tehdä hänen tahtonsa, hän tulee tuntemaan, onko tämä oppi Jumalasta, vai puhunko minä omiani."*

Kysymys on siitä, että toimimalla johdonmukaisesti Jumalan sanan ilmoituksen mukaan tulemme lopulta täysin vakuuttuneeksi Jumalan sanan auktoriteetista. Omistautumalla Jeesuksen sanan noudattamiseen ihminen tulee havaitsemaan, että Kristuksen opetus ja oppi on jumalallista. Se on Jumalan puhetta.

Oma vai Jumalan kunnia

Jeesus vie kansan johtajat siihen kipeään sisältöön, jota he eivät halunneet kuulla: *"Omiaan puhuva etsii kunniaa itselleen, mutta joka etsii kunniaa Lähettäjälleen, on luotettava, eikä hänessä ole vääryyttä."* Johtajat etsivät omaa kunniaansa eivätkä siksi halunneet ottaa vastaan Jumalan lähettämää Messiaista. Kunnian himo ja vallan himo oli sokaissut heidän silmänsä. Heidän tehtävänsä oli opettaa Jumalan lakia, mutta he eivät halunneet kuulla Jumalan lähettämän Messiaan puhetta. Näin he tekivät johdonmukaisesti, koska he eivät kunnianhimossaan halunneet kuunnella liioin sitä Moosesta, jota väittivät opettavansa: *"Mooseshan antoi teille lain, eikö niin? Kukaan teistä ei sitä kuitenkaan täytä."*

Jos kansa olisi ollut kuuliainen Mooseksen laille, se olisi tunnistanut Jeesuksen Messiaaksi. Mutta sen lain tuntemus oli pitkälle taidetta, jolla Jumalan selkeä ilmoitus saatiin selitetyksi pois ja korvatuksi ihmisopeilla. Tänäänkin lain hylkääjä hylkää samalla Kristuksen.

Murhanhimoinen epäusko

Epäuskon syvin olemus näkyy Jeesuksen läpitunkevilla sanoilla: *"Miksi te pyritte tappamaan minut?"* Ihmiset eivät synnissään halua sellaista Kristusta, joka osoittaa heille synnin. He mieluummin pyrkivät tappamaan sellaisen. Juutalaiset tekivät sen konkreettisesti. Samoin tämän ajan epäusko pyrkii hävittämään Jeesuksen. Jeesuksen on kuitenkin pakko osoittaa syntimme voidakseen meidät myös pelastaa ja armahtaa.

Kansa vastasi: *"Sinussa on riivaaja. Kuka sinut yrittäisi tappaa?"* Torjunta, syyllisyyden kieltäminen ja vastahyökkäys on synnissään sokean tapa toimia, kun Jeesus haluaa kutsua hänet luokseen.

Jeesus palaa sitten Betesdan lammikon tapahtumaan, josta kansan johtajien viha sai alkunsa: *"Yhden teon minä tein, ja sitä te kaikki ihmettelette. Mooses antoi teille ympärileikkauksen. Se ei kuitenkaan ole Moosekselta, vaan isiltä. Te ympärileikkaatte ihmisen sapattinakin. Jos siis ihminen saa ympärileikkauksen sapattina, ettei Mooseksen lakia rikottaisi, miksi te olette minulle vihaisia siitä, että tein koko ihmisen terveeksi sapattina?"*

Jeesus ei tyydy vain yleisiin periaatteisiin, vaan hän osoittaa kouriintuntuvin esimerkein, missä ihmiset olivat rikkoneet. Jos he olisivat Mooseksen lain hengessä, he olisivat iloinneet sapattina tapahtuvasta parantamisesta. Mutta nyt he eivät sokeudessaan nähneet mitään muuta kuin sapattisäädösten rikkomista. Jeesus tiivistää kohdistamansa kritiikin: *"Älkää tuomitko näön mukaan, vaan tuomitkaa oikein."*

Tavallinen kansa ja fariseukset 25–36

Kansan johtajat eivät näyttäneet ryhtyvän mihinkään toimenpiteisiin ottaakseen Jeesuksen kiinni, vaikka hän oli julkisesti keskellä Jerusalemiä. Asia herätti kyselyä tavallisessa kansassa, joka tiesi johtajien

päätöksestä surmata hänet: *"Eikö tämä ole se, jonka he haluaisivat tappa? hän puhuu kuitenkin vapaasti, eivätkä he sano hänelle mitään."*

Kansa yritti hahmottaa syytä tilanteeseen: *"Ovatkohan hallitusmiehet tosiaan saaneet tietoonsa, että tämä on Kristus?" Kuitenkin kansa hylkäsi välittömästi oman selitysmallinsa: "Me kuitenkin tiedämme, mistä tämä on kotoisin. Kun Kristus tulee, kukaan ei tiedä, mistä hän on."*

Tuon ajan kansanomainen ja rabbien laajasti opettama käsitys oli, että Messias ilmestyisi yllättäen eikä kukaan tietäisi, mistä hän tulee. Käsitys perustui ilmeisesti Jesajan kirjan 53:8 väärinymmärrykseen. Koska he kuvittelivat tuntevansa Jeesuksen alkuperän, he hylkäsivät oman ajatuksensa.

Tunnetko Kristuksen?

Jeesus tiesi kansan hämmennyksen ja puheen. Siksi hän keskeytti heidät huutamalla temppelissä. Sana "Huutaa" on voimakas ja kuvaa puhetta vahvassa paineessa ja syvän tunnelatauksen vallassa. Jeesuksen huudossa oli voimakas protesti: *"Te tunnette minut ja tiedätte, mistä minä olen."*

Tarkoittiko Jeesus kirjaimellisesti tätä vai oliko kysymys ironiasta – Tekö muka tietäisitte, mistä minä tulen! – jääköön avoimeksi. Ehkä molemmat puolet olivat mukana. Mutta tämä ei ollut vielä koko vastaus: *"Minä en ole tullut omasta tahdostani, vaan hän, joka on minut lähettänyt, on oikea lähettäjä, ja häntä te ette tunne. Minä tunnen hänet, sillä minä olen hänestä, ja hän on minut lähettänyt."* Ratkaisevaa ei ollut tunsivatko ihmiset Jeesuksen vai eivät, vaan se, etteivät he tunteneet Jumalaa. Sen sijaan Jeesus tunsi Jumalan, koska hän oli Jumalasta.

Jeesuksen huuto lisäsi kansan murhanhimoa: *"Heillä oli halu ottaa Jeesus kiinni."* Heidän mielestään Jeesus pilkkasi Jumalaa, sillä he ymmärsivät Jeesuksen väitteiden sisällön, vaikka eivät niitä hyväksyneetkään.

Jumalan käden varjeluksessa

Johtajat eivät kyenneet ottamaan Jeesusta kiinni. Miksi? *Kukaan ei kuitenkaan käynyt häneen käsiksi, sillä hänen hetkensä ei ollut vielä tullut.* Vastaus paljastaa syvimmän totuuden Herran olemuksesta, läsnäolosta ja toiminnasta. Vaikka johtajat olisivat halunneet tappa hänet ja vaikka kansa olisi ollut valmis ottamaan hänet kiinni viedäkseen hänet tuomittavaksi jumalanpilkasta, Jumalan varjeleva voima ympäröi Jeesuksen niin, etteivät he kyenneet nostamaan sormeaan Jeesusta vastaan. Kysymys ei ollut poliittisesta laskelmoinnista tai muista luonnollisista syistä. Silloin kuin johtajat olisivat halunneet vangita Jeesuksen, he eivät milloinkaan onnistuneet. Mutta kun hetki tuli, Jeesus vangittiin vaikka johtajat olivat nimenomaan päättäneet, että se ei saisi tapahtua pääsiäisjuhlan aikana.

Jeesuksen sanat vaikuttivat kansassa myös uskoa, joka ilmeni kyselynä: *"Kun Kristus tulee, tehneekö hän enemmän tunnustekoja kuin tämä on tehnyt?"* Kun fariseukset kuulivat tällaista puhetta, heille tuli hätä käteen. He kääntyivät uskonnollis-poliittisen johdon puoleen ja tehtiin nopea päätös: *"Ylipapit ja fariseukset lähettivät palvelijoita pidättämään hänet."* Kysymys oli virallisesta toimenpiteestä.

Kun Jeesus näki pidättäjien tulevan, hän sanoi: *"Minä olen vielä vähän aikaa teidän parissanne. Sitten minä menen pois lähettäjäni luo. Silloin te etsitte minua, mutta ette löydä. Missä minä olen, sinne te ette voi tulla."*

Sanojen merkitys paljastuu vasta tarkastelemalla kreikan kielen verbimuotoja. Lauseessa *"Minä olen vielä vähän aikaa teidän parissanne,"* kysymys on preesensistä. – Olen täällä te lähetetyt, mutta en omalla arvovallallani. Vähän ajan kuluttua menen takaisin Lähettäjäni luo (futuuri). Jeesus ei kertonut heille milloin. Hän ei kertonut myöskään millä tavalla. Hän sanoi vain, että olen nyt täällä Lähettäjäni asettaman ohjelman mukaisesti. Te tulette etsimään minua (futuuri). Mutta lopuksi tuleekin preesens: *"Missä minä olen, sinne te ette voi tulla."*

Kysymys ei ollut siis tulevasta, vaan siitä, että Jeesusta vangitsemaan lähetetyt eivät kykenisi tulemaan siihen, missä hän juuri silloin oli. Jeesus puhui taivaallisesta tietoisuudesta käsin häntä pidättämään lähetetyille viranomaisille. Jeesus julisti heille, että he eivät kyke tekemään hänelle mitään, eivät kyke lähestymään häntä. Sanoissa oli valtava majesteettillisuus. – Vasta kun Jumalan suunnittelema aika tulee, minut voidaan vangita. Siihen asti kaikki yritykset ovat turhia. – Eivätkä he pidättäneet häntä. He kuuntelivat Jeesusta ja palasivat lähettäjiensä luo tyhjin käsin. He perustelivat sitä, miksi eivät ottaneet Jee-

susta kiinni: *"Kukaan ihminen ei ole koskaan puhunut niin kuin se mies puhuu."* – Me menimme vangitsemaan häntä, mutta hän vangitsi meidät sanoillaan. Hän halvaannutti meidät puheensa majesteetilla.

Rajun ulkoisen paineen ja vihamielisyyden keskellä Jeesus kulki majesteetillisesti viimeiset kuusi kuukautta tietään. Hän ei ollut olosuhteiden eikä ihmisten vihan uhri. Hän oli lihaan tullut Sana, Jumalan Poika, jolla oli kaikki valta ja iankaikkinen majesteetti. Jeesuksen valta vaikutti ja vaikuttaa hänen sanojensa kautta.

Suuri kutsu ja kansan jakautuminen 7:37–8:1

Lehtimajajuhla

Luvun alkuosa on valmistusta Jeesuksen esittämään suureen kutsuun lehtimajajuhlissa. Jeesuksen suhde eri Vanhan testamentin juhliin on mielenkiintoinen. Jeesus tuli täyttämään Vanhassa liitossa määrättyjen juhlien syvimmän merkityksen. Pääsiäisjuhla viittasi täyttymykseensä ristillä. Helluntai Pyhän Hengen vuodattamiseen.

Nyt Jeesus osoittaa, miten hän on myös lehtimajajuhlan varsinainen sisällys. Lehtimajajuhla, joka alkoi ja loppui sapattina, kuvaa Jumalan kansan tulevaa lepoa. Samoin kuin sapatti on lepopäivä viikon lopulla, niin tämä juhla oli vuodessa erityinen ilojuhla. Sen tarkoituksena oli samalla kertaa muistuttaa menneistä murheen ajoista Egyptissä ja viitata tulevaan lepoon Jumalan valtakunnassa.

Lehtimajajuhlan jokaisena seitsemänä päivänä pappien juhlallinen saattue kantoi kulta-astioissa Siloan lammikosta tai Kidronin purosta vettä temppeliin. Se vuodatettiin kansan läsnäollessa juomauhriksi Jumalalle. Kulkue lauloi psalmeja vettä noutaessaan. Veden kantaminen muistutti siitä, että Jumala oli erämaavaelluksen aikana huolehtinut kansansa tarpeista antamalla vettä kalliosta. Mutta asiaan liittyi myös lupaus hengellisistä elämän veden virroista, jotka herättävät erämaan kukkaan.

Juhlan viimeisenä päivänä, joka oli siis sapatti, tätä veden haku kulkuetta ei ollut. Sillä oli syvä merkitys. Ensinnäkin se muistutti siitä, että kansa oli päässyt erämaasta perille luvattuun maahan, joka ei ollut enää erämaa vaan *"maa, joka vuosi maitoa ja mettä"*. Siellä ei tarvittu enää erityisjärjestelyä veden saannin takaamiseen. Samalla se oli muistutus siitä, että lupaus hengellisen virvoituksen ja yltäkylläisyyden ajasta oli vielä täyttymättä.

Suuri kutsu

Tätä taustaa vasten ihmiset tajusivat, että Jeesuksen nousemisessa seisomaan ja huutamisessa temppeliin kokoontuneelle kansalle oli erityismerkitys. Hän huusi toden näköisesti juuri sinä hetkenä, jona kansa täydellisen hiljaisuuden vallitessa oli syntyuhrien uhraamisen jälkeen kumartuneena rukoukseen.

Juhlan viimeisenä suurena päivänä Jeesus seisoi ja huusi sanoen: "Jos joku janoaa, tulkoon minun luokseni ja juokoon. Joka uskoo minuun sillä tavalla kuin Raamattu sanoo, hänen sisimmästään on juokseva elävän veden virta."

Johannes korostaa: *Jeesus seisoi ja huusi*. Juutalainen perinne edellytti, että opettaminen tapahtui istualta. Nyt Jeesus seisoo ja ottaa airueen, uutisen kuuluttajan asennon. Sanaan "Huusi" sisältyy jälleen ei vain voimakas ääni, joka oli tarkoitettu jokaisen kuultavaksi, vaan myös vahva tunnelataus. Jeesus haluamalla haluaa ihmisten tulevan luokseen juomaan.

Jakeessa 39 Johannes antaa selityksen: *hän sanoi tämän Hengestä, jonka häneen uskovat tulivat saamaan. Henki ei ollut vielä tullut, koska Jeesus ei vielä ollut kirkastettu.*

Tämän selityksen antaessaan Johannes katseli tapahtumaa Jeesuksen ylösnousemuksen, taivaaseen astumisen ja Pyhän Hengen vuodattamisen jälkeisestä ajankohdasta käsin. Opetuslapsetkaan eivät tuon huudon kuullessaan vielä sitä ymmärtäneet. Mutta sanat kertovat sen, mikä Jeesuksen sydämellä oli noita ihmisiä kohtaan, jotka olivat niin ajallisen ja tämän puoleisen sitomia, etteivät ymmärtäneet hänen puhettaan hengellisestä todellisuudesta ja hänen kutsuaan siihen. Jeesus tiesi, että vasta Pyhän Hengen avaamin silmin ihmiset tulisivat käsittämään hänen kutsunsa merkityksen. Mutta kutsu on voimassa. Kutsun lupaus toteutuu, kun ihminen saa sydämeensä Pyhän Hengen, uuden elämän ja uuden sydämen.

Johannes selittää myös, miksi Pyhää Henkeä ei voitu tällä uudella tavalla antaa vielä, vaikka Jeesus tämän ennakoivan kutsunsa esittikin. *Jeesus ei vielä ollut kirkastettu.* Myöhemmin kun kreikkalaiset halusivat nähdä Jeesuksen, Jeesus sanoi: *"Hetki on tullut, että Ihmisen Poika kirkastetaan. Totisesti minä sanon teille: jos vehnänjyvä ei putoa maahan ja kuole, se jää yksin. Mutta jos se kuolee, se tuottaa runsaan sadon."*

Kirkastumisellaan Jeesus viittasi ristiin. Johannes viittaa selityksessään samaan ristiin ja ylösnousemukseen kuin Jeesuskin. Pyhä Henki voitiin vuodattaa vain sovitettun ihmissuvun ylle. Silti Jeesus lausui kutsunsa, jonka todellinen merkitys paljastui hänen ristinsä ja ylösnousemuksensa hedelmänä vuodatetussa Pyhässä Hengessä.

Jos joku janoaa

Kutsussaan Jeesus lausui kaksi erillistä asiaa, jotka hän kuitenkin liitti toisiinsa. Ensimmäinen oli: *"Jos joku janoaa, tulkoon minun luokseni ja juokoon."* Kutsu on universaali, se kohdistuu jokaiseen ihmiseen, se ei sulje ketään ulkopuolelleen. Sanaan "jano" ei myöskään liity mitään rajoittavaa määrettä. Oli jano sitten hengellistä köyhyyttä, puhtautta kaipaavaa, voimaa ikävöivää tai tunne-elämän tyhjyyttä, laadulla ei ole merkitystä. Kaikella tavalla tuskaisille ja janoisille, ahdistetuille ja puutteellisille kuuluu sama kutsu. *"Jos joku janoaa"*, oli se millaista janoa tahansa, *"tulkoon minun luokseni ja juokoon."* Jeesus lupaa, että hän kykenee sammuttamaan millaisen janon tahansa.

Kutsu kohdistuu yksilöön. Siinä on vain Jeesus ja janoinen ihminen, vaikka kutsun kuulijoita olisi paikalla tuhansittain. Jeesus ja minä. Mitä minä janoan? Mikä sieluni syvimässä huutaa puutettaan? Kristus kutsui silloin ja kutsuu tänään luokseen ja lupaa tyydyttää janoni.

Lähteeksi

Kutsun jälkiosa ei jää enää puhtaasti persoonalliselle tasolle, vaan koskettaa kaikkia ympärilläni olijoita: *"Joka uskoo minuun"* – se, joka kuulee kutsuni ja noudattaa sitä – *"sillä tavalla kuin Raamattu sanoo, hänen sisimmästään on juokseva elävän veden virta."* Elävä vesi, jonka Jeesus antaa ei koskaan jää vain saajan omaisuudeksi. Sen vaikutus leviää ympärille ehkä useammalle kuin osaamme aavistaa. Kaikki ne virrat, jotka vuotavat alttarilta, niin kuin asiaa kuvaa Hesekiel, synnyttävät elämää kaikille, mihin ne ulottuvat.

Lehtimajan juhla viittasi viime kädessä kansan pääsyyn perille lopulliseen lepoonsa. Se oli siis myös loppaus taivaasta. Ilmestyskirja kuvaa taivaan juuri sellaisena todellisuutena, jossa Jumalan ja Karitsan valtaistuimesta vuotaa elämän veden virta kirkkaana kuin kristalli. Tuo elämää jakava Pyhän Hengen virta on taivaallisen rakkauden ihmeellinen olemus.

Jeesuksen kutsuun kuuluvaa kahta lausetta ei saa eikä voi erottaa toisistaan. Kukaan ei voi ohittaa ensimmäistä päästäkseen toiseen. Niin kauan kuin olen janoissani, en kykene kenkään toisenkaan janoa sammuttamaan. Kristus on kakki, mitä tarvitsen. Hänessä on enemmän kuin kaikki. Hänessä on ylipur-suava elämä, joka sammuttaa janon ja täyttää sielun ja sieluja.

Kutsun välittömät vaikutukset

Kansa jakaantui

Mitä tapahtui, kun Jeesus esitti suuren kutsunsa? Kansa jakaantui. Aina missä Kristus liikkuu, ihmiset jakaantuvat. Niin tulee jatkumaan suureen ja lopulliseen kahtiajaon päivään asti.

Toiset sanoivat: *"Tämä on totisesti se profeetta."* He viittasivat tällä Mooseksen lupaamaan suureen profeettaan, jota he eivät kuitenkaan samaistaneet Messiaaseen. Toiset sanoivat: *"Tämä on Kristus."* Mutta sitten toiset: *"Eihän Kristus tule Galileasta!"* He eivät olleet vain hengellisesti tietämättömiä. He eivät tienneet sitäkään, että Jeesus oli syntynyt Betlehemissä. Lopulta oli niitä, jotka ilmaisivat avoimen vihamielisyytensä Jeesusta kohtaan: *"Jotkut heistä tahtoivat ottaa hänet kiinni"* viedäkseen hänet Sanhedrimin, korkeimman neuvoston tuomittavaksi.

Miksi he olisivat halunneet vangita Jeesuksen? Siksi, että he ymmärsivät Jeesuksen sanojen merkityksen. Vain Jumala kykenee tyydyttämään ihmisen hengellisen janon, vain Jumalasta voi virrata elävän

veden virrat – niin kuin Hesekiel oli luvannut. Heidän mielestään Jeesus pilkkasi Jumalaa, koska he eivät voineet hyväksyä sitä, mitä ymmärsivät Jeesuksen tarkoittavan.

Paimenet kiroavat laumansa

Jeesuksen suuri kutsu jakoi kansan ja herätti osalla halun vangita hänet. Mutta miten kävi? häntä pidättämään lähetetyt miehet palasivat tyhjin käsin takaisin. Sandedrim istui yhä kokouksessaan odottaen, että Jeesus tuotaisiin tuomittavaksi. Kokous oli muuten lain vastainen, sillä neuvostolla ei ollut lupaa kokoontua sapattina, mutta viha Jeesusta kohtaan oikeutti heidät rikkomaan lakia. Miehet, joiden olisi pitänyt vangita Jeesus, joutuivat tunnustamaan, että Jeesus oli vanginnut heidät puheellaan. *"Kukaan ihminen ei ole koskaan puhunut niin kuin se mies puhuu."* Se oli aika erikoinen selitys esimiesten käskyjen laiminlyömiseen.

Kansan johtajat vastasivat heille pilkalla ja halveksunnalla: *"Oletteko tekin antaneet eksyttää itsenne? Onko kukaan hallitusmies uskonut häneen, tai kukaan fariseus?"* On kovin inhimillistä vedota "merkittävään ihmisiin, mielipidejohtajiin". Kysymys oli puhtaasti väärästä ylpeydestä. Nämä miehet, joiden tehtävä olisi ollut huolehtia kansan hengellisestä elämästä, paimentaa ja johtaa heitä Jumalan tuntemiseen lopulta kiroavat kansan: *"Mutta tuo kansa, joka ei tunne lakia, on kirottu."*

Yksi ääni nousi Jeesuksen puolustukseksi. Nikodeemus, joka kuului siis Sandedrimiin, vetosi tiukasti lakiin, mutta sai osakseen vain halveksunnan: *"Oletko sinäkin Galileasta? Tutki ja näe, ettei Galileasta nouse profeettaa."*

Miten kaikki sitten päättyi? *"Niin he menivät kukin kotiinsa, mutta Jeesus meni Öljymäelle."* Luvun 7 viimeinen jae ja luvun 8 ensimmäinen kuuluvat yhteen. Kansa ja kansan johtajat hajaantuivat kukin koteihinsa, paikkaan, joka edustaa mukavuutta ja lepoa. Mutta Jeesus meni Öljymäelle, sillä hänellä ei ollut kotia minne mennä, niin kuin hän itse oli sanonut: *"Ketuilla on luolat ja taivaan linnuilla pesät, mutta Ihmisen Pojalla ei ole, mihin päänsä kallistaisi."* Mukavissa kodeissaan ihmiset eivät löytäneet omaantuntoonsa lepoa. Sen sijaan Öljymäellä hiljaisuuden keskellä Jeesus sai kokea rauhaa ja sai uutta voimaa rukousyhteydessä Isän kanssa.

Kysymyksiä:

1. Miksi Jeesus ei halunnut liikkua Juudeassa? (1) Mistä syystä Jeesusta tavoiteltiin otettavaksi kiinni? (21–23)
2. Mitä Jeesuksen veljet ajattelivat? (3,4)
3. Miksi heidän asenteensa kuvasi epäuskoa? (5)
4. Mitä tarkoittaa Jeesuksen käyttämä ilmaus "aika"? (6,8)
5. Miksi ihmiset vihasivat Jeesusta? (7)
6. Miksi Jeesus meni juhille mukaan? (8,10, 14, 37)
7. Millaisen vaikutuksen Jeesuksen puheet tekivät? (16,45–46)
8. Miten voi vakuuttua siitä, että Raamattu on luotettava? (17)
9. Mitä Mooseksen laki sisältää? (2 Moos. 20:1–17) Kykenevätkö ihmiset noudattamaan sitä? (19)
10. Miten ihmisiä on arvioitava? (24)
11. Mitä Jeesus ajatteli itsestään? (18, 29, 33)
12. Mitä Jeesusta vihaavat ihmiset ajattelivat? (20, 41, 44, 47, 52)
13. Mitä ajattelivat ihmiset, jotka epäilyistään huolimatta etsivät totuutta? (26, 27, 31, 41, 46, 51)
14. Millä tavalla Jeesus meni Isänsä luo? (33, 34)
15. Minkä lahjan Jeesus antoi sen jälkeen, kun hän oli mennyt Isänsä luo? (37–39)
16. Oletko sinä saanut Pyhän Hengen?

Lisäys 4

Elämän veden virta

Jos joku janoaa – kutsu janoisille

Tänäänkin Jeesus huutaa ja kutsuu juuri sinua luokseen. Kysymys on Jeesuksen kutsusta, joka etsii sitä yhtä, jolla on jano. Yhtään ainoaa janoista ei kutsu sulje pois.

Onko sinulla kaipausta Jumalan puoleen? Oletko halukas pääsemään eroon jostain synnistä? Oletko huolissasi siitä, miten pääsisit taivaaseen? Kaipaатko rauhaa, jonka vain Jeesus antaa? Kaipaатko puh-tautta, pyhyyttä? Haluatko tulla paremmaksi? Mikä kaipauksesi sitten lieneekin, kutsu: "Tule Jeesuksen luo!" kuuluu sinulle.

Toisaalta kutsu on kuitenkin rajoitettu. Se koskee vain niitä, jotka ovat janoisia. Monia kutsutaan, mutta he kulkevat silti kutsun ohi. Omatunto nukuksissa he etsivät vain tämän ajan etuja ja hyvää. Hengellises-ti janoisia ei ole joka oksalla. Kutsu on kuitenkin selkeä. Jokainen janoinen tuntee tarpeensa, joskus tie-toisuus on jopa tuskallisen voimakas.

Jeesus ei tyydy esittämään kutsuaan vain kerran. Hän toistaa sitä sananjulistajien suun kautta. Jeesus on kohdattavissa tänään. Voit tulla hänen luokseen nyt. Rukous vie sinut hänen luokseen, huokaus saa-vuttaa hänet. Käy Jeesuksen luo, hän tyydyttää sydämesi.

Mistä janossa sitten oikein on kysymys? Jano on puutteen ja tarpeen tuntoa, tyhjyyden tuntoa. Kysymys on sellaisen puutteesta, jota ilman ei voi elää. Jeesus ei kysy kuinka suuri on janosi. Hän kutsuu luok-seen jokaisen, jolla on jano!

Tulkoon minun luokseni ja juokoon – janon sammuttamisen suunta

Jeesus antaa elävää vettä, Pyhän Hengen. Hän kehottaa meitä kääntymään itsensä puoleen. "Tule mi-nun – Henkilön – luokseni!" Jeesus on henkilö, hän itse on lähde. Hän on se sama henkilö, joka ristiin-naulittiin sinun tähtesi, kuoli, haudattiin, nousi haudasta ylös ja astui taivaaseen. Hän rukoilee puolestasi Isää ja hän antaa Pyhän Hengen.

Tämän Jeesuksen luo meitä kutsutaan. Meitä ei kutsuta jonkun ihmisen, pastorin, kirkon, opin, tuntei-den, kokemusten tms luo. Meitä kutsutaan Jeesuksen luo. Hän rakastaa sinua suunnattomasti, on kärsi-nyt sinun puolestasi hirvittävät tuskat ja haluaa antaa sinulle parasta. Hän haluaa täyttää sinut hyvyedel-lään. Mikä ikinä onkin hengellinen janosi, hän voi sen sammuttaa.

Jeesus täyttää tarpeemme ylenpalttisesti. Hänen täyteytensä on kuin meri. Juo meri tyhjäksi! hänen tar-jouksensa on monipuolinen. Hän kykenee tyydyttämään millaisen janon tahansa. Hän antaa rauhattomil-le rauhaa, unettomille lepoa, syyllisille anteeksiantoa, saastaisille puhtautta, kasvua ikävöiville lisäänty-vää elämää, voimattomalle voimaa, aralle rohkeutta, kärsimättömälle kärsivällisyyttä. Hänen käyttöönsä ikävöivästä hän tekee aseensa.

Tule Jeesuksen luokse sellaisena kuin olet. Älä tuo mitään mukasi, sillä rikkaat hän lähettää tyhjinä pois. Herra ei ole kaukana, vain askeleen päässä sinusta. Pane luottamuksesi häneen ja olet hänen luo-naan. Jeesuksen luo tulo ei ole voiman käyttöä, vaan voiman käytöstä luopumista. Anna itsesi Jeesuk-selle, anna hänen olla kaikkiesi ja olet Jeesuksen luona.

Vastasyntynyt vauvakin osaa juoda, sillä se on sen vastaanottamista, mitä äidin rinnoista tulee. Avaa sy-dämesi ja Jeesus täyttää sen. Ota vastaan oma Jeesuksesi, Vapahtajasi.

Kuka saa tulla?

Jeesuksen luo tulemisessa ei ole merkitystä sillä, mitä olet aiemmin elämässäsi tehnyt. Syntisi saat kaik-ki tuoda Jeesukselle ja hän antaa ne anteeksi ja pyyhkii ne pois. Asiaan ei vaikuta myöskään se, mistä tähän asti olet apua elämääsi etsinyt. Jos olet lain tiellä väsynyt, harhojen ja uususkonnollisuuden keskellä petetty, saat silti tulla. Jeesus ei sinua petä. Mitkään puutteesi eivät myöskään ole este. Jeesus täyttää sinut. Jos sanot, että et ole tarpeeksi janoinen, niin tule kuitenkin. Tule ja juo, niin tulet entistä janoisemmaksi ja Jeesus tyydyttää janosi.

Muista, että kukaan toinen ihminen ei voi estää sinua tulemasta Jeesuksen luo. Saatana, paha omatunto eikä mikään muukaan kykene estämään, kun Jeesus sanoo: "Tule minun luokseni!" Jeesus ei mitään niin paljon halua, ikävöi ja odota, kuin sitä, että sinä käyt hänen luokseen.

Jeesus antaa Pyhän Hengen

Pyhä Henki tulee meihin ja kirkastaa meille Jeesusta. Hän antaa meille uskon ja uuden sydämen, uuden voiman. Pyhän Hengen työ on sisäistä työtä ja siksi sydäimestä alkaa myös vuotaa elävää vettä. Niin kuin siunaava aurinkokaan ei pidä meteliä noustessaan aamulla, samoin Pyhä Henki vaikuttaa elämää.

hänen työnsä on runsasta, Jumala ei ole kitsas. Jos koet hengellisen elämän kitukasvuisuutta, käy Jeesuksen luo. Hän vie syvemmälle elämään. Pyhän Hengen elämä on spontaania, se pulppuaa. Siihen ei tarvita mitään pumppaamista, ei keinotekoisia pinnistelyä tai ponnistelua. Pyhän Hengen virta on jatkuva, se juoksee aina. Käy rukoillen ja pyytäen Jeesuksen luo. Hän antaa mielellään Pyhän Hengensä elämän. Hän antaa ensikertalaiselle, mutta hän jakaa yhä uudestaan hänen luokseen tuleville samalla rikaudellaan.

Kiinni otettu nainen – maailman valo – keskustelua 8:2–30

Jakeita 2–11 ei ole vanhimmista käsikirjoituksista ja ne voivat olla myöhempi lisäys tekstiin. Kuitenkin on ilmeistä, että tapahtuma, jonka ne kuvaavat on ollut niin merkittävä.

Jakso jakautuu kolmeen osaan. Jakeissa 2–11 kuvataan aviorikoksesta kiinni otetun naisen ja Jeesuksen kohtaaminen. Sitä seuraa Jeesuksen toinen suuri "Minä olen" julistus jakeessa 12. Sitä seuraa jälleen kiivas väittely Jeesuksen ja fariseusten välillä (13–30).

Aviorikoksesta kiinni otettu nainen ja Jeesus 2–11

Lehtimajan juhlan jälkeisenä aamuna Jeesus opetti temppelissä uhriarkun tuntumassa. Hänen ympärilleen oli varhaisesta ajankohdasta huolimatta kerääntynyt suurehko joukko kuulijoita. Tapahtumasarja, jossa fariseukset raahaavat aviorikoksen tehneen naisen Jeesuksen eteen, on kiehtova ja puhutteleva. Se paljastaa Jeesuksen olemusta ja myös hänen vihamiestensä asenteita.

Fariseuksilla ei olisi ollut oikeutta häpäistä naista julkisesti. Juutalaisten korkein neuvosto kokoontui läheisissä tiloissa. Ehkä he olivat aikoneet viedä naisen sen tuomittavaksi. Oli naisen syyllisyyden laita miten tahansa, fariseusten menettelytapa oli väärä ja brutaali, vaikka heillä sinänsä olikin pätevät todisteet naisraukkaa vastaan.

Mooseksen laki vaatii naiselle kuolemantuomiota. Mitä Jeesus siihen sanoisi? Johannes kertoo miesten motiivit: *He sanoivat tämän kiusaten häntä, päästäkseen syyttämään häntä.* Heidän tavoitteenaan oli panna Jeesus hankalaan asemaan. Rooman laki vaati, että kuolemantuomion lausuminen ja toimeenpano kuului roomalaiselle oikeusistuimelle. Mooses taas sanoi, että nainen oli kivitettävä kuoliaaksi. Jos Jeesus olisi antanut vapauttavan tuomion, hän olisi noussut Mooseksen lakia vastaan. Kuolemantuomion lausuminen olisi taas saattanut hänet ristiriitaan roomalaisten viranomaisten kanssa.

Jatko on aivan vertaansa vailla oleva tilannekuvaus. Jeesus kumartui kirjoittamaan maahan. Emme tiedä, mitä hän kirjoitti, mutta ratkaisevaa oli se asenne, millä hän sen teki. Hän kieltäytyi vastaamasta kiusaajiensa kysymykseen ja vei huomion muualle. Mutta he eivät hellittäneet, vaan vaatimalla vaativat vastausta. Silloin Jeesus sanoi: *"Joka teistä on synnitön, heittäköön häntä ensimmäisenä kivellä."*

Tässä käytetty sana synnitön ei tarkoita vain sitä, että ihminen ei olisi tehnyt syntiä, vaan että hän on olemukseltaan synnitön. Vain synnittömällä oli oikeus kuolemantuomion toimeenpanemiseen.

Jeesus antoi ymmärtää, että lain olemassaolosta ei tarvitse lähteä keskustelemaan. Kysymys oli tuomion toimeenpanijoista. Jeesus ilmaisi pysyvän periaatteen siitä, että vain synnittömyys on riittävä ehto rangaistuksen toimeenpanemiseen.

Sitten Jeesus kirjoitti jälleen maahan. On humoristista, että joka ainut mies lähti pois ja vielä ikä järjestyksessä vanhimmasta alkaen. Oliko vanhimmilla eniten todellisuuden tajua? Joka tapauksessa Jeesus sai jokaisen pyövelin lähtemään matkoihinsa.

Nyt pääsemme kertomuksen kohokohtaan. Syyttäjät olivat poistuneet. Jeesus oli kahden naisen kanssa kansan katsellessa ympärillä. Ruumiillistunut Pyhyys seisojien kasvokkain surullisimmassa mahdollisessa tilassa olevan ihmisen kanssa, tuomitun epäpuhtauden kanssa. Naisen syntisyydestä ei ollut epäilystäkään. Jeesuksen itsensä julistaman periaatteen mukaisesti hän itse oli se ainoa synnitön ja myös ainoa, jolla olisi ollut oikeus panna kuolemantuomio täytäntöön. Mitä hän teki?

Ensiksikin Jeesus kutsui naista sillä samalla suunnattoman suurta lempeyttä ja rakkautta ilmaisevalla sanalla "vaimo", jota hän käytti puhuessaan omalle äidilleen Marialle niin Kaanaan häissä kuin ristilläkin. Syyttäjät olisivat käyttäneet naisesta nimitystä portto tai huora. Mutta Jeesus sanoi: *"Nainen, missä ovat sinun syyttäjäsi? Eikö kukaan ole sinua tuominnut?" Nainen vastasi: "Herra ei kukaan."*

Naisen nimeä ei Raamattu kerro. Emme taivaassakaan tule koskaan tuntemaan häntä vanhalla nimellä, sillä siellä saadaan uusi nimi.

Luulen, että naisen ilme muuttui hetkessä täysin. Paikalle raahattaessa hän oli täynnä kapinaa, vihaa ja uhmaa. Kun hän nyt katseli miestä, joka oli sanoillaan ajanut pois hänen syyttäjänsä, hänen silmänsä täytyivät kyynelistä.

Nyt seurasivat Jeesuksen ihmeelliset sanat: *"En minäkään sinua tuomitse."* Sanat tarkoittavat paljon enemmän kuin vain sitä, että myös aviorikoksen tehnyt mieskin olisi pitänyt tuomita. Joudumme vastamaan Jumalan edessä henkilökohtaisesti niistäkin synneistä, jotka pareittain teimme. Jeesus asetti itsensä ja sovitustyönsä Golgatalla naisen ja naisen synnin väliin. Paavali ilmaisee saman: *"Ei ole mitään kadotustuomiota niille, jotka Kristuksessa Jeesuksessa ovat."*

Minä olen maailman valo 12

Edellä tapahtuneeseen viitaten Jeesus kääntyi nyt kokoontuneen kansanjoukon puoleen ja julisti toisen suuren "Minä olen" lauseensa. Sen alkuosa *"Minä olen maailman valo"* kuvaa hänen persoonaansa ja jatko *"Joka minua seuraa, ei vaella pimeässä, vaan hänellä on elämän valo"* ilmaisee hänen merkityksensä ihmiskunnalle.

Sana "maailma" on kreikan kielessä *kosmos*, joten lauseen voisi sanoa: "Minä olen kosmoksen valo." Sanaa *kosmos* on suosittu nykyajan uususkonnollisuudessa. Sama sana on muuallakin Johanneksen teksteissä: *"Niin on Jumala kosmosta (maailmaa) rakastanut, että hän antoi ainoan Poikansa."* (Joh. 3:16) Samaa sanaa käytetään myös kielteisessä merkityksessä: *"Joka rakastaa kosmosta (maailmaa), Isän rakkaus ei ole hänessä."* (1 Joh)

Jeesus ilmoitti olevansa maailman valo, Jumalan rakkauden kohteena olevan että pimeydessä olevan maailman.

Jeesuksen seuraaja pääsee osalliseksi hänen valostaan. Valo merkitsee hänelle kykyä nähdä asiat oikein totuuden ja rakkauden mukaisesti. Se merkitsee johdatusta Jumalan tahdon mukaisella tiellä. Se merkitsee pääsyä Kristuksen veren synneistä puhdistavaan vaikutuspiiriin. Se merkitsee voimaa ja energiaa elää ja kasvaa Kristuksen seurassa.

Mutta Jeesuksen valon merkitys ei rajoitu pelkästään hänen seuraajaansa itseensä. *"Vaan hänellä on elämän valo."* Kristuksen seuraajasta itsestäänkin tulee valon lähde. Hänen kauttaan Kristuksen kirkkaus pääsee evankeliumin sanan ja rakkauden palvelun kautta leviämään ja yhä uudet ihmiset tulevat Jeesuksen elämää antavan valon osallisuuteen. Ajatus on sama kuin lehtimajanjuhlan suuressa julistuksessa: *"Jos joku janoaa, tulkoon minun luokseni ja juokoon. Sen sydäimestä, joka uskoo minuun, on vuotava elävän veden lähteet."*

Väittely 13–30

Jeesuksen suurta julistusta seurasi heti kiivas väittely. Fariseukset sanoivat hänelle: *"Sinä todistat itsestäsi. Sinun todistuksesi ei ole pätevä."* Aiemmassa keskustelussa (Joh. 5) Jeesus oli sanonut: *"Jos minä todistaisin itsestäni, todistukseni ei olisi pätevä."* Nyt fariseukset lainasivat Jeesusta itseään vastaan. He halusivat osoittaa, että Jeesuksen puheet olivat ristiriitaisia, koska Jeesus väitti nyt olevansa maailman valo. Mutta he eivät saaneet häntä ansaan, koska hänen sanansa oli totta. Jumalan iankaikkisuuden johdonmukaisuus selittää näennäiset ajan epäjohdonmukaisuudet.

Jeesus tietää

Jeesus selitti heille, että vaikka hän todistaisikin itsestään, se perustui varmaan tietoon. *"Minä tiedän, mistä olen tullut ja mihin menen."*

Fariseusten puheet ja ajattelu oli puolestaan lihallista. He arvioivat ja tuomitsivat ihmisiä synnin turmelemaan luontonsa mukaisesti. He olivat tomuun sidottuja sokeita ajattelussaan. Jeesuksen tieto perustui taas siihen, että Isä oli kaikessa hänen kanssaan. Vaikka Jeesus ei ollut tullut tuomitsemaan ihmisiä – vaan pelastamaan, hänen jokainen tuomionsakin oli oikea, koska sen todistaja ja lähde oli Isä. Jeesus jakaa kuulijoilleen Pyhän Kolminaisuuden salaisuutta. Vain Jumalan ajatukset ovat iankaikkisen päteviä.

Jeesus muistutti, että juutalaisten lainkin mukaan kaksi todistajaa on kylliksi. Hän ja Isä ovat kaksi, kuitenkin niin, etteivät he koskaan olleet toisistaan erotettavissa.

Näytä Isäsi!

Jeesus sai vastaansa rajun ja paikallisen hyökkäyksen: *"Missä sinun isäsi on?"* He vaativat Jeesusta marssittamaan Isän paikalle ja väittivät, ettei heillä Jeesuksen väitteiden lisäksi ollut mitään muuta todistetta. Vaikka heidän kysymyksensä oli vihamielinen, sen sisältö oli sama kuin Filippuksen myöhempi kysymys jäähyväispuheen yhteydessä: *"Näytä meille Isä, niin me tyydymme."*

Jeesus antoi itse asiassa saman vastauksen kuin hän antoi Filippuksellekin: *"Jos te tuntisitte minut, te tuntisitte myös minun Isäni."* Jeesus puhui nämä sanat uhriarkun ääressä opettaessaan temppelissä. *Kukaan ei ottanut häntä kiinni, sillä hänen hetkensä ei ollut vielä tullut.* Jeesus kulki tietään vihamielisyydenkin keskellä täydessä turvassa siihen asti, kunnes hänen hetkensä koitti.

Tuomio ja rakkaus

Jeesus jatkoi: *"Minä menen pois, ja te etsitte minua ja kuolette synnissänne. Mihin minä menen, sinne te ette voi tulla."* Sanat sisälsivät tuomion. Jälleen juutalaiset joutuivat hämmennyksiin ja kyselivät, aikoiko Jeesus ehkä tehdä itsemurhan. Siihen Jeesus jatkoi samalla ankaruudella: *"Te olette alhaalta, minä olen ylhäältä. Te olette tästä maailmasta, minä en ole tästä maailmasta. Siksi minä sanoin teille, että te kuolette synneissänne. Jos te ette usko, että minä olen, te kuolette synneissänne."* Juutalaisten perusasetumien olivat lihallista ja siksi saatanaa. Jeesuksen näkökyky ja tavoitteet lähtivät liikkeelle taivaallista todellisuudesta.

Kiivastuksissaan he sinkosivat Jeesusta vastaan kysymyksen: "Kuka sinä olet?" Hän vastasi olevansa se, mitä hän alusta lähtien on väittänytkin olevansa. Kun sitten he ylentäisivät Ihmisen Pojan, hekin tulisivat ymmärtämään asian. Ei ole mitään uuta tietä asioiden oikeaan ymmärtämiseen kuin ristin ja ylösnousemuksen tie.

Sitten Jeesus esitti tämän keskustelun viimeisen väitteensä: *"Hän, joka on minut lähettänyt, on kanssani. Hän ei ole jättänyt minua yksin, sillä minä teen aina sitä, mikä on hänelle mieluista."* Tämä liittyy saumattomasti sitä edeltävään. Vaikka Jeesus nuhteli kuulijoita tiukasti heidän lihallisuudestaan ja heidän synninalaisuudestaan ja vaikka hänen äänensä sävy oli tiukka, siihen sisältyi kuitenkin lupaus siitä, että hekin voisivat vielä päästä ymmärtämään, mistä hänen ja Isän välisessä suhteessa oli kysymys. Sitä varten hänen tuli kuitenkin ensin kulkea kärsimyksen ja tuskien tie Golgatalle ja ylösnousemuksen voiton tie. Jumalan armo ja lempeys sävytti myös näitä Jeesuksen jyrkkiä tuomion sanoja hengellisen sokeuden keskellä.

Keskustelun seurauksena oli: *"Monet uskoivat häneen."* Mutta jatko osoittaa, miten arvottomaksi ihmisten ailahtelevaa usko lopulta osoittautui.

Kysymyksiä:

1. Mikä oli naisen synty? (4)
2. Millaisen rangaistuksen Vanha testamentti edellytti? (5)
3. Opettiko Jeesus Vanhasta testamentista poikkeavalla tavalla? (7)
4. Mitä Jeesus mahtoi kirjoittaa maahan? (6,8 vrt. Jer. 17:13)
5. Mikseivät syyttäjät heittäneet kiviä? (9)
6. Mitä Jeesus sanoi naiselle? (11)
7. Millainen on Jeesus?

8. Mitä Jeesus sanoi itsestään? (12)
9. Mitä tarkoittaa elämän valo? (12)
10. Kuka Jeesus on? (14, 18, 19, 23, 29)
11. Mihin epäusko johtaa? (24)
12. Milloin ihmisen on mahdollista ymmärtää, kuka Jeesus on? (28)

Lisäys 5

Vanhurskaus ja laupeus

Noustuani junaan Tokushiman asemalta Shikokun saarella Japanissa viereeni istahti japanilaiseksikin pienikokoinen, mutta erittäin lihaksikas ikäiseni mies. Hän alkoi heti jutella minulle. Lyhyen matkan päätteeksi kutsuin hänet kotiini vierailulle. Hän yllätyksekseni otti kutsuni todesta ja saapui parin päivän kulukseni iso kakkulaatikko kädessään. Japanilainen kohteliaisuus vaatii tuliaisensa. Kävi ilmi, että tämä Ishimoto-niminen mies oli Japanin järjestäytyneen rikollisuuden Yamaguchi-kumi -nimisen rikollisliigan entinen jäsen ja tapaamishetkelläni lisäksi pahoin alkoholisoitunut ja sydänsairas. Hän oli japanilaisessa monella tavalla syrjivässä yhteisössä merkitty mies. Kukaan kunniallinen ihminen ei halunnut olla hänen kanssaan missään tekemisissä, varsinkin kun hän oli usein erittäin väkivaltainen. Luulen, että kotimme oli niitä harvoja paikkoja, jossa häntä edelleen pidettiin ihmisenä. Välillemme kehittyi ystävyys, jota kesti kaksi ja puoli vuotta aina hänen kuolemaansa asti.

Ensi visiitillä ojensin hänelle Uuden testamentin ja kerroin hänelle jotain evankeliumista, jota hän ei ollut koskaan aikaisemmin kuullut. Hän otti kirjan vastaan ja palasi kotiinsa. Parin kolmen päivän kuluttua hän palasi jälleen meille ja kertoi lukeneensa koko Uuden testamentin, mutta sanoi heittäneensä sen sitten liakaojaan. Mutta sitten hän lisäsi: "Olisi siinä kirjassa kuitenkin yksi mahtava juttu!" Kysymys oli tästä langenneen naisen, fariseusten ja Jeesuksen keskustelusta, joka ei koskaan päästänyt häntä rauhaan. Lähes joka tapaamisemme yhteydessä hän palautti mieleemme tuon mahtavan jutun. Yhteisönsä totaalisesti hylkäämänä hän osasi samaistua omasta mielestään hyvien ihmisten kiinni ottamaan naiseen. Samalla hän oli tajunnut jotain siitä, miten erilainen Jeesus on.

Tarkoin laskettu ansa

Harvaa raamatunkohtaa täällä Suomessakaan lainataan niin usein kuin tekstiämme. Kuitenkin luulen, että se on eräs kaikkein väärinymmärretyimpiä kertomuksia Raamatussa. Yleensä huomio suunnataan syntisen naisen ja fariseusten vastakkainasetteluun. Tapahtuman kärki oli kuitenkin suunnattu Jeesukseen. Nainen oli heille itse asiassa aivan yhdentekevä. He olivat ainoastaan kiinnostuneet Jeesuksen itsensä saattamisesta pois päiviltä. Jeesuksen suosio oli alkanut käydä heidän omalle asemalleen uhkaksi, ja heidän uskonnollinen ylpeytensä ajoi heitä etsimään tilaisuutta Jeesuksen surmaamiseen.

Fariseukset olivat jo pitkään seuranneet Jeesuksen menettelytapoja. He olivat nähneet hänen anteeksi antavan mielensä syntisiä kohtaan ja toisaalta Jeesuksen äärimmäisen ankan totuudellisuuden vaatimuksen. Näitä Jeesuksen ominaisuuksia he päättivät käyttää hyväkseen saattamalla ne ristiriitaan keskenään. He olivat tarkkaan valmistelleet aamun tapahtuman. Naisen kiinnisaaminen aviorikoksesta ei ollut mikään ongelma. Tietyllä alueella kaupungissa harjoitettiin prostituutiota. Muutama mies lähetettiin pidättämään joku onneton, ja nyt heillä olisi Mooseksen lain mukaiset pitävät todisteet tätä naista vastaan.

He olivat laskeneet, että heidän kysymykseensä aviorikoksesta kiinniotetun naisen kohtalosta, Jeesus voisi vastata vain kahdella tavalla. Jeesuksen olisi joko pakko yhtyä Mooseksen lain vaatimukseen tai sitten hyljätä se. He olivat varautuneet siihen, että kummalla tavalla tahansa Jeesus vastaisi, he voisivat saattaa hänet pois päiviltä. Jos Jeesus yhtyi Mooseksen lain vaatimukseen naisen kuolemantuomiosta, he voisivat raastaa Jeesuksen Pilatuksen eteen ja syyttää häntä yllytyksestä kapinaan Rooman valtaa vastaan. Roomalaiset olivat pidättäneet nimittäin kuolemantuomion julistamisen ja toimeenpanon omiin tuomioistuimiinsa. Fariseukset ja lainopettajat tiesivät, että rangaistus kapinaan yllyttämisestä olisi kuolema.

Jos taas Jeesus osoittaisi armoa naista kohtaan, mitä he pitivät todennäköisenä, he pääsisivät syyttämään häntä vääräksi profeetaksi. Samainen Mooseksen laki langettaa kuolemantuomion jokaiselle väärälle profeetalle, joka opettaa vastoin Jumalan sanaa.

Jos siis Jeesus päästäisi onnettoman naisen vapaaksi, he olivat varautuneet ottamaan hänet kiinni ja viemään hänet vähin äänin kaupungin ulkopuolelle Rooman silmän kantamattomiin ja kivittämään hänet siellä, aivan niin kuin he muutamia kuukausia myöhemmin tekivät Stefanukselle. He tiesivät, että kukaan juutalainen ei tulisi heitä syyttämään roomalaisten edessä tästä syystä. Olihan kyseessä Jumalan Sanan pyhyiden puolustaminen.

Jeesus yllättää

Mutta heidän laskelmansa pettivät Jeesuksen edessä. Jeesus ei vastannutkaan mitään, vaan kyyristyi maahan ja alkoi kirjoittaa siihen jotain. Arvelut siitä, mitä Jeesus kirjoitti, ovat kulkeneet kovin moniin suuntiin. Jeremian kirjassa (17:13) sanotaan: *Israelin toivo, sinä Herra! Kaikki, jotka sinut hylkäävät, joutuvat häpeään. "Jotka minusta luopuvat, ne kirjoitetaan tomuun.* (Japanilainen käännös: *"Heidän nimensä kirjoitetaan tomuun") Sillä he ovat hyljänneet elävän veden lähteen, Herran.*"

Uskoisin, että Jeesus kirjoitti maahan naisen nimen. Sillä hän osoitti Vanhan testamentin ulkoa osanneille lainoppineille ja fariseuksille, että nainen oli todellakin synnillään hyljännyt elävän veden lähteen Herran.

Syyttäjät saivat Jeesuksen käytöksestä uutta vettä myllyynsä ja vaatimalla vaativat häneltä suullista vastausta kysymykseensä. Silloin Jeesus nousi ylös ja lausui: *"Joka teistä on synnitön, se heittäköön häntä ensimmäisenä kivellä".*

Naisen ja syyttäjien tuomio

Jeesuksen vastauksen on usein ymmärretty tarkoittaneen armahdustuomiota naiselle, mutta siitä ei todellakaan ollut kysymys. Jeesus yhtyi tiukasti Mooseksen lakiin ja naisen korvien kuullen julisti hänelle kuolemantuomion. Nainen jäi odottamaan ensimmäisen kiven lentämistä. Kuitenkin Jeesus liitti tuomionsa ehdon, että vain synnittömällä oli oikeus heittää ensimmäinen kivi. Toisen ja kolmannen kiven heittäjille ei asetettu enää mitään vaatimuksia.

Sen jälkeen Jeesus kumartui jälleen maahan ja alkoi kirjoittaa siihen toistamiseen. Uskoisin, että tällä kertaa hän alkoi kirjoittaa syyttävien fariseusten ja lainoppineiden nimiä vanhimmasta alkaen nuorimpaan asti. Kun he näkivät omien nimiensä ilmestyvän näkyviin, heidän omatuntonsa todisti heistä, että he olivat täynnä murhan himoa Jeesusta kohtaan ja heidän muista synneistään. Niin he poistuivat paikalta.

Omantunnon voima ja heikkous

Fariseukset ja lainopettajat eivät olleet ottaneet laskelmissaan huomioon sitä, että omatunto on lahjomaton tuomari, jonka Jeesuksen käytös ja sanat herätti väkevästi toimimaan. Se paljasti heidän murhanhimon, kateutensa ja vallanhimonsa. Mutta omatunto, joka toistuvasti paadutetaan menettää kuitenkin lopulta kykynsä estää ihmistä tekemästä suunnittelemaansa syntiä. Fariseukset ja lainopettajat menivät pois ja paaduttivat sydämensä siihen asti, että kun he seuraavan kerran saivat tilaisuuden Jeesuksen surmaamiseen, heitä ei enää mikään pidätellyt. Jeesus toimitettiin ristille ja siinä vaiheessa eivät he enää kyselleetkään sitä, mahtoiko heidän oma käytöksensä olla Mooseksen lain kanssa sopusoinnussa vai ei. Hirvittävää on Jeesuksen Sanan ja omantunnon tuomitsemana lähteä Jeesuksen luota pois. Niin tehdessään ihminen jää Jeesukselta kuulemansa tuomion alle ja voi jopa lopullisesti paaduttaa sydämensä.

Armon sanat

Jeesuksen käsiin ja tuomion alle jäänyt nainen sai kuulla ihmeelliset armon sanat: *"En minäkään sinua tuomitse; mene, äläkä tästedes enää syntiä tee".*

Joku nyt saattaa ihmetellä, millä oikeudella Jeesus jätti tuomitsematta naisen. Eihän miesten syntisyys tehnyt tyhjäksi naisen syntisyyttä. Ihmisten edessä me helposti puolustaudumme vetoamalla muidenkin syyllisyyteen, vaikka se ei ole minkäänlainen lieventävä asianhaara Jumalan pyhyiden edessä.

Asettuiko Jeesus lopultakin Mooseksen lakia vastaan armahtaessaan naisen ja kutsuessaan hänet uuteen elämään. Joutuiko Jeesuksen julkinen opetus ja hänen yksityissiелunhoitonsa ristiriitaan keskenään. Siitä ei ollut kysymys. Jeesus saattoi armahtaa naisen siitä syystä, että hän itse otti naisen synnin kantakseen. Naisen synti sai kuolemantuomion, kun Jeesus lyötiin ristille. Jeesus ei tullut Mooseksen lakia kumoavaan vaan täyttämään. Hänellä on oikeus julistaa meillekin anteeksiantamuksen ja armon sana siksi, että hän on jo kärsinyt syntiemme tuomion.

Mene, äläkä enää syntiä tee

Jeesuksen sanoihin: *"En minäkään sinua tuomitse; mene, äläkä tästedes enää syntiä tee"*, sisältyi anteeksiantamuksen lisäksi myös vapautus. *"Mene!"* tarkoittaa sitä, että nyt olet vapaa. Kun Poika tekee totuuden sanallaan ihmisen vapaaksi, hän pääsee synnin ja lain alta vapauden ja armon alle. Se merkitsee uutta elämää, jonka sisällöksi muodostuu suuri Vapauttaja Jeesus Kristus. Saat lähteä liikkeelle vapaana mutta rakkauden siteellä Jeesukseen liitettynä. Armahdettu ja vapautettu saa tehtäväkseen noudattaa Vapauttajan tahtoa.

Jeesus tiesi, että armahdetussakin ja vapautetussakin asuisi edelleen syntinen luonto ja maailma olisi edelleen houkutuksineen ympärillämme. Siksi Herra antoi myös kehotuksen tietoiseen taisteluun syntiä ja kiusauksia vastaan. Mutta kysymys ei ole enää taistelusta omin voimin. Taistelu syntiä ja kiusauksia vastaan on verinen, mutta Herra Jeesus Kristus on itse kanssamme tässä taistelussa. Hän lahjoittaa Pyhän Hengen sydämiimme kuolettamaan turmeltunutta luontoamme ja viemään meidät uuteen vapaaseen elämään.

Keskustelu jatkuu – ennen kuin Aabraham 8:31–59

Jeesuksen julistus siitä, että hän on maailman valo ja sitä seurannut väittely synnytti kansassa myönteisen reaktion. Se oli kuitenkin pinnallista, koska Jeesus sanoi: *"Jos te pysytte minun sanassani, te olette todella minun opetuslapsiani."* Hetken kuluttua nämä samaiset ihmiset noukkivat kiviä heittääkseen niillä Jeesusta. Tunnevaltainen "uskonpuuska" on Jumalan silmissä merkityksetön. Jeesuksen tie käy yhä yksinäisemmäksi. Hänet eristetään, kunnes hän on lopulta täysin yksin. Mutta kaikessa tässä Herra kulki tietänsä majesteettillisen arvokkaasti.

Sanassa pysyminen 31–33

"Jeesus sanoi häneen uskoville juutalaisille: 'Jos te pysytte minun sanassani, te olette todella minun opetuslapsiani, ja te tulette tuntemaan totuuden, ja totuus on tekevä teidät vapaiksi'."

Jeesus antoi juutalaisille, joissa hänen puheensa olivat herättäneet uskoa, lyhyen opetuksen todellisesta opetuslapseudesta. Ratkaisevaa ei ollut tunnevaltainen kiinnostus, joka heissä oli syntynyt Jeesusta kohtaan, vaan pysyminen Jeesuksen sanassa. Ei riitä, että olemme ihastuneita Jeesuksen opetuksista. Tarvitaan täyttä suostumista niiden alle ja niissä pysymistä. Pysymällä Jeesuksen sanassa ihminen oppii tuntemaan totuuden, ja vasta totuus tekee ihmisen todella vapaaksi.

Kuulijat torjuivat heti Jeesuksen vaatimuksen väittämällä, että he olivat jo vapaita: *"Me olemme Aabrahamin jälkeläisiä emmekä ole koskaan olleet kenenkään orjia. Kuinka sinä sanot: 'Te tulette vapaiksi'?"* Vastaukseen sisältyi totuutta. Vaikka juutalaiset olivat epälukuisia kertoja historiansa aikana joutuneet vieraan vallan hallintaan niin Egyptissä kuin Babyloniassa ja nyt Rooman vallan alle, heidän kansallista selkärankaansa ei koskaan oltu kyetty murtamaan. Jeesus ei kiistänyt sitä, mitä he sanoivat, vaan vei asian syvemmälle hengelliselle tasolle.

Synti orjuuttaa 34–39a:

Jeesus vastasi heille: *"Totisesti minä sanon teille: Jokainen, joka tekee syntiä, on synnin orja. Orja ei pysy talossa iäti. Poika pysyy iäti. Jos siis Poika tekee teidät vapaiksi, teistä tulee todella vapaita. Minä tiedän kyllä, että te olette Aabrahamin jälkeläisiä. Te kuitenkin yritätte tappaa minut, koska sanani ei saa tilaa teissä. Minä puhun, mitä olen nähnyt Isäni luona. Tekin teette, mitä olette kuulleet omalta isältänne." He vastasivat ja sanoivat hänelle: "Aabraham on meidän isämme."*

Jeesus osoitti, ettei hän tarkoittanut kansallista vapautta vaan eettistä vapautta. Juutalaiset olivat olleet ja olivat yhä synnin orjia. Synnin orjat sanovat aina itsensä irti Jumalan valtakunnasta. Vain vapaa poika pysyy siinä.

Kuulijat toimivat niin kuin heidän isänsä, joka ei ollut Aabraham. He olivat kyllä Aabrahamin luonnollisia jälkeläisiä, mutta heidän käytöksensä kielsi heidän suhteensa Aabrahamin uskoon. He olivat synnin vallassa vailla suhdetta elävään Jumalaan ja siksi kyvyttömiä ymmärtämään, kun Jumalan Poika puhui heille Isästään.

Heidän vastauksensa oli ylpeilyä: *"Aabraham on meidän isämme."*

Aabrahamin usko 39–41

Jeesus sanoi heille: "Jos te olisitte Aabrahamin lapsia, te tekisitte Aabrahamin tekoja. Mutta nyt te haluatte tappaa minut, miehen, joka on puhunut teille totuuden, minkä on kuullut Jumalalta. Niin ei Aabraham tehnyt. Te teette isänne tekoja." He sanoivat hänelle: "Me emme ole aviorikoksesta syntyneitä. Meillä on yksi Isä, Jumala."

Jeesus osoitti, että he eivät olleet Aabrahamin hengellisiä jälkeläisiä. Roomalaiskirjeessä Paavali pukee saman asian sanoihin: *Eiväthän kaikki israelilaiset kuulu Israeliin. Eivät kaikki ole lapsia sen tähden, että ovat Aabrahamin jälkeläisiä.*

Yllättävän monet aikamme kristityt eivät tajua näitä Jeesuksen ja Paavalin sanoja. Suhde, joka perustuu lihaan, on arvoton, ellei ole hengellistä yhteyttä Jumalaan. Hengellinen suhde tulee näkyviin teoissa.

Juutalaiset selvästikin ymmärsivät, mitä Jeesus tarkoitti. Ilman Aabrahamin uskoa he eivät olisi hänen hengellisiä lapsia. Mutta he torjuivat Jeesuksen väitteen sillä, että heillä mielestään oli juuri tuo vaadittu hengellinen yhteys Jumalaan. He eivät olleen mitään aviorikoksesta syntyneitä lapsia. Jumala oli heidän Isänsä.

Sielunvihollinen on murhaaja 42–48

Jeesus sanoi heille: "Jos Jumala olisi teidän Isänne, te rakastaisitte minua, sillä minä olen Jumalasta lähtenyt ja tullut. Minä en ole tullut itsestäni, vaan hän on minut lähettänyt. Miksi te ette ymmärrä minun puhettani? Siksi, että te ette siedä kuunnella, mitä minä sanon. Te olette isästä Perkeleestä, ja isänne himoja te tahdotte tyydyttää. Hän on ollut murhaaja alusta asti, eikä hän pysy totuudessa, koska hänessä ei ole totuutta. Puhuessaan valhetta hän puhuu omaansa, sillä hän on valehtelija ja valheen isä. Te ette usko minua, koska minä sanon totuuden. Kuka teistä voi näyttää minut syypääksi syntiin? Jos minä puhun totuutta, miksi te ette usko minua? Joka on Jumalasta, kuulee mitä Jumala sanoo. Te ette kuule, koska ette ole Jumalasta."

Jeesuksen vastaus ei jätä mitään epäselväksi. Myöhemmin kun Filippus pyysi Jeesusta näyttämään Isän, Jeesus vastasi: *"Näin kauan olen ollut teidän kanssanne etkä sinä tunne minua. Joka on nähnyt minut, on nähnyt Isän."*

Kuvittelepa jonkun muun sanomaksi: "Jos tuntisit Jumalan, rakastaisit minua." Tämän Jeesus sanoi kuulijoille täysin selkeästi. Hän osoitti, että he kuuroudessaan, sokeudessaan ja paatumuksessaan olivat isästään Saatanasta. Heidän hengellinen suhteensa oli pimeyden voimiin.

Jeesus määritteli Sielunvihollisesta kaksi asiaa. Saatana on ollut alusta alkaen murhaaja ja valehtelija. Se kertoo itse asiassa kaiken merkittävän Saatanasta. Saatana on Kristuksen vastakohta. Jumala on täynnä armoa, Saatana murhaa. Jumala on totuus, Saatana valehtelija.

Ihmisen hengellinen suhde näkyy hänen toiminnassaan. Jos kuulijat olisivat olleet Jumalasta, he olisivat tunnistaneet armon ja vastanneet siihen, ja totuuden rakastamalla sitä. Mutta he halusivat tappaa Jeesuksen. He olivat vihan ja valheen vallassa.

Kuulijat suuttuivat ja alkoivat nimitellä Jeesusta: *"Emmekö ole oikeassa, kun sanomme, että sinä olet samarialainen, ja että sinussa on riivaaja?"* Samarialaisuus edusti juutalaisuuden ja siis kaiken hyvän vastakohtaa.

Uskova ei näe kuolemaa 49–53

Jeesus vastasi: *"Minussa ei ole riivaajaa, vaan minä kunnioitan Isääni, ja te häpäisette minua. Minä en etsi omaa kunniaani. On yksi, joka etsii ja tuomitsee. Totisesti minä sanon teille: jos joku noudattaa minun sanojani, hän ei ikinä näe kuolemaa."*

Juutalaiset sanoivat Jeesukselle: *"Nyt me ymmärrämme, että sinussa on riivaaja. Aabraham on kuollut ja profeetat, ja sinä sanot: 'Jos joku noudattaa minun sanojani, hän ei ikinä maista kuolemaa'. Oletko sinä suurempi kuin isämme Aabraham, joka on kuollut? Myös profeetat ovat kuolleet. Keneksi sinä teet itse-si?"*

Jeesus torjui asiallisella tavalla heidän leimaamisensa ja selitti omaa suhdettaan Isään: *"Minä kunnioitan Isääni,... en etsi omaa kunniaani."* Sitten hän julisti suuren totuuden: *"Totisesti minä sanon teille: jos joku noudattaa minun sanojani, hän ei ikinä näe kuolemaa."*

Näitä sanoja ei voi tulkita fyysisellä tasolla. Vähän myöhemmin hän sanoi Martalle: *"Joka uskoo minuun, elää, vaikka olisi kuollut. Eikä kukaan, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole."*

Näissä kummassakin tilanteessa Jeesus puhuu kuolemasta sanan hengellisessä merkityksessä. Kuolema synnin rangaistuksena otettiin pois Golgatan uhrilla. Joka uskoo Jeesuksen uhriin ei voi enää saada osakseen synnin tähden tulevaa tuomiota. Lisäksi Jeesuksen ylösnousemuselämä uskovassa on laadultaan sellaista, että fyysisellä kuolemalla ei ole mitään valtaa siihen.

Kuulijat eivät kyenneet ymmärtämään Jeesuksen opetusta, vaan alkoivat herjata häntä jälleen riivatuksi.

Aabraham ja Jeesus 54–57

Jeesus vastasi: *"Jos minä itse otan itselleni kunnian, minun kunniani on mitätön. Minulle antaa kunnian Isä, hän, josta te sanotte: 'hän on meidän Jumalamme', vaikka ette tunne häntä. Minä taas tunnen hänet. Jos sanoisin, etten tunne häntä, olisin valehtelija kuten tekin. Mutta minä tunnen hänet ja noudatan hänen sanaansa. Teidän isänne Aabraham riemuitsi siitä, että oli näkevä minun päiväni. Hän näki sen ja iloitsi."* Juutalaiset sanoivat hänelle: *"Et ole vielä 50-vuotias, ja olet nähnyt Aabrahamin!"*

Jeesus vastasi tavalla, mikä ensin ällistyi kuulijat, mutta pani heidät heti sen jälkeen pilkkaamaan häntä entistä rajummin.

Jotkut arvelevat Jeesuksen tarkoittaneen, että Aabraham seurasi tapahtumien kulkua henkimaailmassa. Toiset tarjoavat vaihtoehtoa, että Jeesus tässä puhui asioista olemuksensa iankaikkisuuden näkökulmasta, johon hän usein viittasi. – Minun olemassaoloni ei alkanut syntymästäni, vaan olen hamasta iankaikkisuudesta. Olen koko historian Herra.

Näissä Jeesuksen sanoissa voidaan nähdä aivan selkeä historiallinen sovellus. Melkisedekin ilmestymisen Aabrahamille saattoi olla yksi Vanhan testamentin Kristus-ilmestyksistä. Häntähän kuvataan *vanhurskauden ja rauhan kuninkaana. Hän tuli Aabrahamia vastaan tämän tullessa voitolliselta sotaretkeltään ja siunasi tätä. Vähäisempi sai siunauksen suuremmaltaan. Aabraham seiso i kasvokkain siis ehkä Kristuksen kanssa, kun Melkisedek kohtasi hänet.*

Juutalaisten silmissä Jeesus näytti lähes 50 –vuotiaalta, vaikka tosi asiassa hän oli vasta 33 –vuotias. Elämä synnin maassa oli painanut jälkensä Jeesuksen ulkoiseen hahmoon.

Jeesus ennen Aabrahamia 58–59

Tulemme nyt Jeesuksen kolmanteen suureen "Minä olen" julistukseen. Ensimmäinen oli "Minä olen elämän leipä", toinen "Minä olen maailman valo." Tämän kolmannen johdantona on Jeesuksen usein toistama vahvistava formula: *"Totisesti, totisesti minä sanon teille: Ennen kuin Aabraham syntyi, minä olen."*

Jeesus julistautui Jumalaksi. "Minä olen" on Jumalan nimi. Se sisältää iankaikkisen olemassaolon pre-sensin. Kysymys on juuri siitä nimestä, jolla Jumala ilmoitti itsensä Moosekselle.

Silloin he poimivat kiviä heittääkseen niillä Jeesusta. Kuulijat ymmärsivät täsmälleen sen, mitä Jeesus tarkoitti. Koska he eivät pitäneet väitettä oikeana, he näkivät siinä Jumalan pilkan, mitä se olisikin ollut, ellei se olisi ollut totta. Siksi he tarttuivat kiviin tappaakseen Jeesuksen.

Luvun viimeisiin sanoihin sisältyy merkillistä majesteettisuutta: *"Mutta hän poistui heidän näkyvistään ja lähti temppelistä."*

Lukua alkoi aviorikoksen tehneen naisen armahtamisesta ja jatkui kipeiden totuuksien julistamisella. Se päättyi siihen, että Jeesus julisti olevansa Jumala. Kaiken tämän voi tiivistää Johanneksen evankeliumin alun sanoihin: "Me katselimme hänen kirkkauttaan – täynnä armoa ja totuutta."

Kysymyksiä:

13. Millainen on Jeesuksen opetuslapsi? (31)
14. Millaiseen tilaan ihminen joutuu synnin seurauksena? (34)
15. Millainen on ihminen synnynnäisesti? (43, 44, 45, 55)
16. Miten vapaus voidaan löytää? (32, 36, 40)
17. Oletko Sinä todella vapaa?
18. Mitä ihmiset ajattelivat Jeesuksesta? (48, 52, 59)
19. Mitä tapahtuu sille, joka noudattaa Jeesuksen sanaa? (51)
20. Kuka ja millainen Jeesus on? (58)
21. Kuka Jeesus on Sinun mielestäsi?

Sokeana syntynyt mies 9:1–39

Jakso alkaa sanoin: *Kulkiessaan ohi Jeesus...* Ajankohta jää epäselväksi. Todennäköisesti edellisen luvun tapahtumista oli kulunut hiukan aikaa. Oltiin yhä Jerusalemissa lehtimajajuhlan jälkeisessä ajankohdassa. Ilmapiiri oli yhä sama. Järjestäytynyt uskonnollisuus ja Jeesus olivat törmäyskurssilla. Sokean silmien avaamisesta alkanut tapahtumien kuvaus jatkuu aina luvun 10 jakeeseen 21. Nyt keskitymme itse parantamiseen, joka on seitsemäs tunnusteko Johanneksen valitsemien joukossa. Kahdeksas eli viimeinen oli sitten Lasaruksen herättäminen eloon.

Tapahtumien kuluessa Jeesus teki jotain sellaista, mitä hän ei ollut siihen mennessä tehnyt. Hän veti selkeän erottavan rajan hänessä ilmestyneen uuden armotalouskauden ja järjestäytyneen uskonnollisuuden välille. Tapahtuma jakautuu neljään osaan. Itse tunnusteko on jakeissa 1–7. Se nostatti keskustelun 8–23, jonka seurauksena parannettu mies erotettiin järjestäytyneestä uskonnosta 24–34. Lopuksi kuvataan, miten Jeesus otti miehen vastaan uuden liiton puolelle 35–38.

Kärsimyksen ongelma ja parantaminen 1–7

"Jeesus näki miehen, joka syntymästään asti oli ollut sokea." Tässä on kysymys ainoasta kerrasta, jossa selkeästi kerrotaan Jeesuksen parantaneen perinnöllisestä syystä sairaan ihmisen. Mies ei ollut koskaan elämässään nähnyt yhtään mitään. Kun opetuslapset tiesivät tämän ja huomasivat Jeesuksen silmien leppäävän miehessä, se herätti heissä kysymyksen: *"Rabbi, kuka on tehnyt syntiä, tämäkö vai hänen vanhempansa, että hänen piti syntyä sokeana?"* Opetuslapset olivat varmasti nähneet miehen usein, koska hän eli almujen varassa.

Opetuslasten kysymys koski kärsimyksen ongelmaa. Heidän elämänfilosofiansa mukaan kaikki kärsimys johtui synnistä. Kysymyksessään he itse asiassa tarjosivat kahta eri vastausmallia, ainoita, mitä heidän mieleensä tuli. Toisen mukaan kysymys oli miehen omasta synnistä ja toisen mukaan vanhempien synnistä. Edellinen vaihtoehtohan edellyttäisi jonkinlaista sielun olemassaoloa ennen syntymää. Tällä kohdalla onkin uususkonnollisissa piireissä pyritty todistamaan, että Raamattukin opettaisi muka jälleensyntymistä. Jälkimmäisen vaihtoehdon mukaan miehen sokeus olisi johtunut vanhempien synnistä.

Jeesus vastasi: "Ei tämä tehnyt syntiä eivätkä hänen vanhempansa." Näin hän torjui kummankin vaihtoehdon. Näin kumpapaakaan väitettä ei voida tällä Raamatun kohdalla perustella. Jeesus ei sanonut mitään sielun olemassaolosta ennen syntymää. Mutta mitä Jeesus sitten vastasi? Vastaus voidaan lukea kahdella eri tavalla riippuen siitä, mihin asetetaan pisteet ja pilkut, joita kreikan alkukielessä ei ole. Sekä vanhan että uuden käännöksen mukainen välimerkkien asettelu on seuraava:

Jeesus vastasi: "Ei tämä tehnyt syntiä eivätkä hänen vanhempansa, vaan että Jumalan teot tulisivat hänessä ilmi. Niin kauan kuin on päivä, minun on tehtävä lähettäjäni tekoja. Tulee yö, jolloin kukaan ei voi tehdä työtä."

Jos tämä välimerkkien käyttö hyväksytään, niin Jeesus olisi tarkoittanut, että mies ei ollut syntynyt sokeana oman tai vanhempiensa synnin vuoksi, vaan sitä varten, että Jumalalle tulisi tilaisuus osoittaa, mitä hän kykenee tekemään sokealle miehelle. Kieltäydyin jyrkästi hyväksymästä tällaista tulkintaa, sillä se on täysin ristiriidassa sen kanssa, mitä Raamattu muuten opettaa Jumalasta. Siksi on aihetta sijoittaa välimerkit toisella tavalla, muuttamatta silti käännöstä mitenkään:

Ei tämä tehnyt syntiä eivätkä hänen vanhempansa. Vaan että Jumalan teot tulisivat hänessä ilmi, minun on tehtävä lähettäjäni tekoja, niin kauan kuin on päivä. Tulee yö, jolloin kukaan ei voi tehdä työtä. Näin sanajärjestyksin on alkuperäisen kreikan mukainen. Kumpi tahansa tapa asettaa välimerkit on kieliopillisesti mahdollinen. Koska merkitys kuitenkin muuttuu ratkaisevasti, asia on ratkaistava Raamatun kokonaisopetuksen mukaan.

Jeesuksen vastaus tarkoitti siis sitä, että hän ei ollut tullut jakamaan vastauksia tuon kaltaisiin kysymyksiin. – En ole täällä selvittääkseni teille pahuuden salaisuutta. Minun tehtäväni ei ole ratkaista teille kärsimyksen ongelmaa, vaan poistaa se sairaus ja rajoittuneisuus, joka herättää teissä tuon kysymyksen. – Tähän vastaukseen sisältyy ilmoitus siitä, että synnynnäinen sokeus ei ole Jumalan tahto kenenkään ihmisen kohdalla. Jeesus tuli poistamaan sokeuden eikä selittämään sitä.

Sitten Jeesus toimi. Hän sylkäisi maahan, teki syljestä tahnaa, sively sitä miehen silmille ja käski tämän mennä peseytymään. Tässä tilanteessa Jeesus käytti parantavassa työssään välineitä. Toisissa tilanteissa hän paransi pelkällä sanallaan. Parantamisessa usein asetetaan vastakkain rukous ja lääkkeet. Jeesus osoittaa, että oli kysymys kummasta tahansa, parantaja on sama Herra. Jeesus ei selittänyt, miksi hän käytti tätä menetelmää tällä kertaa. Emme siksi tiedä, vaikka erilaisia mahdollisia syitä voikin ajatella. Kun mies oli saanut voiteen silmilleen, hän meni ja peseytyi. Hän oli kuuliainen Jeesuksen sanalle ja palasi näkeväenä.

Keskustelu Jeesuksen persoonasta 8–23

Tapaus herätti heti keskustelua. Ensin parannetun naapurit alkoivat kysellä, mitä hänelle oli tapahtunut. He ihmettelivät, miten sokea saattoi nähdä ja alkoivat epäillä, oliko kysymys samasta ihmisestä. Tähän mies itse vastasi: *"Minä se olen."* Sitten hän kertoi heille, miten kaikki oli tapahtunut. Itse asiassa hän tiesi vasta varsin vähän, kun hän totesi: *"Mies, jonka nimi on Jeesus..."* Mutta mitä hän tiesi, sen hän myös kertoi. Hän antoi ensimmäisen todistuksensa.

Naapurit veivät parannetun uskonnollisten viranomaisten luo. Syykin selitetään. Parantumisihme tapahtui sapattina. Luvussa 5 näimme, miten ramman parantaminen sapattina synnytti vihan Jeesusta kohtaan. Nyt asia toistui ja viha Jeesusta vastaan syveni. Uskonnolliset johtajat eivät nytkään nähneet tapahtunutta ihmettä, vaan vain sapattirikoksen. He kyselivät tarkkaan, miten Jeesus oli parantanut miehen, sillä tahnan teko edusti heille mitä ilmeisintä työn tekoa sapatin päivänä.

Mies seisoj fariseusten edessä. He kysyivät: *"Mitä sinä sanot hänestä, koskapa hän avasi silmäsi?"* Hän vastasi: *"Hän on profeetta."* Miehen ymmärrys tapahtuneesta syveni. Hän tajusi, että hänet parantaneen Jeesuksen täytyi olla profeetta.

Hämmentyneet johtajat kutsuivat paikalle miehen vanhemmat. Vanhemmat tiesivät täsmällisesti, mitä seuraisi, jos he olisivat tunnustaneet Jeesuksen messiaanisuuden. Heidät olisi erotettu synagogasta. He olivat peloissaan. Mutta toisaalta he eivät voineet kieltää ihmettä, joka oli tapahtunut heidän pojalleen. Mutta he kieltäytyivät ottamasta kantaa siihen, miten asia oli tapahtunut. *"Kysykää häneltä. Hän on aikuinen, puhukoon hän itse puolestaan."*

Parannetun erottaminen synagogasta 24–34

Parannettu mies kutsuttiin uudelleen kuultavaksi ja häntä vastaan esitetään virallinen vaatimus luopua "vääristä" käsityksistään Jeesuksesta: *"Anna kunnia Jumalalle. Me tiedämme, että se mies on syntinen."*

Ymmärtääksemme miehen vastauksen, meidän on syytä pitää mielessämme, että hän ei ollut siihen päivään mennessä koskaan nähnyt äitinsä kasvoja. Jeesus oli pannut savea hänen silmiinsä, käskennyt hänen peseytyä Siiloan lammikossa ja nyt hän ensi kertaa elämässään näki. Uskonnolliset viranomaiset vaativat häntä julistamaan Jeesus syntiseksi. Ensimmäisessä vastauksessaan hän toisti tosiasiat: *"Onko hän syntinen, sitä en tiedä. Sen vain tiedän, että minä, joka olin sokea, nyt näen."*

Uskonnolliset johtajat ei kyennyt näkemään tapahtunutta tunnustekoa. He alkoivat jälleen inttää, miten kaikki oli tapahtunut. Kysymys oli heidän kannaltaan vain siitä, mitä tehtiin sapattina ja mitä ei. He kyselivät: *"Mitä hän sinulle teki? Miten hän avasi sinun silmäsi?"*

Miehen kärsivällisyys alkoi loppua ja hän vastasi satiirisesti: *"Johan minä teille sanoin, ettekä te kuunnelleet. Miksi taas tahdotte sen kuulla?"* Samalla miehen taju siitä, kuka ja millainen Jeesuksen täytyi olla, syveni. Hänen sielunsa syvyyksistä nousi kysymyksen muodossa tunnustus: *"Tahdotteko tekin tulla hänen opetuslapsikseen?"*

Miksi hän käytti päätettä "-kin" sanassa tekin? Mies alkoi tajuta, että mitä hänelle muuten tapahtuisikin, hän ei enää kykenisi pääsemään eroon tuosta Jeesuksesta. Keskustelun kestäessä miehen suhde Jeesukseen syveni syvenemistään.

Asia suututti fariseukset. He alkoivat ivata parantunutta, joka oli tunnustautunut Jeesuksen opetuslapsiksi. He hylkäsivät Jeesuksen ja sanoivat pitäytyvänsä Moosekseen. Tämä iva lujitti hänen suhdettaan Jeesukseen. Hetkeä aikaisemmin hän oli sanonut: *"Onko hän syntinen, sitä en tiedä."* Mutta nyt hän alkoi ajatella ääneen ja opettaa itseään. *"Syntinen!"* Sanoinko, etten tiedä? *"Jos hän ei olisi Jumalasta, hän ei voisi tehdä mitään."* Miehen ymmärrys kasvoi kovaa vauhtia.

Nyt fariseukset heittivät hänet hänet ulos synagogasta. Johannes oli selittänyt edellä, mitä Jeesuksen tunnustaminen merkitsi: *"Juutalaiset olivat näet sopineet keskenään, että joka tunnustaisi Jeesuksen Kristukseksi, olisi erotettava synagogasta."* Synagogasta erottaminen merkitsi ihmisen sulkemista oman kansansa uskonnollisuuden ulkopuolelle. Sen jälkeen hänellä ei ollut oikeutta astua temppelin kynnyksen yli eikä osallistua synagogajumalanpalveluksiin. Hänet suljettiin kaikkien hurskaiden ja uskonnollisten ihmisten seuran ulkopuolelle. Kysymys ei ollut siis pikku asiasta.

Jeesus – Ihmisen Poika 35–38

Jeesus kuuli, että hänet oli ajettu ulos, ja etsi miehen käsiinsä. Meidän on syytä pitää mielessämme tausta, jonka Jumalan armotalous tälle kohtaamiselle luo. Jumala oli asettanut vanhan liiton ja siihen liittyi suuri määrä lupauksia ja Herran ihmeellisiä pelastustekoja. Tämä liitto juonsi juurensa aina Moosekseen asti. Se oli kestänyt vuosisatoja ja siihen oli kuulunut Jumalan säätämiä seremonioita, uhreja ja paljon muuta. Mutta nyt tuo kaikki oli pelkkää kuollutta muotomenoa, turmeltunutta ja vailla elämää. Tämä kuollut uskonnollisuus erotti nyt yhteydestään miehen, joka oli ollut köyhä, sokea kerjäläinen mutta joka nyt näki. Tässä tilanteessa Jeesus tapasi hänet. Tapahtui jotain sellaista, missä vedettiin rajaviivaa vanhan kuolleen ja uuden pettämättömän Jumalan armotalouskauden väliin.

Tavatessaan hänet Jeesus kysyi häneltä: *"Uskotko sinä Jumalan Poikaan?"* Tässä kohden käsikirjoituksissa on kahta eri tyyppiä. Toisissa lukee "Jumalan Poikaan", toisissa "Ihmisen Poikaan". Ero näkyy mm. uudessa ja vanhassa kirkkoraamatussa. On vaikea sanoa, kumpi on vanhempi ja alkuperäisempi, mutta voi olla, että uusi käännös on parempi, sillä Jeesus käytti usein itsestään tätä nimitystä Ihmisen Poika. Siten hän liitti itsensä aitoon ihmisyyteen, mutta toisaalta viittasi suunnattomasti enempään eli jumalalliseen alkuperäänsä. Danielin kirjan antama merkityssisältö nimelle Ihmisen Poika on tämän jumalallisuuden taustalla. Tämä nimitys kuvastaa siis toisaalta häntä Jumalan Poikana ja toisaalta häntä suhteessaan ihmiskuntaan.

Parannettu vastasi tähän kysymykseen: *"Herra, kuka hän on, että uskoisin häneen?"* Nyt Jeesus julisti yksiselitteisesti: *"Sinä olet nähnyt hänet. Hän on tässä ja puhuu kanssasi."*

Käytti Jeesus kumpaa nimitystä tahansa, miehen kaikki epäilyt hälvenivät. Jeesus oli voittanut miehen sydämen: *Mies sanoi: "Herra, minä uskon."* Hän kumartui maahan Jeesuksen eteen. (KR 1938: *"Hän kumartaen rukoili häntä."*) Kreikan sana *proskyneo*, jonka vanha käännös kääntää "rukoili", uusi käännös "lankesi maahan hänen eteensä" ja JKR "kumartui maahan", on suhteellisen harvinainen sana ja tarkoittaa Jumalan palvontaa. Apostolien teoissa Pietari kieltäytyy ottamasta vastaan Korneliukselta juuri tällä verbillä ilmaistua kunnioitusta, koska se kuuluu vain Jumalalle.

Ulos vanhasta ja sisälle uuteen

Tapahtumasarja päättyi siihen, että Jeesus otti vastaan palvonnan mieheltä, joka oli erotettu synagoga-seurakunnasta! "Jumalan kansasta" erotettu mies pääsee todellisen Jumalan kansan yhteyteen kumartamalla ja palvomalla Jeesusta.

Tapahtuman merkitys on todella syvä. Juutalaisuuden systeemi oli vajonnut niin syvään sokeuteen, ettei se nähnyt tapahtuneiden tunnustekojen merkitystä. Se oli sokaistunut pitäytymisessään perinteittensä pikkutarkkaan noudattamiseen, jotka vain erottavat ihmisen sielun todellisesta elämästä. Tämä järjestelmä sylki parannetun miehen ulos. Mutta heti näemme lihaksi tulleen Sanan, Jumalan ainosyntyisen Pojan, joka "on täynnä armoa ja totuutta", ottamassa vastaan tämän hylätyn miehen palvonnan ja uskon-tunnustuksen. Uusi armotalouskausi oli alkanut.

Tosi asiassa sinä päivänä järjestäytynyt uskonnollisuus ei erottanut parannettua sokeaa yhteydestään, vaan tämä mies Jeesuksen kanssa erotti järjestäytyneen uskonnollisuuden. Heti sen jälkeen Jeesus lähti selittämään tapahtuman merkitystä suurilla julistuksillaan: "Minä olen ovi" ja "Minä olen Hyvä Paimen."

Kysymyksiä:

1. Millaisen kysymyksen Jeesuksen opetuslapset tekivät, kun he näkivät syntymästään saakka sokean miehen? (1,2)
2. Mitä Jeesuksen vastaus opettaa kärsimyksen ongelmasta? (3)
3. Mitä Jeesus tarkoitti puhumalla "yöstä", jolloin kukaan ei voi tehdä työtä? (4)
4. Millaisia ovat Jumalan teot? (4)
5. Mitä Jeesus kertoi itsestään? (5)
6. Millaista menetelmää Jeesus käytti parantaessaan sokean? (6,7) Mikä mahtoi olla Jeesuksen käyttämän menetelmän merkitys?
7. Millä tavalla Jeesuksen parantama mies oli ennen paranemistaan elättänyt itseään? (8)
8. Millä tavalla parannettu mies todisti Jeesuksesta? (11, 15, 17, 25, 27, 30–33)
9. Miksi epäusko tekee ihmisen sokeaksi asioille, jotka ovat ilmiselviä tosiasioita? (9, 16, 18, 24, 28, 29, 34)
10. Mitä parannetun miehen vanhempien asenne kertoo meille ihmisestä? (22,23)
11. Jeesus halusi antaa parannetulle miehelle jotain näköä tärkeämpää. Mitä? (35)
12. Miten usko syntyy? (36,37)
13. Mitä usko synnyttää? (38)
14. Miten jae 38 osoittaa, että Jeesus on Jumala?

Ovi ja Hyvä Paimen 9:39–10:21

Jakson opetukset muodostavat välittömän jatkon syntymästään saakka sokean miehen parantamiselle. Jaksoon sisältyy kaksi suurta *"Minä olen"* julistusta: *"Minä olen ovi (portti)"* ja *"Minä olen Hyvä Paimen"*. Yhdeksännen luvun loppujakeet muodostavat perusväitteen, jota Jeesus kymmenennen luvun jakeiden 1–21 vertauksilla selittää ja tarkentaa.

Näkevät ja sokeat 39–41

Parannetun miehen läsnä ollessa Jeesus sanoi: *"Tuomioksi minä olen tullut tähän maailmaan, että ne, jotka eivät näe, näkisivät, ja ne, jotka näkevät, tulisivat sokeiksi."*

Nikodeemukselle Jeesus sanoi, ettei hän ollut tullut tuomitsemaan maailmaa. Edelleen opettaessaan (8:15) hän sanoi: *"Minä en tuomitse ketään."* Mutta nyt hän sanoo tulleensa tuomioksi maailmaan. Mitään ristiriitaa asiassa ei kuitenkaan ole, sillä sana, jota kreikan kieli tässä käyttää on *krima* eikä *krisis*. Se kuvaa pikemminkin tulosta kuin toimintaa. Vaikka Jeesus ei tullut tuomitsemaan, hänen tulemisensa jakaa ihmiset ja luo näin kriisin, tuomion.

Tuomion sisällöksi hän selitti: *"Että ne, jotka eivät näe, näkisivät, ja ne, jotka näkevät, tulisivat sokeiksi."*

Ne, jotka eivät näe ovat niitä, jotka ovat tietoisia omasta sokeudestaan. Herra tuli, jotta sellaiset saisivat näkönsä. Sokea mies oli tiennyt oman sokeutensa ja saanut niin fyysisen kuin hengellisen näkökyvyn.

Toisaalta *"ne, jotka näkevät"* ovat niitä, jotka väittävät näkevänsä ja tietävänsä. He olivat Jeesuksen arvostelijoita. He eivät tunteneet ja tunnustaneet sokeuttaan. Jeesuksen tuleminen heidän luokseen sinetöi heidän sokeutensa.

Sama periaate löytyy kaikkialta Raamatun kirjoituksista. Matteuksen evankeliumissa Jeesus huudahti kaupunkien paatumuksen keskeltä: *"Minä ylistän sinua, Isä, taivaan ja maan Herra, että olet salannut nämä [omasta mielestään] viisailta ja järkeviltä ja ilmoittanut ne lapsenmielisille."* (Matt. 11:25)

Ympäriille kokoontuneet fariseukset protestoivat välittömästi: *Jotkut hänen luonaan olevat fariseukset kuulivat tämän ja kysyivät: "Olemmeko mekin sokeita?"* Olivatko he niitä, joista aiemmin oli todettu, että he uskoivat Jeesukseen vai ei, ei selviä yhteydestä. Oli miten oli, he protestoivat, koska he ilmeisellä tavalla ymmärsivät Jeesuksen sanojen hengellisen merkityksen.

Jeesus vastasi: *"Jos te olisitte sokeita, teillä ei olisi syntiä. Mutta nyt te sanotte: 'Me näemme.' Teidän syntinne pysyy."* Jeesus syytti heitä tietoisesta totuuden hylkäämisestä. – Jos te olisitte todellakin niin sokeita, ettette olisi ymmärtäneet, mitä tarkoitan opetuksillani, niin teillä ei olisi syntiä. Mutta kun te väitätte näkeväanne, syntinne pysyy. – Koska he ymmärsivät Jeesuksen opetusten hengellisen merkityksen ja silti hylkäsivät sen, he tuomitsivat itsensä syntiin ja he jäivät syntinsä syyllisyyden alle.

Yksityiskohtaista sovellusta 10:1–21

Jeesus aloitti vertauksensa lammastarhasta, ovesta ja Hyvästä Paimenesta vahvistavilla sanoilla: *"Totisesti minä sanon teille:"* Kuva on tyypillisen itämainen. Sikäläisessä kielenkäytössä paimen viittaa kuninkaaseen, jolla on lopullinen ja ehdoton valta. Tämä valta perustui kuitenkin siihen, että hän oli samalla lauman lampaista huolehtiva paimen.

Lammastarha edusti koko kuningaskuntaa, jota Paimen hallitsi. Lauma viittasi kaikkiin hänen alamaisiinsa, joita hän hallitsi. Tätä yleistä kuvaa Jeesus käytti selvittääkseen, millainen on se uusi valtakunta, jonka hän tuli perustamaan.

Minä olen ovi

"Minä olen ovi", Jeesus sanoi. Ovesta päästään tarhaan sisälle. Ihmiset olivat heittäneet parannetun sokean ulos tarhastaan ja Jeesus otti hänet sisälle toiseen. Ovi edustaa siis pääsyä sisälle ja paimen valtaa kaikkien niiden yli, jotka ovesta sisälle tulevat. Jeesus on ovi, tie todelliseen elämään ja uuteen elämänpiiriin.

Tässä yhteydessä Jeesus totesi myös: *"Kaikki ennen minua tulleet ovat varkaita ja rosvoja."* Jeesus ei tietenkään tarkoittanut, että kaikki hänen edellään kulkeneet kuten Mooses ja Johannes Kastaja, olisivat olleet rosvoja. Hän viittasi niihin moniin, jotka olivat tulleet ja väittäneet olevansa kristuksia, jotka väittivät, että juuri heillä on valta päästää ihmisiä sisälle lopulliseen valtakuntaan.

Jeesus seisoo teiden risteyksessä ja sanoo: *"Minä olen ovi."* Tällä Jeesus osoittaa, että hänen kauttaan on pääsy lopulliseen valtakuntaan, mutta vain hänen kauttaan. Tässä valtakunnassa vallitsee täydellinen vapaus, *"Hän on käyvä sisälle ja käyvä ulos"*. Siinä myös kaikki tarpeet tyydytetään, *"ja löytävä laiturmen."* Nämä ovat runollisia ilmaisuja Jeesuksen perustaman valtakunnan laajuudesta, kauneudesta ja

siunauksellisuudesta. Valtakuntaan ovat kaikki tervetulleita. Kuka ikinä käy Jeesuksen kautta sisälle, löytää lopullisen elämän yltäkyläisyyden.

Minä olen Hyvä Paimen

Sitten Jeesus tuli viidenteen suureen *"Minä olen"* sanaansa. *"Minä olen Hyvä Paimen."* Jos noudatamme kreikan sanajärjestystä, lause kuuluu: *"Minä olen Paimen, se Hyvä"*. Tähän ilmaisuun sisältyy vastakkainasettelua: *"Kaikki ennen minua tulleet ovat varkaita ja rosvoja.... Varas ei tule muuta kuin varastamaan, tappamaan ja tuhoamaan."* Sen vastakohtana: *"Minä olen Paimen, se Hyvä"*

Jeesus selittää, mitä hänen hyvyytensä tarkoittaa: *"Hyvä Paimen antaa henkensä lammasten puolesta."* Hyvä Paimen kuolee lampaiden puolesta. Vähän myöhemmin Jeesus toistaa saman asian: *"Minä annan henkeni lammasten puolesta."* Se merkitsee enemmän kuin kuolemaa. Se tarkoittaa, että Paimenen elämä annetaan lampaiden hyväksi, lampaiden käyttöön. "Annan henkeni heidän hyväkseen, jotta he saisivat sen omaisuudekseen." Hän kuoli taistelussa sutta vastaan ja tällä kuolemallaan hän antoi oman elämänsä, jotta lampaat pääsisivät siitä osalliseksi. Pääsemällä Jeesuksen elämästä osallisiksi lampaista tulee voittajia, joita ei tuhoisa susikaan kykene kukistamaan.

Yksi lauma

Jeesus valotti laumansa laajuutta: *"Minulla on myös muita lampaita, jotka eivät ole tästä lammastarhasta. Niitäkin minun tulee johdattaa, ja ne saavat kuulla minun ääneni. Niin on oleva yksi lauma ja yksi Paimen."*

Luvussa 11 kohtaamme ylimmäisen papin, Kaifaan, poliittisista syistä lausumassa sellaista, joka oli kuitenkin Jumalan suunnitelma: *"Te ette käsitä mitään ettekä ajattele, että teille on parempi, että yksi ihminen kuolee kansan puolesta, kuin että koko kansa tuhoutuu."* Hän ei sanonut tätä omana ajatuksenaan, vaan sen vuoden ylimmäisenä pappina hän ennusti, että Jeesus oli kuoleva kansan puolesta, eikä ainoastaan tämän kansan puolesta, vaan myös kootakseen yhteen hajalla olevat Jumalan lapset.

Todellinen kristittyjen yhteys löytyy vain sieltä, missä kokoonnutaan ristillä kuolleen ja ylösnousseen Kristuksen sovintotyön ääreen ja jäädään sen varaan.

Minä annan henkeni

Jeesus selitti yhteyttä hänen ja Isän välillä: *"Isä rakastaa minua, koska minä annan henkeni, että ottaisin sen takaisin."*

Sitä seuraavat yli-inhimilliset sanat: *"Ei kukaan ota sitä minulta, vaan minä annan sen itsestäni."*

Mahtoiko Jeesus sanoa koskaan mitään tämän ällistyttävämpää. Mutta eivätkö ihmiset sitten riistäneet Jeesukselta henkeä? Eivät todellakaan! Kaikki, mihin he kykenivät, oli hänen ruumiinsa tuhoaminen, niin kuin hän itse oli ennustanut. Mutta hänen varsinaiseen elämänsä he eivät kyenneet koskemaan. Sen hän itse antoi. Tässä on sovituksen salaisuus ja sen sydän. Jeesusta ei kukaan pakottanut kuolemaan lammasten puolesta, ei edes ihmisten pahuus. Hän teki sen vapaaehtoisesti. *"Ei kukaan ota sitä minulta, vaan minä annan sen itsestäni."*

Tämä oli Johanneksen evankeliumin ainoa tilanne, jossa Jeesus sanoi tekevänsä jotain itsestään. Mutta jatko osoittaa heti, että tämänkin hän teki yhdessä Isän kanssa: *"Minulla on valta antaa se, ja minulla on valta ottaa se takaisin. Sen ohjeen olen saanut Isältäni."* Tässä ei ole mitään ristiriitaista. Jeesus toimi itsenäisesti kuollessaan antaakseen laumalle elämän, mutta valtuutus tähän tuli suoraan Isältä.

Jälleen Jeesuksen opetus jakoi kuulijat kärkevään ja terävään väittelyyn keskenään. Toiset tulivat vihaisiksi ja sanoivat, ettei riivatun sanoja kannata kuunnella. Toiset, jotka tajusivat jotain muuta, torjuivat sen: *"Nämä eivät ole riivatun sanoja. Eihän riivaaja voi avata sokeain silmiä?"*

Vanhan ja uuden liiton raja

Tämä tapahtumasarja kokonaisuudessaan muodostaa eräänlaisen demarkaatiolinjan uuden ja vanhan liiton välille. Jumala antoi vanhan väistyä, vaikka se oli hänen omalla säätämyksellään pystytetty. Sanoessaan *"uuden"* hän on julistanut ensimmäisen liiton vanhentuneeksi. Sillä vanheneva ja aikansa eläneeksi käyvä on lähellä häviämistään. (Hebr. 8:12)

Miksi vanha sai väistyä uuden tieltä? Siksi, että vanha ei kyennyt tekemään mitään täydelliseksi. Jeesus avasi oven uuteen armotalouskauteen ja otti vallan käsiinsä.

Paimen on ovi

Jeesus on ovi. Hän on myös Paimen. Nämä kaksi kietoutuvat yhteen, sillä Jeesuksen ajan lammastarhaa ympäröivät korkeat muurit ja siihen johti sisälle vain yksi pieni aukko. Aukosta mahtui lammas juuri ja juuri sisään ja ihminen vain kontaten. Aukossa ei ollut yleensä avattavaa ovea, vaan paimen itse asettui yöksi nukkumaan oviaukkoon. Näin yksikään lammas ei päässyt tarhasta ulos muuta kuin paimenen yli eikä yksikään peto tarhaan muuten kuin paimenen ruumiin yli. Näin Paimen oli itse myös ovi.

Kysymyksiä:

1. Millä tavalla Jeesuksen tulo koituu tuomioksi tälle maailmalle? (9:39,41)
2. Onko Sinulla hengellinen näkökyky tallella?
3. Millaisen vertauksen Jeesus kertoi? (10:1–5)
4. Millainen on lampaan ja Paimenen välinen suhde? (3, 4, 14, 15)
5. Miksi Jeesus nimitti itseään? (7, 9, 11)
6. Mikä oli Jeesuksen tehtävä? (10, 11, 15)
7. Mitä tarkoittavat jakeen 16 lammastarhat ja lauma? Onko kristillisiä kirkkoja monta vai vain yksi?
8. Millainen merkitys Jeesuksen ristin kärsimyksellä ja ylösnousemuksella oli Isän ja Pojan välisessä suhteessa? (17,18)
9. Oliko Jeesuksen kuolema marttyyrikuolema? (18)
10. Millainen vaikutus Jeesuksen sanomalla oli? (19–21)

Lisäys 6

Herra on minun Paimeneni

Jeesus osoittaa, että niin kuin lampailla on todelliset vihollisensa niin jokaisella ihmiselläkin. Niitä eivät ole ainoastaan sudet ja muut villipedot, vaan myös palkkapaimenet ja rosvot ja varkaat. Lampaiden vaarana on myös joutua eksyksiin ja menehtyä ravinnon ja juomaveden puutteeseen.

Lammas on täysin riippuvainen paimenesta. Se on täysin puolustuskyvytön villipetoja vastaan aivan niin kuin Herrasta erossa ihminenkin on synnin, kuoleman ja perkeleen vallan armoilla.

Lampaalla ei ole vaistoja, joilla se löytäisi kuivien maitten keskeltä ravintoa tai juotavaa kauempaa, se on täysin riippuvainen siitä, että paimen johtaa sitä niittyille ja purojen varsille. Ihminen ei ilman Herraa voi löytää tyydytystä elämäänsä. Herra johdattaa hänet todelliseen vapauteen ja tyydyttää kaikki hänen todelliset tarpeensa.

Lammas ei myöskään kykene eksyksiin jouduttuaan koiran tavoin löytämään tietä laumansa luo takaisin. Sen ainoa toivo on, että paimen lähtee lammaskoirineen sitä etsimään. Paimen joutuu sitä koiran kanssa jäljittäessään käytännössä kulkemaan täsmälleen saman reitin, minkä lammaskin. Vain Hyvän Paimenen etsivä rakkaus, joka vei hänet antamaan henkensä lammasten edestä, kulkemaan koko meidän tiemme synnin kauhean velan maksaen, voi meidätkin palauttaa hänen luokseen.

Lampaan vahvuus

Lammas on kuitenkin eläin, joka tuntee paimenensa ja osaa erottaa hänet vieraista. Sen se tekee paimenen puheen perusteella. Samalla tavalla Jumalan lapsi tuntee Jeesuksen hänen puheensa perusteella. Pyhä Henki hänen sydämessään on sopusoinnussa Raamatun kautta kuuluvan Hyvän Paimenen äänen kanssa. Sen sijaan kun palkkalaiset, uskonnolliset ym harhaopettajat, jotka julistavat muuta kuin evankeliumin totuutta tunnistetaan vieraiksi ja heitä kavahdetaan. Vailla Jeesusta oleva maailma taas tervehtii näitä palkkapaimenia usein vapauttavan uuden uskonnollisuuden tuojina. Mutta hädän tullen ihmiskeskeinen uskonnollisuus romahtaa ja palkkapaimenet vetäytyvät vastuusta.

Hyvän Paimenen lammashuoneessa lammas tietää olevansa myös turvassa varkaiden ja rosvojen hyökäyksiä vastaan. Kuoleman voittanut Jeesus Kristus kykenee suojelemaan omansa sielujen varkaan,

Saatanan, hyökkäyksiltä. Herran oma saattaa laulaa Daavidin kanssa: *"Sinä valmistat minulle pöydän minun vihollisteni silmien eteen."*

Jeesus on avoin ovi

Tekstimme huipistuu Jeesuksen sanoihin: *"Minä olen ovi; jos joku minun kauttani menee sisälle, niin hän pelastuu, ja hän on käyvä sisälle ja käyvä ulos ja löytävä laitumen."* Kenellekään ihmiselle ei ole mitään muuta tietä pelastukseen, kuin tuleminen Jeesuksen luo. Hän on ovi, ahdas portti, josta ei pääse lävitse muuten kuin kontaten eli nöyrytmällä tunnustamaan, että minä olin väärässä ja Herra oikeassa ja tunnustamalla, että ilman Herraa hukun.

Jeesus-ovi on tänään selkosen selällä. Yhtään ainoaa, joka tulee valoon ja tunnustaa kaikki salatut syntinsä ja pyytää päästä armosta ja pelastuksesta osalliseksi, hän ei heitä ulos. Ovi on auki kaikille elämänjanoisille, jotka pyytävät elävää vettä Jeesukselta.

Jeesus-ovi on myös "katutason" ovi. Yhtään valmistavaa askelta ylemmäs tai parempaan elämään sinun ei tarvitse ottaa päästäksesi Jeesus oven luo. Hänen luokseen saat tulla sellaisena kuin olet. Mutta hän ei jätä sinua sellaiseksi mitä olet.

Jeesus vie laumansa myös ulos lammastarhasta. Hän antaa niin yltäkylläisen elämän lampailleen, että he voivat jakaa siitä niille, jotka eivät vielä Ylipaimenta tunne. Hän johdattaa laumansa merkilliseen taisteluun kuin susien keskelle. Se taistelu käydään evankeliumin sanalla ja rakkauden teoilla, jotta kaikkialta maailmasta saataisiin kootuksi pelastettujen lauma. Hän huolehtii omalla läsnäolollaan ja kuninkaallisella vallallaan, että lauma varjeltuu lopulliseen taivaalliseen voittoon asti.

Vastenmielinen lammastarhaus

Kuva lampaasta ja laumasta ei välttämättä kiinnosta luonnollisessa tilassa olevaa ihmistä. En halua olla mikään lauhkea lammas, jonkinmoinen laumasielu. Haluan mieluummin itse löytää oman tieni ja raivata elämäni tulevat vaikeudet edestäni. Haluan elää voimakasta ja ehjää elämää. Näin ylevästi osaamme perustella omaa ylpeyttäme ja suuruudenhulluuttamme. Tarvitaan ainoastaan annos nöyryyttä suostua heikoksi lampaaksi, joka ei oikeastaan ymmärrä omista asioistaankaan juuri mitään. Mutta ihmisen suurinta sokeutta onkin se, että hän kuvittelee ymmärtävänsä oman elämänsä asiat oikein, vaikka hän olisikin tullut jo huomaamaan jotain omasta moraalisesta heikkoudestaan ja tunteittensa ailahteluista. Vasta se, joka nöyrytyy tunnustamaan koko sokeutensa, löytää avun ja löytää Hyvän Paimenen.

Temppelin vihkimisen juhla ja messiaaninen haaste 10:22–42

Jerusalemmissa oli talvisaikaan temppelin vihkimisen muistojuhla. Edellisestä lehtimajajuhlasta, joka sijoittuu lokakuun puolenne väliin, oli kulunut parisen kuukautta. Jeesus saapui jälleen Jerusalemiin temppelin vihkimisjuhlille. Juhla oli suhteellisen nuori eikä se kuulunut Mooseksen lain mukaan vietettäviin suuriin juhliin. Sitä vietettiin joulukuun 25 päivänä Juudas Makkabealaisen aikana tapahtuneen temppelin uudelleenvihkimisen muistoksi. Juhlassa paloivat lamput, kannettiin palmun lehviä ja laulettiin. Siksi sitä kutsuttiin myös valojen juhlaksi.

Kysymys oli Jeesuksen viimeisestä käynnistä Jerusalemissa ennen ristiä ja Golgataa. Jakso jakautuu neljään osaan. Ensin Jeesus pannaan haasteen eteen 22–24. Jeesuksen vastaus siihen on jakeissa 25–30. Sitä seurasi keskustelu 31–39. Lopuksi kerrotaan, miten Jeesus jätti kaupungin 40–42.

Oletko Kristus? 22–24

Jeesukselle esitettiin selkeä haaste. Johannes kertoo jopa paikan, missä se tapahtui: *Jeesus käveli temppelissä Salomon pylväikössä. Juutalaiset ympäröivät hänet* niin tiukasti, ettei hän pääsisi miltään suunnalta poistumaan, sillä he olivat päättäneet ottaa Jeesuksesta nyt irti vastauksen kysymykseen: *"Kuinka kauan sinä pidät mieltämme jännityksessä? Jos olet Kristus, sano se meille suoraan."*

Kysymys oli yksiselitteinen eikä jäänyt mitään epäilystä sen tarkoituksesta. Se sisälsi väitteen, että Jeesus ei ollut sanonut riittävän selkeästi, oliko hän Messias vai ei.

Kaikkien kysymyksen asettajien asenteen ei välttämättä ollut vihamielisen. Joukossa oli varmasti niitä, jotka aivan tosissaan halusivat vastauksen. Mutta oli myös niitä, jotka vihasivat Jeesusta ja etsivät tilaisuutta vangita hänet. Näistä erilaisista syistä he esittivät pyyntönsä: – Kerro meille selkeästi, niin että saamme kuulla sen sinun omilta huuliltasi, että olet Messias, jos niin todella väität!

Jeesus olisi moneen kertaan ja erittäin selkeästi ilmaissut olevansa Messias. Ongelma oli siinä, että hänen väitteensä eivät koskaan olleet sopineet heidän käsitykseensä Messiaan tehtävästä. Heidän näkökulmastaan Jeesuksen väitteet olivat tuntuneet epäselviltä ja epävarmoilta.

Viime kädessä Herramme hyljättiin ja torjuttiin juuri siksi, että hän sanoi olevansa Messias. Juutalaiset kuuntelivat Jeesusta omasta materialistisen ja poliittisen Messias-käsityksensä näkökulmasta. Heidän mielestään Messiaan ensimmäinen tehtävä olisi ollut vapauttaa heidät Rooman vallan ikeestä ja viedä heidät aineelliseen kukoistukseen. Tällaisten käsitysten syvyyttä kansassa kuvastaa sekin, että jopa Johannes Kastaja vankilassa alkoi epäillä Jeesuksen messiaanisuutta. Hänhän kysyi: *"Oletko sinä se tuleva, vai onko meidän odotettava toista?"*

Uuden testamentin dokumenttien valossa emme näe Jeesuksen kertaakaan väittävän olevansa sellainen Messias, jota kansa odotti. Mutta hänen väitteensä siitä, että hän oli Vanhan testamentin lupaama Messias, oli sitäkin selkeämpi. Tätä taustaa vasten on ymmärrettävää, ettei Jeesus voinut vastata heidän kysymykseensä vain kyllä tai ei. Siitä huolimatta Jeesuksen vastaus oli yksiselitteisen selkä ja todellinen.

Vastaus 25–30

Ensiksi Jeesus vastasi: *"Minä olen sanonut sen teille, mutta te ette usko."*

Jeesus osoitti, ettei hänen väitteissään ollut mitään epäselvää. Ongelma oli heidän epäuskossaan, joka ei ottanut vastaan hänen sanaansa. Sitten Jeesus selitti, millä tavalla hän oli asian kertonut: *"Teot, joita minä teen Isäni nimessä, todistavat minusta."* Kun he vaativat sanoja, Jeesus osoitti omia tekojaan, jotka olivat viestittäneet tämän asian kautta koko hänen julkisen toimintansa. Hänen tekonsa todistivat sisällystä. Ilman sisältöä suuretkaan sanat eivät merkitse mitään.

Toki Jeesus oli sanallisestikin pariin otteeseen kertonut olevansa Messias, mutta hän oli tehnyt sen yksityisille ihmisille: Samarian naiselle ja sokeana syntyneelle. Myös Kahdelletoista opetuslapselleen hän oli tehnyt asian selväksi Kesarean Filippiä.

Missään julkisessa tilanteessa Jeesus ei pelkin sanoin kuitenkaan ollut julistautunut Messiaaksi. Siitä huolimatta Jeesus väitti kertoneensa sen teoillaan. Tällä hän viittasi kaikkeen siihen, mitä paikalla olijat olivat Jerusalemissa nähneet. He olivat nähneet hänen puhdistavan temppelin, parantavan rammaa ja sokean. Ne kertoivat hänen messiaanisuudestaan ja sen oikeasta luonteesta. Näiden tekojen yhteydessä hän oli kertonut itsestään myös sanallisesti.

Vika kuulijoiden korvien välissä

Jeesuksen teot ja sanat eivät siis olleet jättäneet mitään epäselväksi. Jeesus oli Messias. Mutta kysyjät eivät sitä ymmärtäneet. Siksi Jeesus selitti syyn, miksi he eivät ymmärtäneet: *"Te ette usko, koska ette ole minun lampaitani."*

Jeesus palautti näin heidän mieleensä pari kuukautta aiemmin käydyn keskustelun, jossa hän oli sanonut olevansa ovi ja paimen. Heidän ymmärtämättömyytensä syy oli siinä, etteivät he kuuluneet Jeesuksen lampaisiin. Sitten Jeesus sovelsi aiempaa kuvaa uudesta näkökulmasta: *"Minun lampaani"* – ne siis, jotka tulevat sisään oven kautta karsinaan, jossa Minä olen Paimen – *"kuulevat minun ääntäni, minä tunnen ne, ja ne seuraavat minua. Minä annan heille iäisen elämän, eivätkä he ikinä huku, eikä kukaan ryöstä heitä minun kädestäni. Isäni, joka on antanut heidät minulle, on kaikkein suurin, eikä kukaan voi ryöstää heitä Isäni kädestä. Minä ja Isä olemme yhtä."*

Kysyjät vaativat Jeesukselta selkeyttä ja loogisuutta. Jeesus vastasi. – Olen jo kertonut. Tekemäni teot, jotka te olette itse nähneet minun tekevän, eivät ole minun tekojani. Ne kertovat olemuksellista yhteydestäni Isään.

"Minä ja Isä olemme yhtä." Kreikan kielessä sana "yhtä" on neutri muodossa. Olemme yksi, emme sama persoona, mutta olemukseltamme olemme yhtä. Jeesus ei sanonut kysyjille: "Poika ja Isä ovat yhtä" vaan *"Minä ja Isä olemme yhtä."* Hän ei myöskään tässä sanonut "minun Isäni" vaan "Isä", jolla hän viittasi nimenomaan Jumalaan.

Kysyjät vaativat vastausta siihen, onko Jeesus heidän odottamansa Messias, joka vapauttaisi heidän Rooman ikeestä. Jeesuksen vastaus oli enemmän kuin heidän ajatuksensa. Todellisen Messiaan tehtävä ja olemus määräytyy hänen olemuksellisesta yhteydestään Jumalan kanssa.

Keskustelu 31–39

"Juutalaiset ottivat taas kiviä maasta kivittääkseen häntä." Sana "taas" kertoo, että ei ollut ensimmäinen kerta. He olivat jo olleet kivi kourassa, kun Jeesus oli sanonut: *"Ennen kuin Abraham syntyi, Minä olen."* Nyt kun Jeesus samaistui Jumalaan, heillä oli jälleen kivet käsissään. Mutta he eivät kyenneet heittämään, koska Jeesuksen hetki ei ollut vielä tullut. Kiviin tarttuminen kertoo, että he ymmärsivät, mitä Jeesus sanoillaan tarkoitti.

Jeesus ymmärsi kyllä hyvin, miksi he halusivat kivittää hänet. Mutta hän sivuutti sen ja palauttaakseen heidät siihen, missä he hetki sitten olivat olleet, protestoi: *"Minä olen näyttänyt teille monta hyvää tekoa, jotka ovat Isästä. Mikä niistä antaa teille aiheen kivittää minua?"*

Jeesuksen teot olivat juuri niitä tekoja, joita Vanhan testamentin Jumala, johon he väittivät uskovansa, teki. Myöhemmin Pietari ilmaisi saman asian helluntaisaarnassaan näin: *"Jeesus Nasaretilainen oli mies, josta Jumala todisti teille voimateoilla, ihmeillä ja merkeillä, mitä Jumala teki hänen kauttaan teidän keskuudessanne, kuten itse tiedätte."* (Apt 2:22)

Juutalaisten vastaus sisälsi kaksi eri syytettä: *"Hyvän teon tähden me emme sinua kivitä, vaan jumalanpilkan tähden ja koska sinä teet itsesi Jumalaksi, vaikka olet ihminen."* Heidän mielestään Jeesuksen sanat edustivat jotain vielä pahempaa kuin jumalanpilkkaa. He kyllä ymmärsivät, mitä Jeesus tarkoitti, mutta he eivät uskoneet häntä. He johdonmukaisesti kieltäytyivät näkemästä niitä tekoja, jotka osoittivat Jeesuksen väitteet tosiksi. He vain sivuuttivat ne. Heillä olivat niin perinteittensä, väärrien käsitystensä ja kieroutuneen jumalakuvansa vallassa, että he syyttivät Jeesusta jumalanpilkasta ja siitä, että hän teki itsensä Jumalaksi.

Nyt Jeesus vetosi heihin Vanhan testamentin sanoin, sillä myös se todisti Jeesuksesta: *"Eikö teidän laisanne ole kirjoitettuna: 'Minä sanoin: Te olette jumalia'?"* Hän lainasi Psalmia 82:6. Siinä nimitetään jumaliksi niitä, joille Jumalan sana tuli. Heidät korotettiin Jumalan nimen kunnialla, koska he toimivat välineinä, joiden kautta Jumalan sana tuli. Jeesus osoitti, että se oli täysin hyväksyttävää. Ratkaisevaa ei ollut, mitä he olivat itsessään, vaan se, että Jumalan sanan kantajina heitä sai syystä nimittää jumaliksi.

Tähän asiaan liittyy myös Paavalin opetus 2. Korinttolaiskirjeessä 5:18–20: *Kaikki tämä on Jumalasta, joka on sovittanut meidät itsensä kanssa Kristuksen kautta ja antanut meille sovituksen palveluviran. Sillä Jumala oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa eikä lukenut heille heidän rikkomuksiaan, ja hän uskoi meille sovituksen sanan. Kristuksen puolesta me siis olemme lähettäjinä, ja Jumala kehottaa meidän kauttamme. Me pyydämme Kristuksen puolesta: antakaa sovittaa itsenne Jumalan kanssa.*

Kuitenkin Jeesuksen ja noiden muiden jumaliksi nimitettyjen välillä on suunnaton ero, johon hän viittasi: *"Kuinka te sanotte sille, jonka Isä on pyhittänyt ja lähettänyt maailmaan: 'Sinä pilkkaat Jumalaa', kun minä sanoin: 'Minä olen Jumalan Poika'?"*

Jälleen Jeesus vetosi tekojensa todistukseen: *"Jos minä en tee Isäni tekoja, älkää uskoko minua."* Elleivät nuo teot, temppelin puhdistaminen, raman parantaminen ja sokealle näön antaminen, ole Jumalasta, niin kertokaa, mistä ne sitten ovat kotoisin. *"Mutta jos niitä teen, niin, vaikka ette uskoisikaan minua, uskokaa tekojani, että tulisitte tuntemaan ja ymmärtäisitte Isän olevan minussa ja minun olevan Isässä."*

Kysyjät olivat saaneet selkeän vastauksen. Mutta millaisin seurauksin? *He tahtoivat taas ottaa Jeesuksen kiinni, mutta hän lähti pois heidän käsistään.* Jeesusta ei kyetty ottamaan kiinni. Myöhemmin Getse-

manen puutarhassa häntä vangitsemaan tulleet sotilaat kaatuivat hänen yhteen sanaansa. Lopulta hän itse luovutti itsensä vangiksi.

Poistuminen 40–42

Lopuksi on lyhyt kuvaus Jeesuksen poistumisesta kaupungista: *hän meni jälleen Jordanin tuolle puolelle paikkaan, missä Johannes alussa oli kastanut, ja oleskeli siellä.* Jeesus palasi sille paikalle, jonka nimi mainitaan 1:28. Se oli Betania Jordanin toisella puolella (ei siis Jerusalemin lähellä ollut Betanian kylä). Siellä Johannes oli ensi kertaa julkisesti ilmoittanut, kuka on Messias. Se oli Jeesuksen julkisen toiminnan alkupiste ja sinne eräässä mielessä hänen julkinen toimintansa myös päättyi.

"Monet tulivat hänen luokseen ja sanoivat: 'Johannes ei tehnyt yhtään tunnustekoa. Mutta kaikki, mitä Johannes sanoi hänestä, on totta.'" Johanneksen työn vaikutus tuntui kylässä yhä edelleen. "Monet uskoivat siellä Jeesukseen." Korostus on sanassa "siellä". Jerusalemin epäuskon vastakohtana tuossa kylässä löytyi niitä, jotka Johanneksen todistuksesta lähtien olivat uskoneet Jeesukseen ja joiden uskon Jeesuksen teot olivat vahvistaneet. Jerusalemin asukkaiden epäuskoa ei siis voinut millään puolustaa.

Kysymyksiä:

1. Mitä kansanjoukko vaati Jeesukselta? (24)
2. Miksi Jeesus vastasi epäsuorasti? (25, 26)
3. Millainen on pelastuneen ihmisen ja Jeesuksen välinen suhde? (27, 28)
4. Mihin perustuu uskovien pelastusvarmuus? (28, 29)
5. Millaisen siunauksen meille tuottaa se tosiasia, että Jeesus ja Isä ovat yhtä? (29, 30)
6. Miksi juutalaiset olisivat halunneet kivittää Jeesuksen kuoliaaksi? (31, 33) Ymmärsivätkö he oikein Jeesuksen väitteet?
7. Osoittiko Jeesus ymmärtämystä ihmisten epäilyihin nähden? (38)
8. Jos ihmiset olisivat luopuneet ennakkoluuloistaan, heillä olisi ollut kaksi riittävää syytä uskoa Jeesukseen. Mitkä ne olivat? a) (34–36) b) (38)
9. Pitääkö meidän uskoa mitä tahansa? (37)
10. Mikä oli syy siihen että monet uskoivat Jeesukseen? (41, 42)
11. Mihin Sinun uskosi perustuu?

Ylösnousemus ja elämä – Lasaruksen herättäminen 11:1–53

Johanneksen evankeliumin 11 luvun jakeet 1–53 muodostavat yhden kaikkein suurenmoisimmista Jeesuksen toiminnan kuvauksista. Se on täynnä väriä, elämää, liikettä, vahvoja tunteita ja voimaa, surua ja voittoa. Kertomuksesta heijastuu, millainen ihminen syvimmältä olemukseltaan on ja millainen on Herran voima ja kirkkaus.

Tapahtumat vuorottelevat Betanian kylässä ja Jordanin toisella puolella. Betaniassa tapahtuu Jeesuksen viimeinen suuri tunnusteko, Lasaruksen herättäminen.

Hätä Betaniassa 1–3

Marian ja Martan veli Lasarus oli vakavasti sairaana. Johannes selvittää tarkkaan kenestä evankeliumien Marjasta oli kysymys: *Tämä Maria oli se, joka voiteli Herran jalat hajuvoiteella ja pyyhki ne hiuksillaan.* Tämä hajuvoiteella voiteleminen tapahtui myöhemmin ja on kuvattu luvussa 12. Johanneshan kirjoitti paljon myöhemmin, ja juuri tuo Jeesuksen voitelu oli se, joka erityisellä tavalla kuvasi tätä Mariaa.

Näistä sisaruksista tiedämme yhtä ja toista Luukkaan evankeliumin 10. luvun lopun perusteella. Kun Luukas toteaa, että Martta oli talon emäntä ja Maria mainitaan vain hänen sisarenaan, Johanneksen kuvauksen mukaan koko kylä kuului Marialle. Hyvä nainen voi omistaa talon ja emännöidä sitä aina kuolemaansa asti, mutta toisen tyyppinen nainen voi rakkaudellaan ja toiminnallaan pitää käsissään kokonaista kylää! Heidän kotinsa, jossa Jeesus mielellään vieraili, oli paikka, jossa hän koki olevansa "kotoaan".

Nyt Lasarus oli sairaana eikä Jeesus ollut siellä. Todennäköisesti Lasarus oli selvästi nuorempi kuin sisarensa, sillä hänellä ei tuntunut olevan vielä suurtakaan vastuuta kodista. Sisarukset ajattelivat, että tilanne olisi ollut aivan toinen, jos Jeesus olisi ollut paikalla. Ehkä he olivat oikeassa, mutta kertomuksen kulku osoittaa, että vaikka Jeesus ei ollut fyysisesti paikalla, hän tiesi täsmälleen, mitä kodissa tapahtui ja oli siis kuitenkin "paikalla".

Hädässään he lähettivät viestin Jeesukselle – mikä oli mitä luonnollisinta: *Herra, sinulle rakas mies on sairaana*. On mielenkiintoista, että viestiin ei sisältynyt minkäänlaista pyyntöä. Se kertoi vain tosiasiat. He tiesivät, millainen Jeesus on. He luottivat siihen, että Jeesus tulisi apuun. Tässä on jotain olennaista rukouksesta. Uskossa on kysymys jäämisestä toisen varaan, kun tietää kuka ja millainen tuo toinen on.

Tässä käytetty rakkautta ilmaiseva sana, *fileo*, sisältää ajatuksen vahvasta tunnevaltaisesta liittymisestä toiseen.

Jordanin tuolla puolen 4–16

Sanansaattaja saapui Jeesuksen luo Jordanin toiselle puolelle. Jeesuksen reaktio viestiin herätti ymmärrettävästi kysymyksiä ja asetti muiden uskon koetukselle. Hän sanoi nimittäin: *"Tämä tauti ei ole kuolemaksi, vaan Jumalan kunniaksi, että Jumalan Poika sen kautta kirkastuisi."*

Lause *"tämä tauti ei ole kuolemaksi"* ei tarkoittanut, etteikö Lasarus olisi fyysisesti kuollut. Hänhän kuoli. Itse asiassa Lasarus oli kuollut jo, kun viesti saapui Jeesukselle. Jeesus tarkoitti, että kuolemalla ei olisi viimeistä sanaa. Hän tiesi, että Lasarus oli kuollut. Matka Betaniasta Jeesuksen olinpaikkaan kesti kaksi päivää. Jeesus viipyi siellä vielä kaksi päivää. Kun hän tuli Betaniaan, Lasarus oli ollut jo "neljä päivää kuollut". Tämä tosiasia loi tilaisuuden osoittaa Jumalan kunniaa, niin että Jumalan Poika kirkastuisi sen kautta.

Omistautuva rakkaus

Johannes lisäsi huomautuksen: *Jeesus rakasti Marttaa ja hänen sisartaan sekä Lasarusta*. Lisäys oli välttämätön, koska se selittää seuraavan lauseen syyn: *Kuultuaan tämän sairastavan hän viipyi vielä kaksi päivää siinä paikassa, missä oli*. Viipyminen oli siis rakkauden osoitus näitä kolmea sisarusta kohtaan.

Tässä käytetty kreikan sana *agapao* ei ole sama kuin jakeessa 3. *Agapao* ei ole tunnevaltaista rakkautta, vaan sellaista toisen hyväksi toimimista, joka perustuu harkintaan ja selkeään ajatteluun. *Agapao* sisältää ajatuksen antaumuksellisesta omistautumisesta toisen hyväksi.

Jeesus siis omistautui Martalle, Marialle ja Lasarukselle. Juuri siitä syystä hän ei pitänyt kiirettä. Hän antoi kuolemalle riittävästi aikaa, ettei kenellekään jäisi mitään epäilyjä sitä, millaisen voiman ilmestymisestä oli kysymys, kun Jeesus herätti Lasaruksen.

Vaellusta valossa

Kahden päivän päästä hän sanoi: *"Menkäämme jälleen Juudeaan."* Juudea oli aluetta, jossa viha Jeesusta vastaan oli kiivainta. Siksi ei ole ihmeteltävää, että opetuslapset, jotka rakastivat häntä ja halusivat suojella häntä, esittivät protestin: *"Rabbi, äskettäin juutalaiset yrittivät kivittää sinua, ja taas sinä menet sinne!"*

Jeesuksen vastauksessa on jälleen merkillinen majesteettillisuus. Hän kyllä tiesi juutalaisten vihan. Mutta sanoi: *"Eikö päivässä ole 12 tuntia? Päiväsaikaan liikkeellä oleva ei kompastu, sillä hän näkee tämän maailman valon. Mutta yöllä liikkuva kompastelee – eihän hänessä itsessään ole valoa."*

häneen sovellettuna se tarkoitti. – Mene Juudeaan, eikä teidän tarvitse pelätä mitään. Siellä ei tapahdu mitään kompastumista ei onnettomuuksia. Vihamielisyys ei voi saavuttaa minua, ennen kuin minun hetkeni tulee. En vaella pimeydessä vaan valossa. En tee mitään kokeita. Voitte olla huoleti.

Meihin sovellettuna se tarkoittaa tietenkin sitä, että emme ole hetkeäkään elämästämme sattuman oikujen heiteltävinä, vaan vain ja ainoastaan Jumalan johdatuksen ja varjeluksen alla, kun vaellamme Herran valossa.

Nukkuminen ja kuolema

Jeesus jatkoi: *"Ystävämme Lasarus nukkuu, mutta minä menen herättämään hänet."* Kun opetuslapset tulkitivat sen tarkoittavan parantavaa unta, niin Jeesus laskeutui heidän ymmärryksensä tasolle ja sanoi: *"Lasarus on kuollut. Minä iloitsen teidän tähtenne siitä, etten ollut siellä, jotta te uskoisitte. Mutta menkäämme hänen luokseen."*

Jeesus sanoi iloitsevänsä. Miksi? Siksi, että opetuslasten usko pääsisi kasvamaan. Hän ei iloinnut opetuslasten uskon vuoksi, vaan myös Martan, Marian ja Lasaruksen uskon tähden.

Se, mitä me kutsumme kuolemaksi, oli Jeesukselle nukkumista. Sanatarkasti "Lasarus on kuollut" pitäisi kääntää "Lasarus kuoli", koska verbimuoto on kertakaikkisen tapahtuman *aoristi*. Sen sijaan ilmaisu "Hän nukkuu" on preesensissä, joka kuvaa jatkuvaa tilaa. Jeesus puhui siis Lasaruksen persoonallisuudesta sanan syvimmässä merkityksessä. Opetuslasten kielellä ilmaistuna Lasarus oli kyllä kulkenut läpi kertakaikkisen tapahtuman nimeltä kuolema, mutta hänen persoonallisuutensa ei ollut siitä muuttunut.

Betaniassa 17–27

Jeesuksen lähestyessä Betaniaa Martta riensi tielle häntä vastaan. Maria taas jäi taloon odottamaan Jeesuksen tuloa noudattaen tapaa, että seitsemään päivään omaisen kuoleman jälkeen ei poistuttu kotoa. Martta oli ilmeisellä tavalla aidon vihainen rientäessään Jeesuksen luo ja sanoessaan: *"Herra, jos sinä olisit ollut täällä, veljeni ei olisi kuollut."*

Martta palasi takaisin ilmeisesti Jeesuksen lähettämänä ja sanoi Marialle: *"Opettaja on täällä ja kutsuu sinua."* Mari lähti ja hänen mukanaan myös lohduttamaan tulleet juutalaiset ajatellen, että hän menisi haudalle.

Saavuttuaan sinne, missä Jeesus oli, ja nähtyään hänet, Maria lankesi hänen jalkojensa eteen ja sanoi hänelle: "Herra, jos sinä olisit ollut täällä, ei veljeni olisi kuollut." Maria sanoi samat sanat kuin Martta, uskallan kuitenkin väittää, että heidän viestinsä olivat erilaiset.

Martan kuvasi hänen vilpittömyyden pettymystään ja protestiaan Jeesuksen viivyttelyn vuoksi. – Mikset pitänyt kiirettä? – Silti Martta uskoi yhä Jeesukseen ja luotti hänen kykyynsä: *"Nytkin minä silti tiedän, että Jumala antaa sinulle kaiken, mitä häneltä pyydät."* Hän oli kieltämättä aito ja rehellinen uskontunnustuksessaan, mutta myöhemmin käy ilmi, ettei hän tarkoittanut aivan sitä, mitä sanoi. Kun nimittäin Jeesus käski poistaa haudan suulla olleen kiven, hän sanoi, ettei siitä olisi mitään hyötyä, koska Lasaruksen ruumis oli jo mätänemässä. Martta ei siis odottanut sen tapahtumista, mikä tapahtui. Maria puolestaan ilmaisi vain syvää murhettaan: – Olisin niin toivonut sinun olevan täällä.

Maria Jeesuksen jalkojen juuressa

Tajuamme tämän parhaiten palauttamalla mieliimme, miten Luukkaan kertomuksessa Maria oli Jeesuksen jalkojen juuressa kuuntelemassa, kun Martta valmisti ateriala. Maria oli toki hoitanut osuutensa kotitöistä, mutta nyt hän istui ja kuunteli. Aurinko paistoi heidän kodissaan silloin. Jeesus oli odotettu vieras. Martta osoitti rakkauttaan palvelemalla, mutta lopulta väsyi ja hermostui ja alkoi lopulta arvostella niin Mariaa kuin Jeesustakin. Maria taas oli ottanut aikaa saadakseen viipyä Jeesuksen kanssa. Ellei meillä palvelun paineiden keskellä ole aikaa hiljaisuuteen ja rukoukseen, emme mekään jaksa.

Ylösnousemus ja elämä

Sitten Jeesus sanoi: *"Veljesi nousee kuolleista."* Vaikka Jeesus saattoi tällä viitata siihen, mitä hän pian teki, todennäköisempää on, että hän tarkoitti yleistä ylösnousemusta, niin kuin Marttakin sen ymmärsi. Kuolema ei ole loppu. Edessä on myös ruumiin ylösnousemus. Mutta Martta ei saanut mitään lohtua näistä Jeesuksen sanoista, koska ne viittasivat hänen mielestään niin kaukaiseen edessä olevaan yleiseen ylösnousemukseen. Siinä hetkessä oli vain viiltävä suru. Martan vastaus – oikeaoppinen uskontunnustus – kuvastaa surevan ihmisen vaikeutta. Ylösnousemus on liian etäällä, kaukana tulevaisuudessa: *"Minä tiedän hänen nousevan viimeisenä päivänä ylösnousemuksessa."*

Mutta Jeesuksen kuudes suuri *"Minä olen"* lause osoittaa, että ylösnousemus ei ole jossain kaukana, vaan on ikuisesti läsnä siellä, missä on Herra Jeesus Kristus: *"Minä olen ylösnousemus ja elämä."*

"Minä olen" on ikuisuuden preesens. Ylönousemus ei ole vain tapahtuma, jossa kaikki kuolleet herätetään haudoistaan. Se on enemmän. Se on Kristuksen kanssa jo nyt ylönousemuselämää. Lauseen korostus ei ole *"Minä olen ylönousemus"* vaan *"Minä olen... elämä"*. Siksi emme tee väkivaltaa liittäessämme ne yhteen: – Minä olen ylönousemuselämä ja Martta seison tässä sinun kasvojesi edessä. Sinun ei tarvitse lähteä etsimään kuoleman voittoa vasta kaukaisesta tulevaisuudesta.

Jeesus selitti itse tuota suurta lausetta: *"Joka uskoo minuun, elää, vaikka olisi kuollut."* Tämä lause on selkeän yksinkertainen. Jeesus ei sanonut: "Joka uskoo minuun, vaikka kuoleekin, saa kuitenkin sitten taas elämän." Se olisi tarkoittanut ylönousemusta. Jeesus tarkoitti sitä, että vaikka häneen uskova kuolee ja näyttää ajallisin mittapuin olevan täysin kuollut, hän ei missään vaiheessa todellisuudessa kuole vaan on elävä kaiken aikaa. Veljesi ei ole kuollut: *"Eikä yksikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole."*

Tämä on suuri kristillisen uskon kohta, jota me niin kovin huonosti sovellamme elämään. Puhumme aivan pakanallisesti siitä, miten se ja se on kuollut. Meidän silmällemme näkyvä ei ole varsinainen todellisuus ruumiillisessa kuolemassa. Kun Jeesus kutsui Lasaruksen haudasta, hän edellytti tämän todella kuulevan hänen sanansa. Jeesus ei mumissut mitään maagisia sanoja hänen ylitseen vaan huusi: *"Lasarus, nouse ylös!"* Lasarus ei ollut kuollut, vaan eli.

Uskotko?

Jeesus kysyi Martalta: *"Uskotko tämän?"* Lukija saa vaikutelman, kuin Martta olisi tämän tutkivan kysymyksen edessä hetkeksi vaiennut ja käynyt sisäistä taistelua. Mutta lopulta hän antoi kuitenkin suurenmoisen uskontunnustuksen, josta hän ei kuitenkaan hetkeä myöhemmin kyennyt tekemään oikeita johtopäätöksiä. *"Uskon, Herra. Minä uskon, että sinä olet Kristus, Jumalan Poika, joka oli tuleva maailmaan."* Juuri tämän uskon synnyttämisen ja syventämisen vuoksi Jeesus oli viivytellyt.

Kuoleman kohdatessa ja kuoleman vaarassa niin opetuslasten kuin Martankin usko petti. Kun Jeesus ilmoitti lähtevänsä Juudeaan, sankarillinen mutta uskossaan horjuva Tuomas julisti: *"Menkäämme mekin sinne kuolemaan hänen kanssaan."* Näemme, miten Jeesus kaiken tämän keskellä kulki omaa tietään. Hän on ylönousemus ja elämä pimeydenkin ja uskon horjumisen keskellä.

Lasarus herätetään 28–53

Kun Jeesus näki Marian ja hänen kanssaan tulleiden juutalaisten itkevän, liikutus valtasi hänet. Sanatarvasti käännettynä lause kuuluisi: Kun Jeesus näki Marian ja hänen kanssaan tulleiden juutalaisten itkevän, Jeesuksen sydämen täytti syyttävä viha ja hän vaivasi sillä itseään. Jeesus tuli niin vihaiseksi, että se synnytti hänessä tunnemyrskyn.

Silloin hän kysyi: "Mihin te panitte hänet?" Tämä on ainoa kerta Uudessa testamentissa, jossa Jeesuksen kerrotaan pyytäneen tietoa joltakulta. En kuvittele, että Jeesus tätä tietoa olisi tarvinnut. Pikemmin hän ilmaisi tällä sen, että nyt hän toimii.

Sitten tulee sitten Uuden testamentin lyhin jae: *Jeesus itki.* Jeesuksen itkusta käytetty sana on kreikan kielessä eri kuin Marian ja juutalaisten itku. Marian itku oli surun murtamaa valitusta, Jeesuksen itku taas oli kyynelten vuodattamista. Jeesus seiso kasvokkain kuoleman kanssa. Jumalan pyhä viha tunkeutui Jeesuksen lävitse, kun hän seiso ihmiskunnan hädän keskellä, jonka pohjimmaisena syynä on synti. Hän otti vastattavakseen kaiken synnin hirvittävät seuraukset ja sen tuottaman tuskan, jota edustivat nyt hänen ympärillään kuollut mies ja surun murtamat ihmiset. Jeesus samaistui vapaaehtoisesti heidän suruunsa. Hänessä syttyi vihastus syntiä kohtaan ja liikutus sen aiheuttamaa surua vastaan. Tilanne oli siis ilmoitusta Jeesuksen sydämen laadusta.

Jumala kyllä pyyhkii lopulta kaikki kyyneleet omiensa silmistä. Mutta niin kauan kuin elämme täällä kyynelten maassa, Herra itse tulee mukaan suruumme – vaikka onkin sen syyn jo kukistanut ylönousemuksen voitolla.

Tunnusteko

Marian mukana tulleet juutalaiset tulkitsivat tilannetta: *"Katsokaa, kuinka rakas Lasarus oli hänelle!"* He ajattelivat sokeudessaan, että Jeesus vuodatti kyyneleitä, koska oli menettänyt Lasaruksen. Jotkut esittivät huomautuksen: *"Eikö hän, joka avasi sokean silmät, olisi voinut estää Lasaruksen kuoleman?"* On

vaikea sanoa, nousiko huomautus kyynisestä sydäimestä, joka ei jaksanut uskoa Jeesukseen aiemmista tunnusteoista huolimatta, vai oliko kysymys aidosta ajatuksesta.

Jotta uskoisimme

Totta kai Jeesus olisi voinut estää Lasaruksen kuoleman, mutta hän ei tehnyt sitä. Nyt ei ollut kysymys hänen voimansa suuruudesta, vaan hänen päämäärästään. Jumalan toimintaa rajoittavat hänen omat suunnitelmansa ja päämääränsä. Jeesushan oli sanonut: *"Minä iloitsen teidän tähtenne siitä, etten ollut siellä, jotta te uskoisitte."* Jumalan suuri päämäärä on hävittää kaikki se, mikä on ristiriidassa hänen tahtonsa kanssa, ja saattaa oma täydellinen ja hyvä tahtonsa voimaan koko täyteydessään.

Jeesus joutui jälleen liikutuksen valtaan. Ilmaus on sama kuin edellä ja syykin on sama sillä lisäyksellä, että ympärillä olevien ihmisten epäusko lisäsi Jeesuksen pyhää vihaa.

Jeesus meni haudalle ja käski: *"Ottakaa kivi pois."* Kun seisottiin haudalla mätänevän ruumiin äärellä, Martha protestoi vaikka hän oli sanonut uskovansa Jeesukseen Jumalan Poikana. Hän ei siis kyennyt tekemään oikeita päätelmiä omasta uskontunnustuksestaan. Hän ei sittenkään ymmärtänyt, kuka Jeesus todella oli. Mutta siitä huolimatta Jeesus jatkoi eteenpäin. Hauta avattiin.

Jeesus loi silmänsä ylös ja sanoi: "Isä, minä kiitän sinua, että olet kuullut minua." Ilman muuta Jeesus oli koko tapahtumasarjan ajan rukousyhteydessä Isän kanssa, mutta tällä julkisella rukouksella oli tehtävä auttaa ihmisiä uskoon, niin kuin jatko osoittaa: *"Minä kyllä tiedän, että sinä aina kuulet minua. Mutta tässä ympärillä seisovan kansan tähden minä sanon tämän, että he uskoisivat sinun lähettäneen minut."*

Jeesus oli usein korostanut, että hän teki kaiken yhteydessä Isäänsä. Jeesus teki ihmeen sillä tavalla, että ympärillä olijat tajuaisivat Isän ja hänen välillä olevan yhteyden.

Nouse ylös!

"Sen sanottuaan Jeesus huusi kovalla äänellä: 'Lasarus, nouse ylös!'" Joku on ihmetellyt, miksi Jeesuksen täytyi huutaa. Siksi, että Lasarus olisi sen kuullut? Siitä ei tietenkään ollut kysymys. Hän huusi, jotta kaikki paikalla olleet ihmiset olisivat kuulleet, mitä hän sanoi. Hän oli juuri rukoillut, että ihmiset uskoisivat. Jeesus ei ole kuin spiritistit, jotka mumisevat epäselviä kommunikoidessaan kuolleiden kanssa. Jeesus huutaa, niin että jokainen tietää, mistä on kyse: *"Lasarus tule ulos!"*

Mutta vielä merkittävämpää on, että hän puhui niin, että edellytti Lasaruksen myös kuulevan häntä. Hän hän oli edellä sanonut, ettei Lasarus ollut kuollut, vaan nukkui.

Aikaisemmin Jeesus oli herättänyt kaksi kuollutta. Hän sanoi Jairuksen tyttärelle: *"Talita kuum!"* *"Pikku lampaani, nouse!"* Hän edellytti, että tyttö kuuli hänen äänensä. Samoin hän kutsui Nainin lesken pojan takaisin. Molemmissa oli kysymys siitä, että keskeltä hautajaismenojen muutaman tunnin sisällä ruumiillisesta kuolemasta sielut kutsuttiin takaisin.

Välittömästi tuli vastaus: *Kuollut tuli ulos jalat ja kädet siteisiin käärittyinä.* Miten kääreliinoissa oleva pää-see liikkumaan? Se riippuu tavasta, millä liinat oli kiedottu. Jos he olivat käyttäneet egyptiläistä tapaa, jossa kukin käsi ja jalka käärittiin erikseen, niin elävän miehen on mahdollista niiden kanssa nousta ylös, mutta liikkuminen oli todella hankalaa. Siksi Jeesus jatkoi heti: *"Päästäkää hänet ja antakaa hänen mennä."*

Henkiin herättäminen ja ylösnousemus

Kysymys oli suuresta ihmeestä. Mitä Jeesus siinä oikein teki? Oliko kysymys ylösnousemuksesta? Ei siinä merkityksessä kuin Jeesuksen ylösnousemus. Nyt oli kysymys siitä, että henki kutsuttiin takaisin ruumiiseen ja ruumis palautettiin toimintakuntoon. Kun Jeesus nousi kuolleista, häntä ei tarvinnut vapauttaa kääreliinoista. Kun Johannes ja Pietari kävivät haudalla, he näkivät kääreliinat käärittyinä ja hikiliinan ilman, että niitä olisi avattu, mutta Jeesus ei ollut enää niiden sisällä. Oli kysymys ylösnousemuksesta.

Lasaruksen herättäminen oli suuri tunnusteko, jossa Jumala toimi Jeesuksen kautta ja kanssa: *Tämä on kirjoitettu, että te uskoisitte Jeesuksen olevan Kristus, Jumalan Poika.*

Jeesus paransi lukemattomia ihmisiä ja ajoi paljon riivaajia ulos, mutta henkiin herättämisiä on tallennettu vain kolme. Jeesus oli siis varsin vastahakoinen palauttamaan niitä ihmisiä rajan toiselta puolelta, jotka olivat jo päässeet tämän ajan vaivoista vapaaksi. Kaikissa näissä kolmessa tapauksessakin on ilmeistä, että Jeesus ei palauttanut heitä tänne ajan vaivoihin heidän itsensä tähden, vaan ympärillä olevien ihmisten tähden, uskon herättämisen tähden.

Vaikutukset

Lopuksi Johannes kuvaa tämän suuren ihmeen välittömiä vaikutuksia. Tuloksena oli jälleen jakaantuminen. *Monet juutalaisista, jotka olivat tulleet Marian luo ja nähneet, mitä Jeesus teki, uskoivat häneen.* Mutta osa joukosta lähti raportoimaan tapahtunutta uskonnollisille johtajille. Kuullun perusteella kutsuttiin kokoon neuvoston istunto, joka sinetöi lopullisesti heidän päätöksensä vangita Jeesus. *"Ylipapit ja fariseukset kokosivat Neuvoston."*

Ylipapit olivat saddukeuksia, joiden uskonnollinen filosofia oli täydessä ristiriidassa fariseusten uskonnollisuuden kanssa. Normaalisti he eivät tulleet toimeen keskenään, mutta nyt kun oli kysymys Jeesuksesta, he löysivät toisensa. Kokous oli sekasortoinen. Lopulta ylimmäinen pappi Kaifas, pahimmanlaatuinen poliitikko, piti pirullisen älykkään puheen, jonka Johannes lyhyesti selostaa: *"Te ette käsitä mitään ettekä ajattele, että teille on parempi, että yksi ihminen kuolee kansan puolesta, kuin että koko kansa tuhoutuu."*

Ainoa asia, mitä hänen mielestään piti tehdä, oli tappaa Jeesus. Hän perusteli asian poliittisesti: kansa hyötyisi ja voisi hyvin. Tämän raukkamaisempaa puhetta tuskin olisi voinut ajatella, mutta se voitti kokouksen puolelleen. Lopulta Pilatuskin suostui sen sisältämään linjaukseen: *Siitä päivästä lähtien heillä oli tehtynä päätös surmata Jeesus.*

Jos puhe oli raukkamainen, niin Johanneksen kommentti on sitäkin loistavampi. Se kertoo, että ei ole ketään niin suuressa pimeydessä olevaa ihmistä, ettei Jumala tarvittaessa kykene ottamaan häntä puhe-
torvekseen tietämättäänkin. Jumala on suvereeni omassa maailmanhallinnassaan synnin ja pimeydenkin keskellä. Hän *ei sanonut tätä omana ajatuksenaan, vaan sen vuoden ylimmäisenä pappina hän ennusti, että Jeesus oli kuoleva kansan puolesta, eikä ainoastaan tämän kansan puolesta, vaan myös kootakseen yhteen hajalla olevat Jumalan lapset.*

Kysymyksiä:

1. Millainen oli Lasaruksen ja Jeesuksen suhde? (1, 3)
2. Mitä jakeet 3 ja 6 opettavat meille rukouksesta?
3. Miten kristitty voi suhtautua sairauksiin, joita hän kohtaa elämässään? (4)
4. Miksi Jeesus ei heti alkuun kertonut kaikkea Lasaruksen sairauden laadusta opetuslapsilleen? (4, 11, 14)
5. Mitä Jumalan johdatuksen valossa vaeltava kristitty voi suhtautua kohtaamiinsa vaaroihin? (7, 8, 9, 10)
6. Miten ilmeni se, että Jeesus toimi suunnitelmallisesti? (4, 11, 17, 23)
7. Millaisia vaikutuksia Lasaruksen kuolemalla oli ihmisten tunteisiin ja käytökseen? (16, 19, 20, 21–22, 32, 37)
8. Millaista kasvua tarvitsi Martan usko? (22, 23, 24, 25, 26, 27, 39, 40)
9. Onko oikein rukouksessa purkaa kaikki tunteensa ja kysymyksensä Jeesukselle? (21, 32, 39)
10. Millainen asia on ylösnousemus? (25, 26)
11. Miksi Jeesus itki? (33, 35, 38)
12. Millaisessa suhteessa ovat toisiinsa usko ja näkeminen? (40)
13. Miksi Jeesus rukoili Isää? (41, 42)
14. Millainen valta Jeesuksella on? (43, 44)
15. Oliko Lasaruksen eloon herättäminen välttämätöntä hänen itsensä vuoksi vai Martan, Marian ja opetuslasten vuoksi? (4, 11, 15, 45)
16. Uskotko Sinä ruumiin ylösnousemukseen?
17. Tunnustivatko ylimapit ja fariseukset Jeesuksen tekemän ihmeen? (47)
18. Miksi he eivät uskoneet Jeesukseen? (48)
19. Mitä Kaifas itse tarkoitti sanoillaan? (50)
20. Millä tavalla hänen sanansa toteutuivat? (51, 52)

Lisäys 7

Poisnukkuminen ja kuolema

Olen mietiskellyt, miksi Jeesus käytti Lasaruksesta kuolemasta nukkumisena. Olin aina ohittanut sanan vain tyypillisenä kauniina ilmaisuna synkästä asiasta, mutta kun sitten Paavalikin käyttää samaa sanaa nukkuneet tai poisnukkuneet, aloin ymmärtää, että kysymys on tietoisesta sanavalinnasta.

*Mutta me emme tahdo pitää teitä, veljet, tietämättöminä siitä, kuinka **poisnukkuneiden** on, ettette mu-rehtisi niin kuin muut, joilla ei toivoa ole. Sillä jos uskomme, että Jeesus on kuollut ja noussut ylös, niin samoin on Jumala Jeesuksen kautta myös tuova **poisnukkuneet** esiin yhdessä hänen kanssaan. Sillä sen me sanomme teille Herran sanana, että me, jotka olemme elossa, jotka jäämme tänne Herran tule-mukseen, emme suinkaan ehdi ennen niitä, jotka ovat **nukkuneet**. Sillä itse Herra on tuleva alas tai-vaasta käskyhuudon, ylienkelin äänen ja Jumalan pasuunan kuuluessa, ja **Kristuksessa kuolleet** nou-sevat ylös ensin; sitten meidät, jotka olemme elossa, jotka olemme jääneet tänne, temmataan yhdessä heidän kanssaan pilvissä Herraa vastaan yläilmoihin; ja niin me saamme aina olla Herran kanssa. Niin lohduttakaa siis toisianne näillä sanoilla. (1. Tess. 4:13–18)*

Sama asia tulee vastaan 1. Kor. 15. luvun alussa evankeliumin sisällön määrittelyssä. Paavali toteaa eräistä ylösnousemuksen todistajista, että he ovat nukkuneet pois (ei että he ovat kuolleet). Erityisen voi-makkaana vastakkainasettelu tulee ilmi, kun Jeesus meni Jairuksen tyttären kotiin herättämään hänen tytärtään. Jeesus sanoi: "Ei hän ole kuollut, vaan nukkuu." Näillä sanoillaan hän sai lasta suremaan tul-leet ihmiset nauramaan itselleen. Miksi Jeesus asettaa itsensä naurunalaiseksi? Siksi, että hän tiesi pa-remmin. Pelastuneella ei ole kuolemaa edessään, vaan nukkuminen Herran käsiin.

Kuoleman kaksi merkitystä

Raamatussa sanalla kuolema on kaksi eri merkitystä, sen sijaan meidän arkikielessämme lähinnä vain yksi. Raamatun perusmerkitys sanalle kuolema on olemassaolon jatkuessa tapahtuva tuomio ja rangais-tus synnistä ja sen hirvittävät seuraukset kaikilla eri tasoillaan (hengellinen, ajallinen ja iankaikkinen). Kuolema on synnin palkka. Raamattu käyttää sanaa myös arkikielen merkityksessä eli tämän ajallisen elämänmuodon päättymisenä.

Yllä olevassa kuuluisassa sanassa Martalle Jeesus käyttää sanaa kuolema näissä kahdessa eri merki-tyksessä ja siitä selittyy näennäinen ristiriitaisuus. Jae voitaisiin kirjoittaa muotoon: ""Minä olen ylösnou-semus ja elämä; joka uskoo minuun, se elää, vaikka olisi nukkunut pois (kuollut). Eikä yksikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole (ei saa mitään tuomiota synneistään). Uskotko sen?"

Uskovan kuolema jo takanapäin

Kun Ilmestyskirja sanoo: "Autuaat ovat ne kuolleet, jotka Herrassa kuolevat tästedes", (14:13) tai Paavali sanoo: "Elämä on minulle Kristus ja kuolema voitto (= liikevoitto)", kysymys on samasta asiasta. Herraan turvautuneen uskovan kuolema niin hengellisessä, ajallisessa kuin iankaikkisessakin merkityksessä on takanapäin. Rangaistusmerkityksessä se kärsittiin Golgatalla. Kun kaste ja usko liittävät meidät Kristuksen kuolemaan ja hautaamiseen ja ylösnousemiseen, niin meidän kuolemamme on lopullisesti ohi.

Paavali viittaa samaan asiaan todetessaan, että hänen lihansa on Kristuksen kanssa ristiinnaulittu. Syn-nillinen liha ja kaikki sen aiheuttamat ja vastaisuudessaakin aiheuttamat lankeemukset ovat jo lopullisesti saaneet rangaistuksensa Jeesuksen uhrissa Golgatan ristillä. Mitään tuomiota ei ole sillä, joka on Kris-tuksessa Jeesuksessa.

Nukahtamista Herran syliin

Näin uskova ei ole syvimmissä raamatullisissa merkityksessä mitään kuolemaa edessään. Kuolla Herrassa tarkoittaa siis samaa kuin nukkumista Herran syliin. Nukkuminen on paras mahdollinen luon-nollisen tason kuva, jolla siirtymistä Herran tykö voidaan kuvata. Se tarkoittaa, että tämä katoavainen puku vaihdetaan katoamattomaan ja iankaikkiseen ylösnousemusruumiiseen tosin lyhyen odotusajan jäl-keen, mutta henki saa välittömästi käydä paratiisiin Herran luo. Sieltä se on tuleva Herran paluussa ja saa myös oman lopullisen, Jeesuksen kirkkauden ruumiin kaltaisen ylösnousemusruumiin.

Poisnukkumiseen eli uskovan ruumiin "kuolemaan" ei sisälly enää mitään rangaistusmerkitystä silloinkaan, kun sitä saattavat edeltää kipeät riisumisen tuskat niin ruumiin kuin sielun osalta. Rangaistus sekä ajallisessa, hengellisessä että iankaikkisessa merkityksessä kärsittiin kokonaan ja loppuun Golgatalla. Poisnukkumista edeltävät taistelut kuuluvat Jumalan pyhittävään työhön, sen riisumiseen, mitä ei taivaassa enää tarvita. Ylösnousemusruumiissa pyhitys tulee ruumiinkin osalta täydelliseksi.

Jeesus itse on ylösnousemus

Kun Jeesus kysyi Martalta: "Uskotko sen?" Hän ei tarkoittanut vain sitä, että Lasarus nousisi ylös kuolleista – sitäkin, vaan ennen kaikkea sitä, että oliko Martta valmis ottamaan vastaan sen ihanan tosiasian, että myös hänen oma kuolemansa tulisi Kristus kuolemaan hänen sijastaan ja että hän itsekin tulisi osalliseksi ylösnousemuksesta Jeesuksen kautta. "MINÄ olen ylösnousemus ja elämä" ei tarkoita, että Jeesus tulisi joskus antamaan ylösnousemusruumiin, vaan sitä, että hän on nyt sillä tavalla omiensa elämä, että he ovat *osallisia ylösnousemuselämästä jo täällä ajassa*. Sen johdonmukainen seuraus on sitten tietysti myös uuden ruumiin saaminen Jeesuksen tullessa takaisin.

Herrassa nukkuneet rukoilevat

Kun sanotaan, että "sen ja sen siirrettyä Herran luo, olemme yhtä vastuunkantajaa ja esirukoilijaa vailla", ei yksinkertaisesti uskota Herran sanaa. Herran luo muuttaneet eivät suinkaan lakkaa hoitamasta esirukoustehtävänsä tai vastuutaan rakkaistaan. He rukoilevat Herran luona ja rukoilevat myös ja aivan erityisesti omien rakkaistensa puolesta. Ei taivaaseen pääseminen toki rakkautta vähennä vaan tekee sen täydelliseksi. Kun me haluamme pitäytyä siihen, että emme rukoile nukkuneiden sieluja, se ei tarkoita, etteivät he rukoilisi Herraa. Herra kuulee heidän rukouksensa, Herra itsekin rukoilee meidän puolestamme taivaassa. Tässäkin Herran omat ovat hänen seuraajiaan.

Taisteleva ja riemuitseva seurakunta

Sen tähden, kun meillä on näin suuri pilvi todistajia ympärillämme, pankaamme mekin pois kaikki, mikä meitä painaa, ja synty, joka niin helposti meidät kietoo, ja juoskaamme kestävinä edessämme olevassa kilvoituksessa, silmät luotuina uskon alkajaan ja täyttäjään, Jeesukseen, joka hänelle tarjona olevan ilon sijasta kärsi ristin, häpeästä välittämättä, ja istui Jumalan valtaistuimen oikealle puolelle. Ajatelkaa häntä, joka syntisiltä on saanut kärsiä sellaista vastustusta itseänsä kohtaan, ettette väsyisi ja menettäisi toivoanne. (Hepr. 12:1–2)

Puhuessaan suuresta joukosta todistajia, jotka seuraavat Jeesukseen silmänsä kiinnittäneiden kilvoittelijoiden kamppailua kilparadalla, Heprealaiskirje viittaa vanhan liiton pyhiin. Mutta tänä päivänä se kertoo myös siitä, että kirkastettu seurakunta Herran luona on erittäin kiinnostunut siitä, miten taisteleva seurakunta vaelttaa ja toteuttaa tehtävänsä. Se on erityisen kiinnostunut siitä, että panemme pois kaiken, mikä painaa ja estää kilvoitusta, ja suuntaamme mieleemme ja sydämemme Jeesukseen. Saamme raamatullisesti asettaa esikuvaksi ne, jotka ovat edellä juosseet ja saavuttaneet voiton. Siksi saamme rakkaitamme muistellessamme aina ensiksi palauttaa mieleemme sen, että meidän kaikki syntimme ovat anteeksi annetut, kaikki mitä teimme ja laiminlöimme myös suhteessamme heihin.

Lyhyen eron kyneleet ovat kutsu rukoukseen

Ikävää ja kyneleitä meille aiheuttaa tietysti se, että emme voi nyt vähään aikaan tavata kasvoista kasvoihin ja keskustella poisnukkuneiden rakkaidemme kanssa. Mutta huomatkaa, me ja he saamme keskustella kyllä saman henkilön, Herran kanssa! Siksi suruaika kutsuu rukoukseen. Rukouksessa ja muutenkin saamme toki ja meidän tuleekin itkeä lyhytaikaisenkin eron kyneleet. Kyynelten määrä ja syvyys hän kertoo rakkautemme suuruudesta. Rakkaus on kuolemaa väkevämpi, sillä se ei pääty eikä sen tarvitsekaan tai oikeastaan se ei saakaan päättyä kuolemaan, kun on kysymys Herran oman nukkumisesta Kristuksen haavoissa.

Efraimista Betanian kautta Jerusalemiin 11:54–12:19

Lasaruksen herättäminen henkiin tiivistä juutalaisten kansanjohtajien vihan Jeesusta kohtaan. Se on mitä hämmästyttävintä ja paljastavinta. Kaksi kertaa aiemmin evankeliumin lehdillä törmäämme samaan ilmiöön. Kun Jeesus paransi Betesdan lammikon äärellä 38 vuotta liikuntakyvyttömänä maanneen miehen ja sokeana syntyneen miehen. Nämä tosiasiat eivät koskettaneet johtajia millään tavalla. On karmai-

sevaa, mihin perinteisiin perustuva uskonnollisuus voi tappaa ihmisistä kyvyn myötätuntoon. Kun samat ihmeet vetivät suuret joukot Jeesuksen perään, johtajat kokivat oman asemansa uhatuksi. Siksi he päättivät surmata Jeesuksen.

Tästä syystä Jeesus vetäytyi pois Jerusalemita siihen asti, kunnes hänen hetkensä tuli Jumalan suunnitelmassa. Jeesus vetäytyi Efraimin kaupunkiin, palasi Betaniaan ja meni kuninkaallisesti Jerusalemiin viimeisiin tapahtumiin.

Efraimissa 11:54–57

hän ei siksi enää vaeltanut julkisesti juutalaisten keskuudessa, vaan lähti sieltä erämaan lähellä olevaan paikkaan, Efraim nimiseen kaupunkiin. Hän oleskeli siellä opetuslapsineen. Emme tiedä kuinka kauan Jeesus viipyi kaupungissa, ehkä noin 40 päivää. Hän vietti aikaansa opetuslasten kanssa maaseudun rauhassa. Oli kuin tyyntä myrskyn edellä.

Johannes siirtää huomiomme siihen, mitä Jerusalemissa tapahtui tuon jakson lopulla. *Juutalaisten pääsiäinen oli lähellä. Maaseudulta menivät monet ylös Jerusalemiin ennen pääsiäistä puhdistusmenoja varten.* Jotkut etsivät Jeesusta, sillä häntä ei kaupungissa näkynyt. Monet olivat oppineet tuntemaan Jeesuksen henkilökohtaisesti ja mielenkiinto oli yleistä. Jeesuksesta keskusteltiin: *"Mitä arvelette?"* Heidän jatkokysymyksensä oli kielteisessä muodossa: *"Eikö hän tulekaan juhliille?"* Ihmiset tiesivät korkeimman neuvoston päätöksen. *Ylipapit ja fariseukset olivat antaneet käskyjä, että jos joku tietäisi, missä Jeesus oli, siitä oli ilmoitettava heille, jotta he voisivat pidättää hänet.* Ihmiset kyselivät, kenenikö tämä päätös pitämään Jeesuksen poissa kaupungista.

Betaniassa 12:1–11

Kuusi päivää ennen pääsiäistä Jeesus tuli Betaniaan. Matteuksen kertomuksen mukaan illallinen tarjottiin Simonin kodissa, ja tilanne oli iloinen. Jeesus oli valmis menemään sinne, minne hänet kutsuttiin, vaikka hän tiesi kutsujien vaihtelevat motiivit. Martan ja Marian kodissa vietettyjen yhteisten aterioiden lisäksi tämä kutsu Simonin kotiin nousi pelkästä vieraanvaraisuudesta ja halusta osoittaa ystävyyttä.

Martta palveli jälleen. Vaikka oltiin Simonin kodissa, hän toimi emäntänä. Aterialla oli vähintään 17 henkeä. Martta ei ollut hermostunut. Martta oli oppinut Jeesuksen antaman läksyn ja palvelun salaisuuden, palvonnan.

Marian sydämen rakkaus

Maria oli jälleen Jeesuksen jalkojen juuressa. Nyt hän tajusi surun ja ahdistuksen lähestyvän Jeesusta itseään. Jerusalemin jännittynyt ilmapiiri loi pahaenteisen varjonsa joukon ylle.

Kesken kaiken *Maria otti naulan aitoa kallisarvoista nardusvoidetta ja voiteli Jeesuksen jalat, pyyhkien ne hiuksillaan. Huone tuli täyteen voiteen tuoksua.* Tämä Marian sydämen ylitsevuotavan rakkauden osoitus löikin yllättäen särön iloiseen yhteyden ateriaan ja jakoi joukon kahtia. Se paljasti, että pimeyden valta ei rajoittunutkaan ulkopuolisiin, vaan oli löytänyt tiensä kahdentoista apostolin joukkoon. Marian teko nosti pintaan kysymyksen: "Rakastatko rahaa vai Jeesusta?"

Marian teko osoitti, mitä hänen sydämellään liikkui. Hän oli katsellut Jeesuksen silmiä ja nähnyt niissä sanoinkuvaamattoman syvän surun. Vähän myöhemmin kuulemme Jeesuksen itsensä sanovan: *"Nyt minun sieluni on järkytetty."* Maria muisti oman surunsa päivän, jona Jeesuksen silmät olivat välähtäneet vihasta kuoleman läsnä ollessa ja täyttyneet osanoton kyynelistä. Maria näki toisin kuin kukaan muu Jeesuksen sydämen syvän surun ja ahdistuksen ristin tien edessä. Siksi hän kysyi mielessään, mitä voisi tehdä osoittaakseen Jeesukselle, että ymmärsi jotain hänen tuskastaan. Rakkaus heittäytyi silloin ylitsevuotavaksi – viestittämään mukanaoloa Jeesuksen sydämen surussa. Mikä sai Marian vuodattamaan Jeesukseen puoli kiloa kallisarvoista hajuvoidetta? Sen arvo 300 denaria vastannee nykyrahassa yli 30 000 euroa. Eikö vähempikin olisi riittänyt? Pitikö koko huone saada täyteen voiteen voimakasta ja miellyttävää tuoksua? Mitä Maria oikeastaan tarkoitti tuolla teollaan? Voi olla, että mekin olisimme Juudaan tavoin kyselleet samaa. "Miksi tällaista tuhlailua?" Onnistuiko Maria ilmaisemaan sen mitä halusi? Viesti meni perille.

Emme varmaankaan koskaan olisi ymmärtäneet Marian tekoa, ellei Herramme itse olisi sitä selittänyt Juudaan esittämän protestin jälkeen. Jeesus sanoi hänelle: *"Anna hänen toimittaa tämä minun hautaamispäivääni varten."*

Jeesuksen viesti oli: – Maria näkee ja ymmärtää. – Tässä kohden haluaisin olla mieluummin Marian kuin koko opetuslapsijoukon seuraaja. Kukaan muu kuin Maria ei tätä ymmärtänyt. Ei kukaan opetuslapsista, vaikka hekin olivat kuulleet samat opetukset kuin Maria. Vain koko sydämensä ilon ja surun Jeesukselle avannut sydän kykeni ottamaan vastaan Jeesuksen sanat ja sydämen murheen ja kykeni ymmärtämään. Se, että löytyi yksi, joka ymmärsi ennen ristiä jotain Jeesuksen tuskasta ja sen merkityksestä, oli Jeesukselle niin suunnattoman tärkeä asia, että hän antoi lupauksen: *"Totisesti minä sanon teille: kaikkialla maailmassa, missä ikinä evankeliumia saarnataan, siellä sekin, minkä tämä teki, on mainittava hänen muistokseen."* (Mark. 14:9)

Itsekkyuden sokeus

Maria ymmärsi, otti osaa ja ilmaisi sen vuodattamalla kalliin voiteen. Jeesus otti tämän uhrin vastaan, koska tiesi sen tarkoituksen ja näki valon välähdyksen tuossa tuhlaillevassa rakkaudessa. Mikä vasta-kohta tälle onkaan Juudas. Hän sanoi: *"Miksi ei tätä voidetta myyty 300 denariin ja niitä annettu köyhille?"*

Johannes huomauttaa: *hän ei sanonut tätä kuitenkaan siksi, että olisi huolehtinut köyhistä, vaan siksi, että oli varas. Rahakukkaron hoitajana hän otti itselleen siihen pantuja varoja.* Juudas ei ymmärtänyt tilannetta, oli itsekkyuden sokaisema ja arvosteli Mariaa. Maria teko loisti kuin kirkas sateenkaari lähestyvien ukkospilvien painostaessa Jeesusta. Juudaan sanoissa välähti jotain pimeyden syvyyksistä ja vihamielisyydestä.

Marttyyrien veri on seurakunnan siemen 9–11

Suuri joukko juutalaisia meni Betaniaan myös nähdäkseen henkiin herätetyn Lasaruksen. *Niin ylipapit päättivät tappa Lasaruksenkin.* Ylipappien mielestä oli hyödyllistä, että yksi kuolee kansan edestä. Nyt he lisäsivät hyödyllisyys ajatteluunsa toisenkin tappamisen, Lasaruksen, koska liian moni uskoi Jeesukseen Lasaruksen tähden. Voi olla, että Lasarusta ei surmattu, mutta hän oli todellisessa vaarassa.

Se oli kuitenkin vasta alkua. Lukemattomia kertoja Roomassa ja myöhemmin historian aikana on yritetty päästä eroon Jeesuksesta surmaamalla kristittyjä. Mutta turhaan. Viha Jeesusta kohtaan ei ole milloinkaan kyennyt tukahduttamaan evankeliumin etenemistä. "Marttyyrien veri on seurakunnan siemen."

Jeesus ratsastaa Jerusalemiin 12–19

"Seuraavana päivänä" Jeesus tietoisesti omasta tahdostaan meni Jerusalemiin kohdatakseen "Hetken-sä", ristin tuskat ja ylösnousemuksen voiton. Hänen vihollisensa olivat moneen otteeseen yrittäneet vangita häntä, mutta aina hän oli majesteettillisesti poistunut heidän keskeltään. Nyt hän itse vapaaehtoisesti käy Golgatan tielle. Taivaan ja Jumalan ennalta tekemän armopäätöksen näkökulmasta hänen ratsastuksestaan oli kuninkaallinen ja voitollinen marssi kaupunkiin ja tempeliin.

Itse asiassa Jeesus meni kolmesti sisälle kaupunkiin. Johannes kuvaa vain ensimmäisen näistä ja senkin hyvin tiivistetysti. Hänen tavoitteenaan ei ollut niinkään kertoa tapahtumien yksityiskohtia kuin sen, millaisen vaikutuksen Jeesuksen tulo kaupunkiin teki. Hän kertoo, miten kansa tervehti Jeesusta: *He ottivat palmunoksia, menivät häntä vastaan ja huusivat: "Hoosianna, siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä, Israelin kuningas!"*

Hoosianna tarkoittaa "auta, pelasta nyt". *"Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä, Israelin kuningas!"* On merkittävää, että kansa lauloi ja huusi näin Jeesuksen ratsastaessa. Johtajat vihasivat Jeesusta ja kansakin horjui kahden vaiheella, mutta siitä huolimatta se hetkeksi intoutui laulamaan suuren innotuksen vallassa Jeesukselle. Toiset evankelistat kertovat, että johtajat pyysivät Jeesusta vaientamaan huudot, mutta hän vastasi: *"Jos nämä olisivat vaiti, niin kivet huutaisivat."* Lainaamalla suuresta Hallel- ylistyspsalmista kansa julisti Jeesuksen "Israelin kuninkaaksi."

Usein kuulee sanoittavan, että kansanjoukko, joka hetkeä aiemmin oli huutanut "Hoosianna", alkoi huutaa "Ristiinnaulitse!" Todennäköistä oli, että kansanjoukko, joka huusi "Hoosianna!" oli Galileasta tulleita, mutta ristiinnaulitsemista vaativat Juudeasta tulleita. Joka tapauksessa pian galilealaisetkin hylkäsivät kuninkaansa, joksi he Jeesuksen olivat tunnustaneet. Ratkaisevaa on se, että Jeesus itse otti tunnustuksen vastaan ja valitsi tavakseen ratsastaa kaupunkiin kuninkaallisesti. Aasi oli nimittäin juutalaisille kuninkaallinen ratsu.

Johannes julistaa, että kysymys oli Jeesusta koskeneen profetian täyttymyksestä, vaikka opetuslapsista eivät sitä silloin ymmärtäneet. Vasta Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeen he tajusivat, mitä oli tapahtunut. Vaikka Jeesuksen ulkoinen hahmo oli vaatimaton, hän on kuningas. Taivaan näkökulmasta Jeesus oli marssilla kohti valtaistuintaan kuningasten Kuninkaana.

Kreikkalaiset ja Jeesuksen viimeinen vetoomus. 12:20–50

Jakso sisältää viimeisen tapahtuman Jeesuksen julkisessa toiminnassa. Jeesus oli juuri antanut tempeleissä suuret vastauksensa juutalaisten johtajien kysymyksiin, jotka Matteus kuvaa yksityiskohtaisesti (Matt. 21–23). Tämän tapahtuman jälkeen Jeesus vetäytyi toden näköisesti Betaniaan. Jakso jakautuu kahteen osaan. Kreikkalaisten tulo käsittää jakeet 20–33 ja kansan kysymys ja Jeesuksen vastaus jakeet 34–36.

Kreikkalaisten tulo 20–33

Miehet, jotka halusivat nähdä Jeesuksen eivät olleet vain kreikkaa puhuvia juutalaisia, hellenistejä, vaan aitoja kreikkalaisia. Epäilemättä he olivat kuitenkin proselyyttejä eli juutalaisuuteen kääntyneitä, sillä hekin olivat tulleet Jerusalemiin viettämään pääsiäisjuhlaa. He tulivat paikalle, missä Jeesus oli opettamassa opetuslapsiensa ympäröimänä. He lähestyivät Filippusta ja nimittäen häntä kohteliaasti "Herraksi" saivat haluavansa nähdä Jeesuksen. Heillä oli kaikesta päätellen ennakkotietoa Jeesuksesta.

Miksi he halusivat nähdä Jeesuksen? Taustalla saattoi olla puhdasta uteliaisuutta, sillä koko Jerusalemin puhui ja väitteli Jeesuksesta. Toisaalta he saattoivat myös olla ihmisiä, jotka monijumalaiseen kreikkalaiseen pakanuuteen pettyneinä olivat kääntyneet juutalaisuuteen havaitakseen vain senkin ritualistisen ja kuoleentuneen tilan. He olivat ehkä kuulleet Jeesuksen teoista ja opetuksista sen verran, että heissä oli orastanut toivo siitä, että he vielä voisivat löytää häneltä todelliset vastaukset elämänsä etsintään.

Filippuksen ja Andreaan nimi oli kreikkalainen ja he olivat samasta Betsaidan kaupungista. Miehet saattoivat tuntea Filippuksen ja Andreaan entuudestaan. Filippus epäroi miesten pyyntöä ja esitti asian Andreaalle. Epäroinnin syynä lieenee ollut se, että Filippus tunsikin miehet kreikkalaisiksi eikä hän ollut varma siitä, oliko juutalaisten Messias, joksi he Jeesuksen koko sydäimestään tunnustivat, valmis ottamaan vastaan kreikkalaisiakin.

Hetki on tullut

Jeesuksen vastaus pyyntöön oli hämmästyttävä. Jeesus kätkeytyi. Miehet saattoivat kyllä nähdä Jeesuksen luonnollisilla silmillään ja kuulla Jeesuksen vastauksen.

Jeesuksen vastaus pyyntöön ei tyhjentynyt sanoihin: *"Hetki on tullut, että Ihmisen Poika kirkastetaan."* *"Totisesti minä sanon teille: jos vehnänjyvä ei putoa maahan ja kuole, se jää yksin. Mutta jos se kuolee, se tuottaa runsaan sadon."*

Kaanaan häissä ja myöhemmin veljilleen Jeesus oli sanonut, että hänen hetkensä ei ollut vielä tullut. Nyt hän sanoi: *"Nyt on tullut hetki, että Ihmisen Poika kirkastetaan."*

Kaikki, mikä seurasi, antaa tälle ilmaisulle selityksen ja sisällön. Ensin Jeesus puhui vehnänjyvän kuoleamisen tiestä. Sitten hän purkaa sielunsa tuskaa ja järkytystä, johon taivaasta tulee vastauksena ääni ja joitakin ihmisten kommentteja. Lopuksi Jeesus päästää ilmoille suuren voiton huudon: *"Nyt tuomio kohdistuu tähän maailmaan. Nyt tämän maailman ruhtinas heitetään ulos. Kun minut ylennetään maasta, minä vedän kaikki luokseni."*

Johannes selitti tämän: *"Näillä sanoilla Jeesus antoi tietää, millaisella kuolemalla hän oli kuoleva."*
"Hetki on tullut, että Ihmisen Poika kirkastetaan."

Mitä Jeesus tarkoitti sillä, että hetki oli tullut? *"Nyt minun sieluni on järkytetty ... Nyt tuomio kohtaa tätä maailmaa ... kun minut ylennetään maasta, minä vedän kaikki luokseni."*

Nyt oli käsillä se hetki, jota kohti hän oli koko julkisen toimintansa ajan suuntautunut. Nyt oli koittanut se hetki, joka alusta lähtien oli ollut hänen päämääränsä, kaiken huipennus ja summa. Heti ensimmäisestä temppelin puhdistamisesta asti, jolloin häneltä oli vaadittu selitystä siitä, millä valtuudella hän oli sen tehnyt, hän oli vastannut: *"Hävittäkää tämä temppeli ja minä pystytän sen kolmessa päivässä."* Juuri nyt tämä hetki oli tullut.

Olisi ehkä kuulostanut luonnolliselta, että Jeesus olisi sanonut jotain tähän tapaan: – Kreikkalaiset haluavat tavata minut, nyt on tullut minun aikani kuolla. – Mutta Jeesus ei käyttänyt sellaista ilmaisua, vaan *"Hetki on tullut, että Ihmisen Poika kirkastetaan."* Jeesuksen näkemys oli se, että nyt oltiin tultu hänen kirkastumisensa hetkeen.

Heprealaiskirjeessä sanotaan: *hänet, Jeesuksen, joka vähäksi aikaa oli asetettu enkeleitä alemmaksi, me näemme kuolemansa kärsimyksen tähden kirkkaudella ja kunnialla seppelöidyksi, että hän Jumalan armosta olisi kaikkien puolesta maistanut kuolemaa.* (Hepr 2:9) Siinä ei sanota, että Jumala olisi seppelöinyt Jeesuksen kunnialla ja kirkkaudella siksi, että hän kärsi ja kuoli meidän puolestamme, vaan että Jumala antoi sen kunnian ja kirkkauden sepeleen, että Jeesus sai kärsiä ja kuolla meidän hyväksemme. Jeesushan oli sanonut: *"Ei kukaan ota sitä minulta, vaan minä annan sen itsestäni. Minulla on valta antaa se, ja minulla on valta ottaa se takaisin. Sen ohjeen olen saanut Isältäni."* (Joh. 10:18)

Vehnänjyvän tie

Jeesus jatkoi verrattomalla kuvalla luonnosta: *"Totisesti minä sanon teille: jos vehnänjyvä ei putoa maahan ja kuole, se jää yksin. Mutta jos se kuolee, se tuottaa runsaan sadon."* Se sisälsi ajatuksen: – Nämä kreikkalaiset eivät voi nähdä minua. On vain yksi tie, jonka kautta he voivat nähdä, tuntea ja käsittää minut. Se voi tapahtua vain sen hetken kautta, johon nyt olen nyt tullut. Vain ristini kautta he voivat päästä tuntemaan minut.

Voit ottaa vehnänjyvän käteesi mutta et näe, mitä se sisältää. Pudota se maahan, anna sen kuolla, odota ja katsele. Pian siitä alkaa kasvaa oras, lehti, korsi ja sitten tähkä. Tämä kaikki oli siemenessä. Ota tähkä ja pui siitä jyvät ja kylvä ne maahan ja lopulta siemen tuottaa ylenpalttisen runsauden.

Jeesus tarkoitti. – Nämä miehet eivät voi nähdä minua. Mutta tulee päivä, jona ihmiset saavat nähdä minut. Se seuraa siitä, että menen kuolemaan ja tulen siitä ulos. Prosessi tulee jatkumaan halki vuosisatojen. Siinä jatkuva kuolema luo yhä uutta ja uutta elämää. Sato ei ole vielä valmis."

Sitten Jeesus sovelsi kuvaa: *"Joka rakastaa elämäänsä, kadottaa sen. Mutta joka panee elämänsä alttiiksi tässä maailmassa, säilyttää sen iäiseen elämään."* Kreikankieli käyttää tässä kahta eri sanaa "elämästä". "Joka rakastaa elämäänsä (*psyche*), kadottaa sen. Mutta joka vihaa sitä (panee elämänsä alttiiksi) tässä maailmassa, säilyttää sen iäiseen elämään (*zoe*)."
Psyche viittaa luonnolliseen henkiseen elämään. Paavalin sanan "luonnollinen ihminen" voisimme yhtä hyvin kääntää "psykkinen ihminen". Kysymys on ihmisestä, joka elää pelkästään sielullisella tasolla. Jos haluat pitää elämäsi vain tällä tasolla, tulet menettämään sen. Mutta jos vihaat tätä, panet sen alttiiksi, löydät todellisen elämän (*zoe*) täyteydessään. Syntiinlankeemuksen seurauksena ihmisestä tuli sielullinen vailla henkeä. Voidakseen elää hengellisen elämän täyteyttä, ihmisen on hylättävä sielullisen elämän kutsut ja vaatimukset.

Edelleen: *"Jos joku palvelee minua, hän seuratkoon minua. Missä minä olen, siellä on palvelijainikin oleva. Jos joku palvelee minua, Isä kunnioittaa häntä."* Tässä ei ole kysymys vain kreikkalaisista vaan jokaisesta ihmisestä. Jeesuksen hetki on tullut. Jos haluat nähdä Jeesuksen, sinun on kuljettava Jeesuksen tietä. Siellä missä Jeesus on, itselleen kuolemisen tiellä, siellä on myös hänen seuraajansa. Vain se tie vie ylösnousemuksen voittoon ja elämään sen tuolla puolen.

Järkyttynyt Jeesus

Jeesus ilmoitti, millainen tämä "Hetki" oli luonteeltaan. *"Nyt minun sieluni on järkytetty. Mitä minun pitäisi sanoa? Isä, pelasta minut tästä hetkestä. Kuitenkin: sitä vartenhan olen tullut tähän hetkeen."* Tässä Jeesus ei käytä sanaa *zoe* vaan *psyche*, siis juuri sitä, josta tulee luopua päästäkseen osalliseksi todellisesta elämästä.

Kuulen Jeesuksen sanovan: *"Nyt minun sieluni on järkytetty."* Tajuan niihin sisältyvän surun, mutta en osaa edes aavistella niihin sisältyvän tuskan suuruutta. Tuska oli niin syvää, että hän jatkaa kysymällä: *"Mitä pitäisi minun sanoa?" "Pitäisikö minun sanoa, Isä, pelasta minut tästä hetkestä?"* Mutta vähääkään epäroimättä Jeesus jatkoi: *"Kuitenkin: sitä varten olen tullut tähän hetkeen."*

Sitten Jeesus pyysi: *"Isä, kirkasta nimesi!"*

Johannes ei evankeliumissaan kerro Getsemanen puutarhan tapahtumista, mutta hän ilmoittaa Getsemanen kokemuksen ja tuskan sisällön. Getsemane ei ollut vain tunnin tai parin tuskaa puutarhassa, vaan se oli Herran sydämen kokemusta koko hänen tiensä ajan kohti ristiä. – Pitäisikö minun pyytää vapautusta tästä, ei sitä varten olen tullut. Isä kirkasta nimesi!"

Isän vastaus

Tuolla hetkellä tuntuu kuin Isä ei olisi kyennyt pysymään vaiti. Taivas vastasi, ja sanat olivat selkeitä, niille, jotka kykenivät niitä seuraamaan. *Taivaasta kuului ääni: "Minä olen sen kirkastanut, ja olen sen vielä kirkastava."* Se sisälsi kaiken menneisyyteen liittyvän niin vanhan liiton historian luomisesta lähtien kuin erityisesti Jeesuksen julkisen toiminnan siihen asti. Isä oli Jeesuksessa kirkastanut, millainen sydän hänellä on ihmisiä kohtaan. "Olen sen vielä kirkastava" kertoo Golgatan tiestä, ylösnousemuksesta, Jeesuksen taivaaseen astumisesta, Pyhän Hengen vuodatuksesta ja lopulta Jeesuksen toisesta tulemisesta suuressa kirkkaudessaan.

Kolmannen kerran Jeesuksen julkisen toiminnan aikana taivas katkaisi vaitiolonsa. Jotkut paikalla olijoista esittivät käsityksensä, että ukkonen jyrisi. Toiset puhuivat enkelin puheesta. On mielenkiintoista, miten ihmiset kuulevat saman asian eri tavalla riippuen siitä, millaisia he ovat.

Herra tiesi, kuka puhui. Hän kuuli ja ymmärsi. Hän kertoi, että ääni ei ollut tullut hänen itsensä tähden vaan ympärillä olevien ihmisten vuoksi.

Tuomio

Isän puheen jälkeen Jeesus jatkoi kirkastumisensa hetken merkityksen selittämistä: *"Nyt tuomio kohtaa tätä maailmaa. Nyt tämän maailman ruhtinas heitetään ulos."*

Se tarkoittaa: Nyt maailma seisoo tuomiolla. Ihmiskunnan ja maailmanhistoria tuomio on nyt lausuttu. Sen teki Jeesus, joka oli kohta seisova roomalaisen tuomioistuimen tuomittavana. Golgatalla ihmiskunnan tuomio pantiin toimeen.

"Nyt tämän maailman ruhtinas heitetään ulos." Verbimuoto on tulevaisuutta ilmaiseva futuuri. Sielunvihollisen ulosheitto on siis prosessi. Ristillä Jeesus murskasi käärmeen pään, mutta prosessi jatkuu vielä viimeiseen tuomioon asti.

Tapaa, millä maailman ruhtinas heitetään ulos, Jeesus kuvailee: *"Kun minut ylennetään maasta, minä vedän kaikki luokseni."* Maasta ylentäminen sisältää enemmän kuin vain ristin. Siihen kuuluu myös ylösnousemus, taivaaseen astuminen ja istuminen Isän oikealle puolelle. Kaikki eivät Jeesuksen vedettäviksi suostu, mutta Jeesuksessa on pelastus kaikille.

Kansan kysymys ja Jeesuksen vastaus 34–36

Kuulijat esittivät Jeesukselle kaksi kysymystä. Ensimmäinen oli teologinen ja jälkimmäinen persoonallinen. Ensimmäinen kuului: *"Me olemme laista kuulleet, että Kristus pysyy iäti. Kuinka sinä sitten sanot, että Ihmisen Poika on ylennettävä?"* Mooseksen opetuksesta he tiesivät, että luvattu Messias tulisi olemaan lopullinen. He ymmärsivät myös, että Jeesus väitti olevansa tuo Messias. Lisäksi he ymmärsivät, että Jeesus oli kulkemassa kohti kuolemaa. Siksi heidän mielestään Mooseksen ilmoituksen ja Jeesuksen puheiden välillä oli ristiriita.

Toinen kysymys kuului: *"Kuka on tämä Ihmisen Poika?"* Kysymys oli pilkallinen. He tiesivät, että Jeesus käytti itsestään ilmaisua Ihmisen Poika. Vaikka kysyjien asenne oli väärä, itse kysymys oli juuri se, jota Jeesus itse oli käyttänyt testatakseen ympärillä olevien ihmisten suhdetta itseensä. Nyt kansa teki saman kysymyksen.

Vastauksessaan Jeesus ei ruvennut väittelemään, kuka Ihmisen Poika oli, vaan sivuutti koko teologisen kysymyksen sanoen: *"Vielä vähän aikaa on valo teidän keskuudessanne. Vaeltakaa niin kauan kuin teillä on valo, ettei pimeys saisi teitä valtaansa. Pimeässä kulkeva ei tiedä, mihin menee."*

Temppelissä Jeesus oli sanonut: *"Minä olen maailman valo. Joka minua seuraa, ei vaella pimeässä, vaan hänellä on elämän valo."* (8:12) Nyt hän kehotti vaeltamaan niin kauan kuin valo oli, sillä he sammuttaisivat valon keskeltään surmaamalla hänet.

Vastauksessa Jeesus käyttää viisi kertaa sanaa valo. Vastaus sisälsi ajatuksen: – Jos tahdotte tuntea minut, seuratkaa valoa, sitä valoa, joka teillä on. Ellette tee niin, joudutte pimeyteen.

Jeesuksen julkisen toiminnan tulokset 37–43

Jakso sisältää eräänlaisen yhteenvedon Jeesuksen julkisesta toiminnasta ennen siirtymistä Golgatan tien ja ylösnousemuksen kuvaamiseen. Yhteenvedo sisältää kaksi osaa. Jakeet 37–43 tiivistävät Jeesuksen julkisen toiminnan vaikutuksen ja jakeet 44–50 kokoavat Jeesuksen opetustyön muutamaan lainaukseen hänen puheistaan.

Johannes oli ottanut omaan valikoimaansa Jeesuksen teoista kahdeksan: veden muuttamisen viiniksi, temppelin puhdistamisen, kuninkaan virkamiehen pojan parantamisen matkan päästä, Betesdan lammin rannan parantamisen, 5000 ruokkimisen, myrskyn tynnyttämisen, sokeana syntyneen silmien avaamisen ja Lasaruksen herättämisen eloon. Vähän ennen evankeliumin loppua hän vielä korostaa, että nämä kahdeksan tunnusmerkkiä olivat vain pieni otos Jeesuksen lukemattomista ihmeistä. *Jeesus teki opetuslastensa nähden paljon muitakin tunnusmerkkejä, joista ei ole kerrottu tässä kirjassa.* (20:30)

Kaiken tämän kerrottuaan Johannes kuvaa masentavaa kokonaistilannetta: *Vaikka Jeesus oli tehnyt niin monta tunnusmerkkiä ihmisten nähden, he eivät uskoneet häneen.* Tietysti oli niitäkin, jotka uskoivat. Olihan hänen ympärillään 12 apostolin joukko – joista tosin yksi petti hänet. Lisäksi oli laajempi joukko hänen seuraajiaan, joista 120 henkeä oli helluntaina rukoilemassa ja joista noin 500 sai nähdä Jeesuksen ylösnousseena. Siis 11, 120 ja 500. Luvut eivät ole tilastollisesti kovin mahtavia. Tuskin kukaan voi väittää, että luvut edustaisivat suurta menestystä ja silti Jeesus ei epäonnistunut toiminnassaan.

Minä olen

Jeesuksen toiminta sisälsi tunnusmerkkien lisäksi sanallisia merkkejä, julistuksia, joiden ympärille myös hänen voimatyönsä keskittyivät. Kuusi niistä hän oli jo lausunut:

*"Minä olen elämän leipä",
"Minä olen maailman valo",
"Ennen kuin Aabraham oli, minä olen",
"Minä olen ovi",
"Minä olen Hyvä Paimen" ja
"Minä olen ylösnousemus ja elämä".*

Kaikki nämä olivat suuria väitteitä, jotka Jeesus esitti tunnusmerkkien yhteydessä kansanjoukkojen kuulleen. Jeesuksen teot olivat osoittaneet, että Jumala toimi hänen kauttaan ja Jeesuksen sanat olivat kertoneet, että hän on Jumala. Lukemattomista merkeistä huolimatta ihmiset eivät uskoneet. Mikään siihen asti tapahtuneista merkeistä tai Jeesuksen sanoista ei ollut riittävä saamaan ihmisiä täysin vakuuttuneeksi siitä, kuka Jeesus on. Riittävä merkki oli vielä edessäpäin. Kun ihmiset olivat pyytäneet Jeesukselta merkkiä, hän oli vastannut: *"Hajottakaa maahan tämä temppeli, niin minä pystytän sen kolmessa päivässä."* Lopullinen merkki ja uskon synnyttävä ilmoitus olisi hänen ristinsä ja ylösnousemuksensa.

Epäuskko

Matteus kuvaa samaa asiaa näin: *"Jeesus vastasi heille: 'Tämä paha ja avionrikkoja sukupolvi tavoittelee merkkiä, mutta sille ei anneta muuta merkkiä kuin profeetta Joonan merkki. Kuten Joona oli meripe-
don sisässä kolme päivää ja kolme yötä, niin on myös Ihmisen Poika oleva maan povessa kolme päivää ja kolme yötä'."* (Matt. 12:39–40)

Johannes selitti, ettei ihmisten epäuskossa ollut mitään yllättävää, sillä profeetta Jesaja oli ennustanut kaiken tapahtuvan niin: *Näin kävi toteen profeetta Jesajan sana: "Herra, kuka uskoo meidän sanomamme, ja kenelle Herran käden voima ilmoitetaan?"* Vaikka Jesajan sanoilla oli aikanaan aivan paikallinen ja historiallinen sovelluksensa, ne kuvaavat todellisuuden, joka on halki aikojen pysynyt muuttumattomana: *Kuka uskoo meidän sanomamme, sen viestin, jonka olemme saaneet julistettavaksi? Kenelle Herran käden voima ilmoitetaan?* Kuka vakuuttuu voimavaikutusten ja julistuksen perusteella? Jeesus teki lukemattomia merkkejä ja voimatekoja, mutta ihmiset eivät uskoneet. Jeesuksessa tämä profetia sai syvimmän täyttymyksensä. Tämä asia on yhä edelleen totta ja voimassa myös meidän keskellämme. Merkit ja voimatytöt eivät riitä synnyttämään pelastavaa uskoa.

Paatumus

Johannes jatkoi: *He eivät voineet uskoa, koska Jesaja on vielä sanonut: "hän on sokaissut heidän silmänsä ja paaduttanut heidän sydämensä, että he eivät silmillään näkisi, eivät sydämellään ymmärtäisi, eivät kääntyisi, ja etten minä heitä parantaisi."* Ihmiset eivät voineet uskoa, koska Jumala oli paaduttanut heidän sydämensä. Mutta tässä yhteydessä on aina muistettava, että Jumala ei paaduta kenenkään sydäntä ennekuin vasta sitten, kun tämä itse on jo paaduttanut sen. Jumala sanoi Jesajalle:

"Paaduta tämän kansan sydän, koveta sen korvat, sokaista sen silmät, ettei se näkisi silmillään, ei kuulisi korvillan, ei ymmärtäisi sydämellään eikä kääntyisi ja tulisi parannetuksi." (Jes 6:10) Huomaa edellisen jakeen Herran sana: *"Mene ja sano tälle kansalle: 'Kuulemalla kuulkaa, älkääkö ymmärtäkö, näkemällä nähkää, älkääkö käsittäkö'."* (Jes 6:9)

Pohjimmiltaan Jesajan tehtävä oli vain vahvistaa se, minkä ihmiset olivat jo saaneet aikaan paaduttamalla sydämensä. Egyptin faaraosta puhuttaessa sama asia toistuu. Herra paadutti faraon sydämen vasta sitten kun farao oli ensin itse paaduttanut oman sydämensä.

Tästä Jesajan kohdasta ei siis pidä päätellä, että Jumala estäisi ihmisen uskomisen. Sen sijaan Jumala vahvistaa ihmisten omat ratkaisut. Jos ihminen kieltäytyy uskomasta Jumalan antamia merkkejä ja todisteita, tulee hetki, jona Jumala vahvistaa tämän päätöksen ja ihminen vaipuu sokeuden valtaan. Juuri tämä oli tunnusmerkillistä Jeesuksen toiminnassa. Herra teki monia ihmeitä, mutta ihmiset eivät uskoneet.

Johannes jatkaa kuvaustaan ihmisten epäuskosta yllättävästi: *Useat hallitusmiehetkin uskoivat Jeesukseen, mutta fariseusten tähden eivät tunnustaneet sitä, etteivät olisi joutuneet synagogasta erotetuiksi. Ihmisten antama kunnia oli heille rakkaampi kuin Jumalan antama.*

Asia ei suinkaan ole ristiriidassa edellä sanotun kanssa, sillä "täydellinen älyllinen usko on itse asiassa epäuskon huipistuma" (Westcott). Nämä hallitusmiehet tiesivät, että he uskoivat totuuden, he olivat vakuuttuneet siitä, että Jeesuksella oli totuus, mutta he eivät halunneet tunnustaa sitä. Syy oli mitä aliarvoisin, ihmiskunnian rakkaus, jonka he asettivat Jumalan antaman kunnian edelle.

Jeesuksen opetusten tiivistelmä 44–50

Jeesus kuvaa suhdettaan Isään: *Jeesus huusi ja sanoi: "Joka uskoo minuun, ei usko minuun, vaan lähettäjäni. Joka näkee minut, näkee lähettäjäni."*

Jeesus korosti suhdettaan Isään. Kaikki minkä hän sanoi ja puhui, tapahtui hänet lähettäneen Isän valtuutuksella. *"Joka uskoo minuun, uskoo Isään. Joka näkee minut, näkee Isän."*

Vähän myöhemmin jäähyväispuheensa yhteydessä hän jälleen toisti asian Filippukselle: *"Joka on nähnyt minut, on nähnyt Isän."* Usko Jeesukseen on uskoa Isään.

"Minä olen tullut valoksi maailmaan, ettei kukaan, joka uskoo minuun, jäisi pimeyteen. Jos joku kuulee minun sanani eikä noudata niitä, minä en tuomitse häntä. Sillä minä en ole tullut tuomitsemaan maailmaa, vaan pelastamaan maailman. Joka halveksii minua eikä ota vastaan sanojani, hänellä on tuomitsijansa: se sana, minkä olen puhunut, on tuomitseva hänet viimeisenä päivänä."

Jeesus tarkoitti: – Olen tuonut maailmaan sen, minkä se oli menettänyt: elämän valon, joka tulee Jumalasta. – Elämä tulee sinne, missä Jeesuksen valo otetaan vastaan. Se tulee hänen lausumiensa sanojen (*rhemata*) välityksellä. Jos Jeesuksen sanoille olaan kuuliaisia, löydetään elämä. Jeesus tuli pelastamaan maailman eikä tuomitsemaan sitä, mutta juuri ne Jeesuksen sanat, joiden kautta pelastus on löydettävissä, muodostuvat tuomion perusteeksi viimeisenä päivänä niille, jotka hylkäävät ne täällä ajassa.

Kolmannessa osassa opetusten tiivistystä Jeesus palaa ensimmäiseen: *"Enhän minä ole puhunut itsestäni, vaan Isä, joka on minut lähettänyt, on itse määrännyt, mitä minun on sanottava ja mitä puhuttava. Minä tiedän, että hänen käskyksensä on ikuinen elämä. Mitä minä siis puhun, minä puhun niin kuin Isä on minulle sanonut."*

Kaikessa, mitä Jeesus sanoo, on suunnaton määrä itsensä tyhjentävää nöyryyttä, mutta samalla suunnatonta rohkeutta ja voimaa. Se, mitä ihmiset omin korvin kuulivat Jeesuksen suusta, eivät olleet hänen sanojaan vaan Jumalan sanoja. Vuosisatojen saatossa lukemattomat ovat kuulleet Jeesuksen puheissa Jumalan äänen ja pelastuneet.

Kysymyksiä:

1. Milloin ja missä Maria voiteli Jeesuksen? (12:1)
2. Miten Martta ja Maria ilmaisivat rakkautensa Jeesukseen? a) Martta (2) b) Maria (3)
3. Kuinka arvokasta nardusvoide oli? (5)
4. Anna vähintään kaksi syytä sille, miksi Maria teki niin kuin teki! (2, 3, 7)
5. Miten Jeesus arvosti Marian tekoa? (8, vrt. Matt. 26:13)
6. Mitä Juudaan asenne kertoi hänestä itsestään? (4–6)
7. Kuinka tärkeä Jeesus on sinulle?
8. Mitä ylipappien suunnitelma kertoi heistä itsestään? (9–11)
9. Miksi kansanjoukot tervehtivät Jerusalemiä lähestyvää Jeesusta ylistyslauluin? (13, 17, 18)
10. Mitä kertoo se, että Jeesus otti vastaan kansan ylistyksen?
11. Mikseivät opetuslapset ymmärtäneet sitä, mikä oli tapahtumassa? (16)
12. Mitä Jeesukselle merkitsi tämä Jerusalemiin saapuminen?
13. Millainen kuningas Jeesus on? (13, 15)
14. Mistä ylistyksessä oikeastaan on kysymys? (13)
15. Millainen tehtävä kristityn elämässä on Herran ylistämisellä?
16. Miksi kreikkalaiset miehet olivat tulleet Jerusalemiin? (20)
17. Millaisella pyynnöllä he lähestyivät Filippusta? (21)
18. Millainen oli Jeesuksen vastaus näille miehille? (23, 32)
19. Milloin Jeesuksen kirkkaus ilmestyi? (23, 28)
20. Millainen on Jeesuksen kuoleman tuottama hedelmä? (24)
21. Mitä jae 24 kertoo meidän elämästämme ja ehdosta, jolla voimme kantaa hedelmää?
22. Millaisessa suhteessa ovat toisiinsa elämäntapamme täällä ajassa ja iankaikkinen elämä? (25)
23. Millaisen suhteen tulee vallita Jeesuksen ja kristityn välillä? (26)
24. Mitä saa se, joka palvelee Jeesusta? (26)
25. Miksi Jeesus järkyttyi? (27)
26. Miksi Isä Jumala antoi äänensä kuulua? (30)
27. Milloin meidän tuomiomme pantiin toimeen? (31)
28. Mitä Jeesuksen kärsimys merkitsi Saatanalle? (31)
29. Millä tavalla Jeesuksen ristin tuskansa avulla vetää ihmisiä luokseen? (32)
30. Mitä ihmiset ajattelivat Kristuksesta? (34)
31. Miten valon lasten tulee vaelttaa? (35, 36)
32. Palveletko sinä Jeesusta?
33. Anna kolme syytä sille, että nekään ihmiset, jotka näkivät omin silmin Jeesuksen ihmeet, eivät usko-neet häneen? a) (38) b) (39–40) c) (43)
34. Millaisessa suhteessa ovat sydämen usko ja suun tunnustus? (42)
35. Millainen on Jeesuksen ja Isän välinen suhde? (44, 45)
36. Millaista on sisällöltään Jeesuksen valo? (46)

37. Mitä päämäärää varten Jeesus tuli tämän maailmaan? (47)
38. Millä perustein meidät tuomitaan viimeisellä tuomiolla? (48)
39. Kenen puhetta ovat Jeesuksen sanat? (49, 50)
40. Isä antoi Jeesukselle käskyn. Mitä Jeesus sen noudattamisella hankki? (50)
41. Millaiset ovat Jumalan ajatukset sinusta?

Ehtoollinen ja uusi ateria 13:1–35

Olemme tulleet nyt Johanneksen evankeliumin kolmanteen ja viimeiseen pääjaksoon. Luvut 13–17 sisältävät ns. Jeesuksen jäähyväispuheen, jonka opetukset eivät milloinkaan lakkaa kiehtomasta Jumalan sanan tutkijaa. Niihin sisältyy ihmeellistä kirkkautta ja samalla kuitenkin lähes kauhistuttavaa pimeyden syvyyttä. Luvut 13–14 kertovat pääsiäisateriasta ”yläsalissa”. Luvun 14 lopussa Jeesus sanoo: ”Nouskaa, lähtekäämine täältä”. Epäilemättä he myös lähtivät, ja lukujen 15–17 tapahtumapaikka on muualla. Näihin lukuihin sisältyy ihmeellistä kirkkautta ja samalla kuitenkin lähes kauhistuttavaa pimeyden syvyyttä.

Hänen omansa

Kuva keskittyy kolmeentoista mieheen, joista yksi pian suljettiin ulos. Kaiken keskuksessa on Jeesus. Muista mainitaan nimeltä Pietari, Johannes, Juudas, Tuomas, Filippus ja Juudas. Muut kahdestatoista jäävät nimeämättä. Jeesus vie kaiken aikaa huomiomme ja muut mainitaan suhteessa häneen. Hän on nyt 33 –vuotias ja hänen matkansa tässä ajassa on kulkemassa kohti loppuaan. Hänen julkinen toimintansa oli ollut lyhyt, vain kolme ja puoli vuotta. Jäähyväispuheen luvut avaavat jotain hyvin syvää Jeesuksen sydämen ajatuksista ja mielen liikkeistä. Hänen ajatukset kulkivat halki hänen koko ajallisen elämänsä. Hän muisteli lapsuuttaan ja äitiään. Siihen viittaa hänen sanansa: *”Kun vaimo synnyttää, hänellä on tuska, kun hänen hetkensä on tullut. Mutta synnyttyään lapsen hän ei enää muista tuskaansa sen ilon tähden, että ihminen on syntynyt maailmaan.”* (16:21)

Katsellessaan pientä opetuslastensa joukkoa Jeesus käytti heistä nimitystä *teknia*, ”pienet lapset”. Sana on diminutiivin monikko sanasta, jolla Maria oli nimittänyt Jeesusta, kun hän ja Joosef löysivät 12 –vuotiaan Jeesuksen temppelistä. Nimittäessään opetuslapsiaan tällä sanalla Jeesuksen äänessä oli varmaan samaa syvää lempeyttä kuin hänen äitinsäkin sanoissa. Luvun 17 ylimmäispapillisessa rukouksessa kohtaamme Jeesuksen sielun syvän rauhan, kun hän tiesi eläneensä Isän tahdon mukaisen elämän ja suorittaneensa täysin Isältä saamansa tehtävän.

Rakkaus loppuun asti

Avainsana tämänkertaiseen jaksoomme kuuluu ”Hänen omansa”. Kolmastoista luku alkaa: *hän oli rakastanut omiaan, jotka olivat maailmassa, ja hän osoitti heille rakkautta loppuun asti*. Julkisen toiminnan päätyttyä Jeesus omisti muutaman tunnin lähimmälle opetuslapsijoukolleen, joita hän kutsui ”omikseen” ja joista hän sanoi Isälleen: *”He olivat Sinun ja Sinä annoit heidät minulle”*.

Pääsiäisateria

Jaksomme kuvaa tapahtuman pääsiäisaterialta, vaikka Johannes ei kuvaakaan itse pääsiäisateriaa ja uuden liiton aterian, ehtoollisen asettamista. Luvun 13 alku kertoo, millainen on Jeesuksen armo. Loppupuoli ilmoittaa taas Jeesuksen tavan hallita kuninkuudessaan. Alussa näemme hänet pellavaliinaan vyötettynä ilman vaippaa – orjan puvussa, lopussa hän taas sulkee pettäjänsä omiensa yhteyden ulkopuolelle. Merkillinen yhdistelmä nöyryyttä ja majesteettillisuutta, niin kuin aina Jeesuksen toiminnassa!

Jeesuksen tietoisuus

Luvun alku kertoo, millaisin ajatuksina ja millaisen sisäisen tietoisuuden vallitessa Jeesus pesi opetuslastensa jalat ja osoitti armonsa ja rakkautensa luonteen. *Pääsiäisjuhla oli tulossa, ja Jeesus tiesi, että hänelle oli tullut se hetki, jolloin hän oli siirtyvä tästä maailmasta Isän luo. Hän oli rakastanut omiaan, jotka olivat maailmassa, ja hän osoitti heille rakkautta loppuun asti. Ehtoollisella oltaessa Perkele oli jo pannut Juudas Iskariotin, Simonin pojan, sydämeen, että hän kavaltaisi Jeesuksen. Jeesus tiesi, että Isä oli antanut kaiken hänen käsiinsä, ja että hän oli lähtenyt Jumalan luota ja oli menevä Jumalan luo. Hän nousi ehtoolliselta, riisui viittansa, otti pellavaliinan ja vyötti sillä itsensä.*

Mitä Jeesus siis tiesi? Ensinnäkin sen, että hänen ratkaiseva hetkensä oli tullut. Se merkitsi siirtymistä tästä maailmasta Isän luo ristin ja ylösnousemuksen tietä, vaikka siirtymistavasta ei Johannes tässä yhteydessä mainitse sanaakaan.

Jeesus tiesi täsmälleen, mitä hänelle tapahtui. Aivan liian usein kuulee puhuttavan Jeesuksen kärsimystiestä ikään kuin se olisi ollut jonkinmoista marttyyriutta, sankarillista suostumista kärsimykseen ja kuolemaan, jota ei olosuhteiden vuoksi kyennyt väistämään. Tällaisessa käsityksessä Jeesuksen ristikästä ei ole rahtusenkaan vertaa totuutta. Uusi testamentti osoittaa, että Jeesus toteutti jumalallista ohjelmaa. Vaikka hänen sydämensä oli täynnä ahdistusta ja tuskaa, hän tiesi kaiken aikaa, mikä olisi kaiken päätös, nousemisen Isän luo. *Pääsiäisjuhla oli tulossa, ja Jeesus tiesi, että hänelle oli tullut se hetki, jolloin hän oli siirtyvä tästä maailmasta Isän luo.*

Mutta ei tässä vielä kaikki. Johannes toistaa jakeessa 3: *Jeesus tiesi, että Isä oli antanut kaiken hänen käsiinsä.* Jakeen sijainti on merkittävä. Sitä edeltää lause: *Ehtoollisella oltaessa Perkele oli jo pannut Juudas Iskariotin, Simonin pojan, sydämeen, että hän kavaltaisi Jeesuksen.* Juudas oli tahtonut ja Saatanana oli tahtonut, mutta Jeesus tiesi, että Isä oli antanut kaiken hänen käsiinsä.

Vähän myöhemmin Jeesus sanoi samalle opetuslapsijoukolle: *"Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä."* Hän tiesi, että hänen voittonsa oli lopullinen.

Tietäen tämän kaiken Jeesus osoitti rakkautta: *hän oli rakastanut omiaan, jotka olivat maailmassa, ja hän osoitti heille rakkautta loppuun asti.* Sanat *eis telos*, loppuun asti, tarkoittavat täydellisyyteen, viimeiseen päämäärään asti. Herra huolehti siitä, että hänen rakkautensa kantoi koko matkan perille asti. Herra huolehtii omistaan taivaaseen asti. Isä oli uskonut kaiken Jeesuksen käsiin, antanut hänelle kaiken vallan, jotta hänen rakkautensa saavuttaisi lopullisen ja varman voiton. Hän oli tullut Jumalan luota ja palasi nyt Jumalan luo.

Opetuslasten jalkojen pesu

Jeesus osoitti symbolisella tavalla tämän rakkautensa riisumalla viittansa, vyöttäytymällä pellavaliinaan ja pesemällä opetuslasten jalat. Jalkojen pesussa ei ollut kysymys tavallisesta vieraiden jalkojen pesusta, joka maassa oli tapana suorittaa vieraiden saapuessa kotiin. Jeesus nousu kesken ehtoollisen vieron, teki jotain kokonaan uutta ja mullistavaa. Liinavaate vyötäisillä oli orjan tunnusmerkki. Jeesus "otti orjan muodon", niin kuin Paavali asian myöhemmin ilmaisi. Sitten hän vuodatti vettä vatiin ja alkoi pestä opetuslasten jalkoja.

Pietari protestoi. Emme tiedä pesujärjestystä, mutta luultavasti hän aloitti Pietarista ja siksi Pietarin vastaväitekin oli niin jyrkkä. *Kun Jeesus tuli Simon Pietarin kohdalle, tämä sanoi: "Herra, sinäkö peset minun jalkani?"*

Ymmärrämme lauseen, jos painotamme sen pronomineja: *"Sinäkö...minun..* – Sinäkö, joka olet minun opettajani, Herrani, jonka hallintaan olen itseni alistanut! Sinäkö pesisit minun jalkani. – Vastauksessaan Jeesus käyttää samoja pronomineja: *"Mitä minä teen, sitä et nyt käsitä."* Jeesuksen sanoissa on sama vastakkain asettelu. Mutta hän jatkoi: *"...mutta vastedes sinä sen ymmärrät."* Itseään täynnä Pietari ei voinut ymmärtää Jeesusta silloin, mutta vielä hän ymmärtäisi.

Pietari ei antanut hevini periksi: *"Sinä et ikinä saa pestä minun jalkojani."* Jeesus vastasi ainakin yhtä tiukasti: *"Ellen minä pese sinua, sinulla ei ole osuutta minun kanssani."*

Pietari antoi periksi: *"Herra, älä pese vain jalkojani, pese myös kädet ja pää."* Ajatuskin siitä, että Jeesus hylkäisi Pietarin, tuntui Pietarista sietämättömältä.

Jälleen Jeesus oikaisi Pietaria ja selitti lempeästi: *"Kylpenyt ei tarvitse muuta kuin että jalat pestään, niin hän on kokonaan puhdas. Te olette puhtaita, ette kuitenkaan kaikki."* Herran omat ovat puhtaita siksi, että he kuuluvat hänelle. Kristuksen lahjavanhurskaus riittää pelastukseen. Mutta silti Herran omakin tarvitsee puhdistusta matkan varrella jalkoihin tarttuneesta liasta.

Kuva oli roomalaisesta kylpylästä. Kun kylpytiloista käveltiin pukuhuoneeseen, jalkoihin tarttui aina jotain pölyä. Siksi viimeinen asia, joka suoritettiin pukeutumisen jälkeen, oli jalkojen pesu.

Sovellus

Tämän jälkeen Jeesus selitti vertauskuvallista tekoaan. Hän kysyi haastavasti: *"Ymmärrättekö te, mitä olen teille tehnyt?"* Hän halusi niin Pietarin kuin muidenkin opetuslasten ymmärtävän, mistä oli kysymys. *"Te puhuttelette minua opettajaksi ja Herraksi, ja oikein te sanotte, sillä se minä olen."* Siitä oppilaiden oli pääteltävä: *"Jos minä, teidän Herranne ja opettajanne, olen pessyt teidän jalkanne, olette tekin velvollisia pesemään toistenne jalat."*

Tämän perusteella jotkut kristilliset kirkot suorittavat riitin omaisia jalkojen pesuja. Vaikka emme tekisi-kään tällaisia päätelmiä, meidän tulee toimia Jeesuksen kehotuksen mukaan. Luopumatta todellisesta herruudestaan Jeesus riisui ulkoisen vallan merkit pois ja asettui halvimman palvelijan paikalle. Juuri tällainen alhaalta käsin tapahtuva palvelu koituu palveltavien suurimmaksi siunaukseksi.

Jeesus päätti opetuksensa autuaaksi julistukseen: *"Jos te tämän tiedätte, te olette autuaat, jos te sen teette."* Palvelun hyvälläkään teorialla ei ole mitään merkitystä, ellei sitä panna käytäntöön.

Pietari osoittaa kirjeessään ymmärtäneensä Jeesuksen opetuksen: *"Älkää herroina hallitko niitä, jotka ovat tulleet osallenne, vaan olkaa laumalle esikuvina, niin te Ylipaimenen ilmestyessä saatte kirkkauden kuihtumattoman seppeleen. Te nuoremmat, olkaa vanhemmille alamaisia ja pukeutukaa kaikki keskinäiseen nöyryyteen, sillä 'Jumala on ylpeitä vastaan, mutta nöyrylle hän antaa armon'."* (1.Piet. 5:3–5)

Palvelemalla toisiamme palvelemme Herraa. *"Totisesti minä sanon teille: joka ottaa vastaan sen, jonka minä lähetän, ottaa vastaan minut. Joka ottaa vastaan minut, ottaa vastaan hänet, joka on minut lähettänyt."*

Uusi ateria 21–35

Johannes ei kuvaa pääsiäisaterian syöntiä eikä uuden liiton aterian asettamista, koska hän tiesi toisten evankelistojen kirjoittaneen siitä. Hän kertoi Juudas Iskariotin sulkemisesta opetuslasten yhteydestä. On keskusteltu siitä, missä vaiheessa ateriaa se tapahtui. Mitään lopullista asiasta ei voi sanoa, mutta monien muiden kanssa olen vakuuttunut siitä, ettei Juudas ollut enää mukana itse ehtoollisella, vain sitä edeltäneellä pääsiäisaterialla.

Juudaan petturuus on monille Raamatun lukijoille ongelmallinen asia. Jotkut romaanikirjailijat ovat pyrkineet ymmärtämään Juudasta ikään kuin hänellä olisi ollut hyvä motiivi: hän ei ollut täysin tyytyväinen Jeesuksen julkisen toiminnan edistymiseen. Siksi hän halusi auttaa Jeesusta pääsemään todelliseen valtaan pakottamalla hänet tilanteeseen, jossa hän vihdoinkin osoittaisi ihmevoimansa niin, että koko kansa uskonnollisia johtajia myöten sen tunnustaisi. Tällaiset ajatukset ovat kuitenkin pelkkää arvailua ilman mitään raamatullista ainesta tuekseen. Meidän tulee kuitenkin pysyä Raamatun tekstissä eikä kehittää omaan ehkä hyvinkin älykkään tuntuista selitysmalleja.

Kuka Juudas oli?

Löydämme kolme selkeää lausuntoa Juudaasta. Kaksi niistä on Jeesukselta ja kolmas löytyy Apostolien teoista. Puhuessaan opetuslastensa valinnasta Jeesus lisäsi: *"Enkö minä ole valinnut teitä, te kaksitoista? Yksi teistä on kuitenkin Perkele."* (Joh. 6:70)

Ylimmäispapillisessa rukouksessa Jeesus sanoi: *"Kun minä olin heidän kanssaan, minä varjelin heitä sinun nimessäsi, jonka olet antanut minulle. Minä suojelin heitä, eikä heistä joutunut kadotetuksi kukaan muu kuin se kadotuksen lapsi, että kirjoitus kävisi toteen."* (Joh. 17:12)

Kolmas viite kuuluu: *"... apostolinvirkaan, mistä Juudas luopui mennäkseen omaan paikkaansa."* (Apt 1:25)

Kaikki nämä kolme kohtaa voidaan ottaa aivan kirjaimellisesti. Juudas ei ollut samanlainen ihminen kuin muut. Uskoisin, että hän oli ruumiillistunut Saatana. Hän oli kadotuksen lapsi ja kuollessaan hän meni *"omaa paikkaansa."* Juudas nostettiin esiin suorittamaan ihmiskunnan historian pimein teko.

Jos asia todellakin on näin, on erittäin merkittävää, että Juudas esiintyy ihmisenä, toimii inhimillisellä tasolla, häntä hallitsevat ihmisen tunteet ja hän tekee päätöksensä ihmisen tahdolla. Vaikka Jeesus on Jumala, silti hän tuli aidoksi ihmiseksi eikä hänen täyttää ihmisyyttään voi asettaa kyseenalaiseksi. Samoin Juudaskin oli aito ihminen, vaikka hän olikin Saatanan ruumiillistuma. Koska Saatanalle ei Jumala ole valmistanut mitään pelastusta, Juudaskin oli alusta asti kadotuksen lapsi, eikä hänelle kuulunut mitään pelastuksen lupausta – niin kuin sana selkeästi opettaa.

Järkyttynyt Jeesus

Kuvaus Juudaan poissulkemisesta on traaginen. Jo jakeessa 18 Jeesus viittasi siihen: *"En minä puhu teistä kaikista. Minä tiedän, ketkä olen valinnut. Mutta tämän kirjoituksen on käytävä toteen: Joka syö minun leipääni, on nostonut kantapäänsä minua vastaan."* Alusta lähtien Jeesus tiesi koko totuuden Juudaasta. Mutta silti se järkytti häntä: *Tämän sanottuaan Jeesus tuli hengessään järkytetyksi, todisti ja sanoi: "Totisesti, totisesti minä sanon teille: yksi teistä kavaltaa minut."*

Jo kaksi kertaa aikaisemminkin Johannes on kertonut Jeesuksen tulemisesta *"järkytetyksi"*. Lasaruksen haudalla hän joutui *"liikutuksen valtaan"* (Joh. 11:33). Synnin seurauksena tulleen kuoleman todellisuus vaivasi Jeesusta.

"Minun sieluni on järkytetty." Jeesus sanoi puhuessaan vehnän jyvän kuoleamisen tiestä. Se oli sielun syvää tuskaa.

Nyt Juudaan lähtiessä suorittamaan kavallusta. Jeesus oli *"järkytetty hengessään"*.

Opetuslapset katselevat hämmästyneinä toisiaan. He tiesivät kyllä, miten monta kertaa itse kukin heistä oli epäonnistunut Jeesuksen seuraamisessa, mutta silti heistä tuntui täysin uskomattomalta, että joku heistä pettäisi hänet. Pietarin ehdotuksesta Johannes pyysi Jeesukselta merkin siitä, kenestä oli kysymys ja sen Jeesus myös antoi: *"Se, jolle minä annan tämän leivänpalan."* Hän otti palan, katoi sen ja antoi Juudalle, Simon Iskariotin pojalle.

Viiniin kastetun leiväpalan antaminen yhteisellä aterialla merkitsi suurin piirtein samaa kuin nykyinen maljan kohottaminen ja sen nauttiminen jonkun kunniaksi tai jollekin hyvää toivottaen. Kysymys oli ystävyyden osoituksesta. Ellemme ymmärrä tätä, käsitämme väärin sen, mitä Jeesus teki ja sanoi tuossa syvän sisäisen järkytyksen tilassa. Jeesus tiesi, mitä Juudas tekisi, mutta viimeiseen asti Jeesus pyrki pysäyttämään Juudaan ja kääntämään hänet pois väärältä tieltään. Inhimillisyytensä puolesta Juudas oli vastuullinen olento, jolla oli mahdollisuus tehdä valintoja. Siksi Jeesus piti Juudalle oven auki viimeiseen asti.

Juudas otti palan ja vastasi ystävyyden merkkiin. Mutta sitten Saatana meni häneen. Miten? Siten, että Juudas päästi hänet. Juudas istui nyt siinä saatanaallinen petossuunnitelma päässään ja päätös sen toteuttamisesta valmiina. Jeesuksen antama leivänpala oli hänen viimeinen mahdollisuutensa. Saatana karkkyi kokoajan sydämen ovella. Juudas epäröi hetken Jeesuksen ystävyyden osoituksen jälkeen. Hän antoi kuitenkin Saatanalle periksi ja menetti viimeisen mahdollisuutensa pelastua.

Jeesus hallitsee

Jeesus käski: *"Minkä teet, tee se pian."* Jeesus vahvisti Juudaan valinnan. – Annoin Juudas sinulle mahdollisuuden, sinä teit valintasi. Älä enää epäröi. Toimi nopeasti. – Kuninkaallisella arvovallallaan Jeesus määräsi hetken ja ajankohdan, jona pimeyden vallat päästetään valloilleen. Oli yö. Juudas meni välittömästi ulos yön pimeyteen. Hän oli syönyt ystävyyden leiväpalan, mutta nosti kantapäänsä Jeesusta vastaan. Jeesus oli viimeiseen asti osoittanut hänelle vain rakkautta. Pahuuden ruumiillistuma ilmaisi itsensä äärimmillään ja pahimmillaan.

Jumala ei sulje ketään taivaan ulkopuolelle. Aina on kysymys siitä, että ihminen itse sulkee itsensä ulkopuolelle ja Jumala vahvistaa hänen valintansa. *Jumala ei tahdo syntisen kuolemaa, vaan sitä, että hän kääntyy ja saa elämän.*

Jumalan seurakunnalle on välttämätöntä, että Saatana ja sen valtaan antautuneet suljetaan yhteyden ulkopuolelle. Siksi näemme nyt joukon ilman Juudasta. Mutta Saatankin joutuu lopulta työskentelemään Jumalan päämäärien hyväksi.

Sana *"kavaltaa"* merkitsee alkukielessä "pois luovuttamista". Kuusi viikkoa myöhemmin helluntaisaar-nassaan Pietari käyttää samaa sanaa: *"Hänet luovutettiin teille niin kuin Jumala oli ennalta suunnitellut ja nähnyt. Lakia tuntemattomien miesten käsillä te naulitsitte hänet ristiin ja surmasitte."* (Apt. 2:23) Synti ja Saatana luovuttivat Kristuksen, mutta Jumalan ääretön rakkaus ja armo ottavat tämän petoksen hallin-taansa niin, että siitä tulee ihmisluvulle lunastuksen väline.

Ihmisen Pojan kirkastaminen

"Hänen mentyään ulos Jeesus sanoi: 'Nyt Ihmisen Poika on kirkastettu, ja Jumala on kirkastettu hänes-sä'." Vähän myöhemmin Jeesus sanoi Juudaan Getsemaneen opastamalle vangitsijoiden joukolle: *"Tämä on teidän hetkenne ja pimeyden valta."* Siitä huolimatta Jeesus sanoi nyt, että juuri nyt Ihmisen Pojan kirkkaus loisti esiin.

Tässä tilanteessa Jeesus käytti itsestään viimeistä kertaa ilmaisua "Ihmisen Poika". Natanaelille Jeesus oli sanonut: *"Te saatte nähdä taivaan avoinna ja Jumalan enkelien nousevan ylös ja laskeutuvan alas Ih-misen Pojan päälle."* Nyt tämä alkoi toteutua, vaikka oltiin menossa syvimmän pimeyden keskelle. Pro-sessi oli lähtenyt liikkeelle ja kulki loppuun asti. Hetki oli tullut. Mutta juuri tämän pimeyden keskeltä loisti Jumalan armon ja rakkauden ihmeellinen kirkkaus ja valo. Älä katso vain pimeyttä. Näe mikä kirkkaus on Kristuksessa keskellämme syvimmänkin tuskan keskellä.

Sekä Ihmisen Poika että Isä tulevat kirkastetuksi samalla tavalla ja samassa prosessissa. *"Jos Jumala on kirkastettu hänessä, niin Jumala kirkastaa myös hänet itsessään ja kirkastaa hänet pian."*

Kun ihmiseksi tullut Jeesus nousi ylösnousemuksen jälkeen taivaaseen Isän oikealle puolelle, kirkastet-tiin Ihmisen Poika. Jeesuksessa aito ihmisyyys istuu Jumalan valtaistuimella. Taivaan keskuksessa on Ih-misen Poika ja Jumalan Poika.

Lapset, rakastakaa!

Jeesus puhutteli opetuslapsiaan lempeällä nimityksellä "lapset". Hän kirkasti Isän valmistamalla omista lapsistaan pelastettujen morsiusseurakunnan. Jeesus selitti heille edessä olevien tapahtumien sisältöä. Hän joutuisi jättämään heidät hetkeksi yksin, sillä vain hän saattoi kulkea sen tien, joka oli kuljettava hei-dän pelastumisekseen: *"Lapset, vielä vähän aikaa minä olen teidän kanssanne. Te etsitte minua, ja ku-ten sanoin juutalaisille: 'Mihin minä menen, sinne te ette voi tulla', niin sanon nyt teillekin."*

"Uuden käskyn minä annan teille: rakastakaa toisianne! Kuten minä olen rakastanut teitä, rakastakaa te-kin toisianne. Kaikki tuntevat teidät minun opetuslapsikseni, jos teillä on keskinäinen rakkaus." Jäljelle jääneistä 11 alkaisi seurakunta, jonka tunnusmerkkinä olisi keskinäinen rakkaus.

Mitä Jeesus tarkoitti ilmaisulla "uusi käsky". Eräässä merkityksessähän kehoitus keskinäiseen rakkau-teen ei suinkaan ollut mikään uusi käsky. Jo Mooses oli sanonut: *"Rakasta Herra sinun Jumalaasi koko sydämestäsi, koko sielustasi ja kaikesta voimastasi."* ja *"Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi!"*

Kysymys ei ollut edes siitä, että Jeesuksen antama rakkauden malli asettaisi rakkauden syvyydelle ja laajuudelle uudet ulottuvuudet. Kysymys oli siitä, että Jeesus tuli antamaan omilleen uuden rakkauden lähteen. Golgatan uhrista kumpuava Pyhän Hengen rakkaus synnyttää Jeesuksen seuraajissa aivan uu-den rakastamisen mahdollisuuden.

Ihmiset eivät tunnista Jeesuksen seuraajia heidän lausumastaan uskontunnustuksensa, ei puvusta tai puheenparresta, ei lauluista eikä pyhistä toimituksista. Heidät tunnistetaan siitä, että he rakastavat toi-siaan.

Sikäli kuin kristityt kieltäytyvät osoittamasta rakkautta toisilleen, siinä määrin maailma myös kieltäytyy uskomasta heidän puheitaan. Viimeinen testi, jolla kristillisyyys mitataan, on uskovien keskinäinen rak-kaus.

Kysymyksiä:

1. Mitä ja milloin Jeesus teki? (13:1, 2, 4, 5)
2. Mitä Jeesus ajatteli itsestään? a) (3) b) (13)
3. Millaista asennetta Jeesuksen käytös osoitti? a) (4,5) b) (1)

4. Mikä tekee ihmisestä onnellisen? (15–16, 17)
5. Millainen valtuutus on Herran lähettämällä kristityillä? (20)
6. Mikä määrää tehtävienne arvon? (16, vrt. Matt. 10:42)
7. Millä ihmisen arvon voi mitata? a) (1) b) (10)
8. Mihin perustui Jeesuksen ja opetuslasten keskinäinen suhde? a) (8) b) (20)
9. Millä tavalla Jeesus viestitti opetustaan? a) (7) b) (12) c) (5,15) d) (19)
10. Miten tämän kohdan opetuksen voisi siirtää käytännön elämään?
11. Miksi Jeesus järkyttyi? (21)
12. Mitä leivän kastaminen viiniin ja sen antaminen toiselle tarkoitti? (26)
13. Miksi Saatana meni sillä hetkellä Juudaaseen? (27)
14. Mistä kertoo se, että Jeesus antoi määräyksiä Juudalle, johon Saatana oli juuri mennyt? (27) Nou-
dattiko Juudas saamaansa käskyä? (30)
15. Missä ilmenee Jeesuksen ja missä Isän kirkkaus? (31, 32)
16. Mihin Jeesus meni? (33, 36)
17. Milloin mekin pääsemme menemään sinne, missä Jeesus on? (36)
18. Miten uusi käsky ja vanha rakkauden kaksoiskäsky eroavat toisistaan? (34)
19. Mikä on kristityn tuntomerkki? (35)

Lisäys 8

Kristuksen kirkkaus

Tämän päivän ihmiskeskeistä suomalaista kristillisyyttä vaivaa toisaalta vähäverisyys ja toisaalta hyvien kokemusten ja tunteiden metsästys. Paavalin kristillisyyttä kuvaa taas lause: *"Olen mieltynyt heikkou- teen, pahoimpitelyihin, hätään, vainoihin, ahdistuksiin Kristuksen tähden. Kun näet olen heikko, silloin olen väkevä."* (2. Kor. 12:10) Meikäläisen kristillisyyden rinnalla hänen puheensa siitä, että hän on mieltynyt, iloitsee ja pitää ahdistuksista, vainoista tuskasta ja heikkoudesta Kristuksen tähden tuntuu lä- hes toiselta planeetalta tulevalta.

Mikä on Paavalin salaisuus? Miten hän saattoi iloita siitä, mitä me viimeiseen asti pyrimme välttämään? Salaisuus oli siinä, että hänen koko huomionsa oli kiinnittynyt siihen, mitä Jeesus saisi hänen elämis- tään, millä hän voisi kirkastaa Kristusta, kun hän oli Jeesuksen uhrin tähden päässyt maistamaan Juma- lan armon ja rakkauden suuruutta. Paavalin kristillisyyden keskus oli Isä ja Kristus!

Luin usein Apostolien teoista Paavalin kääntymiskertomusta vähän närkästyneenä. Sanoihan siinä Jee- sus Paavalista: *"Minä tulen näyttämään, kuinka paljon hän saa kärsiä minun nimeni tähden!"* (Apt. 9: 16) Närkästykseni johtui siitä, että en oikein saanut noita Jeesuksen sanoja sopimaan yhteen ehdottoman anteeksiantamuksen kanssa. Tarkoittiko Jeesus siis sitä, että Paavali saisi nahoissaan kärsiä siitä, että oli yhdessä muiden kanssa murhannut Stefanoksen ja vainonnut monia muita kristittyjä. Mutta siitä ei vä- himmässäkään määrin ollut kysymys. Jeesuksen anteeksiantamus oli täydellinen ja ehdoton. Se perus- tui kokonaan hänen uhriverensä riittävyteen.

Jeesus tarkoitti, että hän vie Paavalin todella syvälle oman kirkkautensa salaisuuteen. Vieläpä sillä taval- la, että Paavalin ilona ja riemuna tulisi olemaan kärsimys Jeesuksen nimen tähden. Filippiäiskirjeessä Paavali kirjoittaa: *"Syvin haluni on, että minun havaittaisiin olevan hänessä ja omistavan, ei omaa laista tulevaa vanhurskautta, vaan sen, joka tulee uskon kautta Kristuksen, vanhurskauden, joka tulee Juma- lalta uskolle. Ennen muuta haluan tuntea hänet ja hänen ylösnousemisensa voiman ja hänen kärsimyksensä osallisuuden, tullessani hänen kaltaisekseen samankaltaisen kuoleman kautta..."* (Fil. 3:9–10)

Osallisuus Kristuksen kärsimyksiin

Ei ole mitään suurempaa rakkautta kuin kärsiä Kristuksen nimen tähden. Jumalan rakkauden kirkkaus tuli näkyviin Golgatan tuskassa. Suurin rakkaus näkyi kärsimyksen keskellä. Siksi tie lähimmäksi Kristuk- sen rakkauden salaisuutta kulkee siinä, että pääsee osalliseksi Kristuksen kärsimyksistä. Syvintä Jee- suksen tuntemista täällä ajassa on kärsiä hänen kanssaan ja niin rakastaa Jumalan rakkaudella synneis- sään kärsivää maailmaa. Kysymys on vapaaehtoisesta suostumisesta kärsimään Kristuksen kanssa, jot- ta ihmiset oppisivat tuntemaan Jumalan rakkauden salaisuuden Golgatalla ja näkisivät Kristuksen kärsi- myksen ja kuoleman kirkkauden.

Vaikka kotoisessa kristillisyydessämme ei näinä päivinä juuri puhuta Kristuksen kärsimyksiin suostumisesta pikemminkin niistä hyvistä ja myönteisistä kokemuksista, jotka kristillisyyttä tuottaa, Jumalan kansa on halki vuosisatojen pitänyt suurimpana kunnianaan saada kärsiä marttyyrikuoleman Jeesuksen nimen tähden. Siinä ei ole kysymys siitä, että hammasta purren suostuu tapettavaksi, kun ei muutakaan voi, vaan siitä että saa todistaa Jumalan kirkkaudesta Kristuksessa oman kuolemansa kautta, koska Jeesus on jo antanut omilleen iankaikkisen elämän ja koska Jeesus itse on omiensa ylösnousemuksen tae.

Millä tavalla me voisimme kasvaa ihmiskeskeisestä kristillisyydestä Kristus-keskeiseen uskoon? Siihen ei ole mitään oikotietä. Meidän on kuljettava sama kasvun tie, jonka opetuslapsetkin kulkivat. Vaihe vaiheelta he oppivat tuntemaan Jeesusta uusista näkökulmista. He kyselivät "kuka on tämä Jeesus, joka tekee tällaisia ja sanoo tällaisia?" He joutuivat kokemaan monenlaisia yllätyksiä, joita Jeesus järjesti heille. Joka kerta he oppivat näkemään jotain uutta hänestä.

Jäähyväispuhe 13:36–14:31

Pääsiäisateria oli syöty ja ehtoollisen asettamisen jälkeen opetuslapset esittivät kysymyksiä, jotka heijastavat muidenkin kokemaa levottomuutta ja ahdistuneisuutta. Luvun 14 loppuun mennessä näemme, miten Jeesuksen vastaukset rauhoittivat opetuslasten mielet. Jakso 13:36–14:24 jakautuu luontevasti neljään osaan esitettyjen kysymysten mukaisesti. Toisessa osassa Jeesus esittää seitsemännen "Minä olen" julistuksensa. Jakeet 14:25–31 tiivistää käydyn keskustelun.

Jeesus oli kuuden kuukauden ajan kertonut opetuslapsille kuolemastaan ja ylösnousemuksestaan, jotka olivat lähellä. Opetuslasten levottomuus ja suru johtuivat pohjimmiltaan siitä, etteivät he missään vaiheessa olleet ymmärtäneet Jeesuksen opetusta ylösnousemuksesta. Ajatuskin Jeesuksen kuolemasta oli kauhea ja pelottava. Hehän eivät enää saisi olla hänen kanssaan.

Pietarin kysymys 13:36–14:4

Pietarin kysymys *"Herra, mihin sinä menet?"* osoittaa selkeästi, että hän samoin kuin muutkin opetuslapset ymmärsivät Jeesuksen kuoleman olevan aivan käsillä. Jeesuksen ei aloittanut vastaamalla heti itse kysymykseen vaan kertoi ensin Pietarille: *"Mihin minä menen, sinne et nyt voi seurata minua, mutta vastedes kyllä olet seuraava minua."* Pietari saisi siis kyllä lopulta tulla samaan paikkaan, mutta ajoitus olisi Herran käsissä. Tähän Pietari sanoi sellaista, mikä on hienointa hänen milloinkaan lausumaansa: *"Herra, miksi en nyt voi seurata sinua? Henkeni minä annan sinun puolestasi."*

Pietari oli täysin vilpiton. Ongelma oli vain siinä, että hän ei tuntenut itseään, omaa heikkouttaan lihasaan. Siihen Jeesus vastasi: *"Henkesikö sinä annat minun puolestani? Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: Ennen kuin kukko laulaa, sinä kolmesti kiellät minut. Älköön teidän sydämenne olko murheellinen. Uskokaa Jumalaan ja uskokaa minuun."*

Luvun 13 viimeinen jae ja luvun 14 ensimmäinen kuuluvat yhteen siitäkin huolimatta, että Jeesus vaihtoi sinä –muodon te –muotoon lukujen taitteessa. Sanoessaan: *"Älköön teidän sydämenne olko murheellinen. Uskokaa Jumalaan ja uskokaa minuun"* Jeesus ei sulkenut Pietaria ulkopuolelle. Luukkaan kuvauksessa samasta tilanteesta saamme lisävaloa. Siinä taas muita ei suljettu pois vaikka kohde oli erityisesti Pietari: *"Simon, Simon, Saatana on tavoitellut teitä"* – monikko – *"valtaansa seuloakseen teitä kuin viljaa. Mutta minä olen rukoillut sinun"* – yksikkö – *"puolestasi, ettei uskosi raukeaisi tyhjiin. Kun olet palannut takaisin, vahvista veljiäsi."* (Luuk. 22:31–32)

Simon oli sanonut olevansa valmis antamaan henkensä Jeesuksen puolesta. Jeesus tarkoitti: – Niinkö? Siltäkö sinusta tuntuu? Sitäkö todellakin haluat? Simon, minä tunnen sinut paremmin kuin sinä itse. Tiedän kaikkein pahimmankin, mikä sinussa asuu. Tiedän, että ennen kuin pääsiäisaamu koittaa, sinä olet kolmesti pettänyt minut. Mutta älä jää sydämesi murheen ja ahdistuksen alle.

Jeesus jatkoi kertomalla sen ehdon, jonka vallitessa sydän pääsee vapaaksi levottomuuden ja murheen vallasta: *"Uskokaa Jumalaan ja uskokaa minuun."* Jeesus edellytti, että opetuslapset voisivat ja saisivat uskoa Isään ja häneen samalla uskolla.

Isän koti

Tämän jälkeen Jeesus antoi laajemman vastauksen Pietarin kysymykseen: *"Isäni kodissa on monta asuinsijaa. Sanoisinko minä muuten teille, että menen valmistamaan teille asuinsijaa?"* Isän koti viittaa koko Jumalan maailmankaikkeuteen, joka sisältää sekä meidän universumimme että taivaallisen valtakunnan. Jos tämä maailma olisi ainoa asuinpaikka, Jeesus olisi sen toki omilleen kertonut. Opetuslapset olivat huolissaan siitä, mihin Jeesus oli menossa. Jeesus antoi ymmärtää, että hän oli siirtymässä vain yhdestä Isän asunnosta toiseen. Jeesuksen päämääränä oli valmistaa sijaa myös opetuslapsille: *"Vaikka minä menen valmistamaan teille sijaa, minä tulen takaisin ja otan teidät luokseni, että tekin olisitte siellä, missä minä olen."*

Opetuslapset pääsisivät siihen Isän kotiin, johon Jeesus oli menossa. He kokisivat tämän uuden paikan todelliseksi kodikseen, koska Jeesus olisi siellä. Jeesus lupasi myös tulla – ei uudelleen – vaan takaisin ottaakseen omansa luokseen.

Minä tulen takaisin

Jeesuksen poistuminen opetuslasten näköpiiristä ei siis merkinnyt hänen läsnäolonsa päättymistä heidän elämässään. *"Minä tulen takaisin"*. Mitä merkitsee "tuleminen" tässä yhteydessä? Monia tulkintoja on esitetty ja luulen, että ne kaikki sisältyvät Jeesuksen sanaan. Hän tuli takaisin ylösnousemuksessaan. Hän tuli takaisin täydessä ja uudessa merkityksessä, kun Pyhä Henki laskeutui heidän päälleen. Hän tuli heitä vastaan, kun enemmistö heistä kärsi marttyyrikuoleman hänen nimensä tähden. Hän kohtasi heidät, kun he siirtyivät ajasta kirkkauden puolelle. Viime kädessä Jeesus viittasi tietenkin myös toiseen tulemiseensa. Jeesuksen toisen tulon lupaus ei painotu siihen, että hän tulisi takaisin näihin meidän olosuhteisiimme, vaan hän tulee takaisin viedäksemme meidät valmistamiinsa uusiin olosuhteisiin. Jeesus päätti vastauksensa Pietarille sanoihin: *"Te tunnette kyllä tien sinne, minne minä menen"*

Tuomaan kysymys 5–7

Rehellinen Tuomas, joka ei teeskennellyt uskovansa tai ymmärtävänsä sellaista, mihin usko ei riittänyt, keskeytti Jeesuksen esittämällä vastaväitteen: *"Herra, me emme tiedä, mihin sinä menet. Kuinka sitten tietäisimme tien?"* Hän tarkoitti: – Et, Jeesus vastannut Pietarin kysymykseen. Eihän kukaan voi tietää tietä, ellei hän tiedä minne hän on matkalla?

Tähän vilpittömään erimielisyyden ilmaukseen Jeesus vastasi: *"Minä olen tie, totuus ja elämä. Kukaan ei pääse Isän luo muutoin kuin minun kauttani."* Jeesus oli menossa Isän luo. – Minä olen tie Isän luo. Siksi olen tie myös kaikkiin paikkoihin Isän kodissa. Minä olen totuus Isästä ja siksi myös viime kädessä koko luomakunnasta, koko maailmankaikkeudesta ja kaikesta olevaisesta. Minä olen elämä, Isän oma elämä. Siksi olen se, jossa kaikki pysyy voimassa ja josta kaikki on.

Jeesuksen väitteiden syvyys selittää sen, miksi opetuslasten oli niin suunnattoman vaikeaa ymmärtää häntä. Jeesus on tie Isän luo ja samalla tie kaikkeen Jumalan maailmankaikkeudessa. Kaikki tiet, jotka ylittävät meidän ymmärryksemme ja herättävät meissä unelmia ja saavat meidät näkemään näkyjä, yhdistyvät Jeesuksessa. Jeesus on samalla totuus, viimeinen selitys kaikelle olemassaolon salaisuudessa. Hän on kaiken lähde, hän on itse elämä.

Jeesuksen ihmeet eivät ensi sijassa todista hänen jumaluuttaan, vaan sen, että Jumala vaikutti, toimi ja puhui hänessä ja hänen kauttaan. Sen sijaan Jeesuksen suunnattoman suuret väitteet todistavat hänet Jumalaksi. Vaikka maailmalla on kautta aikojen ollut paljonkin niitä, jotka ovat yrittäneet väittää samaa kuin Jeesus, syvimmiltään vain Jeesuksen suuhun sopivat sanat: *"Minä olen tie, totuus ja elämä."*

Jeesus jatkoi: *"Jos te olette tulleet tuntemaan minut, te tulette tuntemaan myös minun Isäni. Tästä lähtien te tunnette hänet ja olette nähneet hänet."* Jeesuksen tekojen todistusvoima paljastaa meille, että Jeesus on itse Jumala. Seuraa Jeesusta, niin löydät oikean tien kaikkialla maailmankaikkeudessa. Seuraa Jeesusta, niin saat lopulta selityksen kaikkiin salaisuuksiin, löydät totuuden. Seuraa Jeesusta, niin pää-

set siihen yhteyteen Isän kanssa, joka on elämää syvimmissä merkityksessä, iankaikkista elämää. Jeesus on Isän elämä keskellämme.

Ainoa tie

Jeesuksen vastaus myös torjuu sen, että tietä, totuutta tai elämää voisi löytyä mistään muualta kuin hänestä. Isän luo on tie, mutta vain yksi. Se on Jeesus. Kristillisuus, joka tekee kompromisseja ei-kristillisten uskontojen kanssa, paljastaa sillä, että se ei tunne Jeesusta, vaikka saattaa kuinka esiintyä hänen nimissään.

Filippuksen kysymys 8–21

Filippuksen pyyntö edustaa lukemattomien ahdistettujen ja huokaavien ihmisten sydämen huutoa: *"Herra, näytä meille Isä, ja se riittää meille."*

Jeesus vastasi: *"Niin kauan aikaa olen ollut teidän kanssanne, etkä sinä tunne minua, Filippus! Joka on nähnyt minut, on nähnyt Isän."* Jeesus osoitti olevansa se, joka ilmoittaa Isän ihmisille. Jeesus on Jumalan Ilmoitus. Kun esittelemme jollekin ihmiselle Jeesuksen, saatamme hänet samalla kasvokkain Jumalan kanssa. Siitä kristinuskossa on kysymys.

Ilmoitus ja sen Selittäjä

Jeesus ei jättänyt asiaa siihen. Hän selitti, että jos hän on Jumalan ilmoitus, niin Pyhän Hengen tulemisessa he saisivat tälle Ilmoitukselle selittäjän ja tulkitsejan: *"Minä olen pyytävä Isältä, ja hän antaa teille toisen Puolustajan olemaan teidän kanssanne iäti."* Pyhän Hengen selittäessä ja avatessa Jeesusta ihmiselle he löytävät Jumalan. Vain Pyhän Hengen kirkastama Kristus voi tyydyttää ihmiskunnan syvimmän janon saada nähdä Jumala. Emme voi koskaan lopulta löytää Jumalaa hapuilemalla häntä kohti hänen luomistekojaan tarkkaamalla. Ei ole mitään muuta tietä Isän luo kuin Pyhän Hengen valaisussa tapahtuva Kristuksen kohtaaminen.

Tämä kohtaaminen synnyttää uuden elämän Jumalan yhteydessä. Sitä Jeesus kuvaa rakkautena, joka on luonteeltaan hänen käskyjensä pitämistä. Kysymys ei kuitenkaan ole lainomaisesta yrityksestä selvittää itse Jumalan vaatimuksista, vaan siitä että Kristuksen elämä Pyhässä Hengessä jaetaan hänen omilleen.

Tämä Herran elämän jakaminen ei tapahdu kuitenkaan ikään kuin itsestään tai huomaamatta, vaan jatkuvassa persoonallisessa rukous ja keskusteluyhteydessä Isän kanssa. Isä vastaa rukouksiin Jeesuksen nimen tähden. Isä antaa kaiken rukoilijoille, koska Jeesus vahvistaa rukoukset, antaa niihin "Hyväksymisleimansa". Pyhän Hengen synnyttämä rukouselämä ei ole siis mielivaltaista lihan mielihalujen tyydyttämiseen tähtäävää pakanain rukousta vaan se etsii Jeesuksen nimen kirkastamista: *"Mitä hyvänsä te anotte minun nimessäni, sen minä teen, että Isä tulisi kirkastetuksi Pojassa. Jos te anotte minulta jotakin minun nimessäni, minä teen sen."*

Suuremmat teot

Kristukseen uskova voi rukousyhteydessä Isään tehdä Pyhän Hengen voimassa suunnattoman suuria asioita: *"Totisesti minä sanon teille: joka uskoo minuun, myös hän on tekevä niitä tekoja, joita minä teen, ja suurempiakin hän on tekevä, sillä minä menen Isän luo."*

Tämä ei tietenkään tarkoita sitä, että uskovat voisivat tehdä suurempia ajallisia ihmeitä kuin mitä Jeesus teki. Jeesushan herätti kuolleita ja paransi suuren määrän ihmisiä sekä osoitti voimansa luonnonvoimien hallitsijana. Jeesus kyllä jatkaa näitäkin ihmeitään seurakunnassaan Pyhässä Hengessä.

Mutta ne suuremmat teot, joita Jeesus ei vielä silloin voinut tehdä, koska Golgatan sovitus ja ylösnousemus olivat vielä edessäpäin, ovat hengellisiä ihmeitä. Ihmisen pelastuminen ja uuden elämän ihme Pyhässä Hengessä julistetun evankeliumin kautta on suunnattomasti suurempi ihme kuin mitkään ajalliset ihmeet. Pelastusihmeissä Herran omat saavat olla hänen työtovereita.

Ei koskaan yksin

Pyhän Hengen tulo merkitsee Jeesuksen tuloa omiensa luo ja sydämeen. He eivät siksi voi koskaan jäädä syvimmissä mielessä yksin ja orvoiksi. Pyhää Henkeä ei liioin lähetetä ihmissydämeen vain käväisemään vaan pysymään ikuisesti. Siksi Pyhän Hengen läsnäolo on uskovalle ihmiselle pelastusvarmuuden

sinetti: *"Minä olen pyytävä Isältä, ja hän antaa teille toisen Puolustajan olemaan teidän kanssanne iäti, totuuden Hengen, jota maailma ei voi ottaa vastaan, koska se ei näe häntä eikä tunne häntä. Te taas tunnette hänet, sillä hän pysyy teidän luonanne ja on oleva teissä. En minä jätä teitä orvoiksi. Minä tulen teidän luoksenne. Vielä vähän aikaa, niin maailma ei enää näe minua, mutta te näette minut. Koska minä elän, tekin tulette elämään."*

Pyhän Hengen työ

Pyhän Hengen elämä on luonteeltaan sellaista, että tämän maailman ihmiset eivät sitä voi ymmärtää, vaikka Pyhän Hengen vaikuttamat teot ja rakkaus ovatkin kaikkien nähtävissä. Pyhä Henki on Jeesuksen elämä hänen omissaan.

Vaikka Pyhän Hengen toiminta on maailmalle salattua, siinä ei ole kysymys mystisistä kokemuksista tai selittämättömistä tietoisuuden tasoista, joita aikamme uususkonnollisuus korostaa. Pyhä Henki on Herran omien tunnettavissa ja jakaa heille selkeää ymmärrystä ja tietoa. Korkeinta tietoa on päästä Pyhän Hengen valaisemin silmin tajuamaan jotain Pyhän Kolminaisuuden salaisuudesta. Se ei ole vain ulko-kohtaista tietoa vaan elimellisestä yhteyttä Kristukseen ja hänen elämäänsä: *"Sinä päivänä te ymmärrätte, että minä olen Isässäni, ja että te olette minussa ja minä teissä."*

Pyhän Hengen työ ei jää pelkästään ymmärryksen alueelle – niin tärkeitä kuin onkin päästä syvältä tuntemaan pelastuksen salaisuutta. Pyhä Henki vaikuttaa rakkautta, joka ei ole pelkkää myönteistä tunnetta, vaan asiallista toimintaa lähimmäisten todellisten ongelmien ratkaisemiseksi. Rakkaus on arvokkaan pois antamista. Se on ajan, vaivannäön, rahan ja arvostuksen antamista. Rakkaus Jeesukseen on hänen käskyjensä pitämistä. Lähetyskäskyn noudattaminen on siis keskeinen osa rakkautta. Rakkaus Isää ja Jeesusta kohtaan ilmenee siis Pyhän Hengen synnyttämää kiitoksena, ylistyksenä ja palveluksen tekoina, joilla on aina suhde Herraan, uuden käskyn antajaan: *"Jolla on minun käskyni ja joka noudattaa niitä, hän rakastaa minua. Joka rakastaa minua, häntä Isäni rakastaa, ja minä rakastan häntä ja ilmoitan itseni hänelle."*

Juudaan kysymys 22–24

Juudas tarttui Jeesuksen sanaan siitä, että Jeesus ilmoittaa itsensä niille, jotka häntä rakastavat. Hän kysyi Jeesukselta: *"Herra, mistä syystä sinä aiot ilmoittaa itsesi meille etkä maailmalle?"*

Jeesus ei antanut suoraa vastausta. Kuitenkin vastaus oli täydellinen ja riittävä. Jeesus jatkaa siinä puhetta omasta käskystään ja rakkauden luonteesta. Jumalan luonne on sillä tavalla rakkautta, että vain rakkaudessa elävä voi päästä tuntemaan häntä: *"Jos joku rakastaa minua, hän noudattaa minun sanaani, ja Isäni rakastaa häntä, ja me tulemme hänen luokseen ja teemme asumuksen hänen luonaan. Joka ei rakasta minua, ei noudata minun sanojani. Teidän kuulemanne sana ei ole minun, vaan Isän, joka on minut lähettänyt."*

Jos ihminen rakastaa Jeesusta ja pitää hänen käskynsä tapahtuu jotain: *"Me, minä ja Isä teemme asunnon hänen sydämeensä."* Sana, jota Jeesus käyttää tässä yhteydessä, on täsmälleen sama, jota hän käytti luvun alussa puhuessaan Isän kodin monista asuinsijoista ja jolla hän oli viitannut koko Jumalan maailmankaikkeuteen. Nyt Jeesus sanoi asiallisesti: – Juudas, sinä kysyt, olenko hyljännyt maailman. En ole sitä hyljännyt. Minä ja Isä otamme teidät ja kaikki, jotka tulevat rakastamaan, asuinpaikaksemme. Te olette maailmassa. Teidän kauttanne Isä ja minä ilmoittamme itsemme maailmalle.

Kysymys on samasta asiasta, jonka Jeesus aiemmin oli ilmaissut lauseparilla: *"Minä olen maailman valo."* *"Te olette maailman valo."*

Jeesuksen puhuma sana oli Isän sanaa ja Jeesuksen omien julistama sana on Pyhän Hengen voimassa Herran sanaa tälle maailmalle.

Yhteenveto 25–31

Yhteenvetona noihin neljään kysymykseen ja vastauksiinsa Jeesus tiivistää sen, mikä tulisi pian tapahtumaan. Pyhä Henki, Puolustaja, tulisi pian olemaan heidän kanssaan. Jeesus ei jätä omiaan orvoiksi, vaille huolenpitoa ja ahdistuksen alle. Jeesus ei mitenkään voisi jättää "lapsiaan" vaille hoitoa. Puolusta-

ja, Pyhä Henki, on heidän puolellaan, hän selittää kaikki asiat, hän avaa Jeesuksen puheet heille. He näkevät asiat aivan uudella tavalla, joka ei vielä ollut heille mahdollinen.

Oman rauhani teille

Jeesus korostamalla korosti: *"Rauhan minä jätän teille. Oman rauhani minä annan teille. En minä anna teille niin kuin maailma antaa. Älköön teidän sydämenne olko murheellinen älköönkä pelätkö."* *"Minä menen Isän luo."*

Sitten Jeesus katsahti kohti edessä olevaa taistelua ja sen läpi: *"Maailman ruhtinas tulee, ja minussa hänellä ei ole mitään"*, ei mitään sellaista, josta hän saisi kiinni ja jolla hän pääsisi voittamaan. Sitten suuntautuen siihen lopulliseen voittoon, joka olisi ristin tien päässä hän lausui: *"Jotta maailma ymmärtäisi, että minä rakastan Isää ja teen niin kuin Isä on minua käskeny: nouskaa, lähtekäämme täältä."*

Jeesus lupasi: *"Oman rauhani minä annan teille."* Aiemmin Jeesus sanoi: *"Omat käskyni annan teille"*, ja myöhemmin hän lupasi: *"Oman rakkauteni annan teille"*, *"Oman iloni annan teille"*. Kaikissa alkukielen sanallinen rakenne on: *"Minä annan teille käskyt, jotka on minun omani."* *"Minä annan rauhani, joka on minun omani."* *"Minä annan rakkauteni, joka on minun omani."* *"Minä annan iloni, joka on minun omani."* Jeesus oli lähdössä, mutta hän uskoi omilleen käskynsä, rauhansa, rakkautensa ja ilonsa, käskyt noudattaviksi, rauhan koettavaksi, rakkauden omistettavaksi ja ilon koettavaksi.

Kysymyksiä:

1. Mistä murheet elämässämme juontavat juurensa? (14:1)
2. Millä tavalla murhe voitetaan? (1)
3. Kuka on uskomme kohde? (1, 10, 11)
4. Mihin Jeesus vertaa taivaan valtakuntaa? (2)
5. Mikä on taivaan keskus? (2, 3, 6)
6. Mikä oli Jeesuksen taivaaseen astumisen tavoite? (2,3)
7. Minkälaista valmistusta Jeesus meni tekemään taivaaseen? (2,3)
8. Mikä on pelastustie? (5, 6)
9. Mitä tarkoittavat 6. jakeen sanat tie, totuus ja elämä?
10. Mitä meidän tulee oppia siitä, että Jeesuksen opetuslapset eivät tunteneet riittävästi Jeesusta pitkässä yhdessäolosta huolimatta? (7, 9)
11. Millainen on Jeesuksen ja Isän suhde? (9, 10)
12. Mikä tyydyttää ihmissydämen? (8, 10)
13. Millä tavalla Jeesus pyrki vahvistamaan opetuslasten heikkoa uskoa? (11)
14. Mitä usko vaikuttaa? a) (1) b) (5, 6) c) (10, 11)
15. Tunnetko sinä Jeesuksen henkilökohtaisesti? Miten Jeesuksen voi oppia tuntemaan? (6)
16. Millaisia tekoja tekee se, joka uskoo Jeesukseen? (12)
17. Millaiset teot ovat suurempia kuin Jeesuksen julkisen toimintansa aikana tekemät merkit? (12)
18. Miksi ihmisille on mahdollista tehdä sellaisia tekoja? (12, 13, 14)
19. Mitä tarkoittaa rukoileminen Jeesuksen nimessä? (13)
20. Mikä on rukousvastausten tarkoitus? (13)
21. Millainen sisältö on rakkaudella, joka kohdistuu Jeesukseen? (15, 21, 23)
22. Entä millainen on Jeesuksen rakkaus Isään? (31)
23. Millaisia siunauksia sisältyy Jeesuksen rakastamiseen? (21, 23)
24. Miksi Pyhä Henki annetaan? (16, 26)
25. Millaista työtä Pyhä Henki tekee? a) (16, 17, 23) b) (18) c) (20) d) (26)
26. Millaisia tekoja Jeesus tekee Pyhässä Hengessä? a) (27) b) (27) c) (29)
27. Millainen on Pyhän Hengen ja kristityn välinen suhde? a) (17) b) (26)
28. Millaisessa suhteessa Pyhä Henki on pelastusvarmuuteen? (16, 17, 23)
29. Miksi tämän maailman ihmiset eivät ymmärrä Jeesusta? (22, 23, 24)
30. Missä on kristityn ilo? (28)
31. Millainen on Saatanan ja Jeesuksen välinen suhde? (30)
32. Rakastatko sinä Jeesusta?

Viinipuu 15:1–27

Tämän sanottuaan Jeesus lähti opetuslastensa kanssa Kidronin puron toiselle puolelle. Siellä oli puutarha, johon hän meni opetuslapsineen.

Jotkut arvelevat, että poistuttuaan yläsalista Jeesus meni temppeliin, jonka ulkoportteja pidettiin pääsiäisaikana koko yön auki. Jos Jeesus meni opetuslapsineen sinne, heidän silmänsä todennäköisesti kiinnittyivät porttien kultaisiin viiniköynnös koristeisiin.

Toinen mahdollisuus oli, että he poistuttuaan yläsalista menivät välittömästi kaupungin ulkopuolelle ja pysähtyivät jossakin rinteellä ennen Kidronin puroa. Siinä täyskuun valossa viini-istutusten keskellä Jeesus kertoi suuren vertauksensa todellisesta viinipuusta.

Jeesus opetti opetuslapsille, millainen heidän suhteensa tulee olla häneen, tosi viinipuuhun, jotta he voisivat täyttää hänen antamansa tehtävän maani. Vertaus viinipuusta on lyhyt, mutta sen sovellus ja laajennus ulottuu aina suurimpaan osaan luku 16 asti.

Minä olen tosi viinipuu

Eri käännökset Jeesuksen kahdeksannesta suuresta "Minä olen" julistuksesta kuuluvat: *"Minä olen totinen viinipuu"* (KR 38), *"Minä olen tosi viinipuu"* (KR92), *"Minä olen tosi viiniköynnös."* (JKR) Kreikan kielestä suoraan kääntäen ilmaisu kuuluu: *"Minä olen viinipuu, se todellinen."* Ilmaisua sisältää voimakkaan vastakohtan kaikelle sille, joka on ollut ennen Jeesusta.

Kuva viinipuusta oli erittäin tuttu opetuslapsille. Uskonnollinen kielenkäyttö ja pyhät kirjoitukset olivat halki vuosisatojen käyttäneet samaa ilmaisua. Siitä oli tullut Israelin kansallinen symboli.

Israel viinipuuna

Keskellä kansallista alennustilaa Psalmi 80:9–10 muistutti kansallisen elämän alusta: *Sinä siirsit viiniköynnöksen Egyptistä, karkotit kansoja sen tieltä ja istutit sen. Sinä raivasit sille asuinsijan. Se juurtui ja täytti maan.*

Profeetat Hoosea, Jesaja, Jeremia ja Hesekiel toistivat kielikuvaa: *Israel oli rehevä viiniköynnös, joka tuotti hedelmiä.* (Hoos. 10:1) Israel oli tarkoitettu kansaksi, joka tuottaisi hedelmää, mutta juuri siinä se oli surkeasti pettänyt odotukset, niin kuin seuraava lause osoittaa: *Mitä runsaampi sen hedelmä oli, sitä enemmän se teki alttareita. Mitä parempi sen maa oli, sitä komeampia [Baalin] patsaita se pystytti.* (Hoos. 10:2)

Myöhemmin kuvatessaan sitä, miten Jumala hengellisen Israelin kautta oli toteuttava Jumalan asettaman ihanteen, Hoosea jatkaa: *Efraim, mitä tekemistä minulla enää on epäjumalien kanssa? Minä kuulen häntä, minä katson hänen puoleensa, minä, joka olen kuin viheriöivä kypressi: minusta on sinun hedelmäsi.* (Hoos. 14:9)

Jesajan kirjan viidennessä luvussa on laulu viinitarhasta: *Minä laulan ystävästäni, laulun rakkaani viinitarhasta. Ystävälläni oli viinitarha hedelmällisellä rinnemaalla.* (Jes. 5:1) Jumala etsi rypäleitä hedelmänä, mutta se tuottikin villimarjoja. Surkea oli tulos: *Israelin heimo on Herran Sebaotin viinitarha, ja Juudan miehet ovat köynnös, josta hän iloitsi. Hän odotti oikeuden valtaa, mutta tuli mielivaltaa, ja vanhurskasta hallitusta, mutta tuli katkeraa valitusta.* (Jes. 5:7)

Mutta luvussa 27 Jesaja näkee uuden ajan, jona viinipuu on tuottava hedelmänsä: *Tulevina aikoina Jaakob juurtuu, Israel kukkii ja kukoistaa ja täyttää maanpiirin hedelmällään.* (Jes. 27:6) Jeremian 2. luku puhuu kansasta: *Minä olin istuttanut sinut jaloksi viiniköynnökseksi, puhtaimmasta siemenestä: Kuinka olet muuttunut minulle villiköynnökseksi?* (Jer. 2:21)

Hesekiel käyttää samaa kuvaa useaan otteeseen. 15. luvussa hän satiirisesti sanoo, että viinipuun rungoista ei ole mihinkään hyötykäyttöön varsinkin, kun se on molemmista päistä palanut. Luvussa 19 viitataan pakkosiirtolaisuuteen, kun puhutaan viinipuusta, joka on reväistä irti ja viety muualle: *Mutta se temmattiin vihaisesti irti, viskattiin maahan, ja itätuuli kuivasi sen hedelmät. Ne revittiin hajalleen, ja sen uh-*

keat oksat kuivuivat, ne kulutti tuli. Nyt se on istutettuna erämaahan, kuivaan ja janoiseen maahan. (Hes. 19:12,13)

Makkabealaisaikana viinipuusta tuli sitten Israelin kansallinen symboli.

Oikea viinipuu

Jeesus sanoi: *"Minä olen se tosi viini"*. Muutama tunti aiemmin Jeesus oli käyttänyt samaa kielikuvaa vertauksessa, joka on tallennettu Matteuksen 21. lukuun. Siinä viinitarhasta hedelmää perimään tulleet kuninkaan palvelijat piestiin tai tapettiin ja lopulta poikakin heitettiin ulos ja surmattiin. Jeesus käytti viinitarhakuvaa puhuessaan Israelin kansasta, jonka hän sulki Jumalan valtakunnan ulkopuolelle: *"Jumalan valtakunta otetaan teiltä pois ja annetaan kansalle, joka tekee sen hedelmiä."* (Matt. 21:42)

Opettaessaan nyt viimeistä kertaa Jeesus käytti samaa kuvaa viinistä, jonka avulla profeetat olivat osoittaneet kansakunnan alennustilan, ja ennusti sen lopullisen toteutumisen. Vaikka Jeesus oli julistanut, että kansalta otetaan paatumuksen tähden pois Jumalan valtakunnan etuoikeudet ja vastuu, Jumala ei ollut epäonnistunut. Jumala ei ole hylännyt päämääriään. Häntä, joka loi viinipuun kantamaan hedelmää maailmaa varten, ei ole lyöty maahan.

"Minä olen tosi viinipuu." Tällä suurella sanallaan hän siirsi Israelin kansan etuoikeudet ja tehtävän itselleen ja niille, jotka liitetään häneen. Jakeessa 5 hän toistaa kuvan, mutta laajentaa sen koskemaan kaikkia niitä, joilla on elämän yhteys häneen: *"Minä olen viinipuu, te olette oksat."*

On vaikea kuvitella mitään häkellyttävämpää, arvovaltaisempaa tai loistavampaa kuin tämä. Pimeyden voimat olivat valloillaan hänen ympärillään. Pettäjän lähestyessä ja turmeltuneen papiston vihamielisyyden saavuttaessa hänet aivan kohta pannakseen hänet katkeraan ristin kuolemaan hän julistaa: *"Minä olen totinen viinipuu"* ja *"Minä olen viinipuu, te"* – tuo pieni joukko miehiä – *"olette oksat."*

Jeesuksen ja hänen omiensa yhteys 1–10

Jakeissa 1–10 Jeesus selittää, että hänen ja hänen omiensa välillä vallitsee ykseys. *"Minä olen tosi viiniköynnös, ja minun Isäni on viinitarhuri."*

Viinitarhuri huolehtii viinipuusta, jotta se kantaisi hedelmää. *"Jokaisen minussa olevan oksan, joka ei tuota hedelmää, hän karsii pois. Jokaisen oksan, joka tuottaa hedelmää, hän puhdistaa, että se tuottaisi runsaampaa hedelmää."* Nyt viinipuusta huolehtiminen on kokonaan Isän käsissä. Hän suorittaa karsinnan ja välttämättömän puhdistamisen, jotta hedelmä olisi runsas.

Ehto

Ehtona hedelmän kantamiseen on pysyminen Jeesuksessa: *"Pysykää minussa, niin minä pysyn teissä. Kuten oksa ei voi tuottaa hedelmää itsestään, ellei se pysy viiniköynnöksessä, niin ette tekään, ellette pysy minussa."*

"Minä olen viiniköynnös, te olette oksia. Joka pysyy minussa, ja jossa minä pysyn, hän tuottaa paljon hedelmää, sillä ilman minua te ette saa aikaan mitään." Ehto on pysyminen Jeesuksessa.

Lupaus

"Jos te pysytte minussa, ja minun sanani pysyvät teissä, anokaa, mitä ikinä tahdotte, ja te saatte sen." Lause voitaisiin kääntää perustellusti myös näin: *"Jos te pysytte minussa, ja minun sanani pysyvät teissä, te saatte vaatia teille kuuluvana mitä tahansa, mihin halunne on, ja se tuotetaan teille."* Hämmästyttävä lupaus! Kysymys on yhdestä voimakkaimmista sanoista, mitä rukouksesta on käytetty. *"Jos pysytte minussa, ja minun sanani pysyvät teissä"*, lausukaa pyyntönne, vaatimuksenne, mitä ikinä haluattekin. Se tapahtuu. Sana jota kreikka käyttää tarkoittaa "se saadaan aikaan, syntymään", luova voima tulee vaikuttamaan sen.

Jos pysymme Jeesuksessa ja hänen sanassaan, emme voi haluta mitään sellaista, mikä on ristiriidassa hänen tahtonsa kanssa. Silloin voimme pyytää meille kuluvaan, ja Jumala tarvittaessa vaikka luo sen.

Lupauksen päämääränä on kantaan hedelmää: *"Siinä minun Isäni tulee kirkastetuksi, että te tuotatte paljon hedelmää."* Kristus-yhteys merkitsee sellaista vapaata pääsyä Jumalan luo, joka kuuluisi muuten

vasta taivaaseen päässeille. Kristus-yhteydessä saamme esittää Jumalalle sellaisia pyyntöjä, joihin hän vastaa vain tämän Kristus-yhteyden vallitessa. Saaduissa vastauksissa on aina kysymys hedelmän kantamisesta. Mikään sellainen rukous, joka ei vaikuta hedelmää kantavasti, ei ole ollenkaan rukousta. Kristus-yhteys on anomisen etuoikeutta ja sen vaikuttamaa hedelmän kantamista.

Rakkaus

Jeesus kuvaa tämän yhteyden luonnetta: *"Jos te pidätte minun käskyni, te pysytte minun rakkaudessa, kuten minä olen pitänyt Isäni käskyt ja pysyn hänen rakkaudessaan."* Kristus-yhteys on rakkauden hallitsemaa elämää, joka ilmenee sitoutumisensa ja uskollisuutensa Herraa kohtaan.

Yhteyden merkitys opetuslapsille ja Herralle 11–27

Jeesus selitti tämän suhteen merkitystä: *"Minä olen puhunut tämän teille, että minun iloni olisi teissä, ja teidän ilonne tulisi täydelliseksi."*

Jeesuksen ilo

Kristus-yhteys merkitsee hänen ilostaan osalliseksi pääsemistä. Tässä Jeesuksen mainitaan ensi kerran viittaavan omaan iloonsa. Heprealaiskirjeen kirjoittajalla lieene ollut tämä mielessään, kun hän kirjoitti: *"Edessään olleen ilon tähden hän häpeästä välittämättä kesti ristillä kärsimykset, ja nyt hän istuu Jumalan valtaistuimen oikealla puolella."* (Hepr. 12:2)

Yhteys Jeesukseen merkitsee osallisuutta hänen täydelliseen iloonsa. Sitä mukaan kuin opimme tuntemaan sitä syvemmin, kaikki muu ilo muuttuu kuin palavien orjantappuroiden rätinäksi padan alla.

Rakkauden laki

Jeesus ilmoitti tämän yhteyden perustuslain: *"Tämä on minun käskyni: rakastakaa toisianne, kuten minä olen rakastanut teitä."*

Viimeisissä puheissaan Jeesus muistutti opetuslapsille kaiken aikaa rakkaudesta. *"Suurin on rakkaus." "Sen suurempaa rakkautta ei ole kenelläkään, kuin että hän antaa henkensä ystäviensä puolesta."*

Ystäväni

"En minä enää sano teitä palvelijoiksi. Palvelija ei näet tiedä, mitä hänen isäntänsä tekee. Minä sanon teitä ystäviksi, sillä minä olen ilmoittanut teille kaiken, mitä olen kuullut Isältääni." Ystävyyden tunnusmerkki on täysi keskinäinen avoimuus ja ymmärrys.

Valinta

Sitten tulee suurenmoinen lause: *"Te ette valinneet minua, vaan minä valitsin teidät ja asetin teidät..."* Jeesus puhui noiden yhdelletoista lisäksi kaikille omilleen, seurakunnalleen. *"... että te menisitte ja tuottaisitte hedelmää, ja että teidän hedelmänne pysyisi, että mitä ikinä te anotte Isältä minun nimessäni, hän antaisi sen teille."* Hän tarkoitti: – Minä valitsin teidät kantamaan hedelmää ja jotta voisitte tehdä niin valitsin teidät rukoilemaan ja anomaan päästäksenne sillä tavalla kosketukseen Jumalan kanssa, että hedelmänne olisi runsasta.

Rakkaus Herraan ja maailman viha

Vielä kerran hän toisti käskynsä: *"Tämän käskyn minä annan teille: rakastakaa toisianne."* Jos todella rakastamme häntä, tulemme osallisiksi hänen kärsimyksiinsä: *"Jos maailma vihaa teitä, niin tietäkää, että se on vihannut minua ennen kuin teitä."* Maailma rakastaa vain omaansa. Siksi se vihaa Kristusta.

"Jos joku tahtoo kulkea minun jäljessäni, hän kieltäköön itsensä, ottakoon joka päivä ristinsä ja seuratkoon minua." (Luuk. 9:23) Siinä määrin kuin maailma sanoo, että olemme todella hienontyyppisiä kristittyjä ja avaria, juuri siinä määrin me eroamme Jeesuksesta. Yhteys Kristukseen merkitsee osallisuutta häneen kärsimyksiinsä tässä maailmassa.

Pyhän Hengen "mutta"

Jeesuksella oli vielä muutakin kerrottavaa: *"Mutta"* – olen iloinen vanhan käännöksen "mutta" sanasta, sillä se tuo vastakohdan synkälle edeltävälle jaksolle – *"kun Puolustaja tulee, jonka minä lähetän teille"*

Isän tyköä, totuuden Henki, joka lähtee Isän tyköä, niin hän on todistava minusta. Myös te todistatte, sillä te olette alusta asti olleet kanssani."

Tehtävämme on todistaa Herrasta yhdessä Pyhän Hengen avulla. Kärsimys ja vaino eivät siksi milloinkaan ole syy luopua todistustehtävästä. Juuri tämän maailman vainon ja painostuksen keskellä Pyhä Henki tekee sen mahdolliseksi. Luku päättyy tähän, mutta selitys jatkuu seuraavassa luvussa.

Jumala ei ole milloinkaan epäonnistunut eikä tule koskaan epäonnistumaan päämääriensä toteuttamisessa. Sen sijaan hänen työaseensa ovat epäonnistuneet lähes jatkuvasti ja tuhoisasti, mutta hänen päämääränsä toteutuu läpi aikakausien. *"Minä olen viinipuu, te olette oksat,"* ja täytän Jumalan päämäärän maailmassa kantamalla hedelmää, joka tyydyttää maailman nälän ja sen syvimmet tarpeet.

Kysymyksiä:

1. Millainen suhde vallitsee Jeesuksen ja Isän Jumalan ja uskovien ihmisten välillä? (1, 5)
2. Mikä on Jeesuksesta irtautuneiden oksien kohtalo? (2, 6)
3. Mitä Jeesuksessa pysyvät oksat saavat aikaan? (2, 5)
4. Miten kristityn elämä tulee mahdolliseksi elää? (4, 5, 9)
5. Mikä on runsaan hedelmän tuottamisen ehto? (2)
6. Miten ihminen voi puhdistua? (3)
7. Miten Jeesuksessa voi pysyä? (4, 7, 9, 10, 16)
8. Mitä sisältää hedelmän kantaminen? a) (7, 16) b) (8) c) (12) d) (11)
9. Mikä on hedelmän kantamisen päämäärä? (8)
10. Mikä on Jeesuksen käsky? (12, 17)
11. Mihinkä perustuu kristittyjen keskinäinen rakkaus? (12, 13)
12. Millainen on Jeesuksen ja kristityn välinen suhde? (14, 15)
13. Mitä sisältää kristityn valinta? (16)
14. Mitä tarkoittaa, että kristityn hedelmä pysyy? (16)
15. Millaisia ongelmia esiintyy tämän maailman ja kristityn välillä? (18)
16. Miksi maailma vihaa kristittyjä? (19, 20)
17. Mitä pitää tehdä silloin, kun joutuu vihan kohteeksi? (20)
18. Millainen valtuutus on kristityn sanoilla? (20)
19. Miksi maailma vihaa Jeesusta? (22, 24, 25)
20. Millainen on Jeesuksen ja Isän suhde? (23)
21. Millaista työtä Pyhä Henki tekee? (26)
22. Mikä on kristityn tehtävä tässä maailmassa, joka vihaa häntä? (27)

Lisäys 9

Pyhitys ja Kristuksessa pysyminen

Pyhitys

Pyhitys on sana, jota tämän päivän suomalainen luterilainen kristillisyyks vierastaa. Kysymys ei ikävä kyllä rajoitu pelkästään sanan kaihtamisen, vaan itse asia, pyhitys, koetaan jonkinmoisena uutena lakina ja evankeliumin armoa rajoittavana pakkopaitana, josta on syytä puhua mahdollisimman vähän, etteivät omantunnon vapauden Golgatan ristin uhrin perusteella saaneet joutuisi lain alle ja pinnistelemaan ja ponnistelemaan omassa voimassaan. Jostain käsittämättömästä syystä tämä sana pyhitys on muuttunut merkitsemään monen korvissa samaa asiaa kuin legalismi, omavoimainen lain täyttäminen, jolla ihminen pyrkii kelpaamaan Jumalalle.

Sana pyhitys on kuitenkin mitä raamatullisin. Isä-meidän rukouksen ensimmäinen rukous, joka sisältää koko muun rukouksen, kuuluu: *"Pyhitetty olkoon sinun nimesi."* Pyhityksessä on kysymys juuri tämän rukouksen kuulluksi tulemisesta uskovan elämässä. Alkuseurakunnan kristityille Jumalan pyhittävä työ oli niin tärkeää, että he nimittivät itseään ja toisiaan "pyhiksi".

Pelastuminen laajassa merkityksessä

Ihmisen pelastuminen laajassa merkityksessä sisältää ensin vanhurskauttamisen, jossa Kristuksen Golgatalla täytetyn uhrin tähden ihminen luetaan Jumalalle kelpaavaksi. Samanaikaisesti tapahtuu uudesti-

syntyminen, jossa ihminen saa Pyhän Hengen ja Kristus tulee asumaan hänen sydämeensä. Pyhitys on sitten tämän Kristuksen elämän muuttavaa vaikutusta ihmisessä ja se päättyy ruumiin ylösnousemukseen, jossa ihminen pääsee lopullisesti vapaaksi syntisestä luonnostaan, lihasta, ja pääsee taivaalliseen kirkkauteen. Koko tämän prosessin alusta loppuun asti saa aikaan yksin Pyhä Kolmiyhteinen Jumala. Usko, joka sekin on Jumalan lahja, ottaa vastaan kaiken tämän Herran työn lopullisen taivaalliseen kirkkauteen asti.

Pyhityksessä on siis kysymys keskeisestä osasta Jumalan työtä uskoon tulleen elämässä. Pyhityksessä on kysymys koko kristityn vaelluksesta ja Kristuksessa pysymisestä. "Pyhimyskehiä" välttelevä kotoinen kristillisyytemme on vanhastaan korvannut sanan mm sellaisilla pitkälle samaa tarkoittavilla käsitteillä kuin kilvoitus, uskonelämä, hengellinen elämä, Hengessä vaeltaminen, Kristuksessa vaeltaminen jne.

Nämäkin käsitteet ovat viime aikoina joutuneet epäsuosioon ja koko kristillisestä vaelluksesta puhuminen on korvautunut pitkälle toisaalta ylistyksestä, armolahjoista, hengellisistä kokemuksista, sisäisestä parantumisesta, sielunhoidosta ja toisaalta lähetyksestä, palvelusta, jumalanpalveluselämästä ja spirituaaliteetista puhumisella. Viimeksi mainittuun näyttää liittyvän hiljaisuuden, mietiskelyn ja rukouksen korostamista. Kaikki nämä ovat varmasti aivan tarpeellisia ja hyödyllisiä asioita, mutta jos niillä pyritään ikään kuin korvaamaan pyhitys, seuraukset ovat kohtalokkaita. Tänä päivänä hurskasta ja pyhää kristillistä elämää näkyy varsin vähän ehkä juuri siksi, että pyhitystä ei enää haluta korostaa ikään kuin pyhitys olisi jonkinlainen vanhurskauttamisen kilpailija. Ei ole mitään pyhitystä ilman edeltä käyvää vanhurskauttamista ja uudestisyntymistä. Mutta jos vanhurskauttaminen ja uudestisyntyminen ovat tapahtuneet, pyhitys, elämä ja kasvu Kristuksessa on välttämätön.

Kristuksessa pysyminen

Jeesus antaa uskon lahjan saaneille vanhurskautetuille kehotuksen pyhitykseen muodossa: *"Pysykää minussa, niin minä pysyn teissä."* Toisaalta on meidän toimintamme ja toisaalta Herran toiminta ja ne yhdessä muodostavat pyhityksen, uskossa elämisen. Herra antaa voimaa ja me toimimme. Pyhitys on siis kokonaan Herran toiminnasta riippuvaa elämää, mutta se on meidän elämäämme ja meidän toimintaamme. Olemme vastuussa tästä tekemisestämme, pysymisestä ja kaikesta toiminnasta, joka siihen liittyy.

Uudestisyntymisessä koko Jumalan voima, rakkaus, pyhyys ja elämä asettuu asumaan sinuun. Näin syntyneen uuden elämän tulee saada hallintavaltaa sinussa, sen tulee siis kasvaa ja kehittyä ja se sisältää aina tietynlaista toimintaa. Kysymys on luonnollisen syntymään rinnakkaisilmiöstä. Siinä saatu elämä on myös Jumalan ihmeellistä lahjaa, mutta edellyttää syntyneeltä sitten kasvun myötä toimintaa elämän ylläpitämiseksi. Uudessa ihmisessä tahtomisen ja tekemisen vaikuttaa kyllä Herra itse, mutta ei automaatin tavoin, ei robotin tavoin, vaan juuri siksi että Herra vaikuttaa tahtomisen ja tekemisen, me tahdomme ja teemme. Meidän tulee ahkeroida pelolla ja vavistuksella, että pelastuisimme.

Uusi testamentti on täynnä kehotuksia uskoon tulleille ja pelastuneille Jumalan lapsille. Kristityn kasvu merkitsee sitä, että uskova noudattaa näitä kehotuksia, koska hän on jo pelastettu eli koska Jumalan voima Kristuksessa jo asuu hänessä ja siksi hänen on myös mahdollista niitä ilolla ja halulla noudattaa, vaikka vanha syntinen luonto haraakin kaikin keinoin vastaan.

"Helpon" pyhityksen harha

On harhaoppia – ja varsin suosittu sellainen – väittää, että pyhitys on vain sitä, että annamme Kristuksen tehdä ja vaikuttaa. Kaikki tapahtuu muka sitten niin helposti ja yksinkertaisesti. On totta, että omassa voimassa kilvoittelu Herran tiellä ei totisesti onnistu. Jeesus sanoo sen tekstissämme näin: *"Ilman minua te ette voi mitään tehdä."* Mutta hän ei sano: "Minussa teidän ei tarvitsekaan tehdä mitään" vaan hän antaa nimenomaisen käskyn ja kehotuksen pitää hänen sanansa, hänen käskynsä ja rakastaa toinen toisamme.

"Jos te Hengellä kuoletatte turmeltuneen luontonne teot, te saatte elää." (Room. 8:13) Me kuoletamme turmeltuneen luontomme teot – mutta emme omassa voimassamme – vaan Hengellä, Pyhän Hengen kautta, hänen voimallaan, joka meissä asuu. Kristillisuus ei ole koskaan voimakysymys – Herra itse pysyy meissä ja vaikuttaa meissä – ja hän on totisesti voimallinen. Kristillisuus on aina uskon kysymys ja kuuliaisuuden kysymys. Kun uskomme Herran lupauksiin ja teemme niiden mukaan, näemme, että Herran oma voima tekee sen mahdolliseksi.

Kristuksessa pysyminen on jatkuvaa persoonallista yhteyttä. Se on Kristus-suhteen ylläpitoa. Se on jatkuvaa kaiken elämän vastaanottamista Kristukselta. Se on sanassa pysymistä, sanan mukaan elämistä, sanan kuulemistä, sen vastaanottamista ja käytännön elämään soveltamista. Se ei ole kouristuksen-omaista tarrautumista omaan kristillisyyteensä tai tiettyihin kristillisiin toimintoihin, niin että edes vähimmäisvaatimukset täyttämällä voisi selvitä kuiville ja säilyttää pelastus. Sellainen on lainomaista puuhastelua ja itse asiassa omaan itseensä turvautumista.

Kristuksessa pysyminen on uskon kautta Kristuksesta riippuvaa elämää. Se on sen tekemistä, mitä Herra tahtoo ja sinne menemistä, minne Herra menee edeltä. Se on elämää hänen voimassaan ja niin, että hän päättää asioista. Hänen voimansa ei siis ole meidän käytettävissämme, vaan me olemme hänen ja hänen voimansa käytettävissä. Pyhityksessä on siis viime kädessä kysymys Jumalan pyhydestä, hänen nimensä pyhittämisestä sillä, että uskovat vaeltavat hänen totuudessaan. Lutherin opetuksen mukaisesti tulemme pyhityselämässä näkemään syntisyytemme yhä syvemmin, vaikka ihmisten edessä elämämme muuttuukin Herran mielen mukaiseen suuntaan.

Miten pysymme Kristuksessa?

1. On erittäin tärkeätä, että päivittäin pitäydymme Jumalan sanan lupauksiin pelastuksemme varmuudesta. Aamun ensimmäiseksi tulee julistaa omalle sielulle evankeliumi: *"Kiitä Herraa minun sieluni äläkä unohda mitä hyvää hän on sinulle tehnyt!"* Oman sielun pitää saada päivittäin kuulla evankeliumi siitä, että Jeesuksen uhri Golgatalla oli juuri minun syntieni tähden ja että Jeesus kukisti kuoleman juuri minun hyväkseni ja että saan tänään olla Jumalan lapsi ja iankaikkisen kirkkauden perillinen. Älä lakkaa kertomasta Herran suuria lupauksia kuten: *Mitään kadotustuomiota ei siis ole niille, jotka ovat Kristuksessa Jeesuksessa.* (Room. 8:1). *"Isäni, joka on antanut heidät minulle, on kaikkein suurin, eikä kukaan voi ryöstää heitä Isäni kädestä."* (Joh. 10:29)

Tähän liittyy myös pitäytyminen kaikenlaisiin muihin Herran lupauksiin, joita hän Raamatussa jakaa mitä moninaisimpia elämän tilanteita silmällä pitäen. Herra lupaa pysyä meissä. Hän lupaa huolehtia meidän ajallisista tarpeistamme. *Niin kuin päiväsi, niin on voimas.* Jokaiseen päivään liittyy oma taakkansa, mutta juuri sen kantamiseen Herra lupaa voimansa.

2. On pysyttävä päivittäisessä ja jatkuvassa parannuksessa. Pyhä Henki osoittaa uskovan synnit herkästi. Anna lain sanan osua turmeltuneeseen luontoosi, jotta Pyhä Henki saisi kuolettua sitä. Anna Jeesuksen veren puhdistaa syntisi. Pyydä siksi heti anteeksi, kun Pyhä Henki sinua nuhtelee. Tunnustamaton ja anteeksi saamaton synti on sillanpääasema sielunvihollisen uusille kiusauksille.

3. Kolmanneksi tarvitsemme hengellistä ravintoa pysyäksemme Herrassa ja kasvaaksemme hänen tuntemisessaan. Jeesus sanoo: *"Totisesti minä sanon teille: ellette syö Ihmisen Pojan ruumista ja juo hänen vertaan, teillä ei ole elämää itsessänne. Sillä, joka syö minun ruumiini ja juo minun vereni, on iäinen elämä, ja minä herätän hänet viimeisenä päivänä. Minun ruumiini on näet todellinen ruoka ja minun vereni on todellinen juoma. Joka syö minun ruumiini ja juo minun vereni, pysyy minussa ja minä hänessä."* (Joh. 6:53–56)

Jeesus eli täydellisessä riippuvuudessa Isästä. Hän sai voimansa, ravinnon, kaiken Isältä. Jeesuksen syöminen ja juominen merkitsee elämistä hänen kauttaan, hänen vastaanottamistaan, häneen uskomista sellaisena kuin hän on kaikessa täyteydessään ja elämistä tämän häneen kohdistuvan uskon hallitsemana. Se on antautumista hänelle luottaen hänen voimansa väkevyyteen. Jeesus sanoi, että hänen ravintonsa on tehdä Isän tahto. Meille ei siis riitä älyllinen usko, vaan se, että Jeesus tulee elämäksemme, ruoaksemme, juomaksemme, kaikeksemme.

Käytännössä tämä merkitsee Raamatun sanan kautta Kristuksen syömistä ja juomista. Lue siis Raamatua ja käytä aikaa hänen kasvojensa katseluun sanan peilistä. Tunne Jeesus. Edelleen se merkitsee rukouksyhteyttä, jossa ei ole ensi sijassa kysymys pyyntöjen esittämisestä, vaan sydämen pienten ja suurten asioiden jakamista Herran kanssa. Se on keskustelua Herran kanssa, kun hän puhuu meille omassa sanassaan. Tietenkin kysymys on myös ehtoollisesta, jossa konkreettisesti saamme osallisuuden Jeesuksen ruumiiseen ja vereen, hänen elämämme ravinnoksi.

4. Kristuksessa pysymiseen kuuluu muiden uskovien kanssa rakentuminen ja varustautuminen vaikeiden päivien varalle. Se merkitse yhteisiä Raamatun tutkisteluja muiden kanssa, tiedon lisäämistä, yhteistä palvelua ja yhteistä määrätietoista evankeliumin levitystyötä.

5. Kristuksessa pysyminen merkitsee myös sellaisen välttämistä ja torjumista, mikä häiritsee yhteyttämme häneen. Herran oma välttää omilla teillään kulkemista ja oman tahtonsa härkäpäistä läpiviemistä. Hän ei puuhastele turhia, ei puhu turhia eikä kiistelee tarpeettomista asioista. Toimettomuuden ja huonon seuran parista hän pyrkii hyvään seuraan ja rakentavaan toimintaan. Hän tietää, että maailma saastuttaa lehtien, radion ja TV:n ja internetin välityksellä. Maailman himoja ja saastutusta on paettava. Harhaopien vaaraa ja rahan himoa on vastustettava viimeiseen asti. Ihmiskunnian etsimistä on myös vältettävä, jos mielimme pysyä Kristuksessa ja antaa kunnian hänelle armosta ja ihmeellisestä pelastuksestamme.

Kristuksessa pysyminen ei kuitenkaan ole taakka, sillä ei ole mitään ihanampaa, kuin saada olla hänen lähellä. Hänen luonaan on todellinen onni. Se on mahdollista siksi, että Herra itse lupaa: *"Minä olen teidän kanssanne joka päivä maailman loppuun asti."*

Viimeiset opetukset 16:1–33

15. ja 16. luvun välillä ei ole mitään katkosta. Vasta jakeessa 16 Herra piti pienen tauon, jonka aikana opetuslapset kyselivät keskenään hämmentyneinä kykenemättä täysin ymmärtämään, mistä oli kysymys. Siksi Jeesus jatkoi ja selitti asiaa lisää. Jakeessa 29 opetuslapset kommentoivat kuulemaansa, mutta nyt uhkuen tuntoa siitä, että he olivat ymmärtäneet, mistä oli kysymys: *"Nyt sinä puhut avoimesti etkä sano mitään vertauksin. Nyt me tiedämme, että sinä tiedät kaikki etkä tarvitse, että joku sinulta kysyy. Sen tähden me uskomme sinun lähteneen Jumalan luota."*

Jeesus ei asettanut heidän varmuuttaan kyseenalaiseksi, vaikka antoi ymmärtää, että heidän uskonsa vielä pettäisi: *"Tulee hetki ja on jo tullut, jona teidät hajotetaan kukin taholleen."* Siitä huolimatta Jeesus saattoi tiivistää jäähyväispuheensa voitolliseen loppuhuipennukseen: *"Olkaa kuitenkin turvattuina: minä olen voittanut maailman."*

Pyhän Hengen todistus 1–15

15. luvun loppujakeessa Jeesus lupaa: *"Kun Puolustaja tulee, jonka minä lähetän teille Isän luota, totuuden Henki, joka lähtee Isän luota, hän on todistava minusta. Myös te todistatte, sillä te olette alusta asti olleet kanssani."*

Jeesus puhui kaksinkertaisesta todistuksesta, sekä Hengen todistus että seurakunnan todistuksesta vihamielisen maailman keskellä. Jakeet 1–11 kuvaavat Pyhän Hengen ja maailman välistä suhdetta. Jeesus tiesi, että maailma vihaa häntä ja hänen seurakuntaansa. Mutta Jumala rakasti siitä huolimatta niin paljon tätä vihamielistä maailmaa, että antoi ainoa Poikansa rakkaudesta sitä kohtaan.

Jeesus ei vähättele maailman vihan suuruutta, joka on erittäin määrätietoista ja ankaraa. Tulee aikoja, jolloin ihmiset luulevat tekevänsä uhripalveluksen Jumalalle tappaessaan Jeesuksen seuraajia. Tämä toteutui niin opetuslasten kuin alkukirkonkin elämässä samoin kuin meidänkin aikanamme monin paikoin maailmassa. Maailman vihan syy on sen pimeydessä: *"He tekevät teille tätä, koska eivät tunne Isää eivätkä minua."*

Varustus

Jeesus selittää, miten seurakunta voi selviytyä todistustehtävästään vihamielisen maailman keskellä. Tässä yhteydessä hän sanoi merkittävät sanat: *"Mutta minä sanon teille totuuden: teille on hyväksi, että minä menen pois."*

Pienelle joukolle opetuslapsia ajatus Jeesuksen poistumisesta oli kauhea. Tulevaisuus ilman Jeesusta tuntui mahdottomalta. Jeesus sanoi poismenonsa olevan hyödyllisen. Hän käytti sanaa "Hyödyllinen", jota Kaifas oli käyttänyt puhuessaan Jeesuksen surmaamisesta.

Kaikki ihmisen mielettömyys ja pahuus joutuu lopulta sopusointuun Jumalan hallintavallan kanssa, sillä mikään tai kukaan ei voi estää Jumalaa toteuttamasta pelastussuunnitelmaansa: *"On hyödyllistä..."* sanoi poliitikko. *"On hyödyllistä..."* sanoi kuninkaallinen Lunastaja.

"Sillä ellen mene, Puolustaja ei tule teidän luokseenne." Jeesus tarkoitti: – Minun poistumiseni on teille voitto. Poistun sitä varten, että suhteeni teihin pääsisi aivan uudelle tasolle. Paikallinen läheisyys on heikko vaihtoehto verrattuna siihen, että Puolustaja tulee asumaan teihin.

Synti, vanhurskaus ja tuomio

Pyhän Hengen tulo merkitsee maailman kannalta: *"Kun hän tulee, hän näyttää maailmalle todeksi synnin, vanhurskauden ja tuomion."* Todeksi näyttäminen merkitsee, että ihminen vakuuttuu Jumalan ilmoituksen totuudellisuudesta. Pyhän Hengen todistus maailman suuntaan keskittyy kolmeen asiaan: syntiin, vanhurskauteen ja tuomioon. Nämä kolme asiaa ovat keskinäisessä suhteessa toisiinsa. Synnissä on kysymys kaikkien ihmisten jollain tavalla tunnistamasta langenneisuudesta, pahuudesta, rikkomuksesta, turmeluksesta. Vanhurskaus on se vastakkainen ihannetila, jonka on tunnistettavissa sikäli, kuin synnin todellisuus myönnetään. Ellei ole olemassa vanhurskautta, ei ole myöskään syntiä. Tuomio merkitsee eroa oikean ja väärän välillä.

Jeesus sanoi siis, että kun Pyhä Henki tulee, hän tulee maailmassa käsittelemään juuri noita kolmea asiaa, jotka muodostavat jokaisen ihmisen tietoisuuden keskuksen silloin, kun ihminen suostuu kohdistamaan huomionsa olemuksensa hengellisen luonteeseen. Sitten Jeesus jatkoi kertomalla, mitä Pyhä Henki noista kolmesta asiasta puhuu:

"Synnin, koska he eivät usko minuun." Pyhä Henki osoittaa, että synti on nyt varsinaiselta olemukseltaan Jeesuksen hylkäämistä. Erilaiset synnit (teko, asenne ja ajatussynnit) ovat vain oireita. Koska Jeesus sovitti synnit, ainoa synti, joka voi lopullisesti tuomita ja kadottaa ihmisen, on Jeesuksen hylkääminen.

"Vanhurskauden, koska minä menen Isän luo, ettekä te enää näe minua." Vanhurskauskkin saa nyt uuden merkityksen ja siihen sisältyy uusi mahdollisuus, koska Jeesus menee Isän luo. Jeesus kulki voittosasti ristin tien Isän luo ja juuri sen vuoksi tuli mahdolliseksi vanhurskaus – Golgatan tähden luettu lahja-vanhurskaus ja sen hedelmänä Pyhän Hengen vaikuttama elämän vanhurskaus.

"Tuomion, koska tämän maailman ruhtinas on tuomittu." Pyhä Henki oli tulossa osoittamaan maailmalle, että oikean ja väärän erottaminen tuli selkeimmin näkyviin siinä, että tämän maailman ruhtinas, valheen ja murhan isä tuomittiin.

Jeesus tarkoitti: – Minussa on voima, joka kykenee käsittelemään syntikysymyksen. Sen hylkääminen on varsinainen synti, syntien synti. Minussa on voima, joka tekee vanhurskauden mahdolliseksi. Menen Isän luo ja minun kauttani vanhurskaus on ilmoitettu maailmalle. Minussa näkyy pahan tuomio ja vanhurskauden kirkkaus."

Kaikkeen totuuteen

"Minulla on vielä paljon sanottavaa teille, mutta te ette vielä kykene ottamaan sitä vastaan." Jeesus tiesi täsmälleen kuinka pitkälle opetuslasten käsityskyky riitti. Hänen sanoihinsa sisältyi syvää lempeyttä, kun hän kertoi heidän ymmärryksensä rajat. Vain vähää aikaisemmin hän oli sanonut:

"He erottavat teitä synagogista. Tulee aika, jolloin jokainen, joka tappaa teitä, luulee tekevänsä uhripalveluksen Jumalalle. He tekevät teille tätä, koska eivät tunne Isää eivätkä minua. Minä olen puhunut tämän teille, että te sen ajan tullessa muistaisitte minun sanoneen sen teille. En ole aiemmin puhunut tästä teille, koska olen ollut teidän kanssanne."

Jeesus ei ilmoita meille asioita, ennen kuin kykenemme ottamaan ne vastaan. Kun katson taaksepäin, olen kiitollinen Jumalalle siitä, ettei hän kertonut kaikkea silloin, kun en olisi kyennyt sitä vielä kestämään.

"Mutta kun hän tulee, totuuden Henki, johdattaa hän teidät kaikkeen totuuteen. Mitä hän puhuu, ei ole hänestä itsestään, vaan minkä hän kuulee, sen hän puhuu, ja tulevat hän julistaa teille." Ilmaisui "tulevat hän julistaa teille" sisältää enemmän kuin vain viittauksen Pyhän Hengen antamaan profetiaan. Opetuslasten pientä joukolla ei ollut oikeastaan paljonkaan käsitystä siitä, miten heidän tuli jatkossa edetä, pait-si se, että heidän tuli vaeltaa Pyhän Hengen voimassa. Kaikki se valo, mitä Herran seurakunta halki vuosisatojen on tarvinnut, on tullut Pyhän Hengen antamana. Nämä Jeesuksen sanat viittaavat siihen, mitä

seurakunnan on täytynyt tehdä vuosisatojen saatossa asioissa, josta ei Raamatussa ole suoranaista ilmoitusta. Seurakunnalla on Pyhän Hengen valtuutus ja johdatus sikäli, kuin se haluaa pitää kiinni Raamatun ilmoituksesta. Tällä Jeesuksen sanalla ei tietenkään voi perustella sellaista "Pyhän Hengen johdattukseksi" tulkittua, joka on ristiriidassa kirjoitetun Jumalan ilmoituksen ja siihen sisältyvien periaatteiden kanssa.

Pyhä Henki kirkastaa Kristuksen

"Hän kirkastaa minut, sillä hän ottaa minun omastani ja julistaa teille. Kaikki, mikä on Isän, on myös minun. Siksi minä sanoin, että hän ottaa minun omastani ja julistaa teille."

Pyhän Hengen koko tehtävä on kirkastaa Jeesusta ja Jeesuksen kautta Isää. Kaikessa tässä Pyhä Henki tarvitsee opetuslapsia, sillä työ tapahtuu heidän kauttaan. Pyhä Henki tuli ohjaamaan heitä kaikkeen totuuteen, osoittamaan heille tien ja tavan toteuttaa tehtävänsä tulevaisuudessa, jotta Kristus tulisi kirkastetuksi. Siinä taas, että Kristus tulee suureksi, ihmiset saavat nähdä kuka ja millainen on Isä.

Tähän päättyi suuri vertaus viinipuusta.

Murhe iloksi 16–22

Sitten Jeesus sanoi jotain sellaista, joka sai opetuslapset ymmälleen: *"Vähän aikaa, niin te ette enää näe minua, ja taas vähän aikaa, niin te näette minut."* Vaikka suomalaisessa käännöksessä lauseessa esiintyy kahteen kertaan sana nähdä, kreikan kielessä käytetään kahta eri sanaa, jotka tarkoittavat ihmisen eri asiaa. Alku voitaisiin ilmaista näin: *"Vähän ajan kuluttua te ette enää katsele minua niin kuin te katselette minua nyt."* Tämähän juuri heitä pelotti. *"Vähän aikaa olen poissa teidän näkökentästänne ja se huolestuttaa teitä."* Jatko sisältää ajatuksen, että vähän ajan kuluttua he saisivat nähdä hänet aivan uudella tavalla.

Jeesus selitti yksityiskohtaisesti, mitä hän tarkoitti: *"Vähän aikaa"* tarkoitti sitä pimeyttä, johon opetuslapset kohta joutuisivat. *"Totisesti minä sanon teille: te joudutte itkemään ja valittamaan."* Risti merkitsisi opetuslapsille itkua ja murhetta maailman iloituksessa. – Maailma on ajatteleva, että naulitessaan minut ristille he pääsevät minusta eroon, ja siltä se tulee näyttämään teistäkin.

Mutta sitten ihmeellinen julistus: *"Te tulette murheellisiksi, mutta teidän murheenne on muuttuva iloksi."* Kysymys ei ole siitä, että surun jälkeen tulisi ilo, vaan siitä että juuri se, mikä aiheuttaa surua, muuttuisikin ilon aiheuttajaksi. Murheenne tulee iloksenne.

Jeesus käytti hienoa, hellää ja herkkää kuvaa raskaan vaimon synnytystuskista osoittaakseen, mistä oli kysymys siinä, minkä läpi he joutuisivat kulkemaan ja mihin hän oli kulkeva. – Teidän surunne on synnytystuskia, jotka johtavat elämään. – Jeesus kertoi kaiken tämän heille etukäteen. Tuskin he silloin ymmärsivät Jeesuksen tarkoitusta, vasta myöhemmin.

Rukous Jeesuksen nimessä 23–27

"Sinä päivänä te ette kysy minulta mitään." Kun Pyhän Hengen tulon jälkeen opetuslasten ei enää tarvitsi kysellä Jeesukselta sellaista, mitä he olivat jäähyväispuheen aikana kysyneet. Pyhä Henki tulisi asumaan heihin ja johtaisi heidät kaikkeen totuuteen.

Pyhän Hengen vuodattaminen merkitsisi myös aivan uutta suhdetta Isään: *"Totisesti minä sanon teille: jos te anotte jotakin Isältä, hän on antava sen teille minun nimessäni. Tähän asti te ette ole anoneet mitään minun nimessäni. Anokaa, niin te saatte, että teidän ilonne olisi täydellinen."* *"Sinä päivänä te anotte minun nimessäni. Minä en myöskään sano teille, että olen rukoileva Isää teidän puolestanne. Isä itse näet rakastaa teitä siksi, että te olette rakastaneet minua ja uskoneet minun lähteneen Jumalan luota."*

Rukous Pyhässä Hengessä sisältää pyyntöjä Jeesuksen nimessä ja Jeesuksen tähden Isä vastaa niihin. Paavali tiivistää saman asian: *"Meillä molemmilla on hänen (Kristuksen) kauttaan pääsy yhdessä Hengessä Isän luo."* (Ef. 2:18)

Tiivistelmä 28–33

Jäähyväispuheen viimeisissä jakeissa kuulemme Jeesuksen majesteettillisen tiivistelmän hänen tehtävästään maailmassa: *"Minä olen lähtenyt Isän luota"* – Jeesuksen syntymä ja Jumalan tulo ihmiseksi, inkarnaatio – *"ja tullut maailmaan."* – hänen tehtävänsä, toimintansa ja opetuksensa, hänen samaistumisensa ihmisen rajoituksiin ja hänen ihmeelliset tekonsa – *"Minä jätän maailman"* – kärsimysten, ristin kautta – *"ja menen takaisin Isän luo."* – taivaaseen astuminen ja paluu kirkkauteen, voitto.

Tähän opetuslapset vastasivat: *"Nyt sinä puhut avoimesti etkä sano mitään vertauksin. Nyt me tiedämme, että sinä tiedät kaikki etkä tarvitse, että joku sinulta kysyy. Sen tähden me uskomme sinun lähteneen Jumalan luota."* Kysymys oli suuresta uskon tunnustuksesta. He sanoivat kaksi asiaa: *"Me tiedämme"* ja *"me uskomme"*. He olivat tunnustuksessaan täysin vilpittömiä eikä Jeesus asettanut heidän rehellisyyttään kyseenalaiseksi. Hän sanoi: *"Nyt te uskotte."*

Jeesuksen käyttämä sana *"nyt"*, jota tässä on eri sana *"nyt"* kuin se, mitä opetuslapset käyttivät. Jeesuksen käyttämään sanaan sisältyy kriisin, taitteen merkitys. Jeesus ei siis kieltänyt sitä, mitä he sanoivat, vaan oikeastaan toisti heille sen, mitä hän oli yläsalissa sanonut Pietarille: – Te olette päässeet niin pitkälle, mutta siitä huolimatta tulette sortumaan. Se tieto ja usko, joka teillä nyt on, ei tule riittämään pitämään teitä pystyssä. – Herra tiesi heidän edessään olevan tappion: *"Tulee hetki ja on jo tullut, jona teidät hajotetaan kukin taholleen, ja te jätätte minut yksin."* – Jos minulla ei olisi ketään muuta kuin te, jäisin lopulta täysin yksin. *"En kuitenkaan ole yksin, sillä Isä on minun kanssani."*

Viimeisimmäksi Jeesuksen sanoi: *"Olen puhunut teille tämän, että teillä olisi minussa rauha. Maailmassa teillä on ahdistus."* – Olen puhunut teille lohdutuksen sanoja, olen kertonut teille tulevista ahdistuksista ja siitä, että jätätte ja pakenette luotani. Kaikki nämä ovat yhdessä sitä varten, että teillä olisi rauha. Rauha-ko? Niin rauha! Ei ole sen hienompaa rauhaa ihmissydämelle kuin taju siitä, että hän tuntee minut. – Rauhan salaisuus on Jeesus itse: *"Olkaa kuitenkin turvattuja: minä olen voittanut maailman."*

Kysymyksiä:

1. Millaiseen vaaraan törmää kristitty, joka joutua kokemaan vainoa? (1, 2)
2. Miksi kristityt väistämättä joutuvat vainottaviksi? (3)
3. Miksi Jumala sallii vainot? (21, 23–24)
4. Mikä muodostuu rohkaisuksi vainojen keskellä? (4, 16, 20–24)
5. Miksi Jeesus ei alusta asti puhunut opetuslapsilleen vainoista? (4, 12, 33)
6. Mitä tarkoittaa se, että opetuslapset saivat jälleen nähdä Jeesuksen? (16, 19, 22)
7. Mihin Jeesus meni? (5, 17) Miten se tapahtui?
8. Mihin usko tukeutuu, silloin kun kristityn tunteet ja Jeesuksen antamat lupaukset ovat ristiriidassa keskenään? (6, 7)
9. Mitä Jeesus teki mentyään taivaaseen? (7)
10. Millaista työtä Pyhä Henki tekee? a) (8) b) (13) c) (13) d) (14)
11. Mitä on synti? (9)
12. Mitä on vanhurskaus? (10)
13. Mitä on tuomio? (11)
14. Millaisessa suhteessa toisiinsa ovat Pyhän Kolminaisuuden persoonat? (15)
15. Millaista on luonteeltaan Jeesuksen Isää koskeva ilmoitus? (25, 29–30)
16. Millaisin ehdoin Jumalan ilmoitus on ymmärrettävissä? (26, 27)
17. Mikä on Jumalan ilmoituksen sisältö? (28)
18. Millaiseen uskoon opetuslapset pääsivät ilmoituksen perusteella? (30)
19. Millaisena Jeesus piti heidän uskonsa voimaa? (31, 32)
20. Missä on kristityn rauhan salaisuus? (33)
21. Onko sinulla Jumalan rauha?

Ylimmäispapillinen rukous 17:1–26

Jeesuksen ylimmäispapillinen rukous luvussa 17 vie meidät kaikkein pyhimpään. Herramme tehtävä maan päällä oli suoritettu loppuun. *"Minä olen kirkastanut sinut **maan päällä**, olen täyttänyt sen työn, minkä annoit minun tehtäväkseni."*

Jeesuksen sydän

Jeesuksen suurin työ oli vielä edessäpäin. Mutta se tulisi tapahtui siten, että hänet korotettiin maan päältä. Ristin varjossa pääsemme hänen vierelleen, kun hän rukoilee Isää. Hän teki sen ääneen ja opetuslapset välittivät kuulemansa meille. Ei ole epäilystäkään siitä, etteikö Jeesus olisi myös tarkoittanut tämän suuren rukouksen opetuslasten kuultavaksi, vaikka siinä oli kysymys hänen ja Isän keskinäisestä rukousyhteydestä. Rukous avaa meille Jeesuksen ajattelun syvyyksiä juuri ennen ristin kärsimyksiä.

Minä rukoilen – minä tahdon

Jeesus käytti ilmaisuja: *"Minä rukoilen..."* jakeissa 9, 15 ja 20 ja *"Minä tahdon..."* jakeessa 24. Sana rukoilla tässä yhteydessä ilmaisee halunsa osoittamista henkilölle, johon ollaan täydessä yhteydessä. Tässä käytetty kreikan rukoilla sana esiintyy usein Uudessa testamentissa, mutta Johanneksella vain tässä ylimmäispapillisessa rukouksessa. Kysymys ei siis ollut siitä, että Jeesus olisi pyytänyt suosionosoituksia, vaan siitä, että hän ilmaisi Isälle asiat, joihin hänen sydämensä suuntautui. Jakeen 24 sana *"minä tahdon"* tarkoittaa päättäväistä tahdon suuntaa. Käytetyt sanat vievät meidät siihen ilmapiiriin, jossa Jeesuksen ja Isän välinen rukousyhteys tapahtui.

Herramme oli puhunut viimeiset puheensa tälle maailmalle. Hän oli päättänyt myös puheensa omilleen. Nyt hän puhui Isälleen omistaan ja siitä, mitä hän halusi heidän kauttaan maailmalle.

Jeesuksen rukous jakautuu kolmeen osan. Ensimmäisessä, jakeet 1–5, hän puhuu itsestään. Jakeissa 6–19 hän rukoilee opetuslastensa puolesta. Jakeesta 20 lähtien hän rukoilee seurakuntansa puolesta: *"Minä en kuitenkaan rukoile vain näiden puolesta, vaan myös niiden puolesta, jotka heidän sanansa kautta uskovat minuun."*

Isä kirkasta Poikasi 1–5

Jeesus aloittaa rukouksensa sanoin: *"Isä, hetki on tullut."* Halki koko Johanneksen evankeliumin olemme kohdanneet viittauksia tähän *"Hetkeen"*. Jeesus oli suuntautunut siihen aivan alusta lähtien. Kaikki hänen tekonsa ja opetuksensa olivat viitanneet siihen. Koko hänen kutsumustietoisuutensa liikkeellepaneva voima oli tässä *"hetkessä"*.

"Kirkasta Poikasi, että Poikasi kirkastaisi sinut. Sinä olet antanut hänen valtaansa koko ihmissuvun, että hän antaisi iäisen elämän kaikille, jotka olet antanut hänelle. Tämä on iäinen elämä, että he tuntevat sinut, joka yksin olet tosi Jumala, ja hänet, jonka olet lähettänyt, Jeesuksen Kristuksen. Minä olen kirkastanut sinut maan päällä, olen täyttänyt sen työn, minkä annoit minun tehtäväkseni."

hän ei sanonut: *"Kirkasta minut, että minä kirkastaisin sinut"*, vaikka tietenkin hän tarkoitti juuri sitä. Mutta pyynnön esitystapa on merkittävä. Se ei korostanut persoonaa vaan suhdetta. Ajatellessaan itseään hän asettui läheiseen suhteeseen Isän kanssa. *"Isä", "Poikasi"*. Vaikka hän rukoili itsensä puolesta, hän ei hetkeksikään unohtanut suhdetta, joka hänellä oli Isään ja sen merkitystä juuri tuossa hetkessä.

Miksi Jeesus halusi tulla kirkastetuksi? Jotta Poika voisi kirkastaa Isän. Jeesuksen sydämen syvin halu oli Isän kunnia. Hän pelasti ihmiset Isän kunnian ja kirkkauden tähden.

Jeesus selitti pyyntöään: *"Koska sinä olet antanut hänen valtaansa kaiken lihan, että hän antaisi iankaikisen elämän kaikille, jotka sinä olet hänelle antanut."* (KR38)

Anna minulle pyhä Risti

Jeesus ei pyytänyt itselleen sitä taivaallista kirkkautta, josta hän oli luopunut tullessaan ihmiseksi, vaan ristin kirkkautta. Vain ristin kautta hän voisi antaa elämänsä ihmiskunnan hyväksi Isän päämäärän mukaisesti.

Jeesuksella oli suuri halu suostua Isän tahtoon. Luvussa 12 kuulumme hänen sanovan: *"Hetki on tullut, että Ihmisen Poika kirkastetaan."* ja sitten heti perään: *"Nyt minun sieluni on järkytetty. Mitä minun pitäisi sanoa? Isä, pelasta minut tästä hetkestä?"* Mutta hän ei sanonut niin vaan: *"Kuitenkin: sitä vartenhan olen tullut tähän hetkeen. Isä, kirkasta nimesi!"*

Nyt aivan viime hetkillä ennen risti Jeesus yhä pyysi saada kulkea ristin tien. Hän sanoi Isälleen, että ensimmäinen ja suurin palava halu hänen sielussaan oli pyhä risti. *Me näemme hänet kuolemansa kärsimyksen tähden kirkkaudella ja kunnialla seppelöidyksi, että hän Jumalan armosta olisi kaikkien puolesta maistanut kuolemaa.* (Hepr. 2:9)

Taivaan kirkkaus

Jakeessa 5 tulemme Jeesuksen toiseen pyyntöön: *"Nyt, Isä, kirkasta minut luonasi sillä kirkkaudella, joka minulla oli luonasi ennen kuin maailma oli olemassa."* Tässä hän ei käytä itsestään suhdetta kuvavaa sanaa Poika. Nyt on kysymys hänestä persoonallisella tasolla: *"Kirkasta minut "*

Nyt hän halusi palata siihen, mistä hän oli tyhjentänyt itsensä tullessaan ihmiseksi, orjan muotoon, jossa hänet havaittiin ihmisten kaltaiseksi. Ihmisenä hän oli myös kuuliainen aina ristin kuolemaan asti. Mutta tämä Jeesuksen halu palata Isän luo siihen kirkkauteen, joka hänellä oli ollut ja josta hän oli tyhjentynyt, oli tahtoa tulla vain ja ainoastaan ristin tietä. Jeesukselle risti oli kirkkautta, kunniaa. Varjot syvenivät. Kohta hän astui Kidronin puron yli Getsemanen puutarhaan. Silloin ristin täysi pimeys kietoi hänet. Mutta sielläkin hän yhä rukoili: *"Ei niin kuin minä tahdon vaan niin kuin sinä."*

Missään vaiheessa Jeesus ei hetkeksikään poikennut pois Isän tahdon tieltä silloinkaan kun lähestyvän myrskyn ahdistus löi verisen hien ja kuoleman kauhut hänen sydämelleen.

Tässä puhuessaan Isän kanssa Jeesuksen ensimmäinen tahdon ilmaus oli saada kulkea ristin kirkkauteen ja toinen saada kulkea siihen kirkkauteen, joka hänellä oli taivaassa. – Anna minulle kirkkaus sinun tahtosi suorittamisen tiellä. Kirkasta Poikasi ristillä. Anna sitten se kirkkaus, joka minulla oli luonasi."

Rukous opetuslasten puolesta 6–19

Jakeessa 6 Jeesus alkaa rukoilla ympärillä olevien opetuslastensa puolesta. Ensiksi hän viittaa siihen työhön, jonka hän on jo heidän elämässään tehnyt: *"Minä olen ilmoittanut sinun nimesi ihmisille, jotka olet antanut minulle maailmasta."*

Jumalan nimi

Minkä nimen Jeesus ilmoitti? Jumalalla on vain yksi nimi raamatullisessa ilmoituksessa. Sana Jumala ei ole nimi, se viittaa vain siihen, kenestä puhutaan. Herra ei ole myöskään nimi vaan arvoa ja tehtävää kuvaava titteli. Hänellä on vain yksi nimi, Jahve. Tämän nimen Jeesus oli ilmoittanut omilleen liittäen siihen ajatukseen pelastuksesta. Nimi Jeesus on kreikkalainen muoto sanasta Joosua, joka on yhdistelmä Jahve–pelastus.

"Minä olen ilmoittanut sinun nimesi." Juutalaisina nämä miehet tiesivät, että Jumalalla on yksi nimi. Jumala oli sanonut Moosekselle: *"Minä olen se joka olen... Tämä on nimeni ainiaan, ja näin minua kutsutakoon sukupolvesta sukupolveen."* (2.Moos. 3:14–15)

Nyt Jeesus tarkoitti: – Olen selittänyt heille ja tulkinnut heille sen profeettallisen nimen, jonka sinä olet ottanut itsellesi hamasta muinaisuudesta." – Nämä miehet eivät suinkaan ymmärtäneet kaikkea, minkä Jeesus oli heille sanonut ja ilmoittanut, mutta sen he tiesivät, että kaikki se, minkä Jeesus oli puhunut, oli Jumalan sanaa ja että hän oli Jumalasta.

Jeesus ilmaisi kolme pyyntöä Isälle: *"Varjele heidät nimessäsi..., että he olisivat yhtä niin kuin mekin."* *"Pyydän...että varjelisit heidät pahasta."* *"Pyhitä heidät totuudessa."*

Ensimmäinen pyyntö on kaikenkattava ja kaksi jälkimmäistä selittävät sitä. Jumalan nimessä varjeltuminen ykseyteen voi toteutua vain siten, että Herran omat varjeltuvat pahasta ja että heidät pyhitetään totuudessa.

Maailma ja hänen omansa

Tässä yhteydessä esiintyvät merkilliset sanat: *"Maailman puolesta en rukoile, vaan niiden puolesta, jotka sinä olet antanut minulle."* Sanoista saattaa saada sellaisen käsityksen, että Juudas oli oikeassa, kun hän kysyi Jeesukselta: *"Herra, mistä syystä sinä aiot ilmoittaa itsesi meille etkä maailmalle?"* (14:22) Kysymyksen esittäessään Juudasta näytti siltä, että Jeesus olisi hylännyt maailman ja keskittynyt pelkäämään opetuslapsiinsa. Nyt Juudas kuuli Jeesusksen sanovan: *"Maailman puolesta en rukoile."*

Moni on kokenut näitten sanojen kohdalla, että Jeesus olisi kuitenkin hylännyt maailman. Mutta heti jatkossa Jeesus rukoilee kuitenkin: *"...että maailma uskoisi..."* ja *"...jotta maailma ymmärtäisi..."* Jeesus ei siis suinkaan ollut unohtanut maailmaa. Maailma oli hänen sydämellään, sillä hän eli täydessä yhteydessä Isään, joka rakasti maailmaa niin paljon, että antoi ainoan Poikansa sen hyväksi.

Mistä sitten oli kysymys? Yksinkertaisesti tästä: – Voidakseni saavuttaa maailman en nyt hetkeksi rukoile maailman puolesta vaan näiden miesten puolesta, joiden kautta tulen saavuttamaan maailman. – Jotta tuo joukko moninkertaistuisi historian saatossa, ja levittäisi Jumalan tuntemista ja uskoa, hän rukoili: *"Varjele heidät nimessäsi..., että he olisivat yhtä niin kuin mekin,"* pitäisi tulla kuulluksi ja vastatuksi.

Ykseys

"...yhtä niin kuin mekin." Tämä yhteys on elimellistä ja olemuksellista luonteeltaan. Jeesus on yhtä Isän kanssa elämänsä ja olemuksensa puolesta. Jeesus rukoili siis, että Isä varjelisi hänen omansa hänen nimessään yhtenä juuri samalla tavalla, elämän yhteydessä. Kysymys ei siis ollut yhteisiin tunteisiin tai käsityksiin perustuvasta yhteydestä.

Ykseys Kristuksessa on elämän yhteyttä valossa ja rakkaudessa. Jeesus ja Isä ovat yhtä itse elämässä. Jeesus ja Isä olivat yhtä täydessä valossa ajattelun ja ymmärtämisen suhteen. Hän ja Isä olivat yhtä rakkaudessa. – Varjele heidät siinä, pidä heidät nimessäsi, jonka olen ilmoittanut ja osoittanut heille. Varjele heidät niin, että he olisivat yhtä niin kuin me olemme yhtä: yhteisessä elämässä, yhteisessä valossa, yhteisessä rakkaudessa.

Tehtävä

Jeesus jatkoi: *"En pyydä, että ottaisit heidät pois maailmasta."* Heidän tehtävänsä on maailmassa. *"Pyydän...että varjelisit heidät pahasta."* Mutta millä tavalla? *"Pyhitä heidät"*, erota heidät totuudellasi. Ja jotta milloinkaan ei jäisi epäselväksi, missä totuus on, hän lisäsi: *"Sinun sanasi on totuus."*

Tämä Jeesusksen tahto näihin opetuslapsiin nähden soveltuu yhtä lailla kaikkiin meihin tämän päivän uskoviin. Meidätkin on lähetetty maailmaan. Maailma on yhä vihamielinen ja sen kerää voimansa yhteen lyödäkseen Jeesusksen katkeraan ristin puuhun. Maailma vihaa Herraa. Mutta hän on sen keskellä ja rakastaa maailmaa.

Rukous maailmanlaajan seurakunnan puolesta 20–26

Että he olisivat yhtä

"Minä en kuitenkaan rukoile vain näiden puolesta, vaan myös niiden puolesta, jotka heidän sanansa kautta uskovat minuun." Jeesusksen rukouksen kolmas osa maailman laajan seurakunnan puolesta sisältää kaksi pyyntöä, Jeesusksen sydämen halua, ja yhden hänen voimakkaan tahdonilmauksensa Isälle. Ensimmäinen kuuluu: *"...että he kaikki olisivat yhtä..."* Ei vain tämä ensimmäisten apostolien ryhmä, vaan jatkossa kaikki uskovat sielut, ne jotka uskovat heidän todistuksensa kautta. Mitä varten? *"...että maailma uskoisi."*

Tätä lausetta on usein lainattu, ja käsittääkseni ihan syystä, osoittamaan, että jos kristityt jakautuvat jos jonkinlaiseen kuppikuntaan ja ryhmittymään, emme voi odottaa maailman uskovan. Ei ole epäilystäkään siitä, etteikö jakautuminen kristittyjen kesken olisi haitannut maailman evankelointia silloin, kun se on synnyttänyt katkeruutta ja uskovien sydänten erottautumista toisistaan.

Jeesuksen pääajatus on kuitenkin toinen. Hän rukoilee sen puolesta, että uskovilla olisi elimellinen yhteys toistensa kanssa sen perusteella, että heillä on elämän yhteys Isän ja Pojan kanssa. Heillä on yhteys Isään ja Jeesukseen elämässä, valossa ja rakkaudessa. Maailmaan ei synny uskoa sen perusteella, että uskovat ovat keskenään yhtä, vaan sen perusteella, että se yhteys on Jumalasta kotoisin. Vain sellainen yhteys kykenee synnyttämään maailmassa synnin tunnon ja uskon.

Että he olisivat täydellisesti yhtä

Jeesuksen toinen pyyntö seurakunnan puolesta eroaa vain hiukan ensimmäisestä: *"...että he olisivat täydellisesti yhtä..."* Ilmaisun osoittaa Jeesuksen tietävän, että uskovien keskinäisen yhteyden saavuttaminen on prosessi, tapahtumasarja, jossa lopulliseen yhteyteen ei heti päästä. Mutta lopulta tulisi täydellisen yhteyden saavuttaminen, täyttymyksen hetki. Mitä varten? *"...jotta maailma ymmärtäisi..."*

Tässä on kysymys sellaisesta, joka ylittää uskon. Tässä Jeesus katseli kauas yli sen hetken, joka oli juuri silloin käsillä. Hän katseli sitä lopullisen täyttymyksen suurta päivää, jona yhteys Pyhässä Hengessä, kaikkien uskovien yhteys Jumalana ja Kristuksen kanssa tulisi täydellisenä ilmi. Tuona hetkenä maailma ei ainoastaan usko, vaan tietää ja näkee, sillä Kristus tulee takaisin kirkastuakseen pyhissään aina täydellisyyteen asti.

Isä, minä tahdon...

Jeesuksen kolmas esirukous maailmanlaajan seurakunnan puolesta sisältää erittäin voimakkaan tahdon ilmaisun Isälle: *"Isä, minä tahdon..."* Tämä on minun tahtoni, minun päätökseni. Minun sydämeni pitää tästä kiinni. On kuin Jeesus olisi sanonut Isälle, että tässä on sitten asia, jossa ei ole minkäänlaista "neuvotteluvaraa". Mitään ristiriitaa Isän ja Pojan tahdon välillä ei tässä tietenkään esiinny, mutta ilmaisun voimakkuus on meille suurenmoista ilmoitusta Jeesuksen pelastustahdon lujuudesta ja siis myös oman pelastuksemme varmuudesta.

Tämän tahdon sisältö kuuluu: *"...että missä minä olen, siellä nekin, jotka olet minulle antanut, olisivat minun kanssani ja näkisivät minun kirkkauteni."*

Missä Jeesus sitten on? Meidän on palattava siihen, mitä hän rukouksen alussa sanoi itsestään. Hän oli menossa ristille ja ristin kautta kunniaan. – Tahtoni omiini nähden on, että heillä olisi yhteys minun kanssani niin ristin kirkkaudessa kuin myös siinä kirkkaudessa, joka seuraa ristikä. Haluan, että he haki tulevien aikojen saavat olla minun kanssani ristin tiellä ja ristissä ja lopulta ikuisesti kanssani siinä kirkkaudessa, joka on kerran ilmestynyt.

Vastaukset

Näin Jeesus rukouksessa puhuen Isälleen lähestyi "Hetkeään". Vastasiko Isä hänen pyyntöihinsä itsensä puolesta? Kyllä, hän kulki ristin tien ja hän palasi kirkkauteensa. Entä hänen rukouksiinsa hänen omiensa puolesta? Kyllä, paitsi niin kuin hän itse sanoi, kadotuksen lapsen kohdalla. Vastaus oli prosessi, mutta todellakin he pysyivät hänen nimessään, heidät varjeltiin pahasta, he pyhittyivät totuudessa.

Entä sitten hänen seurakuntansa osalta? Kyllä, jumalallisessa armotaloudessa seurakunta on yksi. Meidän keskinäinen yhteytemme on ollut puutteellista tai epäonnistunut juuri yhtä paljon, kuin mitä olemme olleet kyvyttömät tunnustamaan sitä tosiasiaa, että yhteys on Kristuksessa jo olemassa ja olemme siksi kieltäytyneet tekemästä siitä oikeita johtopäätöksiä. Maailmassa on usko Jeesukseen levinnyt vastauksena Jeesuksen pyyntöön ja tahdon ilmaisuun Isälle. Hetki, jolloin maailma saa tietää on vielä edessä päin.

Tätä lukua voi lähestyä myös henkilökohtaiselta tasolta kysyen, missä määrin minä olen sen yhden Kristuksen seurakunnan jäsen, jonka puolesta hän rukoili.

Kysymyksiä:

1. Millaisessa asennossa ja millaisella asenteella Jeesus rukoili? (1)
2. Miten Jeesus puhutteli Isää Jumalaa? (1, 11, 25)
3. Miten Jeesus nimitti itseään? (1, 3)
4. Vertaa Jeesuksen ylimmäispapillista rukousta Herran rukoukseen (Matteus 6:9–13). Mikä oli Jeesuksen ensimmäinen pyyntö? (1, 4, 5)
5. Mikä oli päämäärä, jonka vuoksi Jeesuksella oli kaikki valta käsissään? (2)

6. Keille iankaikkinen elämä annetaan? (2)
7. Mitä on iankaikkinen elämä? (3)
8. Minkä tehtävän Isä oli antanut Jeesukselle? (4)
9. Oliko Jeesus menestynyt toiminnassaan? (4)
10. Millainen oli Jeesuksen hahmo ennen luomista? (5)
11. Millaiseksi Jeesuksen hahmo muuttui taivaaseen astumisessa? (5)
12. Mitä Jeesus antoi opetuslapsilleen? a) (6, 26) b) (8, 14) c) (22) d) (26)
13. Mikä on kristityn tuntomerkki? (6, 8)
14. Miksi Jeesus keskittyi rukoilemaan tietyn rajatun ihmisryhmän puolesta? (9, 10, 22)
15. Missä ja millä tavalla Jeesuksen kirkkaus ilmestyy? a) (10) b) (22, 23) c) (24, 26)
16. Mitä Jeesus rukoili opetuslastensa puolesta? a) (11) b) (15) c) (17)
17. Mikä oli Jeesuksen rukouksen päämäärä? (13)
18. Miksi Jeesuksen esirukous on kristityille välttämätöntä? a) (11, 12) b) (14) c) (16)
19. Mikä Raamattu on? (17)
20. Miten pyhitys tapahtuu? (17, 19)
21. Mikä on kristityn tehtävä? (18)
22. Millä edellytyksellä kristitty voi toteuttaa tehtävänsä? (17)
23. Millä perusteella ihmiset tulevat uskoon? (20)
24. Mitä Jeesus rukoili kristillisen seurakunnan jäsenten puolesta? a) (21, 23) b) (24)
25. Millaista on luonteeltaan uskovien yhteys? (21, 22)
26. Miten uskovien yhteys tulee mahdolliseksi? (22, 23)
27. Mikä on uskovien yhteyden päämäärä? a) (21, 23) b) (23)
28. Mikä on taivaan olemus? (24)
29. Mistä lähtien Isä on osoittanut rakkautta Poikaansa kohtaan? (24)
30. Missä kolmessa eri merkityksessä luvussa käytetään sanaa "maailma"? a) (11, 13, 24) b) (9, 21, 23) c) (16)
31. Mitä Jeesus tekee yhä tästä eteenkinpäin? (26)
32. Mitä varten Jeesus tekee niin? (26)
33. Mitä voimme oppia Jeesuksen ylimmäispapillisesta rukouksesta omaa rukouselämäämme ajatellen?

Lisäys 10

Pyhä Kolminaisuus

Koko Johanneksen evankeliumin punaisena lankana kulkee Isän ja Pojan välisen suhteen ilmoitus, jonka Pyhä Henki viime kädessä kirkastaa meille. Jeesuksen ylimmäispapillinen rukous sisältää tavattoman syvän opetuksen siitä, mitä Pyhän Kolminaisuuden salaisuus merkitsee pelastetun ihmisen ja seurakunnan yhteyden kannalta.

Jakeessa 2 Jeesus ilmaisee samaa kuin ylösnousemuksensa jälkeen lähetyskäskyssä. Isä on luovuttanut hänelle täydellisen hallintavallan ihmiskuntaan, jotta hän antaisi iankaikkisen elämän kaikille niille ihmisille, jotka Isä on antanut hänelle. Mitään sellaista vallan muotoa ei voi esiintyä ihmiskuntaan nähden, ettei se olisi viime kädessä Jeesuksen käsissä. Oli kysymys luonnon voimista, poliittisesta, sotilaallisesta, taloudellisesta, tiedollisesta, teologisesta, uskonnollisesta tai jopa Saatanan vallasta, kaikkien niiden yli ulottuu Jeesuksen kuninkaallinen valta. Sillä on yksi päämäärä: että ihmiset pelastuisivat, että he pääsisivät osalliseksi siitä, mistä syntiinlankeemus ja synti heidät erotti, Jumalan elämästä. Jumalan elämä on iankaikkista niin pituudeltaan kuin syvyydeltään ja laadultaankin.

Jakessa 3 Jeesus selittää mitä iankaikkinen elämä on luonteeltaan. Se on Jumalan tuntemista ja Jeesuksen Kristuksen tuntemista. Elämää, iankaikkista tosi elämää, voi esiintyä vai suhteessa Isään ja Poikaan, Heidän tuntemisessaan ja riippuvaisena siitä elämän virrasta, joka jatkuvasti vuotaa Isästä ja Pojasta. Jäähyväispuheessa ja aiemmissa Johanneksen evankeliumin luvuissa näemme, että Pyhän Kolminaisuuden kolmas persoona Pyhä Henki on se elävä vesi, joka Isästä ja Pojasta vuotaa ja joka tekee Isän ja Pojan henkilökohtaisen tuntemisen mahdolliseksi. Iankaikkinen elämä tapahtuu siis jatkuvan vastaanottamisen dynaamisessa "voimavirrassa", jossa Isä antaa jotain Pojalle ja Poika antaa täsmälleen saman edelleen Pyhässä Hengessä pelastamilleen.

Jeesus on ensin saanut nämä ihmiset Isältä armopäätöksessä pelastuksen kohteeksi. Pelastamalla heidät Jeesus luovuttaa Isältä saamansa elämän heille Pyhässä Hengessä voidakseen lopulta luovuttaa koko pelastetun seurakunnan Isälle, joka taas uudelleen luovuttaa puhtaan ja täydellisen morsiamen omalle Pojalleen. Pyhässä Kolminaisuudessa tapahtuu jatkuva antamisen ja vastaanottamisen valtava prosessi, jossa Pyhässä Hengessä elävä seurakunta saa olla koko täyteydessään mukana.

Tätä ihmeellistä elämän dynaamista liikettä Pyhän Kolminaisuuden sisällä – liikettä, johon pelastettu seurakunta pääsee merkillisellä tavalla mukaan, Jeesus erittelee ja syventää läpi koko ylimmäispapillisen rukouksen.

Jakeessa 6 Jeesus kertoo, että tämä vastaanottamisen ja edelleen pois antamisen prosessi sisältää sen, että hän ilmoitti pelastetuille Jumalan nimen, hänen varsinainen olemuksensa. Tämä ilmoitus ei ole ulkokohtaista tiedon välitystä. Se edellyttää syvää omistussuhdetta sen ihmisen ja Jumalan välille, jolle Herran nimi ilmoitetaan. Ihmiset kuuluvat luomisen perusteella Isälle. Isä luovutti heidät lunastuksen perusteella Pojalle, jotta Pyhän Hengen pyhittäminä heidät voitaisiin antaa takaisin Isälle. Miehen ja naisen välistä syvintä tuntemista ei voi tapahtua kuin sellaisessa aviosuhteessa, jossa toinen omistaa toisen ja päin vastoin. Siinä on kuitenkin vain kalpea kuva siitä omistussuhteesta, joka Isän, Pojan ja pelastetun välillä vallitsee.

Jakeiden 6–8 mukaan Isän ja Jeesuksen tunteminen tapahtuu sanan välityksellä. Isä antoi sanansa Jeesukselle. Jeesus antoi sen sellaisenaan omilleen. Sanassa on kysymys persoonallisesta Herran kohtaamisesta, joka ei voi toteutua pelkästään sanaa kuulemalla, vaan edellyttää vastaanottamista, ymmärtämistä ja kuuliaisuutta sanalle, sanan noudattamista (6).

Jakeen 13 mukaan Herra Jeesus antoi sanansa ja rukoili omiensa puolesta, jotta he saisivat saman ilon, joka Jeesuksella on. Isän ilo on armahtaa syntisiä, niin kuin Luukas 15 osoittaa. Pojan ilo on valmistaa syntisille pelastus. Pyhässä Hengessä Herran omien ilo on saada evankeliumin sanalla välittää pelastusta syntisille. Jeesuksen ilo oli siinä, että hän sai olla kuuliainen Isän pelastustahdolle. Herran omien ilo on saada olla kuuliaisia samalle pelastustahdolle.

Sanan vastaanottaminen merkitsee myös maailman vihaa, jonka myös Jeesus sai osakseen (14), mutta sen vihan keskellä Jeesus tahtoo Isän varjelevan omiaan pahasta. Tämä varjelu tapahtuu sanan vaikutuksen pyhityksen kautta. Pyhässä Hengessä vaikuttava sana, sen totuus, vaikuttaa pyhityksen siksi, että Jeesus ensin pyhitti itsensä omiensa hyväksi.(19)

Jakeen 18 mukaan Isä lähetti Jeesuksen maailmaan. Nyt Jeesus lähettää omansa maailmaan. Isä antoi tehtävän Pojalle. Poika uskoo valmistamansa pelastuksen nyt omilleen.

Kolminaisuuden salaisuus, se että Isä asuu Jeesuksessa ja Jeesus asuu Isässä, ulottuu pidemmälle. Herra ottaa omansa itsensä sisälle ja sitä kautta Isän sisälle. Herra Jeesus ympäröi omiaan ja Isä ympäröi Jeesusta. Tässä pelastetun ihmeellisessä "paikassa" on uskovien välisen yhteyden salaisuus. (21)

Jae 22 kertoo, että Isä antoi omalle Pojalleen kirkkautensa. Sitäkään Jeesus ei pidätä itselleen, vaan antaa myös sen omilleen. Kirkkaus sana tulee juuresta, joka tarkoittaa asian painavinta, syvintä ja merkittävintä osaa. Kirkkaudessa on siis kysymys Jumalan olemuksen aivan ytimessä olevasta todellisuudesta.

Kun Jumala pelastaa, hän antaa käsittämättömän suuren ja ihmeellisen pelastuksen, josta Johannes kirjeessään lausuu: *Rakkaani, nyt me olemme Jumalan lapsia, mutta vielä ei ole käynyt ilmi, mitä meistä tulee. Me tiedämme tulevamme hänen kaltaisikseen, kun hän ilmestyy, sillä me saamme nähdä hänet sellaisena kuin hän on.* (1. Joh. 3:2)

Todellinen kristittyjen yhteys perustuu siis siihen kirkkauteen, joka jokaisella Herran pelastamalla on. Yhteys on siis Jumalan suunnaton lahja, jota ei voida luoda millään organisatorisilla tai toiminnallisilla keinoilla eikä liioin ekumeenisilla yhteyspyrkimyksillä. Yhteys on olemassa olevaa, mutta juuri siksi se tulee myös elää todeksi.

Jae 23 lisää kuvaan päinvastaisen ulottuvuuden kuin jae 21, jossa Jeesus sanoi, että hänen omansa asuvat hänessä ja hän Isässä. Nyt hän sanoo asuvansa omiensa sydämessä ja Isä hänessä. Jeesus li-

sää, että se merkitsee ei vain perustetta sille, että yhteys on tuleva kerran täydelliseksi, vaan myös sitä, että Jeesus on luovuttanut omilleen täsmälleen saman rakkauden, jolla Isä on häntä itseään rakastanut: *"Jumalan rakkaus on vuodatettu sydämiimme meille annetun Pyhän Hengen kautta."* (Room. 5:5)

Pyhän Kolminaisuuden ihmeellinen "paikallisuus" ei rajoitu vielä tähänkään. Isä otti ristin tien kirkkauden kautta Pojan taivaalliseen kirkkauteensa. Nyt Jeesus **jakeessa 24** ilmaisee tahdokseen, että hänen omansa saavat olla täsmälleen siellä, missä hänkin oli sitten kysymys ristin kirkkaudesta tai taivaan kirkkaudesta. Pyhän Kolminaisuuden rakkaus merkitsee viimeiseen asti vietyä yhteyttä pelastettujen kanssa.

Lopuksi **jakeessa 26** Jeesus vielä toistaa, että hän ei voi pidättää itselleen Isän rakkautta, vaan lahjoittaa sen sellaisenaan omiensa elämään ja sydämeen. Tämä rakkaus ei esiinny kuitenkaan minään persoonattomana voimana, vaan perustuu hänen itsensä henkilölliseen läsnäoloon omissaan. *"Minä olen heissä."*

Kavaltaminen ja ylipappien edessä 18:1–27

Johanneksen evankeliumi siirtyy nyt varsinaiseen huipennukseen. Luvut 18–21 kuvaavat viimeisen ja lopullisen tunnusmerkin. Tähän mennessä Johannes on kuvannut kuuttatoista merkkiä, joista kahdeksan on ollut tunnustekoja ja kahdeksan "Minä olen" julistuksia.

Lopullinen merkki

Kun Jeesus puhdisti Jerusalemin temppelin, häneltä kysyttiin: *"Minkä tunnusmerkin sinä näytät, kun näitä teet?"* Jeesukselta pyydettiin tunnusmerkkiä, joka olisi osoittanut, että hänellä oli oikeus ja valta tehdä se, minkä hän oli tehnyt. Jeesus vastasi heille tavalla, joka varmasti kuulosti heistä salaperäiseltä. Opetuslapsetkaan eivät vielä silloin kyenneet ymmärtämään, mitä Jeesus tarkoitti sanoessaan: *"Hajottakaa maahan tämä temppeli, niin minä pystytän sen kolmessa päivässä."*

Toisessa yhteydessä Jeesus sanoi samaa: *"Tämä paha ja avionriikkoja sukupolvi tavoittelee merkkiä, mutta sille ei anneta muuta merkkiä kuin profeetta Joonan merkki. Kuten Joona oli meripedon sisässä kolme päivää ja kolme yötä, niin on myös Ihmisen Poika oleva maan povessa kolme päivää ja kolme yötä."* (Matt. 12:39–40)

Molemmissa tilanteissa Jeesus julisti, että ainoa merkki, joka kykenisi lopullisesti ilmoittamaan hänet ja osoittamaan hänen valtansa, olisi hänen kuolemansa ja ylösnousemuksensa, jotka muodostavat erottamattoman kokonaisuuden.

Tapahtumien kulku

Jakeissa 18:1–11 on eräänlainen alkusoitto, tapahtumat puutarhassa ja kavaltaminen. Se jakautuu kahteen osaan. Jeesus kavalletaan 1–18 ja joutuu oikeuteen pappien edessä 19–27.

Kavaltaminen 1–18

Yöllisissä tapahtumissa puutarhassa pistää silmään Jeesuksen majesteetillisuus ja hänen syvä nöyryytensä. Katsomme ensin kahta asiaa, joissa majesteetillisuus näkyy.

Tämän sanottuaan Jeesus lähti opetuslastensa kanssa Kidronin puron toiselle puolelle. Siellä oli puutarha, johon hän meni opetuslapsineen. Ilmeisesti kyseessä ei ollut julkinen paikka, vaan yksityinen puutarha, johon Jeesuksella oli oikeus mennä.

Myös Juudas, hänen kavaltajansa, tiesi sen paikan. Ihmisen on mahdollista tuntea jopa kaikkein pyhimät paikat ja silti tehdä niissä mitä kauheimpia tekoja. Juudas tiesi paikan, koska Jeesus ja hänen opetuslapsensa usein olivat kokoontuneet sinne.

Vangitsijat

On ilmeistä, että kun Jeesus oli rukoillut Getsemanen rukouksensa, hän ei enää kätkeytynyt vaan tuli avoimesti esiin. Hän meni siihen paikkaan, mistä tiesi Juudaksen löytävän hänet. Jeesus kulki tietään majesteetillisesti, kuninkaallisesti halliten tapahtumien kulkua. Vähän aikaisemmin yläsalissa hän oli määrännyt Juudaksen hoitamaan tehtävänsä nopeasti: *"Minkä teet, tee se pian."*

Juudas otti sotilasjoukon. Kysymys oli kohortista eli noin komppanian suuruisesta roomalaisten sotilaiden yksiköstä. Jeesuksen viholliset olivat päättäneet tehdä Jeesuksesta ja hänen seuraajistaan lopun ja joukon suuruus kertoo, että he olivat ennakoineet vaikeuksia. Heillä oli mukanaan myös temppeleipoliisin yksikkö ja lisäksi joukko fariseuksen edustajia. Ylipapit edustivat saddukeusten puoluetta, jota fariseukset sekä uskonnollisesti että poliittisesti vastustivat, mutta nyt Jeesuksen kiinniottamisessa nämä kaksi toisiaan vihaavaa ryhmittymää löysivät toisensa.

Vangitsijat tulivat *sinne soihdut, lyhdyt ja aseet mukanaan.* Vaikka pääsiäisen täysikuu oli korkealla ja valaisi maisemaa, heillä oli soihtuja ja lamppeja, sillä he ilmeisellä tavalla arvioivat Jeesuksen kätkeytyvän heiltä puutarhan puiden ja pensaiden sekaan.

Majesteetin tie

Neljässä seuraavassa jakeessa loistaa Jeesuksen kuninkaallinen majesteetillisuus.

Tietäen kaiken, mikä häntä oli kohtaava, Jeesus astui esiin ja sanoi heille: "Ketä te etsitte?" Jae kertoo kristallinkirkkaasti, että Jeesus ei kulkenut Golgatalle tapahtumien kulun uhrina. Hän tiesi täydellisesti kaiken, mikä hänelle oli tapahtumassa. Hän astui esiin majesteetillisuudessaan. Milloinkaan hän ei ollut kuninkaallisempi käytökseltään kuin silloin, kun hän katsoi ristin suuntaan. Ilmaisuihin *Jeesus astui esiin* tarkoittaa, että hän tuli ulos puutarhasta niin, että kiinniottajat saattoivat helposti havaita hänet.

Nyt tapahtui jotain sellaista, missä Jeesuksen valtasuuruus loisti. Kun Jeesus tuli Juudaksen ja joukon eteen, hän kysyi: *"Ketä te etsitte?"* Heidän vastaukseensa *"Jeesusta, Nasaretilaista"* Jeesus sanoi: *"Minä olen"*. Vastaus sisälsi Jumalan pyhän nimen. – Te etsitte Nasaretin Jeesusta, ihmistä, mutta Minä olen Pelastaja Jumala, Jahve, "Minä olen".

Kun Jeesus oli sen sanonut, niin roomalainen sotilaskohortti kuin ylipappien ja fariseustenkin miehet vetäytyivät taaksepäin ja kaatuivat maahan. Jokin Jeesuksen valtasuuruudessa työnsi heidät nurin. Ehkä he näkivät Herran kirkkauden välähdyksen ehkä jotain muuta. Raamattu ei sitä kerro. Todennäköisesti oli kysymys sellaisesta voimasta Jeesuksen olemuksessa, että kohdatessaan sen miehet eivät pysyneet pystyssä. He eivät yksinkertaisesti kyenneet vangitsemaan häntä.

Aivan viimeiseen asti Jeesus osoitti, ettei kukaan ihminen kyennyt häntä vangitsemaan ennen sitä hetkiä, jona hän itse luovuttaa itsensä Jumalan Uhrikaritsaksi. Nytkään Juudaksen johtamilta joukoilta asia ei olisi onnistunut, ellei Jeesus itse olisi antautunut.

Nöyryyden tie

Jeesus sanoi heille toistamiseen: *"Ketä te etsitte?"* He toistivat vastauksensa: *"Jeesusta, Nasaretilaista."* Siihen Jeesus sanoi: *"Minähän sanoin teille, että minä olen. Jos te siis minua etsitte, niin antakaa näiden mennä."*

Kauniilla tavalla Jeesuksen majesteetillisuus ja nöyryys kietoutuvat toisiinsa. Jeesus tiesi, että jos opetuslapset vangittaisiin, he eivät kestäisi sitä sortumatta. Siksi hän antoi määräyksen: – Ottakaa minut kiinni, mutta päästäkää nämä. – Tässäkin Jeesus osoitti, kuka hallitsi tapahtumien kulkua.

Pietari ja miekka

Silloin Simon vetäisi miekan tupestaan ja löi sillä puolustaakseen Jeesusta. Pidän Pietarista. Hänessä oli sentään jotain, vaikka se olikin väärää. Hänellä oli vilpittöntä intoa, vaikkakin taitamatonta. Toinen evankelista kertoo, että viimeinen parantamishme ennen ristiä tarvittiin Jeesuksen oman opetuslapsen väärän innon seurausten korjaamiseen. Jeesus paransi Malkuksen korvan. Luulen, että Jeesus joutuu yhä parantamaan monia sellaisia haavoja, joita hänen lihallisesta innostaan palavat seuraajansa taitamattomuudellaan toisiin lyövät.

Jeesus sanoi Pietarille: *"Pistä miekkasi tuppeen. Enkö minä joisi maljaa, minkä Isä on minulle antanut?"* Hermostuneen Pietarin kiivaus oli lihallista ja taitamatonta. Jos yrittää miekalla katkaista toisen kaulan, mutta saa vain korvan irti, niin kysymys on surkeasta aseiden käytöstä.

Malja

Jeesus sanoi: *"Enkö minä joisi maljaa, minkä Isä on minulle antanut?"* Vaikka Johannes ei kuvannut Getsemanen rukousta niin kuin muut evankelistat, se vaikutus ja vastaus näkyy tässä sanassa Pietarille. Syvässä tuskassa, sydän ja koko ruumis verta hikoillen, mutta täydessä yhteydessä Isän kanssa Jeesus oli käynyt taistelunsa ja rukoillut: *"Isäni, jos on mahdollista, menköön minulta pois tämä malja. Ei kuitenkaan niin kuin minä tahdon, vaan niin kuin sinä."* (Matt. 26:39)

Pietarilla oli kiivautta mutta ilman viisautta. Jeesuksella oli kiivaus viisaudessa: *Kiivaus sinun huoneesi tähden kuluttaa minut*, (Joh. 2:17) niin kuin profeetta oli kirjoittanut ennalta nähdessään Jeesuksen kärsimystien. – Olen nostanut huulilleni maljan, jonka katkeruus on niin syvä, että sitä yksikään ihmismieli ei koskaan kykene luotaamaan. Enkö joisi sitä?

Oikeudenkäynti ylipappien edessä

Sotilasjoukko, päällikkö ja juutalaisten palvelijat ottivat Jeesuksen kiinni, sitoivat hänet. Tämä jae herättää eräessä mielessä jopa hilpeyttä. Niin, kyllä he sitoivat Jeesuksen. Mutta kuinka monta miestä siihen tarvittiinkaan! Sotilasjoukko, päällikkö ja lisäksi vielä juutalaiset temppelepoliisit. Kaikki he hyökkäsivät Jeesuksen kimppuun ja sitoivat hänet. *Hekö sitoivat hänet?* Niin he varmaan ajattelivat. Mutta mikä todellisuudessa hänet sitoi? Rakkaus minuun! Rakkaus sinuun! Eivät Jeesusta sitoneet noiden typerien miesten köydet, vaan Jumalan rakkauden iankaikkiset siteet.

Sidottuna Jeesus vietiin Hannaan luo. Johannes kuvaa vain tämän valmistavan kuulustelun Hannaan luona ja toteaa jakeessa 24, että Jeesus lähetettiin edelleen sidottuna ylipappi Kaifaan luo. Johannes si-vuuttaa täysin Jeesuksen kuulustelut Kaifaan luona ja korkeimmassa neuvostossa, Sandedrinissa, jotka Matteus ja Markus kuvaavat. Jakeessa 28 sanotaan: *He veivät Jeesuksen Kaifaan luota maaherran palatsiin. Oli varhainen aamu.*

Johanneksen keskittyminen vain Hannaan luona tapahtuviin valmistaviin kuulusteluihin selittynee osaksi sillä, että Hannas oli aikansa juutalaisuuden eräs merkittävimpiä vaikuttajia. Viisi hänen pojistaan toimi ylipapin virassa. Virkajärjestyksen mukaan Hannaan olisi pitänyt olla ylipappi, mutta poliittisista syistä Rooma vastusti häntä, mutta suostui siihen, että Kaifas, Hannaan vävy nimitettiin virkaan. Hannas ei ehkä muutenkaan ollut kovin innostunut ylipapin virasta, koska häntä kiinnosti enemmän rahan tekeminen. Hänestä oli tullut eräs aikansa rikkaimmista juutalaisista, kiitos kiristys- ja riistotaitojensa. Jotkut ovat sitä mieltä, että hän oli kyennyt säilyttämään itselleen korkeimman neuvoston puheenjohtajuuden. Oli miten tahansa, hän oli niin vaikutusvaltainen, että ensimmäiseksi Jeesus vietiin hänen luokseen.

Pietari hiilivalkealla

Kaksi Jeesuksen opetuslapsista meni Hannaan talolle. Toinen heistä meni talon sisäpihaan asti. Hän oli epäilemättä evankeliumin kirjoittaja Johannes. Toinen oli Pietari. Muut opetuslapset olivat hajaantuneet kukin taholleen. Johannes meni suoraan sisälle pihaan, mutta Pietari seisahtui portille ja jäi ulkopuolelle. On vähintään kuvaavaa, että toista opetuslapsista ei grillattu kiusallisilla kysymyksillä vain Pietaria. Pietarin vaikeudet alkoivat, kun hän jäi ulkopuolelle. Johannes kaikesta päätellen aavisti Pietarin olevan vaarassa ja meni portille, puhui ovenvartijatytölle ja tämä päästi Pietarin sisään.

Miksikähän Johannes mainitsee, että tuona yönä oli kylmä? Tuohon vuodenaikaan yöt eivät juuri koskaan olleet kylmiä. Pihalle oli viritelty hiilivalkea. Todennäköisesti Johanneksen ja Pietarin kylmyyden tunnetta lisäsi pelko ja sen mukanaan tuoma kylmä hiki. Pietari meni lämmittelemään Jeesuksen vihollisten sytyttämälle tulelle. Tänäinkin on vaarallista mennä lämmittelemään Jeesuksen vastustajien seuraan.

Kuulustelu

Jeesuksen kuulustelu Hannaan edessä oli lyhyt. Hannas esitti Jeesukselle kysymyksiä hänen opetuksistaan ja opetuslapsistaan. Hän toivoi, että Jeesus olisi julistanut itsensä Messiaaksi, olisi kertonut omista tavoitteistaan, päämääristään ja opetuksistaan sekä paljastanut, kuinka syvälle hänen opetuslapsensa olivat joutuneet hänen opetustensa pauloihin. Hän pyrki saamaan Jeesuksesta irti sellaista, johon hän

olisi voinut tarttua syyttäessään Jeesusta ja saadakseen niiden perusteella hänelle kuolemantuomion asiasta lopullisesti päättävien viranomaisten edessä.

Kysymys ei siis ollut kuulustelijasta, joka olisi halunnut saada tietää totuuden, vaan vihollisesta, joka aamun valjetessa halusi nopeasti saada Jeesuksen roomalaisten viranomaisten käsiin. Hannas esitti kysymyksensä todennäköisesti erittäin kohteliaaseen sävyyn: – Kerro meille, mistä toiminnassasi on kysymys. Mitä opetat? Mihin Sinä ja opetuslapsesi pyritte?

Pyhä viha

Jeesus vastasi majesteettillisesti pyhän vihan vallassa. Se näkyy siitä, miten Jeesuksen vihaisen äänen-sävyn suuttama virkailija löi Jeesusta. Siinä, mitä Jeesus sanoi Hannaalle, korostus oli sanalla "Minä": *"Minä olen puhunut julkisesti maailmalle, aina opettaen synagogissa ja temppelissä, joihin kaikki juutalaiset kokoontuvat, enkä ole puhunut mitään salassa."*

Julistus paljasti, miten täysin vastakkaiset olivat Jeesuksen ja hänen vihollistensa menettelytavat. Jeesuksen toiminnan salainen urkkiminen oli jatkunut jo pitkään, ja Jeesus tiesi sen hyvin. Hän sanoi siksi: – Miksi kysyt? Sinähän tiedät jo kaiken. Ellet todellakaan tiedä, niin kysy niiltä, jotka ovat olleet ympärilläni. Olen toiminut julkisuudessa ja puhunut avoimesti. Minä en ole pitänyt salaisia kokouksia. En ole juonitellut mitään maallista hallitusta vastaan. Kaikki toimintani on ollut päivän valossa."

Vastauksen vihaisuuden vuoksi vierellä seisonut palvelija sanoi: *"Niinkö sinä vastaat ylimmäiselle papille?"* Huomaa sana "niinkö". Jeesus nuhteli Hannasta ja palvelija löi Jeesusta. Jeesus ei vastannut palvelijalle tavastaan puhua, vaan viittasi jälleen kaikkeen opetukseensa, jonka hän oli antanut julkisesti: *"Jos puhuin väärin, näytä se toteen, mutta jos puhuin oikein, miksi minua lyöt?"*

Kuulustelu oli ohi. Hannaksella ei ollut enää mitään sanottavaa. Jeesus sidottiin uudestaan ja lähetettiin Kaifaan eteen.

Pietarin kieltämiset

Pietarin seisoskellessa lämmittelemässä hänen luokseen tultiin uudelleen. Ensimmäinen kieltäminen oli tapahtunut portilla, kun ovea vartioinut palvelijatar oli tunnistanut hänet. Nyt häneltä jälleen tivattiin: *"Etkö sinäkin ole hänen opetuslapsiaan?"* Hän kielsi.

Silloin eräs ylimmäisen papin palvelijoista, sen sukulainen, jolta Pietari oli sivaltanut korvan, sanoi: "Enkö minä nähnyt sinua puutarhassa hänen kanssaan?" Pietari kielsi taas.

Johannes ei kerro mitään kiroilusta ja vannomisesta. Sen kertoo Markus evankeliumissaan, jonka sisällöstä Pietari itse oli vastuussa. Johannes kertoo vain itse murhenäytelmän: *Pietari kielsi taas. Samassa lauloi kukko.* Hän ei mainitse liinoin Jeesuksen katsetta.

Kertomus on traaginen. Kiivaudessa ilman viisautta Pietari huijoi miekalla. Heikkouden valtaan joutuneena ja vapisevana hän sanoi kolme kertaa, ennen auringon nousua, ettei hän tunne Jeesusta eikä hänellä ole mitään tekemistä Jeesuksen kanssa.

Luen tapahtuman arkuudella: *Sen tähden, joka luulee seisovansa, katsokoon, ettei lankea.* (1.Kor. 10:12)

Kysymyksiä:

1. Millaiseen paikkaan Jeesuksella oli tapana opetuslastensa kanssa kokoontua? (2)
2. Mitä Juudas Iskariot teki? (3)
3. Mitä Jeesus tiesi? (4)
4. Miksi Jeesus esitti jakeen 4 kysymyksen? (5)
5. Miksi sotilaat ja muut Jeesusta vangitsemaan tulleet kaatuivat? (6)
6. Millä tavalla Jeesus suojeli opetuslapsiaan? (8, 9)
7. Mitä voimme oppia Pietarin käytöksestä tässä tilanteessa? (10, 11)
8. Mikä oli se malja, joka Jeesuksen piti juoda? (11)
9. Miksi Jeesus vietiin ylipapin taloon tuomittavaksi? (13, 14)
10. Mihin Pietari meni? (15, 16)
11. Miksi Pietari kielsi Jeesuksen kolmasti? (17, 18, 25, 27)

12. Onko sinun elämäsi ympärillä olevien ihmisten ja olosuhteiden heiteltävänä vai Jumalan hallinnassa?
13. Millaista Jeesuksen opetustoiminta oli ollut? (20, 21)
14. Miksi Jeesusta lyötiin? (22)
13. Miksi Jeesus osoitti suuttumuksensa jakeessa 23?

Pilatuksen edessä 18:28–19:16

Vaikka Johannes mainitsee, että Hannaan luota Jeesus vietiin Kaifaan luo, hän sivuuttaa täysin Kaifaan ja korkeimman neuvoston edessä tapahtuneet tutkinnat ja kuoleman tuomion julistamisen. Hän jatkaa vasta siitä, kun Jeesus lähetettiin Pilatuksen eteen: *He veivät Jeesuksen Kaifaan luota maaherran palatsiin.*

Kertomuksen tapahtumapaikka on praetorium, joka toimi Pilatuksen virka-asuntona ja jossa oikeuden istunnot pidettiin. Jakso jakautuu seitsemään osaan, joissa tapahtumasarja etenee vuorotellen praetoriumin sisällä ja sen ulkopuolella.

Koko kertomus keskittyy Jeesukseen ja Pilatukseen ylipappien, kansan johtajien ja kansanjoukon toimituksessa taustana. Näemme, miten Pilatuksen edustama ei-juutalainen maailma kohtasi Jeesuksen. Pilatus oli Rooman maailmanvallan ruumiillistuma.

Kuulustelujen keskeinen kysymys oli Jeesuksen kuninkuus. Kolme kertaa Pilatus jätti kansanjoukon taakseen, vei Jeesuksen talon sisään ja kohtasi hänet kahden kesken. Kuulustelut Hannaan ja Kaifaan edessä oli suoritettu ja korkeimman neuvoston kuolemantuomio lausuttu. Nyt oltiin maallisen, siviilioikeuden ja hallintovallan edessä.

Virallinen syytöksen kuuntelu 18:28–32

Jeesus tuotiin Pilatuksen eteen, mutta papit ja kansan johtomiehet *eivät itse menneet sisälle palatsiin, etteivät saastuisi, vaan voisivat syödä pääsiäisaterian.* Jeesus oli puhunut hyttysen siivilöimisestä ja kameelin nielemisestä. Juuri niin he menettelivät.

Pilatus tuli siksi ulos ja esitti kysymyksensä laillisessa muodossa: *"Mikä syytös ja kanne teillä on tätä miestä vastaan?"* Pilatus edusti korkeinta oikeusistuinta, viimeistä johon Rooman valtakunnassa saattoi vedota. Pilatuksen kysymys oli sisällöltään asianmukainen, mutta sen sävy näkyy sen herättämästä reaktiosta: *"Jos tämä ei olisi pahantekijä, me emme olisi antaneet häntä sinun käsiisi."*

Mitä he oikein tarkoittivat? Olihan Pilatuksella toki oikeus esittää asiaan kuuluva kysymys. Heidän vastauksensa kohdistui Pilatuksen äänensävyyn, joka oli loppuun asti halveksiva ja pilkallinen. Ikään kuin hän olisi sanonut: – Mitä nyt taas? Minkä ihmeen syytöksen kanssa te nyt tuotte tämän miehen? Mitä tämä oikein tarkoittaa?"

Pilatus ei ollut vielä kohdannut kasvokkain Jeesusta, mutta tuollaisessa hengessä hän oli, kun joutui kohtaamaan joukon. Pilatus oli kylmä roomalainen maaherra, merkittävä persoonallisuus, vapautettu orja, joka oli päässyt vaikutusvaltaiseen asemaan keisarin äidin ja vaimon tuella. Hän oli kärsimätön ja kyllästynyt ylipappeihin, johtajiin ja juutalaiseen kansanjoukkoon. Siksi nämä vastasivat hänelle vihaisesti.

Pilatus puolestaan vastasi: *"Ottakaa te hänet ja tuomitkaa hänet lakinne mukaan."* Hän siis kieltäytyi ottamasta tapausta syyteharkintaan ja oikeuskäsittelyyn.

Siihen juutalaiset sanoivat: *"Meidän ei ole lupa tappaa ketään."* Pilatus tajusi tästä, että tilanne olikin vakavampi kuin hän oli kuvitellut. Hän ymmärsi heti, etteivät juutalaiset suinkaan halunneet tuoda Jeesusta oikeuden eteen tutkittavaksi, vaan että he olivat jo tuominneet hänet kuolemaan ja halusivat vain oman tuomionsa toimeenpanoa. He eivät olisi tuoneet Jeesusta lainkaan hänen eteensä, ellei Rooma olisi ollut riistänyt heiltä kuolemantuomion toimeenpano-oikeutta.

Jeesuksen kuninkuus 18:33–38a

Jeesus vietiin sisälle kansan jäädessä ulos odottamaan: *Pilatus meni taas sisälle palatsiin, kutsui Jeesuksen ja sanoi hänelle: "Oletko sinä juutalaisten kuningas?"* Kysymys oli kuulustelusta, mutta kreikan kielessä lauseen korostus on mielenkiintoinen. Paino on sanalla "*sinä*". Sanatarkasti Pilatus sanoi: "Sinäkö olet juutalaisten kuningas?" Ilmeisellä tavalla Pilatus siis tiesi juutalaisten syyttävän Jeesusta juuri tästä asiasta, vaikka hän olikin esittänyt heille virallisen kysymyksen syytteen sisällöstä. Kaikki neljä evankelistaa todistavat yhtäpitävästi, että Pilatuksen ensimmäinen kysymys Jeesukselle koski juuri hänen kuninkuuttaan. Pilatuksen kysymys sisälsi annoksen ivaa.

Jeesus vastasi: "Itsestäsikö sen sanot, vai ovatko muut sanoneet sen minusta?" – Onko kysymyksesi vain toisten ajatusten kertaamista vai onko kysymys aidosti omasi? – Kysymyksellään Jeesus lähtikin tutkimaan syvältä Pilatuksen sydäntä. Pilatus huomasi yhtäkkiä olevansa kasvokkain sellaisen henkilön ja persoonallisuuden kanssa, jollaista hän ei ollut koskaan aiemmin tavannut eikä tuntenut. Vihaisesti hän vastasi Jeesukselle: *"Olenko minä juutalainen? Oma kansasi ja ylipapit ovat antaneet sinut minun käsiini."*

Sitten hän sanoi jotain hämmästyttävää: *"Mitä olet tehnyt?"* Vaikka Pilatus oli esittänyt ensimmäisen kysymyksensä halveksuen ja vaikka Jeesuksen vastakysymys oli suuttanut häntä, niin silti tämä roomalainen tuomari esitti mitä epätavallisimman kysymyksen vangille, joka oli hänen eteensä tuotu. Hän antoi Jeesukselle tilaisuuden selittää itse, miksi hänet oli tuotu tuomittavaksi.

Jeesus vastasi: *"Minun valtakuntani ei ole tästä maailmasta. Jos minun kuninkuuteni olisi tästä maailmasta, minun palvelijani olisivat taistelleet, ettei minua olisi annettu juutalaisten käsiin. Mutta minun valtakuntani ei ole täältä."* Merkillinen vastaus! Kun tuomari kysyi häneltä, mistä häntä syytettiin, mitä hän oli tehnyt, hän alkaakin kertoa tälle Rooman valtakunnan edustajalle omasta valtakunnastaan. Kreikan kielen korostus on sanoissa "Minun": **"Minun kuninkuuteni, minun palvelijana, minun valtakuntani."**

Ilmaisu, jota Jeesus käytti opetuslapsistaan, on viitteellinen. Tämä on ainoa paikka Uudessa testamentissa, jossa Jeesuksen Kristuksen seuraajista käytetään sanaa *huperetes*, palvelija. Sanan merkitsee palvelijaa, viran haltijaa, jolla on tunnustettu asema kuningaskunnassa.

Jeesus – vanki seisomassa Pilatuksen Rooman valtakunnan ruumiillistuman edessä – puhuukin kuninkaan äänellä. Hän ei vastaa kysymykseen, miksi hän on vanki, vaan alkaa puhua omasta valtakunnastaan. Hän kertoo tälle miehelle, jonka valta perustui puristettuun nyrkkiin, sotilaisiin, kohortteihin ja legiooniin, ettei hänen valtakuntansa ollut tästä maailmasta. Sitä ei rakenneta maailman voimin eikä maailman menetelmin.

Saattaa ehkä kuulostaa siltä, että Jeesuksen vastauksella ei ollut mitään tekemistä Pilatuksen esittämän kysymyksen kanssa. Mutta asia ei ole niin. Jeesus osoitti Pilatukselle, että hänen valtakuntansa oli silläkin hetkellä vallassa ja viime kädessä Pilatuksenkin olisi pakko taivuttaa päätöksensä Jumalan hallintavaltaan.

Pilatus sanoi Jeesukselle: *"Sinä siis kuitenkin olet kuningas?"* – Myönnätkö siis, että olet Kuningas? Kysyin Sinulta, oletko juutalaisten kuningas, mutta et antanut minulle suoraa vastausta. Oletko lopultakin kuitenkin Kuningas?

Jeesus vastasi: *"Sinäpä sen sanot, että minä olen kuningas."* Jeesuksen väite ei jätä mitään epäselväksi. Hän on Kuningas. Mutta sitten hän jatkoi selittämällä, millaista hänen kuninkuutensa on luonteeltaan: *"Sitä varten minä olen syntynyt ja sitä varten tullut maailmaan, että todistaisin totuuden puolesta. Jokainen, joka on totuudesta, kuuntelee minun ääntäni."* Hänen valtakuntansa on totuuden valtakunta. Jeesus tuli todistamaan totuuden puolesta.

Jos ja kun eräänä päivänä totuus pääsee valtaan tässä maailmassa, niin YK:lle eikä millekään muullekaan jää enää mitään ongelmia ratkottavaksi. Paavali kuvaa tätä Jeesuksen todistusta totuudesta näin: *Kaikki eläväksi tekevän Jumalan ja Kristuksen Jeesuksen edessä, joka Pontius Pilatukselle esitti hyvän tunnustuksen, minä kehoitan sinua: Noudata saamaasi ohjetta tahrattomasti ja moitteettomasti Herramme Jeesuksen Kristuksen ilmestymiseen asti.* (1. Tim. 6:13–14)

Pilatus katsoi Jeesukseen ja sanoi: *"Mikä on totuus?"* Jeesuksen sana sattui Pilatuksen sydämeen. Hän ei ollut milloinkaan aiemmin kuullut sellaista. Hän tiesi paljonkin maallisesta vallasta, jossa voima ratkaisee. Mutta nyt hänen vankinsa väitti olevansa kuningas totuuden valtakunnassa. En usko, että hänen kysymyksensä olisi ollut pilailua, niin kuin jotkut ovat väittäneet ja ettei hän jäänyt odottamaan vastausta. Siinä mitä Pilatus tuona päivänä teki, ei ollut pienitäkään pilailua. Päin vastoin hän havahtui olevansa kasvokkain sellaisen kanssa, mikä ravisteli hänen sisintään. Hänen kysymykseensä saattoi sisältyä paljonkin kyynisyyttä siihen nähden, millainen tämä maailma on. – Puhut totuudesta. Mikä se oikein on? – Ei niin, että Pilatus olisi kieltänyt totuuden olemassaolon, vaan hän tarkoitti pikemminkin: – Jos se on valtakuntasi olemus, sinulla ei juuri ole mahdollisuuksia saada sitä voimaan tällaisessa maailmassa.

Jeesus vai Barabbas 18:38b–40

Pilatus meni taas ulos. Johannes tiivistää tapahtuman, mutta kertoo kaiken tarpeellisen kokonaisuuden ymmärtämisen kannalta. Ulkona Pilatus antoi virallisen ilmoituksen siitä, että hän vapauttaa vangin. *"Minä en löydä hänessä mitään syytä."*

Pilatus aikoi päästää Jeesuksen vapaaksi. Mutta ilmeisellä tavalla ylipapit ja kansan johtajat olivat varautuneet tähän mahdollisuuteen. He huusivat: *"Älä häntä, vaan päästä Barabbas!"*

Muut evankelistat kertovat, että Pilatuksella oli tapana pääsiäisjuhlien aikana vapauttaa joku juutalainen vanki, jonka he halusivat vapaaksi. Mutta tällä kertaa hän tarkoituksella rajoitti heidän valinnanvapautensa Jeesukseen ja Barabbakseen. Pilatuksen laskelma petti, kun he huusivat Barabbaksen vapautusta.

Jeesuksen ruoskinta 19:1–3

Tapahtumat palasivat praetoriumin sisälle. Joudumme seuraamaan kauhistuttavaa vääryyttä ja pahuutta. Tuomari oli julistanut Jeesuksen syyttömäksi, ehdottanut, että hänet päästettäisiin vapaaksi, mutta kun kansa valitsi Barabbaksen, hän teki raukkamaisen tempun. Hän vei Jeesuksen takaisin sisälle ja luovutti hänet ruoskittavaksi. Laki edellytti, että hän seisoj paikalla ruoskinnan ajan.

Mistä oli oikein kysymys? Epäilemättä Pilatus yritti tehdä kompromissin ulkona raivoavan väkijoukon kanssa. Hän toivoi, että kansa tyytyisi siihen ja hän voisi sitten päästää Jeesuksen vapaaksi. Siksi hän teki sellaista, mikä oli mitä suurimmassa määrin laitonta. Hän antoi itse syyttömäksi julistamansa vangin ruoskittavaksi.

Toisen ja kolmannen kerran: syytön 19:4–7

Jälleen siirryttiin ulos. Pilatus tuli ensin ja lausui toistamiseen tuomin: *"Minä tuon hänet ulos teille tietääksenne, etten löydä hänessä mitään syytä."* Sitten Jeesus tuotiin esiin: *Jeesus tuli ulos orjantappurakruunu päässään ja purppuranpunainen viitta yllään.* Sitten Pilatus sanoo kansanjoukolle: *"Katsokaa, [tässä se] ihminen [on]!"*

Pilatus oli raa'asti rikkonut lakia ruoskiessaan Jeesuksen, mutta hän elätti edelleen toivetta, että Jeesuksen ruoskittu, piikkikruunuinen ja verta vuotava hahmo olisi herättänyt kansan säälintunteen. Hän toi Jeesuksen heidän eteensä ilmoittaen toistamiseen, että hän oli syytön. Sanoiin *"Katsokaa, ihminen!"* sisältyi hänen yrityksensä saada kansan sydäimestä esiin inhimillisiä tunteita.

Sanat sisältävät sellaisen syvän totuuden, josta Pilatuksella ei vielä ollut aavistustakaan: – Jumalan Poika oli todellinen ihminen, joka ihmiskunnan synnittömänä edustajana oli kulkemassa ihmisen syntien sovituksen tiellä. Ainoa täydellinen ihmisyys loisti Jeesuksen runnellussa olemuksessa. Mutta sydämensä synnille ja valheelle myyneet ihmiset eivät nähneet hänessä mitään muuta kuin vihansa kohteen, vihollisen, josta piti päästä heti eroon. Kansa ratkesi huutamaan. *Nähdessään hänet ylipapit ja palvelijat huusivat: "Ristiinnaulitse, ristiinnaulitse!"*

Pilatus sanoi heille: *"Ottakaa te hänet ja ristiinnaulitkaa, sillä minä en löydä hänessä mitään syytä."* Jälleen Pilatus kieltäytyi tuomitsemasta Jeesusta kuolemaan. Hän määräsi heidät itsensä tekemään sen tietäen täysin hyvin, etteivät he voisi sitä tehdä. Hän pilkkasi ylipappeja ja kansaa. Pilatus kuvitteli jo

ehkä selvinneensä tilanteesta. Mutta heti he sanoivat jotain muuta: *"Meillä on laki, ja sen mukaan hänen on kuoltava, koska hän on väittänyt olevansa Jumalan Poika."*

Lopultakin he kertoivat totuuden. Jeesus oli väittänyt olevansa Jumalan Poika, ja juuri tämä oli kaiken aikaa ollut heidän kiistansa Jeesuksen kanssa. Mutta Pilatuksen edessä he nostivat asian esiin vasta tässä vaiheessa. Nyt kun he olivat joutumaisillaan epätoivoon, he kertoivat tälle pakanalliselle roomalaiselle – jota he eivät kunnioittaneet, mutta jonka he tarvitsivat omalle puolelleen saadakseen hänen kuolemantuomionsa toimeenpannuksi – varsinaisen syyn vihaansa Jeesusta kohtaan.

Veto oli älykäs ja se teki vaikutuksen. Pilatus joutui syvenevän pelon valtaan. Hän pelkäsi, että Jerusalemin juhlien aikana tilanne ajautuisi väkivaltaiseksi, sillä hän tiesi, millaisia juutalaiset tarvittaessa olivat uskonnollisessa fanaattisuudessaan. Pilatuksen pelkoon sekoittui myös ehkä pakanallista taikauskoista pelkoa ja syyllisyyttä, koska oli tajunnut Jeesuksen sanoista jotain totuuden luonteesta, mutta oli kuitenkin lähtenyt polkemaan sitä totuutta jalkoihinsa.

Pilatus, sinä olet syyllinen 19:8–11

Tapahtumapaikka siirtyy jälleen sisätiloihin. *Kuullessaan tämän Pilatus pelkäsi vielä enemmän.* Hän meni takaisin palatsiin, käski tuoda Jeesuksen luokseen ja kysyi: *"Mistä sinä olet?"* On kuin hän olisi tarkoittanut: – Mitä nuo miehet oikein tarkoittavat nimittäessään sinua Jumalan Pojaksi? – Pilatus oli sisäisen myllerryksen kourissa.

On erittäin merkittävää, että *Jeesus ei vastannut hänelle.* Miksi Jeesus ei vastannut kysymykseen? Siksi, että se ei olisi vastannut Pilatuksen varsinaiseen ongelmaan, joka oli hänen pelkonsa, joka nousi juutalaisten julistuksesta. Jos olet kasvokkain totuuden edessä, mutta pelkääät valheen vallassa olevia ihmisiä, totuudella ei voi olla sinulle paljoa sanottavaa. Totuuteen taipuminen on tie vapauteen valheellisista peloista.

Pilatus sanoi Jeesukselle: *"Etkö puhu minulle? Etkö tiedä, että minulla on valta päästää sinut ja minulla on valta ristiinnaulita sinut?"* Inhimillisellä tasolla Pilatus puhui totta. Papit ja kansa valehtelivat, mutta Pilatus puhui totta. Hänelle oli todellakin uskottu valta päättää ihmisten elämästä ja kuolemasta. Nyt Jeesus alkoi puhua: *"Sinulla ei olisi mitään valtaa minuun, ellei sitä olisi annettu sinulle ylhäältä. Siksi suurempi syyllinen on se, joka jätti minut sinun käsiisi."*

Jeesus paljasti Pilatukselle sellaisen valtaistuimen, joka ylittää kaiken inhimillisen vallan. Kaikki valta on viime kädessä Jumalalla. Maallisilla vallanpitäjillä voi olla valtaa vain sen verran, kuin Jumala sitä heille uskoo. Samalla Jeesus osoitti Pilatuksen syylliseksi, koska hän rikkoi oikeutta vastaan. Samalla hän kertoi kuitenkin, että Kaifaan synti oli suurempi Jumalan silmissä, koska tämä rikkoi hengellistä todellisuutta vastaan eikä vain oikeutta vastaan.

Tuomio 19:12–16

Viimeisessä osassa olemme jälleen ulkona. *Tämän johdosta Pilatus koetti päästää hänet irti. Mutta juutalaiset huusivat: "Jos päästät hänet, et ole keisarin ystävä. Jokainen, joka tekee itsensä kuninkaaksi, asettuu keisaria vastaan."* Tällä lauseellaan juutalaisten ylipappien suulla juutalainen kansa ilmaisi lopullisen taipumisensa keisarin vallan alle samalla, kun he hylkäsivät synnyinlahjana saamansa hengellisen perinnön. He taivuttivat niskansa Rooman ikeeseen saadakseen Jeesuksen tapetuksi.

"Kuullessaan nämä sanat Pilatus antoi viedä Jeesuksen ulos ja istui tuomarinistuimelle, paikalle, jonka nimi on Litostroton, hebreaksi Gabbata. Silloin oli pääsiäisen valmistuspäivä, noin 6. tunti."

Oli "varhainen aamu" ehkä ennen klo 6, kun Jeesus vietiin Pilatuksen eteen. Johannes seurasi tässä roomalaista ajanlaskua, jossa vuorokausi laskettiin puoliyöstä, ja 6. tunti oli noin klo 6 aamulla. Markus kertoo ristiinnaulitsemisen tapahtuneen 3. tunnilla. Hän laski päivän tunnit juutalaisen tapaan auringonnoususta, ja siinä 3. tunti oli noin klo 9 aamulla.

Pilatus asettui viralliselle tuomarinistuimelle julistaakseen lopullisen tuomion. Vielä yhden yrityksen hän teki Jeesuksen vapauttamiseksi: *"Tässä on teidän kuninkaanne!"* He huusivat: *"Vie pois, vie pois, ristiinnaulitse hänet!"*

Vielä kerran hän yritti epätoivoisen ivan vallassa: *"Onko minun ristiinnaulittava teidän kuninkaanne?"* Pappien viimeinen sana kuului: *"Ei meillä ole kuningasta, vaan keisari."* Silloin Pilatus luovutti Jeesuksen heille ja antoi hänet ristiinnaulittavaksi.

Kysymyksiä:

1. Millä tavalla juutalaisten ulkokultaisuus ilmeni? (18:28)
2. Mikä oli juutalaisten syytös Jeesusta vastaan? (18:30, 33; 19:7)
3. Miksi Jeesus piti tuomita myös Pilatuksen edessä? (18:31)
4. Väittikö Jeesus olevansa Kuningas? (18:33, 36, 37)
5. Millainen on luonteeltaan Jeesuksen kuninkuus? a) (18:36) b) (18:37)
6. Mikä on totuus? (18:37, 38)
7. Miksi ihmiset vaativat Barabbaksen vapauttamista? (18:40)
8. Millainen oli Pilatuksen asenne juutalaisiin? (18:35, 39; 19:8, 15)
9. Miksi Pilatus ruoskitti Jeesuksen? (19:1, 5)
10. Kuinka monta kertaa Pilatus julisti Jeesuksen syyttömäksi? (18:38; 19:4, 6)
11. Miksi Jeesus ei vastannut Pilatukselle? (19:9; 18:37, 38)
12. Oliko Pilatuksella todellakin valta käsissään? (19:10, 11)
13. Kuka hallitsee poliittista valtaa? (19:11)
14. Miksi Pilatus luovutti ristiinnaulittavaksi miehen, jonka hän itse oli julistanut syyttömäksi? (19:12, 15, 16)
15. Kuka tuomion todellisuudessa julisti? (19:11)
16. Miksi Pilatus ei käyttänyt Rooman sotilaallista voimaa oikean tuomion läpi ajamiseen? (19:8)
17. Miten toimit, kun totuus ja sinun omat etusi joutuvat törmäyskurssille?

Ristiinnaulitseminen ja hautaaminen 19:16–42

Läpi koko julkisen toimintansa Jeesus oli viitannut tähän lopulliseen suureen tunnustekoon, joka vasta saisi ihmiset täysin vakuuttuneiksi siitä, kuka hän on ja mitä varten hän on tullut: *"Hajottakaa maahan tämä temppeli, niin minä pystytän sen kolmessa päivässä."* Ylösnousemus, rakkauden ja synnin voiman kukistavan sovituksen voitto, seurasi kolmantena päivänä. *"Minä pystytän sen kolmessa päivässä."*

Ristiinnaulitseminen 16–22

Silloin Pilatus luovutti Jeesuksen heille ja antoi hänet ristiinnaulittavaksi. He ottivat hänet huostaansa (sanatarkasti: ottivat hänet vastaan). Pilatus luovutti Jeesuksen, he ottivat hänet vastaan. Pilatus, lopulta lyötynä, pelkurina, ja kompromissin tekijänä, paadutti omantuntonsa ja "luovutti" Hänet. He ottivat Jeesuksen vastaan ristiinnaulittavaksi.

Kantaen ristiään Jeesus meni ulos. Näemme yhä majesteettillisen Jeesuksen. Hän kanta ristiään, ei uhri- na vaan voittajana. Inhimillisestä – ja varmaan myös pimeyden voimien – näkökulmasta katsottuna hän saattoi näyttää lyödyltä, kukistetulta. Mutta sitä hän ei ollut.

Kantaen ristiään Jeesus meni ulos niin sanotulle Pääkallonpaikalle, jota hepreankielellä nimitetään Gol-gataksi. He veivät häntä mukanaan, mutta tosi asiassa hän kulki Jumalan merkitsemää polkua. *Alussa oli Sana, Sana oli Jumalan luona, ja Sana oli Jumala Sana tuli ihmiseksi ja asui keskuudes-samme täynnä armoa ja totuutta.*

Kaikki inhimillinen jää sivuun, kun näemme, että hän menee ulos, kantaen ristiään, omaa ristiään. Hän menee Golgatalle.

He ristiinnaulitsivat hänet. Vain kolme sanaa. Enkä aio lisätä mitään kuvausta siitä, miten se tapahtui, koska pyhässä pidättyväisyydessä kaikki neljä evankelistaa vaikenee yksityiskohdista. Vain tapahtuma kerrotaan.

Luulen, että monikin väittää vastaan, kun sanon, että Jumalan seurakunta on kärsinyt enemmän kuin se arvaakaan ristiinnaulitun Jeesuksen kuvista ja usein hyvää tarkoittavista saarnoista, joilla on yritetty kuvata ristiinnaulitsemisen fyysistä puolta. En aliarvioi sitä hirvittävää fyysistä tuskaa ja kipua, mikä ristiinnaulitseminen aiheutti, mutta Jeesuksen ruumiilliset tuskat eivät olleet mitään verrattuna ristin syvään hengelliseen todellisuuteen. Johannes kertoo tapahtuman kunnioittavan pidättyvästi.

"He"! Ketkä? Kun Pietari helluntaina puhui Jerusalemissa kansanjoukolle, hän sanoi: *"Lakia tuntemattomien miesten käsillä te naulitsitte hänet ristiin ja surmasitte."* (Apt. 2:23) "He", pakanat tekivät työn, mutta sen taustalla oli hänen oma kansansa, Jumalan kansa syvässä alennustilassa, pimeydessä ja sokeudessa. "He" ristiinnaulitsivat hänet. Synti näkyy järkyttävimmässä muodossaan turmeltuneena uskonnollisuutena, uskontona vailla elämää. Historia todistaa halki aikakausien, että vääristynyt uskonnollisuus on synnin kauhein ilmenemismuoto. He ristiinnaulitsivat hänet, synnittömän ja samalla Jumalan armotuloudessa synnin kantajan. Vielä Golgatalla he pilkkasivat ja ivasivat häntä.

Jeesuksen kanssa ristiinnaulittiin kaksi muuta. Johannes ei puhu heistä enempää, toteaa vain, että Jeesus pantiin keskimmäiseksi. Keskimäinen paikka tarkoitti erityisen suurta syyllisyyttä. Ilkeydessään he näin kruunasivat Jeesuksen syntisten kuninkaaksi. *Siellä he ristiinnaulitsivat hänet ja hänen kanssaan kaksi muuta, yhden kummallekin puolelle, ja Jeesuksen keskelle.* Synnin sovittajana hänen paikkansa oli oikea, sillä hän otti kantaakseen koko maailman synnin.

I N R I (Iesus Nazarenus Rex Iudeorum)

Pilatus oli pysytellyt tähän asti taustalla, mutta nyt näemme hänet piirrin kädessään. Johannes tekee selväksi, että päällekirjoituksen kirjoitti Pilatus itse. Se kuului: *Jeesus Nasaretilainen, juutalaisten kuningas.* Hän kirjoitti sen hepreaksi, kansallisella kielellä, latinaksi, hallintokielellä, ja kreikaksi, puhekielellä. Papisto pani vastaan, tietenkin.

Kun katsomme tapahtumaa Jumalan hallintavallan näkökulmasta, näemme, miten kaikki ihmiset joutuvat toteuttamaan Jumalan suunnitelmaa ja kaitsemusta, vaikka he eivät itse siihen pyrkineetkään. Jokainen ihminen on viime kädessä Jumalan hallinnassa. Kun omantuntonsa myynyt roomalainen maaherra otti piirtimen ja kirjoitti, hänen kättään johti Jumala. Pilatus halusi kiusata pappeja. Papit protestoivat vihaistensa ja päättäväisesti Pilatus yritti kerätä rohkeutensa pelastaakseen kasvonsa ja sanoo: *"Minkä kirjoitin, sen kirjoitin."*

Aivan Pilatus, mutta sen, minkä kirjoitit, kirjoitit sillä vallalla, johon Jeesus kuulusteluissa oli viitannut, valalla, jota sinulla ei olisi, ellei sitä olisi sinulle annettu ylhäältä. Nyt kirjoitit Jumalan arvion siitä, kuka ristiinlä roikkui. Ristin Jeesuksessa toteutui se Jumalan suunnitelma, jonka vuoksi Herra valitsi omaisuudekseen Israelin kansan. Juutalaiset olivat heittäneet Messiaansa pois, mutta Jumala oli juuri tästä kansasta nostanut heille Kuninkaan. Juutalaisten Kuninkaana hän suoritti sen tehtävän, jonka Jumalan kansalleen asetti: antaa todistus koko maailmalle ja valmistaa ihmiskunnalle tie Jumalan luo. Pilatus tarkoitti yhtä ja miten toista Jumala tarkoittikaan!

Ristin äärellä 23–30

Ristin juurella oli kaksi ryhmää, sotilaita ja Jeesuksen ystäviä. Sotilaat pelasivat Jeesuksen vaatteista. Viitta jaettiin tasan kullekin neljälle sotilaalle, mutta paitaa ei voitu jakaa mielekkäästi, koska kotitekoisena, tavallisen kansan vaatteena, siinä ei ollut saumoja, vaan se oli ylhäältä alas asti neulottu yhtenäinen vaatekappale. Ei liene epäilystä, että Jeesuksen äidin Marian kädet olivat sen rakkaudella valmistaneet. Roomalaiset eivät olleet tottuneet sellaisiin vaatteisiin. He eivät lähteneet repimään sitä, vaan heittivät siitä arpaa.

Johannes lisää siihen: *Näin tämä kirjoitus kävi toteen: "He jakoivat keskenään minun viittani ja heittivät vaatteestani arpaa."* Tällä Johannes halusi jälleen korostaa, että taivaan päämäärät määräisivät ihmisten yksinkertaisetkin toimenpiteet. Johanneksen lainaama kohta on psalmissa 22. Saman psalmin alkujaetta Jeesus lainasi hetken kuluttua, vaikka Johannes ei sitä kerrokaan: *"Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit?"*

Luulen, että ristin tapahtumien päätyttyä Johannes meni kotiinsa ja luki tuon psalmin ja tuli siihen lopputulokseen, että se on syvimmiltään ennustus Messiaan kärsimyksistä. Johannes näki jotain sateenkaaren loistosta tragedian pimeydessä.

Sotilaiden lisäksi ristin juurella oli neljä naista ja yksi mies. Maria, Jeesuksen äiti, Salome hänen sisarensa, Kleopaan vaimo Maria ja Maria Madgaleena, olivat lähellä ristiä. Lisäksi evankeliumin kirjoittaja seiso siellä. Johannes ei kirjoituksissaan kertaakaan nimeä itseään eikä liioin Jeesuksen äitiä, Jeesuksen veljiä ja muita perheen jäseniä.

Katso poikasi – katso äitisi

Sitten tapahtui jotain hyvin kaunista. Jeesuksen silmät – keskellä hirvittävää ruumiillista tuskaa ja Jumalan pyhän vihan tulen tuskan alkaessa lähestyä hänen sieluaan – osuivat hänen äitiinsä, joka seiso lähellä Johannesta. Silmät osuivat kasvoihin, joita ne olivat ensimmäiseksi maailmaan tullessaan saaneet katsella. Miekka sävisti Marian sydämen. Herra tiesi sen ja sanoi äidilleen: *"Vaimo, katso, poikasi!"* Sitten silmät siirtyivät nopeasti Johannekseen: *"Katso, äitisi!"*

Kaiken sen mittaamattoman tuskan keskellä, jossa Jumalan laupeus oli lunastamassa ihmiskuntaa ja osoittamassa iankaikkista armoa, Jeesuksen sydän ajatteli äitiään ja huolehti hänen ajallisen elämänsä lopputaipaleesta. Kun yritämme katsella ristin salaisuutta, sen käsittämättömyys jättää meidät avuttomiksi. Mutta näemme, että Golgatan Kristus, iankaikkisen armon salaisuus, näki inhimillisen surun, huolehti ja antoi apunsa. *Siitä hetkestä opetuslapsi otti hänet kotiinsa.*

Kuinka kauan Maria eli Johanneksen kodissa? Asiasta on erilaista perimätietoja. Yhden mukaam hän pysyi Jerusalemissa, kunnes hän kuoli 59-vuotiaana. Toinen väittää, että Johannes otti Marian mukaansa, kun hän siirtyi Efesokseen.

Pimeys ja voitto

Sitten tulemme ristin ihmeen ytimeen. Johannes sanoo: ... *tämän jälkeen...* Kuinka paljon myöhemmin? Ehkä noin kolme tuntia myöhemmin, sillä sanat Marialle Jeesus lausui todennäköisesti heti ristiinnaulitsemisen jälkeen. Johannes ei kerro mitään noista kolmesta tunnista, joita muut evankelistat kuvaavat tarkemmin. Johannes vie meidät pimeyden ja tuskan läpi suoraan voiton hetkeen: *Kun Jeesus tiesi, että kaikki oli täytetty, hän sanoi tämän jälkeen, että kirjoitus kävisi toteen:* Mitä Jeesus tiesi? Sen, että *kaikki oli täytetty*. Jeesus ei sanonut *"minun on jano"*, ennen kuin hän tiesi, että kaikki oli tehty loppuun asti, kaikki suoritettavaksi annettu suoritettu. Vasta sitten hän ilmaisi ensimmäisen ja ainoan kerran fyysisen tuskansa tarpeet koko pitkän tapahtumasarjan aikana ruoskimisista lähtien ristin jatkuviin hirveisiin kipuihin asti.

Kun Isä hylkäsi Poikansa pyhän vihansa tuleen, ruumiilliset tuskat olivat niin mitättömiä sielun ja hengen tuskan rinnalla, että on kuin hän ei olisi edes huomannut niitä, ennen kuin vasta sielun ja hengen tuska oli kokonaan ohi ja kaikki se, mitä varten hän oli ristille mennyt, loppuun suoritettu.

Siellä oli astia täynnä hapanviiniä. He täyttivät sienen hapanviinillä, panivat sen isoppikorren päähän ja ojensivat sen Jeesuksen suun eteen. Jeesus otti sitä. Alussa he olivat tarjonneet hänelle viiniä, johon oli lisätty huumaaavaa ainetta, mutta hän kieltäytyi kaikesta, mikä olisi vähentänyt hänen ruumiillista tuskansa.

Otettuaan hapanviiniä Jeesus sanoi: "Se on täytetty." Jeesus tiesi, että kaikki oli täytetty jo ennen kuin hän sanoi: *"Minun on jano."* On kuin Jeesus olisi tarvinnut tuon juoman jaksakseen huutaa voitonhuutonsa.

Johannes ei kerro asiaa, mutta muut evankelistat kertovat, että Jeesus huusi tuon lauseen kovalla äänellä. Ääni ei ollut hävinneen vaan voittajan. " " Kreikan ilmaus "se on täytetty" tarkoittaa enemmän kuin vain sitä, että jokin on loppunut. Se tarkoittaa sitä, että jokin asia on saatettu päätökseen, täyttymykseen.

Olemme suunnattoman salaisuuden meren äärellä. Voimme vain seisoa, kuunnella ja katsella, miten myrsky ja tuuli pyyhkivät sen yli. Mutta sen me tiedämme Johanneksen sanojen perusteella, että se kuolema, jolla Jeesus lunasti meidät ei ollut hänen fyysinen kuolemansa. Se oli välttämätön tie ruumiilliseen ylösnousemukseen. Mutta se kuolema, jolla Jeesus kuoli meidän syntiemme rangaistuksen pois, tapahtui Jumalaan pyhän vihan tulen polttaessa hänen sieluaan, Jumalan hylkäämänä olemisen syvyyksissä. Sen hän kärsi täysin läpi hänen ruumiinsa vielä eläessä ristin tuskissa. Ristin salaisuus ja kirkkaus on jostain niin syvää ja suurta, että se häikäisee katselijan.

Antoi henkensä

Sitten viimeinen toimenpide: *Hän kallisti päänsä ja antoi henkensä.* Ei siis viimeinen tapahtuma, vaan viimeinen teko, jossa Jeesus toimi aktiivisena tekijänä. *Hän antoi henkensä.* Silmät sulkeutuvat, lihaksista katoaa voima ja ihmiset sanovat: "Hän kuoli." Niin kyllä inhimillisellä tasolla. He saivat tuhotuksi hänen ruumiinsa temppelin. Mutta jumalallisella tasolla, ennen kuin ihmisten pahuuden täyttymys tuli, hän oli suorittanut loppuun maailman lunastustehtävänsä. Siksi Johannes sanoo: *Hän antoi (luovutti) henkensä.*

Yksikään evankelistoista ei sano, että Jeesus olisi kuollut. Matteus sanoo: *Hän antoi henkensä.* Markus sanoo: *Hän antoi henkensä.* Luukas sanoo: *"Isä, sinun käsiisi minä annan henkeni."* Jeesus itse oli sanonut, kun hänen vihollisensa piirittivät häntä: *"Isä rakastaa minua, koska minä annan henkeni, että ottaisit sen takaisin. Ei kukaan ota sitä minulta, vaan minä annan sen itsestäni. Minulla on valta antaa se, ja minulla on valta ottaa se takaisin. Sen ohjeen olen saanut Isältäni."* (10:17–18)

Hautaaminen 19:31–42

Tässä lyhyessä jaksossa loistaa kauneutta kauhistuttavan synkällä taustalla. Ihmiskunnan hirvittävimmät ja pimeimmät päivät olivat silloin, kun Jeesus makasi kuolleena. Hänen pyhän ja puhtaan ruumiinsa temppelin oli tuhonnut ihmisen pahuus. Koko Johanneksen evankeliumin keskuksessa on tähän asti ollut elävä Jeesus, mutta nyt kokoonnumme hänen kuolleen ruumiinsa äärelle. Jeesus on kuollut, elämä päättynyt, valo sammutettu, rakkaus poistettu. Opetuslapset olivat menettäneet toivonsa. Kaikkialla oli vain hengellistä kuolemaa eikä mitään toivoa katoamattomasta elämästä.

Vihollisten käsissä 31–37

Silloin oli valmistuspäivä. Etteivät ruumiit jäisi ristille sapatiksi – se sapatinpäivä oli näet suuri –, juutalaiset pyysivät Pilatukselta, että ristiinnaulittujen sääriluut rikottaisiin ja ruumiit otettaisiin alas. Juutalaiset pyysivät uskonnollisista syistä ristiinnaulittujen kolmen kuolleen ruumiin poistamista.

Kieroutunut uskonnollisuus on tarkka siitä, että rituaaleja noudatetaan, vaikka se samalla on valmis rikokomaan karkeasti sitä totuutta vastaan, jota noiden rituaalien on tarkoitus kuvastaa. Mooseksen lain mukaan kuolemaantuomittujen ruumiit piti haudata saman päivän iltaan mennessä. Kaiken lisäksi oli vielä kysymys suuresta pääsiäisen sapatista. Roomalaisten tapa taas oli jättää ristiinnaulitut mätänemään risteille. Juutalaiset menivät pyytämään myönnytystä Pilatukselta, johon tämä suostui. Hän otti kuitenkin selvää siitä, että Jeesus oli todella kuollut, mikä kertonee siitä, että jonkinlainen pelko vaivasi häntä.

Pilatuksen määräyksen mukaisesti roomalaiset sotilaat hakkasivat Jeesuksen molemmille puolille ristiinnaulittujen pahantekijöiden sääriluut rikki. Sääriluiden rikkominen oli roomalaisessa käytännössä eri rangaistus kuin ristiinnaulitseminen, vaikka se usein lisättiin siihen. Joskus ristiinnaulitut otettiin alas ristiltä paljonkin ennen kuolemaansa, mutta heidän luunsa rikottiin, niin etteivät he päässeet pakoon. Tällä kerralla ilmeisesti rikollisten kuolemaa haluttiin jouduttaa, jotta heidät saataisiin haudatuksi ennen iltaa.

Sitten sotilaat tulivat Jeesuksen kohdalle ja havaitsivat, että hän oli jo kuollut. Ristiinnaulitseminen merkitsi hidasta ja tuskallista kuolemaa. Se oli erityisen julma rangaistustapa siksi, että joskus kesti pari kolmekin päivää, ennen kuin ristiinnaulittu kuoli. Roomalaisista oli yllättävää, että Jeesus oli kuollut niin nopeasti ja siksi Jeesuksen luita ei tarvinnut rikkoa.

Verta ja vettä

Kun he tulivat Jeesuksen luo ja näkivät hänen jo kuolleen, he eivät rikkoneet hänen luitaan. Sen sijaan yksi sotilaista puhkaisi keihäällä hänen kylkensä, ja siitä vuoti heti verta ja vettä. Keihään pisto osoitti, että Jeesus oli jo kuollut. Haavasta vuosi verta ja vettä. Johannes korostaa asian tärkeyttä: Joka tämän näki, on todistanut siitä. Hänen todistuksensa on tosi, ja hän tietää puhuvansa totta, että tekin uskoisitte. Johannes korostaa sitä, että hänen kuvauksensa on silminnäkijän ehdottoman tarkkaa tekstiä.

Jos Jeesus olisi ollut vielä elossa sillä hetkellä, haavasta olisi tullut pelkkää punaista verta. Mutta Johannes korostaa, että siitä tuli verta ja vettä. Jeesuksen kuolinsyy oli sydämen puhkeaminen, sydämen murtuminen. Sydänpussista valui ensin verta ja sitten siitä erottunutta seerumia, josta Johannes käyttää sanaa vesi, koska se on vesimäisen kirkasta nestettä. Sydämen murtuminen ei tapahtunut ennen kuin hän tiesi, että kaikki se, mitä varten hän oli ristille käynyt, oli täytetty. Lisäksi asialla on myös syvällinen hengellinen merkitys.

"Isä rakastaa minua, koska minä annan henkeni, että ottaisin sen takaisin. Ei kukaan ota sitä minulta, vaan minä annan sen itsestäni. Minulla on valta antaa se, ja minulla on valta ottaa se takaisin. Sen ohjeen olen saanut Isältäni." (10:17–18)

Johannes lisää, miten tapahtumat ristin äärellä toteuttivat kaksi Vanhan testamentin profetiaa: *Tämä tapahtui, että kävisi toteen kirjoitus: "Älköön häneltä rikottako luuta."* Toisessa kirjoituksessa taas sanotaan: *"He luovat katseensa häneen, jonka ovat lävistäneet."*

Jumala hallitsi kaikessa silloinkin, kun ihmisen synty ja pahuus teki tekojaan. Ensimmäinen kohta on lainaus 2. Mooseksen kirjasta ja toinen Sakariaan kirjasta.

Jumalan Karitsa

Psalmissa 34:20–21 sanotaan: *Vanhurskaalla on monia kärsimyksiä, mutta Herra vapahtaa hänet niistä kaikista. Hän varjelee kaikki hänen luunsa: ei yksikään niistä murru.* Usein on katsottu, että Johannes viittasi tähän kohtaan. Kieltämättä Psalmilla 34 on myös messiaaninen elementtinsä, mutta käsittääkseni Johannes viittaa nimenomaan 2. Mooseksen kirjan uhrisääntöihin, vaikkei sanatarkasti lainaakaan Vanhaa testamenttia. Kysymys oli asiasisällöstä. Kun Jeesus aloitti julkisen toimintansa, Johannes Kastaja kuvasi häntä näin: *"Katsokaa: Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnin!"*

Evankelista Johannes muisti nämä sanat ja liitti ne Vanhan testamentin pääsiäislammasesta koskeviin säädöksiin. Yksi määräys oli, että pääsiäislampaan tuli olla täydellinen eikä siltä saanut murtaa ainoatakaan luuta. Tämän säädöksen täyttymyksen Johannes näki, kun roomalaiset sotilaat eivät rikkoneet Jeesuksen sääriluuta. Jeesus oli varsinainen Pääsiäislammas eikä hänen luitaan rikottu.

Sitten Johannes muisti Sakariaan kohdan: *He katsovat minuun, jonka he ovat lävistäneet.* (Sak. 12:10) Johannes näki Jeesuksen lävistetyn kyljen. Keihään pisto saattoi ilmaista sotilaiden sääliä, sillä noina viimeisinä hetkinä pyhä pelko täytti sotilaat. He olivat kyllä ensin pilailleet Jeesuksen kustannuksella ja yhtyneet pappien pilkkaan. Mutta kuultuaan sen, mitä Jeesus ristiltä puhui, sadanpäämiehen sydän murtui ja hän sanoi: *"Totisesti tämä mies oli Jumalan Poika."* ja *"Totisesti tämä oli vanhurskas mies."* Jeesuksen kuolema oli merkillisellä tavalla koskettanut sotilaita. Kun he havaitsivat hänen jo kuolleen, yksi heistä lävistä keihäällä hänen kylkensä. Näin Sakariaan profetia täyttyi.

Johanneksen kirjeistä näemme, että verellä ja vedellä on syvä hengellinen merkitys. Veri oli lunastuksen ja sovituksen verta, vesi oli uudestisyntymän vettä. Kastevesi saa voimansa Jeesuksen maahan vuotaneesta verestä ja vedestä. Keihään pisto oli viimeinen raakuuden teko, mutta Jeesuksen kyljestä keihäseen vuotanut veri ja vesi oli Jumalan vastaus ihmiskunnan syntiin. Jumalan sydän on täynnä äärettömän suurta armoa ja laupeutta syntistä sukukuntaa kohtaan.

Rakastavissa käsissä 38–42

Sen jälkeen Joosef, kotoisin Arimatiasta, joka oli Jeesuksen opetuslapsi, vaikkakin juutalaisten pelosta salaa, pyysi Pilatukselta lupaa ottaa Jeesuksen ruumiin. Pilatus myöntyi siihen. Niin Joosef tuli ja otti Jeesuksen ruumiin.

Jeesuksen vihamiehet olivat tehneet kaiken sen, mihin kykenivät. Nyt näemme Jeesuksen ruumiin häntä rakastavissa käsissä. Kaksi heistä oli paikalla, Joosef ja Nikodeemus. Joosef oli Jeesuksen salainen opetuslapsi, sillä hän pelkäsi juutalaisia. Johannes kertoo asian peittelemättä. Muut evankelistat kertovat hänestä, että hän oli rikas ja Sanhedrinin jäsen. Hän ei ollut äänestänyt Jeesuksen kuolemantuomion puolesta eikä hyväksynyt päätöstä. Kaifaan johdolla Jeesuksen kuolemaan tuominut neuvosto ei siis ollut tehnyt yksimielistä päätöstä. Ainakin Joosef ja Nikodeemus, joka oli myös Sanhedrinin jäsen, olivat äänestäneet vastaan. Nikodeemus oli myös aiemmassa istunnossa avoimesti puolustanut Jeesusta. (8:51) Ilmeisellä tavalla näistä kahdesta miehestä Joosef oli heikompi, koska hän oli *opetuslapsi, vaikkakin juutalaisten pelosta salaa.* Hän kuului siis pieneen joukkoon hurskaita, jotka odottivat Jumalan valtakuntaa. Heitä olivat Jeesuksen syntymän aikaan Simeon ja Hanna. Joosef kuului heihin ja hän uskoi Jeesukseen.

Myös Nikodeemus kuului Jeesuksen varhaisiin opetuslapsiin. Hän oli tullut Jeesuksen luo yöllä saadakseen kaikessa rauhassa keskustellen vastauksen sydämensä kysymyksiin. Arka Joosef sai merkillisen rohkeuden ja kävi pyytämässä Pilatukselta Jeesuksen ruumista. Nikodeemus tuli myös ja *toi mirhan ja aloen seosta noin sata naulaa*. Kysymys oli noin 33 kg määrästä. Miehet kävivät yhdessä hautaamaan Jeesusta.

Rakkauden palvelu

He ottivat Jeesuksen ruumiin ja kietoivat sen hyvänhajuisten yrttien kanssa käärinliinoin, kuten juutalaisilla on tapana haudata. Paikassa, missä hänet ristiinnaulittiin, oli puutarha, ja puutarhassa uusi hauta, johon ei vielä ollut haudattu ketään. Siihen he nyt panivat Jeesuksen, koska oli juutalaisten valmistuspäivä, ja se hauta oli lähellä.

Joosef omisti puutarhan, joka oli lähellä Golgataa. Hauta oli epäilemättä valmistettu häntä itseään varten, koska siihen ei ollut vielä haudattu ketään muuta. Hauta oli hakattu kallioon ja sen sulkemiseen käytettiin vieritettävää painavaa hautakiveä.

Miehet kietoivat juutalaisen hautaamistavan mukaisesti Jeesuksen ruumiin kääreliinoin. Ne tarttuivat toisiinsa kiinni 33 kg:n hajuvoiteilla, joka Jeesuksen ruumiiseen ja kääreliinojen väliin siveltiin. Toisin kuin egyptiläiset ja monet muut kansat juutalaiset eivät balsamoineet, vaan käärivät se sellaisenaan liinoin ja panivat hautaan.

Nämä kaksi miestä, toinen salainen opetuslapsi ja toinenkin vähän sinne päin, suorittavat rakkauden palvelun Jeesuksen ruumiille. Meidän on syytä kuitenkin muistaa, että Pietaria ja muita "julkisia" opetuslapsia ei paikalla näkynyt. He olivat paenneet ja piiloutuneet samaan aikaan, kun "salaiset" opetuslapset tulivat esiin osoittamaan rakkauttaan Jeesusta kohtaan.

Puutarha

Paikassa, missä hänet ristiinnaulittiin, oli puutarha. Jeesuksen ruumis vietiin puutarhaan, jossa kukat kukkivat ja linnut lauloivat – kukat ja linnut, joita Jeesus niin suuresti rakasti. Linnutkin saattoivat olla hetken vaihti. Juuri tästä puutarhasta Herra nousi ylös. Puutarha on muistutus siitä uudesta paratiisista, johon Jeesus oli avannut nyt tien.

Toivo mennyt

Johannes kertoo, että opetuslapset eivät milloinkaan olleet ymmärtäneet totuutta ylösnousemuksesta. (20:9) Toivo siitä Jumalan valtakunnasta, jota he olivat odottaneet oli mennyt. Kaikki heidän unelmansa Israelin lunastuksesta olivat nyt murskana. Jeesus oli epäonnistunut, maailma oli ollut liian kova hänelle. Pimeys oli voittanut. Mutta silti he rakastivat Mestariaan.

Jeesuksen viholliset olivat iloisia, kun kuvittelivat päässeensä hänestä eroon. Hänen ystävänsä olivat surun ja murheen vallassa. Mutta taivas, joka katseli kaikkea tätä, oli valmistamassa musiikkia, joka julisti maailmalle pimeyden valtojen ja synnin tappiota sekä ihmissuvun lunastusta.

Kysymyksiä:

1. Missä Jeesus ristiinnaulittiin? (17, vrt Hepr. 13:11–15)
2. Mitä tarkoitti se, että Jeesus naulittiin keskimmaiselle ristille? (18)
3. Millainen oli sisällöltään taulu, jossa luki teloituksen syy, kiinnitettiin Jeesuksen ristiin? (19)
4. Miksi Pilatus ei muuttanut pyynnöistä huolimatta taulun kirjoitusta? (22)
5. Miksi Jeesus riisuttiin täysin alasti? (23–24)
6. Mitä tämä kohta opettaa uhkapelien pelaamisesta? (24)
7. Keitä seiso Jeesuksen ristin juurella? (25, 27)
8. Millä tavalla Jeesus osoitti huolenpitoa äidistään? (26, 27)
9. Jeesus sanoi: "Minun on jano". a) Milloin hän sen sanoi? b) Miksi hän sanoi niin? (28, vrt Ps. 22)
10. Mitä tarkoittivat Jeesuksen sanat: "Se on täytetty." (30)
11. Mitä kertoo Jeesuksen kuolemansyystä se, että keihään haavasta vuosi "vettä ja verta"? (34)
12. Mitä Sinä ymmärrät, kun katselet lävistettyä Jeesusta? (36, 37)
13. Keitä olivat Joosef ja Nikodeemus? (38, 39)
14. Millainen oli juutalaisten hautaamistapa? (39–41)
15. Millainen paikka hauta on kristityille?

Ylösousemus 20:1–29

Jos Jeesuksen kuolema olisi ollut kaiken loppu, hän olisi jäänyt vain suureksi idealistiksi, sankarilliseksi antaumuksessaan, mutta mitään osoitusta hänen vallastaan.

Ylösousemuksen aamun kuvaus 1–18 jakautuu kahteen osaan. Ensin näemme tyhjän haudan 1–10 ja sitten elävän Herran 11–18. Meillä ei ole ainoatakaan historiallista kuvausta siitä, kun Jeesus tuli ulos haudasta. Yksikään silminnäkijä ei ollut todistamassa sitä.

Tyhjä hauta 1–10

Johannes kertoo, että Maria Magdaleena saapui hyvin varhain aamulla haudalle. *Oli vielä pimeä.* Koska oli täyskuun aika, hän *näki kiven otetuksi pois haudan suulta.* Muut evankelistat kertovat, että kivi oli vieritetty pois haudan suulta. Pilatushan oli määrännyt haudan sinetöitäväksi ja roomalaisten sotilaiden vartioitavaksi. Mutta nyt kuitenkin hauta oli auki. Maria ei ilmeisellä tavalla jäänyt tutkimaan asiaa sen enempää, vaan ryntäsi Pietarin ja Johanneksen luo kertomaan havainnostaan. Emme tiedä, kuinka pitkää matkasta oli kyse, mutta toden näköisesti hauta oli varsin lähellä Jerusalemiä.

On mielenkiintoista huomata, että Pietari oli Johanneksen luona ja siis myös samassa paikassa, missä Maria, Jeesuksen äitikin oli. Johanneshan oli ristin juurelta vienyt Marian omaan kotiinsa. Sinne Pietarikin meni murtuneella sydämellä kiellettyään Jeesuksen. Olen miettinyt, miten raskaat olivat Pietarin päivät ristin ja ylösousemuksen välillä. Johanneksen rakkaudellisuus näkyi siinä, että hän etsi Pietarin käsiinsä ja vei hänet kotiinsa noina raskaina hetkinä.

Pietari ja Johannes juoksevat

Kuultuaan Maria Magnaleenalta haudan tilasta nämä kaksi miestä lähtivät juoksujalkaa ottamaan selvää, mitä oikein oli tapahtunut ja mitä se merkitsi. Johannes, joka oli todennäköisesti Pietaria nuorempi, juoksi nopeammin, vaikka Pietarin halu päästä haudalle pian ei varmaankaan ollut vähäisempi kuin Johanneksenkaan.

Kurkistaessaan sisään hän näki siellä käärinliinat. Hänen havaintonsa oli siis hiukan enemmän, kuin se mitä Maria oli nähnyt. Sitten Pietarikin saapui paikalle. Hän ei jäänyt vain ulkopuolelta katselemaan vaan meni suoraan haudan sisälle: *Hän näki siellä käärinliinat ja hikiliinan, joka oli ollut Jeesuksen päässä. Se ei ollut yhdessä käärinliinojen kanssa, vaan toisessa paikassa eri käärönä.*

Pietarin esimerkin rohkaisemana Johanneskin astui sisään. *Hän näki ja uskoi.* Sitten Pietari ja Johannes palasivat kotiin, mutta Maria Magdaleena jäi haudalle.

Silminnäkijät

Johanneksen kuvauksessa ylösousemuksesta pistää silmään yksityiskohtaisuus. Hän kertoo, mitä opetuslapset tekivät, näkivät ja millaisen vaikutuksen se heihin teki. Hän on ilmeisen huolellinen osoittaakseen tapahtumien historiallisen luotettavuuden ja todistajien kokemusten alkuperäisyyden, toisin kuin muut evankelistat, jotka keskittyvät enemmän itse asiaan kuin sen todisteisiin.

Kuvatessaan Marian, Johanneksen ja Pietarin tekemiä havaintoja Johannes käyttää kolmea eri sanaa, jotka kaikki tarkoittavat näkemistä. Marian näkemisestä käytetään kreikankielen verbiä *blepo*, joka on aivan tavallinen verbi näkemisestä. Johanneksesta käytetään ensin myös tätä tavallista näkemistä tarkoittavaa sanaa. Pietarista käytetään sanaa *theoreo*, joka tarkoittaa paljon enemmän kuin pelkkää näkemistä. Se merkitsee tarkkaa, kriittistä ja tutkivaa katselua. Vaikka Johannes ei kerro, millaisen vaikutuksen tämä tutkiva katselu Pietariin teki, ei ole epäilystäkään siitä, etteikö vaikutus olisi ollut voimakas. Kun Johannes sitten Pietarin rohkaisemana meni sisään ja näki, käytetään taas aivan toista sanaa *eido*. Vaikka sanaan sisältyy silmin näkeminen, se merkitsee aina myös nähdyn käsittämistä ja ymmärtämistä. Kun siis Johannes meni sisään, hän näki, ymmärsi ja sen tähden myös uskoi. Älyllinen ymmärtäminen synnytti hänessä myös täyden vakuuttuneisuuden.

Historialliset tosiasiat

Mitä he sitten oikein näkivät? Maria näki kiven vieritettynä pois haudan suulta ja oviaukon, jota ei kukaan vartioinut. Johannes näki hiukan enemmän. Hän katsoi sisään asti ja näki kokoon painuneet käärinliinat

juuri siinä paikassa, mihin ruumis oli asetettu. Pietari näki, että käärinliinat olivat täsmälleen siinä muodossa, mihin ne oli kääritty hajuvoiteilla toisiinsa kiinnittyneinä, mutta kokoon painuneena, koska sisältä puuttui ruumis. Liinoja ei siis oltu avattu eikä sotkettu. Lisäksi hikiliina, *joka oli ollut Jeesuksen päässä, ei ollut yhdessä käärinliinojen kanssa, vaan toisessa paikassa eri käärönä*. Se oli siis edelleen niin käärittyinä, kuin se olisi ollut Jeesuksen pään ympärillä avaamattomana, mutta se oli tyhjä.

Silloisen tavan mukaan ruumis sijoitettiin hautaan louhittuun hyllymäiseen syvennykseen niin, että jalat osoittivat suuaukon suuntaan. Ruumissyvennyksessä oli lievä korotus pään kohdalla. Pään hikiliinat olivat siis erillään pääkorotuksen kohdalla.

Todisteet vakuuttivat

Johannes astui hautaan ja hänkin näki ja nyt myös ymmärsi mistä oli kysymys. Yksikään väkivaltainen käsi ei ollut liinoihin koskenut tai repinyt niitä auki. Ne olivat juuri niin kuin Joosef Arimatialainen ja Nikodemus olivat ne jättäneet. Eivät edes Jeesusta rakastavienkaan kädet olleet koskeneet niihin. Johannes näki ja uskoi. Hänen Herransa ei ollut siellä. Hän oli noussut ylös!

Meidän on syytä muistaa, että he eivät vielä olleet nähneet Jeesusta. Jeesus ei ollut vielä ilmestynyt heille, vaan heidän vakuuttumisensa tästä ihmeestä perustui siihen, että kivi oli vieritetty pois ja käärinliinat olivat koskemattomina paikoillaan. Hauta oli tyhjä. Hän oli lähtenyt siitä ulos. Lopullinen ”merkki” oli suoritettu.

Kirkko seisoo tai kaatuu ylösnousemuksen varassa

Kristuksen ylösnousemus on kristinuskon keskus ja sydän. Jos kiellämme sen, meillä ei ole enää mitään kristinuskoa. Kristillisen kirkon olemassaolo perustuu siihen, minkä Johannes näki ja uskoi. Enkeli ei vierittänyt kiveä pois sitä varten, että Jeesus olisi päässyt sieltä ulos, vaan sitä varten, että me näkisimme, että hän ei ole enää haudassa. Herra oli noussut ja poistunut haudasta käärinliinoja sekoittamatta ennen kuin enkelit vierittivät kiven pois. Johannes näki, ymmärsi, tajusi näkemänsä merkityksen ja siksi hän uskoi.

He eivät näet vielä ymmärtäneet, että Raamatun mukaan hän oli nouseva kuolleista. Lisäyksellään Johannes myöntää sen, että Jeesuksen opetus ja Vanhan testamentin todistus, jonka Jeesus heille oli myös ylösnousemuksen osalta antanut, ei ollut koskaan mennyt heidän ymmärrykseensä ja sydämeensä asti. Heillä olisi Raamatun todistuksen perusteella ollut riittävästi syytä uskoa, mutta kun he olivat epäonnistuneet, Herra tarjosi heille uudet näkyvät todisteet omasta ruumiillisesta ylösnousemuksestaan. Tänään meillä on moninkertainen todistusaineisto ja mahdollisuus ymmärtää ja uskoa ylösnousemuksen tosiasia.

Tämä huomautus sisältää myös sen tosiasian, että vaikka Pietari ja Johannes uskoivat Jeesuksen ylösnousemuksen tapahtuneen, he eivät ymmärtäneet vielä tapahtuman luonnetta eikä merkitystä. Näiden molempien ymmärtämiseen tarvitaan oikea Raamatun ilmoituksen kokonaisuuden käsittäminen. Myöhemmin ilmestytessään Jeesus avasikin heidän ymmärryksensä kirjoitusten perusteella tajuamaan ylösnousemuksen mullistavan merkityksen pelastuksellemme ja koko Jumalan pelastussuunnitelmalle maailmassa.

Elävä Herra 11–18

Ylösnoussut Herra ilmestyy Maria Magdaleenalle. Näemme Marian kolmessa eri suhteessa. Ensin yksin jakeessa 11, sitten enkelien kanssa 12–13 ja lopuksi Herransa kanssa 14–17.

Maria yksin 11

Maria seisoi haudan edessä ulkopuolella ja itki. Pietari ja Johannes eivät näytäneet pysähtyneen hänen kohdallaan kertomaan havaitsemaansa. Pysähdys olisi ollut Marialle avuksi, mutta toisaalta heidän kiireensä muiden opetuslastenkin luo oli ymmärrettävä.

Maria jäi haudalle itkemään. Kreikan sana tarkoittaa oikeastaan ”huokailemaan”. Mutta *näin itkiessään hän kurkisti hautaan*. Pietari ja Johannes olivat tulleet haudasta ja nyt Maria halusi itsekin nähdä.

On syytä muistaa, kuka Maria Magdaleena oli. Jeesus oli vapauttanut hänet seitsemästä riivaajasta. Mutta hän oli menettänyt Vapauttajansa. Hän oli nähnyt, miten Jeesus lyötiin ristille. Hän oli viipynyt ristin juurella pitempään kuin kukaan muu. Muista evankeliumeista näemme, että hän oli viipynyt ensimmäisen yönkin haudalla. Hän oli ensimmäisenä haudalla sapatin jälkeen, sillä hänen Vapauttajansa oli ollut koko sapatinkin haudassaan.

Enkelien kanssa 12–13

Katsahtaessaan hautaan – nyt käytetään samaa sanaa kuin Pietarinkin näkemisestä – *hän näki kaksi enkeliä valkeissa vaatteissa istumassa siinä, missä Jeesuksen ruumis oli maannut, toisen pääpuolella ja toisen jalkapuolella*. Hän tiesi, että ruumis oli kadonnut, mutta hän huomasi, että haudassa istui kaksi enkeliä.

Nämä sanoivat hänelle: "Nainen, mitä itket?" Hän sanoi heille: "Ovat ottaneet pois minun Herrani, enkä tiedä, mihin ovat hänet panneet." Kertoessaan asiaa opetuslapsilleen Maria oli käyttänyt Jeesuksesta nimitystä Herra. Nyt hän käytti ilmaisua Herrani, minun oma Herrani. Marialle Jeesus oli kuollut, mutta silti hän oli hänen Herransa. Maria oli uskollinen Herralleen kuolemaan asti, niin vielä kuoleman jälkeenkin.

Maria ja Herra 14–18

Tämän sanottuaan hän kääntyi taaksepäin ja näki Jeesuksen seisovan siinä, mutta ei tiennyt, että se oli Jeesus. Enkelit eivät vastanneet mitään Marian valitukseen. Sitten hän kääntyi ja näki takanaan Erään. Hämmästyneenä ja tutkien hän katsoi Jeesukseen, mutta ei tunnistanut häntä. Silloin Herra puhutteli Mariaa. Ensin hän kysyi saman kysymyksen kuin enkelitkin: *"Nainen, mitä itket? Ketä etsit?"* Aluksi Jeesus oli Marialle vain mies, joka seisoj siinä ja esitti hänelle kysymyksiä. Mies oli kyllä hyvin ymmärtäväinen, koska hän tajusi hänen itkiessään siinä haudalla etsivän jotain.

Tämä luuli häntä puutarhuriksi ja sanoi hänelle: "Herra, jos sinä olet kantanut hänet pois, sano minulle, mihin olet hänet pannut, niin minä otan hänet." Marian käyttämä nimitys "Herra" oli normaali kohtelias puhuttelumuoto. Hänen sanansa kuvaavat lojaalin rakkauden syvyyttä. Vaikka Maria olisi ollut kuinka voimakas ja terve nainen, hän tuskin olisi kyennet yksin kantamaan kuollutta miestä. Mutta rakkaus on valmis tekemään sellaistaikin, mikä on vaikeaa. Hän oli valmis kantamaan Herransa ruumiin turvaan.

Silloin Herra sanoi: *"Maria"*. Tätä sanaa en kuvittelekaan kykeneväni sanomaan, niin kuin Jeesus sen sanoi. Mutta on mahdollista lausua ihmisen nimi niin, että se herättää eloon kaikki menneisyyden muistot ja paljastaa sen, mikä on sisimmässä kaikkein rakkainta. Tämän Jeesus teki sanomalla "Maria".

Silloin Maria sanoi *"Rabbuuni."* Se voitaisiin kääntää "minun Mestarini", mutta Johannes kertoo yksityiskohtaisesti, mitä sana tarkoitti Marialle: "Rabbuuni!" (tämä merkitsee: "Opettajani"). Sana paljastaa, että Maria ei vielä ollenkaan tajunnut sen suuren tapahtuman merkitystä, jonka todistajaksi hän oli päässyt. Hän lähestyi Jeesusta tarttuakseen häneen.

Jeesuksen sanat Marialle olivat merkittävät: *"Älä koske minuun, sillä minä en ole vielä noussut Isäni luo. Mene veljieni luo ja sano heille, että minä nousen minun Isäni luo ja teidän Isänne luo, minun Jumalani luo ja teidän Jumalanne luo."*

Kreikan kielen ilmaus olisi parempi kääntää "älä tarraudu minuun". Jeesus tarkoitti kiellollaan sitä, että Marian suhde Jeesukseen ei voisi olla enää samanlainen kuin ennen. – Älä yritä tarrautua minuun, en ole vielä mennyt Isän luo. – Uusi lopullinen suhde ei voinut toteutua ennen kuin vasta Pyhän Hengen vuodattamisen jälkeen helluntaina. Maria itku johtui siitä, että hän oli menettänyt Jeesuksen sellaisen läheisyyden, jossa Jeesusta voi koskettaa. Jeesus kertoi, että edessä olisi aivan uusi ja paljon syvempi suhde. Vielä Jeesus ei ollut Isän luona, mutta kun se tapahtuisi, Maria pääsisi suunnattomasti syvempään yhteyteen hänen kanssaan kuin, mitä hän koskaan Herran lihan päivänä oli voinut kokea.

"Mene veljieni luo ja sano heille, että minä nousen minun Isäni luo ja teidän Isänne luo, minun Jumalani luo ja teidän Jumalanne luo." Maria sai tehtävän viedä opetuslapsille viestin Jeesukselta. Tehtävänantoon sisältyy syvän rakkauden ilmaisu. Herra kutsuu omiaan "veljikkeeseen" ja selittää syyn: *"Minun Isäni on*

teidän Isänne, minun Jumalani on teidän Jumalanne.” Jeesuksen ristin ja ylösnousemuksen voiton perusteella Herran omien suhde Isään oli nyt muuttunut yhtä läheiseksi kuin Jeesuksen suhde Isäänsä. Jeesuksen Isä on hänen omiensa Isä. Jeesuksen Jumala on hänen omiensa Jumala.

Magdalan Maria meni opetuslasten luo ja ilmoitti heille: ”Minä olen nähnyt Herran”, ja että Herra oli sanonut hänelle näin. Jeesuksen viesti opetuslapsille ei kuitenkaan ollut se, että Jeesus on noussut kuolleista. Sen he jo tiesivät. Maria sai kertoa heille, että Jeesus olisi nouseva taivaaseen Isän luo. Maria suoritti myös saamansa tehtävän uskollisena nyt elävälle Herralleen. Hauta on tyhjä, mutta Herra elää!

Lukittujen ovien takana 19–29

Ylösnousemuksen aamun tyhjän haudan ja elävän Herran kohtaamisesta Johannes siirtyy suoraan illan tapahtumiin. Muilta evankelistoilta tiedämme, mitä tapahtui väliaikana. Herra oli ilmestynyt kahdelle naiselle, hän oli kohdannut Pietarin kahden kesken jossakin ja hän oli liittynyt kahden Emmaukseen surullisena matkanneen opetuslapsen seuraan ja ilmaissut itsensä leivän murtamisella.

Jeesus ilmestyi kahteen otteeseen opetuslapsilleen. Paikkaa ei mainita, mutta todennäköisesti kysymys oli samasta yläsalista, johon he usein aiemminkin olivat vetäytyneet. Molemmilla kerroilla ovet olivat tiukasti lukittu. Ensimmäisellä kerralla syykin todetaan. Opetuslapset pelkäsivät juutalaisia. Emme tiedä, mitä näiden tapahtumien välillä tapahtui. Jakso jakautuu kolmeen osaan, jotka ovat ensimmäisen päivän ilta 19–23, viikon väliaika 24–25 ja toinen ilmestyminen kahdeksantena päivänä 26–29.

Ensimmäisen päivän ilta 19–23

Samana päivänä, viikon ensimmäisenä, opetuslapset olivat illalla juutalaisten pelosta koolla lukittujen ovien takana. Luukas mainitsee, että Emmauksesta palanneet tapasivat *ne yksitoista kokoontuneina muiden heidän joukkoonsa kuuluvien kanssa.* ”Ne yksitoista” viittasi apostolien joukkoon. Kuitenkin vain 10 heistä oli paikalla, Tuomas puuttui. Kuinka monta henkeä oli kaikkiaan paikalla ei käy tekstistä selväksi, mutta kaikki kokoontuneet olivat Jeesuksen seuraajia, joiden sydämiä vaivasi pelko.

Pelko oli täysin luonnollista tuossa tilanteessa. Se vihamielisyys, joka oli johtanut Jeesuksen ristiinnaulitsemiseen, ei suinkaan ollut vielä kuollut. Kokoontuneet eivät tieneet, miten asiat kehittyisivät eteenpäin. Vihamielisyys saattoi aivan hyvin purkautua uudelleen heihin, Jeesuksen opetuslapsiin.

Kokoontuneina yhteen

Mikä oli koonnut heidät, jotka olivat piiloutuneet mikä minnekin? He olivat paenneet, kun ukkosmyrsky oli purkautunut Herran ylle. Mutta nyt he olivat jälleen koolla. Ainoa asia, joka kykeni heidät tässä tilanteessa kokoamaan, oli uutinen, että Jeesus eli, hän oli noussut kuolleista. Eivät he toki vielä ymmärtäneet ylösnousemuksen tosiasiaa, niin kuin Johannes aiemmin totesi, mutta oli niitä, jotka olivat nähneet hänet ja kertoneet siitä, mitä Herra oli heille puhunut.

Lukkojen takana ja peloissaan he keskustelivat innokkaasti päivän tapahtumista varsinkin siitä, mitä viimeksi Emmauksesta paikalle saapuneet heille kertoivat. He olivat olleet pakenemassa pois Jerusalemisista, kun Herra oli liittynyt heidän seuraansa. Hän oli kysynyt heiltä, miksi he olivat niin murheissaan. He olivat kysyneet, oliko hän ainoa muukalainen Jerusalemissa, joka ei tiennyt siellä tapahtuneesta murhenäytelmästä. Kun hän kysyi, mitä, he olivat vastanneet: *”Sitä, mitä tapahtui Jeesus Nasaretilaiselle, joka oli profeetta, voimallinen teossa ja sanassa Jumalan ja kaiken kansan edessä. Meidän ylipappimme antoivat hänet tuomittavaksi kuolemaan ja ristiinnaulitsivat hänet. Me olimme toivoneet hänen olevan sen, joka oli lunastava Israelin.”*

Emmaukseen menneet kaksi olivat ilmeisellä tavalla miehiä, koska jatko osoittaa, että he epäilivät vahvasti naisten nähneen hallusinaatioita: *”Ovatpa muutamat naiset joukostamme saattaneet meidät hämmästyneiksi. He kävivät aamulla varhain haudalla eivätkä löytäneet hänen ruumistaan. He tulivat ja sanoivat myös nähneensä enkelinäyn, ja enkelit olivat sanoneet hänen elävän. Muutamat meidän kanssamme olevista menivät haudalle ja totesivat, että asia oli niin kuin naiset olivat sanoneet, mutta Jeesusta he eivät nähneet.”* Näin he keskustelivat Herrasta varsin ristiriitaisten tunteiden aaltoillessa heidän sydämessään. Ihmettely ja toivo sekoittui pelkoon.

Rauha teille!

Sitten yhtäkkiä ylösnoussut Herra olikin heidän keskellään. Kaikki he tunsivat hänet. Noina päivinä oli täysin mahdollista hänen ilmestyä niin, että jotkut heistä eivät tunnistanee häntä. Hän ilmestyi Maria Magdaleenalle eikä tämä tuntenut häntä. Emmauksen tien kulkijatkään eivät tunteneet häntä ennen kuin vasta sitten, kun hän mursi leivän. Mutta tässä tilanteessa kaikki tunnistivat hänet. Hän ilmestyi heidän keskelleen ylikuulannollisella tavalla. Ovi oli lukossa, mutta hän oli siinä. Sitten hän puhutteli heitä käyttäen tavallista, päivittäistä ja tuttua tervehdystä: *"Rauha teille!"*

Tätä kertomusta ei kuitenkaan voi lukea tajuamatta, että päivittäinen tervehdys sai nyt aivan uuden merkityksen, kun Herra lausui: *"Rauha teille!"* Viimeinen asia, jonka Jeesus oli sanonut heille jäähyväispuheessa, luvuissa 13–16, oli: *"Minä annan teille oman rauhani."* Jäähyväispuheen jälkeen he olivat nähneet Herran tien Getsemanen kautta Golgatalle, mikä oli jättänyt heidät kauhun valtaan ilman tietoakaan rauhasta.

Nyt hän seisoi heidän keskellään kaiken tämän kauhean, tuskallisen, hirvittävän ja pelottavan jälkeen ja käytti heille tuttua tervehdystä. Sitten hän näytti heille kätensä ja kylkensä, ettei heille jäisi mitään erehtymisen vaaraa. On kuin hän olisi sanonut: – Älkää pelätkö. Minä olen juuri se, jonka te näitte ja jota seurastitte. Minä olen se, jonka te näitte naulittavan ristille. – Niin Herra pyrki vapauttamaan heidät pelon valasta.

Ilo ja rohkeus Herran näkemisestä

Niin opetuslapset iloitsivat nähdessään Herran. He näkivät. Nähdä sana on *eido*, sama jota käytettiin Johanneksesta, kun hän näki ja uskoi. Se tarkoittaa näkemiseen perustuvaa ymmärtämistä. Jeesuksen näkeminen täytti heidät ilolla. Ovet olivat yhä lukitut. Juutalaiset olivat myös yhä ulkopuolella. Jäikö heihin sittenkin vielä aimo annos pelkoa? Ainakin hetkeksi pelko väistyi ja sydämet iloitsivat. Mikä tuotti heille ilon? Ylösnoussut Jeesus.

Jeesus toisti tervehdyksensä, sen saman ja tavallisen: *"Rauha teille."* Mutta nyt tervehdys on liitettävä saumattomasti jatkoon: *"Rauha teille! Niin kuin Isä on lähettänyt minut, niin minäkin lähetän teidät."*

Jos ensimmäisen tervehdysten tarkoitus oli vapauttaa heidät pelosta, sen toistamisella oli toinen merkitys. Sen tarkoituksena oli antaa enemmän kuin vapaus pelosta. Herra halusi jakaa heille nyt myönteistä rohkeutta uuteen tehtävään. Herra halusi palauttaa heidät tajuamaan sen tehtävän ja vastuun, jonka hän oli heille uskonut. Hän oli valinnut heidät sanan viejiksi, lähettiläikseen. Mutta Jeesuksen kuoleman näkeminen oli epäilemättä vienyt heiltä tyystin näyn maailman valloittamisesta. Heti ensimmäisestä ilmentymisestään asti ylösnoussut Herra palautti heidät kohtaamaan tehtävänsä maailmassa.

Lähetetyt

Herramme käytti kahta eri sanaa "lähettää". Sana, jolla hän kuvaa sitä, että Isä lähetti hänet, on *apostello*. Omiensa lähettämisestä hän taas käytti sanaa *pempo*. Ajoittain hän käytti kyllä molempia sanoja omastakin tehtävästään maailmassa. Mutta kun hän halusi osoittaa omilleen, että heidän oma ilonsa ylösnousemuksesta ei ollut kyllin, eri sanan käytöllä on merkityksensä.

Sana *apostello*, josta tulee omaan kieleemme sana apostoli, sisältää aina ajatuksen siitä, että jokin asetetaan erille muusta. Ennen lähettämistä tapahtuu siis erille otto ja vasta sitten lähettäminen. Tätä sanaa Jeesus käytti siis itsestään tässä yhteydessä ja monessa muussakin yhteydessä Johanneksen evankeliumissa. Hän oli Jumalan Lähettämä. Kysymys on täydellä valtuutuksella tapahtuvasta lähettämisestä. Näin lähetetyllä on siis valta.

Sana *pempo* ei sisällä ajatusta lähetetyn omasta valtuutuksesta vaan kysymys on aina siitä, että joku lähetetään jonkun toisen vallanalaisuudessa. Jumala antoi kaiken vallan Jeesukselle. Mutta Herra ei anna sitä valtaa omalle seurakunnalleen eli kirkolleen. Hän säilyttää sen itsellään. Apostolien tehtävä oli toimia viestin viejinä hänen valtansa alle alistuen. Heidän valtuutuksensa on hänen valtuutustaan ei heidän omaansa.

Vallan merkit

– Rauha teille. Niin kuin Isä on uskonut kaiken vallan minun käsiini, niin minä nyt lähetän teidät tämän saamani vallan alaisina suorittamaan minun tehtäviäni maailmassa. – Tässä yhteydessä emme saa

unohtaa, että hänen valtansa suurimmat merkit hän osoitti omilleen näyttäessään heille käsiensä ja kylkensä haavoja. Uskoisin, että hänen nuo lävistetyt kätensä olivat heidän yllään, kun hän antoi toimeksi-antonsa:

*"Rauha teille! **Niin kuin** Isä on lähettänyt minut, **niin** minäkin lähetän teidät."*

Herra ei kutsunut heitä helpolle tielle. Kun Isä lähetti hänet, haavat olivat hänen arvonmerkkinsä. Kun he nyt pääsisivät osalliseksi uudesta ylösnousemuselämästä, heidät kutsuttaisiin kulkemaan ristien tietä, joka on samalla aina myös ylösnousemuksen tie.

Pyhän Hengen voima

Tämän sanottuaan hän puhalsi heihin ja sanoi heille: "Ottakaa Pyhä Henki." Kysymys oli tietenkin profeetallisesta puhalluksesta, joka kertoi, kuka vuodattaisi Pyhän Hengen heille tulisi helluntaina. He eivät tuolla hetkellä vielä Henkeä saaneet. Taivaaseen astumista edeltävän jakson aikana Jeesus korosti, että heidän tuli odottaa Pyhän Hengen saamista Jerusalemissa. Mutta niin kuin heidän saamansa tehtävänanto tapahtui Jeesuksen lävistettyjen käsien alla, samoin voima sen suorittamiseen tulisi häneltä Pyhän Hengen vuodattamisen yhteydessä.

Olemme vastuussa siitä, otammeko vastaan Pyhän Hengen. – Minun Isäni on lähettänyt minut. Minä lähetän teidät. Teidän valtuutukseenne on siinä, että pysytte minun valtani alla. Mutta te ette voi suorittaa tehtäväännä muuten kuin Pyhän Hengen voimassa."

Synneistä päästäminen ja sitominen

Sitten Jeesus ilmoitti, miksi heidän piti ottaa vastaan Pyhä Henki ja mikä merkitys heidän lähtemisellään olisi, kun he menisivät Pyhän Hengen voimassa: *"Joiden synnit te annatte anteeksi, niille ne ovat anteeksi annetut. Joilta te kiellätte synninpäästön, ne jäävät syntiensä tuomion alle."*

Valtuutus julistaa syntien anteeksiantamusta tai pidättää se annettiin kaikille Herran omille. Kristillisellä seurakunnalla on edelleen tämä valtuutus edellyttäen, että ne ehdot, jotka hän valtuutukselleen asetti ovat voimassa. Isä lähetti Jeesuksen maailmaan käsittelemään syntikysymyksen. *"Sinun on annettava hänelle nimi **Jeesus**, sillä hän on vapahtava kansansa heidän synneistään."* (Matt. 1:21) Jeesus tuli maailmaan kohtaamaan sen moraalisen vararikon, turmeluksen, halvaustilan ja kirouksen. Hän tuli kantakseen synnin, murtaukseen sen vallan, antaakseen ihmisille anteeksiantamuksen ja vapauden synneistä. Seurakunnan syvin tehtävä maailmassa on käsitellä syntikysymystä.

Onko seurakunnalla ja yksityisellä kristityllä sitten valtaa antaa syntejä anteeksi tai pidättää niitä? Vastaus on eittämättä: Kyllä. Kenelle minulla sitten on oikeus julistaa synninpäästö? Kenelle tahansa, niin miehelle kuin naiselle, niin lapselle kuin aikuiselle, nuorelle kuin vanhukselle, joka syntinsä tajuten kääntyy katumuksessa Jumalan puoleen ja uskoo Jeesukseen Kristukseen. Epälukuisia kertoja olen niin tehnyt. Olen saanut katuville ja syntinsä tunnustaville julistaa: Jeesuksen nimessä ja veressä sinun syntisi on sinulle anteeksi annettu. Mutta on myös tullut tilanteita, joissa jonkun sydän on ollut ylpeyttä täynnä tai hän ei ole halunnut luopua synnin harjoittamisesta Silloin minun on ollut pakko sanoa hänelle: Sinun syntejäsi ei anneta anteeksi, ne pidätetään, ne jäävät sinuun siihen asti, kunnes taivut parannukseen.

Viikon väliaika 24–25

Tuomas, jota sanottiin Didymukseksi, yksi niistä kahdestatoista, ei ollut heidän kanssaan, kun Jeesus tuli. Sitten tuli viikon väliaika, josta emme tiedä muuta kuin, mikä jakeissa 24 ja 25 on kerrottu. Tuomas ei ollut läsnä Jeesuksen ensimmäisessä ilmestymisessä kaikille opetuslapsilleen. Miksi ei? Kysymykseen ei voi antaa varmaa vastausta. Luulen, että kysymys oli hänen sisäisestä tuskastaan. Hänhän oli se mies, joka oli Jordanin toisella puolella ennen Lasaruksen henkiin herättämistä sanonut: *"Menkäämme mekin sinne kuolemaan hänen kanssaan."* (11:16) Hän oli myös tarkoittanut sitä, mitä sanoi. Mutta hän oli sortunut ja paennut niin kuin kaikki muutkin. Hän ei ollut valmis toimimaan päätöksensä mukaan. Kun hän sanoi, *"Ellen näe hänen käsissään naulojen jälkiä, pistä sormeani naulojen sijoihin ja kättäni hänen kylkeensä, minä en usko,"* kuulen hänen sanoissaan hyvää ahdistuneisuutta. Hän oli nähnyt nuo haavat ja vaikka eräissä mielessä hän ei olisikaan voinut estää tapahtunutta, hän koki syvää syyllisyyttä, sillä hän ei ollut ollut uskollinen Herralleen vaan juossut karkuun. On kuin Tuomaan sanoihin olisi sisältynyt ajatus: – En voi mennä muiden luo. Me kyllä kaikki pakenimme, mutta minä olin se, joka sanoin, että

kuolisin hänen kanssaan. – Pietarikin oli niin sanonut, mutta ehkä Tuomas oli herkempi ja hienosyisempi persoona kuin Pietari.

Vasta myöhemmin viikon aikana hän meni heidän luokseen. He ottivat hänet avosylin vastaan ja kertoivat hänelle uutisen: *"Me olemme nähneet Herran."* Epäilemättä he kertoivat Tuomakselle kaiken yksityiskohtia myöten, myös sen, miten Jeesus oli näyttänyt heille haavansa. Mutta Tuomas kieltäytyi uskomasta ilman todisteita:

Toinen ilmestyminen kahdeksantena päivänä 26–29

Jeesus tuli takaisin, hän tuli takaisin sen miehen luo, joka oli tullut takaisin hänen opetuslastensa luo. Jeesus tuli ahdistuneen miehen luo, joka vaati samoja todisteita kuin mitä muut olivat saaneet. Jeesuksen ilmestyminen kahdeksantena päivänä juuri Tuomasta varten.

Kahdeksan päivän kuluttua hänen opetuslapsensa olivat taas huoneessa, ja Tuomas oli heidän kanssaan. Edelleen epäuskon vallassa, mutta kuitenkin heidän keskellään. *Ovien ollessa lukittuina* – yhä edelleen ovet lukittuina, pelko ei ollut vielä täysin väistynyt, vasta helluntai toi rohkeuden. – *Jeesus seiso heidän keskellään ja sanoi: "Rauha teille!" Sitten hän sanoi Tuomaalle: "Ojenna sormesi tänne ja katso käsiäni. Ojenna kätesi ja pistä se kylkeeni,"* – Jeesus tarjosi Tuomaalle samat todisteet kuin, mitä muut olivat saaneet ja mitä hän oli vaatinut. Mutta sitten Jeesus varoitti häntä: *"Äläkä ole epäuskoinen, vaan uskova."*

Epäily vai epäusko

Niin kuin Jeesuksen varoitus osoittaa, Tuomaan ongelma ei ollut epäily vaan epäusko. Uskovallakin on monenlaisia epäilyjä, mutta niiden kanssa hän saa tulla Jeesuksen eteen ja kertoa ne hänelle. Epäuskossa on kysymys siitä, että ihminen asettaa itsensä kaiken mitaksi, hän mittaa jopa Jumalaa ja Herraa omilla kokemuksillaan ja omalla järjellään. Usko voi alkaa vasta nöyryytymisestä, jossa ihminen tunnustaa oman mahdottomuutensa ja itsekorotuksensa. Herran rakkaus näkyy siinä, että hän tulee epäuskoisen luo ja auttaa hänetkin uskoon.

Tuomas näki Herran haavat ja hän sai katsella häntä silmiin. Silloin hän sanoi peräkkäin kaksi asiaa Jeesuksesta. Ne ovat erillisiä asioita, mutta kuuluvat samalla elimellisesti yhteen. *"Minun Herrani ja minun Jumalani!" "Minun Herrani"* ilmaisi hänen täyden vakuuttumisensa siitä, kuka hänen edessään seiso. Ja sitten heti perään *"Minun Jumalani"*, johon sisältyy viimeinen ja lopullinen totuus Jeesuksesta. Tuomas lausui syvimmän mahdollisen uskontunnustuksen. Uskossa on kysymys Herran korottamisesta siksi, kuka hän on.

Autuas usko

Jeesus antoi tunnustuksen Tuomaan uskolle sanoessaan: *"Sen johdosta, että minut näit, sinä uskot."*

Sitten hänen huuliltaan lähti viimeinen autuaaksi julistus: *"Autuaat ne, jotka eivät näe ja kuitenkin uskovat!"* Ensimmäiset autuaaksi julkistukset olivat tapahtuneet Vuorisäärnassa. Kesarean Filippissä hän oli julistanut Pietarin autuaaksi, kun tämä oli lausunut suuren uskontunnustuksensa. Ja nyt ylösnousemuksen jälkeen hän siis julistaa viimeisen.

Ylösnousseen Kristuksen silmät suuntautuivat niihin lukemattomiin ihmisiin, jotka sukupolvien saatossa uskovat häneen, vaikka eivät saisi nähdä häntä. Herra julisti autuaaksi oman seurakuntansa, jonka usko häneen perustuu Pyhän Hengen työhön sanan kautta.

Kysymyksiä:

1. Kuka vieritti Jeesuksen haudan suulta kiven pois? Miksi se tehtiin? (1, vrt Matt. 28:2)
2. Mitä Maria Magdaleena ajatteli, kun näki tyhjän haudan? (2)
3. Mikä pani Johanneksen ja Pietarin juoksemaan haudalle? (3–4)
4. Millainen oli hauta sisältä? (5–7)
5. Mitä Pietari ja Johannes uskoivat, kun he näkivät kääreliinat? (8)
6. Mihin heidän uskonsa olisi oikeastaan pitänyt perustua? (9)
7. Mitä merkitys on sillä, kun uskovat kristityt käyvät haudoilla?
8. Millaisen tunteen vallassa Maria oli? (11, 15)

9. Millaista roolia enkelit näyttelivät Jeesuksen ylösnousemuksen yhteydessä? (12–13, Matt. 28:2–7 ja Luuk. 24:4–8)
10. Ketä Maria etsi, elävää vai kuollutta Jeesusta? (15)
11. Miten Jeesus puhutteli Mariaa? (15, 16)
12. Miten Maria nimitti Jeesusta? (16)
13. Jeesus antoi Marialle tärkeää opetusta jakeessa 17. Se koski ylösnousemuksen jälkeistä uutta suhdetta a) Marian ja Jeesuksen, b) Jeesuksen ja opetuslasten, c) Jeesuksen ja Isän sekä d) opetuslasten ja Isän välillä. Mitä niistä kustakin jakeesta opimme?
14. Millaisen tehtävän Jeesus antoi Marialle? (17)
15. Mitä Maria teki? (18)
16. Millä mielellä opetuslapset olivat senkin jälkeen, kun olivat kuulleet Jeesuksen ylösnousemuksesta? Miksi näin oli? (19, vrt. Luuk. 24:33–35)
17. Mitä kertoo Jeesuksen ylösnousemusruumiin luonteesta se, että hän ilmestyi yllättäen opetuslasten keskelle, vaikka ovet olivat lukossa? (19)
18. Minkä sisältöinen oli Jeesuksen tervehdys? (19, 21)
19. Mitä Jeesus näytti opetuslapsilleen? Miksi hän teki niin? (20)
20. Millaisen tehtävän Jeesus antoi opetuslapsilleen? (21, vrt. Matt. 28:18–20)
21. Millaisen varustuksen he saivat tehtävän täyttämiseksi? (21, 22, 23)
22. Kuka antaa Pyhän Hengen? (22)
23. Milloin opetuslapset saivat Pyhän Hengen? (22)
24. Millä tavalla syntien anteeksi julistamisen valtuutusta tulee käyttää? (23)
25. Mitä Tuomaan poissaolo muiden opetuslasten joukosta välillisesti kertoo kristittyjen yhteisten kokoontumisten merkityksestä? (19, 24–25)
26. Olisiko Tuomaalla ollut riittävä syy uskoa Jeesuksen ylösnousemukseen ilmankin sitä, että hän sai nähdä Jeesuksen? (25, 29)
27. Mikä oli Tuomaan epäuskon varsinainen olemus? (25)
28. Mistä Jeesuksen haavojen arvet kertovat? (27)
29. Millä tavalla Jeesus auttoi Tuomaan epäuskosta uskoon? (27)
30. Millainen oli Tuomaan uskontunnustus? Millainen asenne siinä ilmeni? (28)
31. Kuukuvatko uskomisen ja näkemisen samalle tasolle? (29)
32. Millainen siunaus on sinä, että uskoo näkemättä? (29)

Jälkikirjoitus 21:1–25

Ilmeisesti 21. luku muodostaa Johanneksen evankeliumin jälkikirjoituksen, jonka hän liitti muuhun tekstiin sen jälkeen, kun kokonaisuus oli jo valmis. Jae 29 luvussa 20 on viimeinen evankeliumin kokonaisuuteen kuulunut jae. Sitä seuraavissa jakeissa 30–31 Johannes kertoo sekä sen miksi hän evankeliuminsa kirjoitti kuin myös sen tavan, jolla hän kirjan kokosi.

Milloin Johannes lisäsi luvun 21 ei ole tiedossamme. On syytä huomata, että tämän liitteen tarkoitus ei ole todistaa Jeesuksen ylösnousemuksesta, sillä riittävät todisteet siitä oli jo annettu. Luvun tarkoitus on pikemminkin kertoa, millainen ylösnousseen Jeesuksen persoona on. Se näkyy selkeästi tavasta, jolla Johannes luvun aloittaa. Kaikki tähtää siihen, että näkisimme ja ymmärtäisimme, millainen ylösnoussut Herramme on.

Millainen on Ylösnoussut

Sen jälkeen Jeesus taas ilmestyi opetuslapsilleen Tiberiaan järven rannalla. Hän ilmestyi näin. Käytetty sana "ilmestyi" on aktiivimuodossa. Ajatus on siis se, että Herra ilmoitti itsensä opetuslapsilleen. He saivat ymmärtää ja käsittää, millainen oli hänen sydämensä ja toimintansa. Kreikan sana "*ilmestyä*" tarkoittaa "esiin säteilyä". Galilean järven kauniissa ja tutussa ympäristössä Herra antoi opetuslastensa silmiin säteillä jotain hänen olemuksestaan Ylösnoussuena.

Käydessämme lukua läpi näemme pienen joukon miehiä. Heidät kaikki luetellaan luvun alussa. Tunnettuja Simon Pietarin, Tuomaan, Natanaelin, tuon miehen, jossa ei ollut vilppiä, Jaakobin ja Johanneksen. Sitten oli vielä kaksi muuta, joita ei nimetä, mutta jotka edustavat niitä nimettömiä kristittyjä, kristillisen kirkon varsinainen selkäranka on halki aikain muodostunut. Kaikki he ovat luvussa mukana, vaikka heitä

ei Pietaria ja Johannesta lukuun ottamatta jatkossa mainitakaan. Kuitenkaan luvussa ei ole ensi sijassa kysymys Pietarista eikä Johanneksestakaan vaan itsestään Jeesuksesta. Jeesus ilmoitti itsensä. Sen hän teki kahdella tavalla, ensin suhteessaan koko joukkoon, joka edustaa koko kristillistä seurakuntaa ja sitten suhteessaan sen yksityisiin jäseniin.

Ylösnoussut Jeesus suhteessa opetuslapsijoukkoonsa 1–14

Seurakunnan ihme on siinä, että missä kaksi tai kolme on koolla Jeesuksen nimessä, siellä Herra on heidän kanssaan ja ilmaisee itsensä. Kuvaus jatkuu jakeeseen 14 asti.

Jeesuksen kuolema oli tehnyt opetuslapset toivottomiksi, mutta nyt he tiesivät, että Herra elää. Ristin tragedia oli vaihtunut ylösnousemuksen riemuksi. Jeesus oli jo ilmestynyt heille yläsalissa. He siis tiesivät, että Jeesus oli noussut ylös, mutta he eivät ymmärtäneet asian merkitystä. Noiden neljäkymmenen päivän aikana ylösnousemuksen ja taivaaseen astumisen välillä he saivat toistuvasti nähdä sen ihmeen, että hän ilmestyi yhtäkkiä heidän keskelleen ja taas hävisi pois näkyvistä. Lukitut ovet eivät olleet Ylösnousseelle mikään ongelma.

Nyt he olivat tutulla järvellä ja rauhattomia, koska he olivat epävarmoja tulevaisuudesta. Mikään ei näyttänyt selvältä eikä varmalta. Silloin Pietari, toiminnan mies, sanoi: *"Minä menen kalaan."* – En kestä tätä, minun pitää tehdä jotain. Menen kalaan. – Muut yhtyivät hänen tuntoihinsa ja sanoivat: *"Me lähdemme sinun kanssasi."* Tällä he kertoivat, että kaikkien heidän sisäinen tilansa oli yhtä rauhaton. He etsivät toiminnasta apua.

Nähdäkseni on sivuasia, tekivätkö he oikein mennessään kalaan vai eivät. Jeesus oli käskennyt heidän odottaa, kunnes he saisivat voiman korkeudesta. Mutta Jeesus ei millään tavalla nuhdellut heitä siitä, että he olivat palanneet ammattiinsa. Kalastaessaan he saivat osakseen vielä uuden syyn tyytymättömyyteen, koska he eivät saaneet yhtään saalista.

Opetuslasten tila kuvastaa, millainen kristillisen seurakunnan tilaa on usein ollut halki vuosisatojen. Sydämessä on ollut vahva tietoisuus siitä, millainen Jeesus on, mutta silti se on usein ollut suuren hämmennyksen vallassa. Mutta kerta toisensa jälkeen Jeesus on ilmestynyt, niin kuin hän ilmestyi tuolle pienelle joukolle Galilean järvellä.

Jeesus tulee elämän arkeen

Jeesus tulee mukaan omiensa välittömään kokemukseen. Koko yö vaivannäköä, eikä yhtään kalaa! Juuri silloin hän seisoo järven rannalla. Silloin hän sanoi: *"Lapset, onko teillä mitään syötävää?"* *"Ei ole"*, kuului vastaus.

Jeesus antoi käskyn: *"Heittäkää verkot veneen oikealle puolelle, niin saatte."* Johannes tajusi ensimmäisenä, kuka rannalla seisoi: *"Se on Herra."*

Kuullessaan, että se oli Herra, Simon Pietari vyötti viittansa ympärilleen, koska oli ilman sitä, ja heittäytyi järveen.

Luukas kertoo viidennessä luvussaan, miten Herra kerran aikaisemminkin oli auttanut heitä kalastamisessa. Siinä tilanteessa heidän ei todellakaan olisi pitänyt olla kalassa, sillä Herra oli kutsunut heidät seuraansa ja he olivat jättäneet verkkonsa ja veneensä ja lähteneet hänen matkaansa. Mutta siitä huolimatta he olivat jälleen ajautuneet kalastusveneittensä pariin. Silloinkaan Herra ei ollut heitä nuhdellut. Hän oli käyttänyt heidän venettään saarnatuolinaan opettaessaan kansaa ja antanut sen jälkeen heille ohjeet, miten he saisivat saaliin järvestä. Siinä tilanteessa Pietari oli sanonut: *"Herra, mene pois minun luotani, sillä minä olen syntinen mies."*

Mitä hän oli oikein tarkoittanut? Eikö sitä, että hän koki itsensä kelpaamattomaksi Herran seuraan, kun niin pian jälleen palannut kalastuksen pariin, vaikka oli päättänyt seurata kokonaisella sydämellä Jeesusta. – Ei minusta ole Sinun seuraajaksesi. – Herra oli kuitenkin kutsunut heidät uudelleen seuraansa ja antanut heille tehtävän saalistaa eläviä ihmisiä eikä kuolleita kalaoja.

Nyt Jeesus itse asiassa sanoi: – Jos te menette kalaan ja teillä on huono yö, niin minä voin antaa teille hyvän aamun. – Tällä tavalla hän Ylösnoussut ilmoitti heille, millainen hän on. Hän tuli mukaan heidän kokemukseensa yön epäonnistumisesta, pettymyksestä ja rauhattomuudesta, jota ei tuttuun työhön ryntääminen ja toiminnallisuus kyennyt yhtään hälventämään. Hän osoitti oman voimansa juuri siinä, mihin he olivat paenneet. He eivät selviäisi ilman häntä maallisessakaan työssään. Yhtä hyvin hän kykenee auttamaan heitä siinä hengellisessä työssä, johon hän oli kuitenkin heidät kutsunut.

Herra palvelee ruokapöydässä

Kun he saapuivat kalansaalinsa kanssa rannalle, he löysivät sieltä hiilivalkean, jolla Herra oli myös pais-
tanut heitä varten aamiaisen. Ylösnoussut Herra valmisti aamupalan! He eivät rohjenneet kysyä, kuka hän oli, sillä kaiken näkemänsä perusteella he tiesivät hyvin, että hän oli Herra. Herra sanoi heille: *"Tul-
kaa syömään."*

Saatan nähdä, miten tämä pikku joukko miehiä istuu ja Herra ryhtyy tarjoilemaan. Ylösnoussut Herra tarjoilijana! Meilläkään ei liene mitään syytä pelätä tarjoilijan tehtävää, jos se sopii ylösnousseelle Herrallemmekin. Herra jakoi kaikille leipää ja kalaa. Hän palveli heitä siihen asti, että jokainen oli saanut kyllikseen. Koko kristillinen seurakunta on tässä edustettuna. Herra ilmoitti itsensä sellaiseksi, joka astuu meidän elämämme välittömään kokemusmaailmaan, tyydyttää meidän ajalliset tarpeemme, antaa aamiaisen, tarjoilee ja palvelee.

Jatkossa käyty keskustelu Jeesuksen ja Pietarin välillä, kertoo, miten Jeesuksen sydän suuntautui maailmanlaajaan lähetystehtävään ja siihen, miten hän halusi omiaan käyttää tässä tehtävässä. Juuri tätä taustaa vasten Jeesuksen huolehtiminen omiensa ajallisista tarpeista kertoo korostetusti, millainen hän on.

Suuret maailmanlaajat näköalat eivät milloinkaan merkitse sitä, että Jeesus ei olisi kiinnostunut omiensa välittömistä kokemuksista ja heidän ajallisista tarpeistaan. Jos olemme hämmentyneitä, lyötyjä tai rauhattomia, Herra ilmoittaa itsensä meistä huolehtivana läsnä olevana Vapahtajana. Vaikka Herran antama lähetystehtävä on koko maailman kattava valtaisa haaste, ei ole niin pientä asiaa, tarvetta tai kysymystä, josta Herra ei olisi kiinnostunut ja josta hän ei huolehtisi. Hän on kiinnostunut omiensa pettymyk-
sistä ja nälästä.

Ylösnoussut suhteessa seurakuntansa yksityisiin jäseniin 15–25

Aterian jälkeen Jeesus käsitteli kahden opetuslapsen asioita, erityisesti Pietarin. Mutta Herra asetti heidät suhteeseen toisiin ihmisiin ja siihen suureen maailmanlaajaan lähetystehtävään, jota suorittamaan Herra heidät oli valinnut ja joka oli heidän edessään. Persoonallisuuden syvin arvo ei koskaan löydy per-
soonasta itsestään vaan suhteesta muihin. Elämän arvo ei ole elämä itse vaan sen suhde muihin ihmisiin niin lähellä kuin kaukana.

Herran sydän

Tuona aamuna Galilean järven rannalla Jeesus ajattelee itseään Hyvänä Paimenena, joka on antanut henkensä lammasten edestä. Tätä hänen sydämensä laatua selittää lisää Matteus evankeliuminsa 9. luvun lopussa: *Nähdessään kansanjoukot hänen tuli heitä sääli, kun he olivat nääntyneet ja hylätyt kuin lampaat, joilla ei ole paimenta. Hän sanoi opetuslapsilleen: "Eloa on paljon, mutta työmiehiä vähän. Ru-
koilkaa siis elon Herraa, että hän lähettäisi työmiehiä elonkorjuuseensa."* (Matt. 9:36–38)

Nyt hän seisoi järven rannalla ja katseli laajalle ihmiskunnan suuntaan aina sen tuleviin vuosisatoihin ja tuhansiin asti. Heistä hän sanoi "Minun karitsani, minun lampaani, he ovat minun."

Pietarin tehtävä

Jeesus osoitti Pietarille hänen tehtävänsä. Pietari oli samalla myös koko ryhmän edustaja. Hänen roolin-
sa tulisi olemaan suorassa suhteessa Jeesuksen tehtävään Paimenena. *"Ruoki Minun karitsoitani."*
"Kaitse Minun lampaitani." *"Ruoki Minun lampaitani."*

Paimentaminen ei suinkaan ole aina kaunista ja maalauksellista liikkumista kukkaketojen ja vesilähteiden keskellä. Joskus se merkitsee sitä, että lauma on jätettävä, on kiivettävä jyrkille vuorille ja on taistel-
tava verisesti susien kanssa, jotta eksynyt karitsa saataisiin pelastetuksi.

Edellytyksenä rakkaus

Jeesus kertoo millaisin edellytyksin tällaista tehtävää voidaan hoitaa. Hän kysyi Pietarilta, oliko tämä antautunut hänelle ja rakastiko hän Ylipaimenta. *"Simon, Johanneksen poika, rakastatko sinä minua enemmän kuin nämä?"* Jeesuksen käyttämä sana "rakastatko", (*agapao*) on paljon enemmän kuin vain tunnetta ilmaiseva. Se tarkoittaa jumalallista rakkautta, kokonaista antautumista ja omistautumista, joka luo kohteensa arvon. Sanoilla *"enemmän kuin nämä"* Jeesus viittasi Pietarin rehentelyyn, jonka mukaan hän oli valmis antamaan henkensäkin Jeesuksen puolesta. Pietari oli häpeissään. Hän vastasi aivan rehellisesti, että hän rakasti Herraa, käyttäen puhtaasti tunnevaltaista sanaa rakastaa, (*fileo*), *"olet minulle rakas"*, pidän sinusta.

Herra kysyi uudelleen, oliko Pietari antautunut ja omistautunut hänelle. Tälläkin kerralla Pietari vastasi samoin kuin edellä. Sitten äärettömässä armossaan Herra laskeutui Pietarin sanan tasalle. *"Rakastatko minua?"* (*fileo*) – olenko sinulle rakas, pidätkö minusta. Kysymys murehdutti Pietaria, mutta hän vastasi kolmannen kerran: *"Herra, sinä tiedät kaikki. Sinä tiedät, että minä rakastan sinua."*

Pietari oli kolme kertaa kieltänyt Jeesuksen. Nyt Jeesus pyysi häneltä rakkautta kolme kertaa. Jeesus ei jättänyt Pietaria syyllisyyden valtaan, vaan vapautti hänet rakkauteen.

Edellytys sille, että voi ruokkia karitsoita ja paimentaa lampaita, on rakkaus Herraan. Mutta meidän ei tule unohtaa sitä, että rakkaus, jota hän haluaa meiltä, on kokosydämistä antautumista ja omistautumista hänelle.

Henkilökohtainen ohjelma

Puhuttuaan ensin Pietarin tehtävästä maailman laajuisen evankeliumin julistamisen näkökulmasta Herramme antoi Pietarille henkilökohtaisen ohjelman. Pietari oli nuorena kulkenut omaa tietään. *"Kun olit nuori, sinä vyötit itsesi ja kuljit, minne tahdoit"* kuvaa Simonin elämää poikana, nuorena ja aikuisena miehenä, ennen kuin hän kohtasi Jeesuksen. Simon oli ollut lujatahtoinen, itsenäinen ja oli kyennyt hoitamaan omat asiansa itse. Jeesus ei suinkaan nuhdellut Pietaria, hän vain kuvasi menneisyyden tosiasioita.

Sitten Jeesus kertoo, miten toisenlainen Pietarista oli tuleva. *"Kun vanhenet, sinä ojennat kätesi ja sinut vyöttää toinen ja vie sinut, minne et tahdo."* Vanhana hän on aivan eri mies. Hän ei ole enää itsekeskeinen eikä omavoimainen. Toinen vyöttää hänet ja vie sinne, mihin hän ei omasta halustaan tahtoisi mennä. Kauniilla tavalla Jeesus kertoi, että toisin kuin nuoruudessa Pietarin tie on siitä eteenpäin ristin tietä. Herra ennusti myös, että Pietari on uskollinen loppuun asti, aina marttyyriuteen asti. Johannes lisää tässä kohden huomautuksen, joka korostaa Jeesuksen sanojen merkitystä: *Näin Jeesus ilmaisi, millaisella kuolemalla Pietari oli kirkastava Jumalaa.*

Pietari ja Johannes

Pietarin ja Johanneksen luonteiden ero – tai jopa vastakkaisuus – on mielenkiintoisen voimakas. Luonnostaan he eivät olisi tulleet toimeen keskenään. Yliluonnollinen, hengellinen kykeni kuitenkin yhdistämään heidät toinen toiseensa. Pietari oli käytännön mies, aktiivinen, innokas ja kiireinen tyyppi. Saamme kiittää Jumalaa hänestä ja hänen kaltaisistaan. Johannes oli taas mietiskelevä tyyppi, joka näytti melkein aina olevan vähän kuin muissa maailmoissa, sillä hän unelmoi ja näki näkyjä. Luonteidensa puolesta he eivät siis hevin tulleet toimeen keskenään ennen kuin hengellinen todellisuus osoitti, että kumpikin heistä oli avuton ilman toista.

Pietarin inhimillinen heikkous läikähti esiin ja hän olisi halunnut päättää toistenkin asioista. Hän kysyi Herralta Johannekseen viitaten: *"Herra, kuinka sitten tämän käy?"* tai sanatarkasti: "Entä tämä mies, mitä?" Käytännön mies Pietari kysyi itse asiassa: – Miten tämän aina vain unelmoivan kaverin oikein käy? – Nopeasti ja terävästi Herra nuhteli häntä: *"Jos minä tahtoisin, että hän jää tänne tulemiseeni asti, mitä se sinulle kuuluu?"* – Huolehdi omista asioistasi! Älä sotke oman sydämesi asioita työntämällä nokkasi toisten asioihin. – Jälleen tässä yhteydessä Herra toisti: *"Seuraa minua."*

Jeesuksen salaperäinen ilmaisu synnytti väärinkäsityksiä, jotka Johannes evankeliumissaan torjuu. Kysymys oli siitä, että Herra käsittelee jokaista omaansa erikseen ja usein tavalla, jota toiset eivät voi ymmärtää ja jota heillä ei ole liioin oikeutta asettaa kyseenalaiseksi. Asia on meille itse kullekin suuri lohdu-
tus.

Kun sitten siirrymme Apostolien tekoihin, jossa Pyhä Henki on laskeutunut heidän päälleen ja saattanut heidät uuteen suhteeseen Jeesuksen kanssa, he ovat yhdessä, runoilija ja toiminnan mies tarvitsevat toisiaan. Ellei käytännön miehellä ole vierellään uneksijaa, hän polttaa itsensä loppuun toiminnallisuudellaan. Ellei taas runoilijalla ole toiminnan miestä tukena, hän huokailee itsensä maailman tuuliin.

Loppusanat

Jälkikirjoituksen loppusanoiksi Johannes korostaa silminnäkijänä kirjoittamansa luotettavuutta ja ihmettelee Herran tekojen ihmeellisyyttä ja niiden loputonta määrää. Herran pelastusteot jatkuvat yhä, kun evankeliumi ristiinnaulitusta ja ylösnousseesta Herrasta siirtää ihmisiä pimeydestä valoon, kuolemasta elämään, Saatanan vallasta Jumalan valtakuntaan. Herran pelastustekoja on viisasta laskea ja ihmetellä samalla ylistäen hänen ihmeellistä armoaan ja totuuttaan: *"Tämä on se opetuslapsi, joka on todistamassa näistä ja on tämän kirjoittanut. Me tiedämme, että hänen todistuksensa on luotettava. Jeesus teki paljon muutakin. Jos se kirjoitettaisiin kohta kohdalta, luulen, etteivät maailmaan mahtuisi kirjat, jotka pitäisi kirjoittaa."*

Kysymyksiä:

1. Mitä varten Jeesus ilmestyi järven rannalla? (1, 14)
2. Miksi Pietari ja muut opetuslapset päättivät lähteä kalaan? (2, 3, 5)
3. Millainen oli kalansaalessa? Miksi niin kävi? (3)
4. Missä Jeesus oli? (4)
5. Mitä Jeesus kysyi opetuslapsilta? Mitä tämä kysymys kertoo Jeesuksen asenteesta heihin? (5)
6. Mitä seurasi siitä, että opetuslapset olivat kuuliaisimpia Jeesuksen sanalle? (6)
7. Mitä Pietarin ja muiden opetuslasten toiminta kuvasti? (7, 8, 11)
8. Millaista työtä Jeesus oli tehnyt ja teki? (9, 12, 13)
9. Mitä voimme oppia Jeesuksen tavasta palvella?
10. Jeesus esitti Pietarille kolme kertaa saman tapaisen kysymyksen. Tarkemmin lukemalla huomaamme, että kysymykset eivät ole aivan samanlaisia. Miten ne eroavat toisistaan? (15, 16, 19)
11. Miksi Jeesus kysyi kolme kertaa?
12. Pietarin vastaus oli joka kerta myönteinen. Miksi hän tuli kolmannella kerralla murheelliseksi? (17)
13. Miten Pietarin rakkaus Jeesukseen oli syntynyt?
14. Miksi Pietari jätti Jeesuksen arvioitavaksi rakkautensa suuruuden? (15, 16, 17)
15. Jeesus ei anna meille tehtävää ennen kuin rakastamme häntä. Millaisen tehtävän Pietari sai? (15, 16, 17)
16. Rakastatko Sinä Jeesusta?
17. Millaisen profetian Jeesus antoi Pietarin tulevaisuudesta? (18)
18. Mitä uskova voi ilmaista sillä tavalla, jolla hän kuolee ajallisen kuolemansa? (19)
20. Millä tavalla Jeesus vastasi Pietarin uteliaisuuteen, joka koski Johannesta? (22)
21. Mitä Jeesuksen seuraaminen oikein tarkoittaa? (19, 22)
22. Millainen oli Jeesuksen ja Johanneksen välinen suhde? (22, 24)
23. Millainen on Sinun ja Jeesuksen välinen suhde?

Lisäys 11

Se toimii

Jeesuksessa oleva armon ja totuuden kirkkaus vaikuttaa tänään ihmiselämään. Siitä esimerkkinä kuolemaan tuomitun vangin kokemus joidenkin vuosien takaa Japanista.

Nagoyan suurkaupungissa toimii kirkko, jonka pastoriin rouva oli jo vuosia toiminut vankilatyössä. Hän vierailee useissa vankiloissa ja julistaa evankeliumia yhdessä miehensä pastori Keton kanssa. Hänen erityisenä huolen aiheenaan ovat kuolemaan tuomitut vangit. Kuolemantuomio pannaan Japanissa toimeen niiden kohdalla, jotka ovat tehneet kaksi tai useampia murhia. Kuolemantuomion toimeenpanoa vangit joutuvat odottamaan keskimäärin kolme neljä vuotta. Näitä vankeja ei lähiomaisten lisäksi kukaan ulkopuolinen saa tavata, eivät myöskään vankilälähetit. Oikeudenkäynnit ovat kyllä julkisia.

Kun rouva Keto sai tietää erään 24 -vuotiaan miehen kuolemantuomiosta, hän alkoi rukoilla ja kysellä, miten voisi viestittää hänelle evankeliumin Jeesuksesta. Rakkaus keksii keinon. Näille vangeille on mahdollista lähettää kirjeitä, jotka tietenkin sensuroituina toimitetaan perille. Rouva Keto lähetti tälle kahden ihmisen murhasta tuomitulle miehelle kirjeen ja kertoi siinä, miten Jeesus oli Golgatan ristillä kantanut hänenkin murhiensa iankaikkisen rangaistuksen. Pyytämällä mies sai Jeesukselta armon eikä hän joutuisi kadotukseen.

Pian tuli vastaus, jossa vanki kiitti kirjeestä, mutta jatkoi sitten: "Teidän on turha minulle kirjoitella. Olen toivoton tapaus. En odota mitään muuta niin hartaasti kuin sitä, että minut hirtettäisiin, sillä se on minulle oikein. Olen tehnyt niin suunnattoman väärin, kun murhasin tyttöystäväni ja hänen kanssaan minut eräässä hotellissa pettäneen miehen. Joka yö herään siihen kauheaan painajaiseen, jossa käyn tuon hirveän illan tapahtumia läpi uudestaan ja uudestaan."

Mutta rouva Keto tiesi paremmin. Siksi hän ei lakannut kirjoittamasta. Hän lähetti miehelle Uuden testamentin ja kehotti häntä lukemaan siitä, miten Jeesus ristiinnaulittiin ja miten hänen vierellään riippui kaksi muutakin. Jeesus antoi katuvalle rikolliselle synnit anteeksi ja pääsyn taivaalliseen valtakuntaansa. Jeesus teki niin, koska Hän kantoi Jumalan totuuden ja oikeudenmukaisuuden vaatiman kadotustuomion hänen sijastaan Golgatan tuskissa Isän hylkäämänä.

Mies alkoi lueskella Uutta testamenttia. Eräänä päivänä hän polvistui vuoteensa viereen avoimen Raamatun eteen ja pyysi armoa. Silloin tapahtui ihme. Jumalan Pyhä Henki laskeutui hänen sydämeensä. Hän tajusi, että Jeesuksen uhri riittää hänenkin syntiensä sovitukseksi. Hän tajusi, että ylösnoussut Jeesus tulisi herättämään hänen murhaamansakin uuteen elämään. Hän tajusi, että sielunvihollinen oli pitänyt häntä synnin ja epätoivon kahleissa, mutta nyt Jeesuksen armo ja totuus tekivät hänet vapaaksi. Sainoin kuvaamaton Jumalan rauha laskeutui hänen sydämeensä. Hän hypähti pystyyn ja huusi: "Olen saanut anteeksi!"

Hän olisi lähtenyt juoksemaan ja kertomaan siitä kaikille, mutta sellin ovi pysyi kiinni. Mutta pian hänkin keksii keinon. Hänkin voisi kirjoittaa kirjeitä. Ja niin hän alkoi kirjoitella muille kuolemaan tuomituille vangeille. Ennen kuin hänen kuolemantuomionsa pantiin toimeen, kaksitoista muutakin kuolemaantuomittua oli saanut kohdata Vapahtajan ja saanut kokea pelastuksen synnin syyllisyydestä ja vallasta.

Tuli sitten se päivä, jona hänen kuolemantuomionsa pantiin toimeen. Tuomittu saa tietää teloituspäivänsä siitä, että hänelle tuodaan poikkeuksellisen hyvä aamiainen. Samana aamuna kello 10 tuomio pannaan toimeen. Mies nautti hyvällä ruokahalulla aterian. Kun kello läheni kymmentä ja hänet vietiin sellistään, hän esitti viimeiset pyyntönsä:

"Sallikaa minun avoimin silmin siirtyä katselemaan ihanaa Vapahtajaani. Kertokaa sitten myös rouva Ketolle, miten täältä nukuin pois Herran luo." Sitten hän polvistui ja rukoili: "Kiitos Vapahtaja, että armahdit minut murhamiehen. Kiitos, että saan tänään tulla Sinun luoksesi taivaalliseen kirkkauteen. Kiitos, kun panit rouva Keton kertomaan Sinun armostasi minulle suurelle syntiselle. Kiitos Jeesus armosi suuruudesta. Aamen."

Sitten hän alkoi laulaa ylistysvirttä Herralle ja sen aikana hänen maallinen matkansa päättyi Sapporon keskusvankilassa.